

PETROL-İŞ ARŐIVI - I

“GÜCÜMÜZ BİRLİĞİMİZDİR”

**BİLDİRİLER
(1955-1983)**

petrol-iş
Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri Sendikası

petrol-iş
Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri Sendikası

Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri Sendikası

Adres: Altunizade Mah. Kuşbakışı Cad. No: 25 81180 Üsküdar-İSTANBUL

Tel: (0216) 474 98 70 (Pbx)

Faks: (0216) 474 98 67 - 474 92 38

e-mail: merkez@petrol-is.org.tr

Petrol-İş Dergisi'nin ekidir.

Derleyen: Muazzez Pervan

Yayıma Hazırlayan: Muazzez Pervan

Dizgi: Sakine Yalçın

Sayfa & Kapak Tasarımı: Selgin Zırhlı Kaplan

Baskı: Gün Matbaacılık Reklam Film Basım Yayın Tic. Ltd. Şti.

Beşyol Mah. Akasya Sok. No: 23/A Küçükçekmece, İstanbul

Baskı Tarihi: Ekim 2014

Önsöz

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu, gerek ülkemizin işçi sınıfı hareketine ve sendikal yaşamın tarihine katkıda bulunmak, gerekse istenen zamanda istenen belge-bilgiye erişimi hızlı bir biçimde gerçekleştirerek sendikamızın çok daha verimli ve etkin bir şekilde çalışabilmesini sağlayabilmek amacıyla Eylül 2008’de Genel Merkezimizde bulunan arşivimizin düzenlenmesine karar verdi.

İki yıl süren çalışmalar sonucu arşivimizin düzenlenmesi tamamlandı. Arşivimizi düzenleyen Muazzez Pervan ve onunla birlikte çalışan iş arkadaşlarımız Duran Akbulut ile Gönül Yıldırım’a çok teşekkür ederiz.

Arşiv malzemeleri, tarihin ilgilendiği tüm alanların tarih yazımına katkıda bulunan birincil kaynaklardır. Unutulmamalıdır ki arşivler yalnızca geçmişle değil, bugün ve yarınla da ilişkili oldukları için önemlidirler.

Bu bilinçle hareket eden Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu, en azından işçi sınıfı ve sendikal hareket bağlamında: Toplumsal düzeyde tarih bilincinin ve toplumsal belleğin oluşabilmesine; bireylerin, toplulukların, kurumların dünü, bugünü anlayabilmesine dolayısıyla da geleceği kurabilmesine katkıda bulunabilmek amacıyla arşivimizde bulunan belgeleri yayımlamaya karar verdi.

Öncelikle sendikamızın kuruluşundan, 12 Eylül 1980 darbesiyle birlikte Milli Güvenlik Konseyi’nin (MGK) ülkemizin yönetimine el koymas ve ardından 06 Kasım 1983 seçimlerinde Turgut Özal’ın iktidara gelmesiyle tamamlanan süreci içeren basın bildirimlerine ve basın açıklamalarını yayımlamayı uygun gördük.

Sendikamız 1950'de kuruldu. Kitapta yer alan ilk belge 1955 yılına ait. Arşivimizi düzenledikten sonra maalesef özellikle 12 Eylül 1980 öncesine ilişkin elimizde az sayıda belge olduğunu gördük.

Bu belgeler aynı zamanda sendikamızın geçmişiyle yüzleşebilmesi ve bu bağlamda bugünkü mücadelemize yön verebilmesi açısından da önemlidir.

Türkiye işçi sınıfı hareketine ve sendikal yaşama bir nebze de olsa ışık tutabildikse ne mutlu bize.

Sözü daha fazla uzatmadan belgelere bırakıyoruz...

PETROL-İŞ SENDİKASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU

Derleyenin notları

Bu kitapta, Petrol-İş'in kuruluşundan Anavatan Partisi'nin (ANAP) Kasım 1983'de yapılan seçimler sonucu iktidara geldiği ve Turgut Özal'ın başbakan olduğu döneme kadar olan basın bildirilerine ve basın açıklamalarına yer verildi.

Söz konusu döneme ilişkin basın bildirilerinin tamamı kitapta yer almaktadır. Bunların yanı sıra Petrol-İş Dergisi de taranarak eksiklikler giderilmeye çalışılmıştır.

Dergiden edinilen metinlerin arşiv katalog bilgileri dipnot olarak verilmiştir. Diğer metinlerde ise tamamının arşiv yer numaraları aynı olduğu için bu bilgiler verilmedi. Bu belgelerin arşiv katalog bilgileri ise şu şekildedir:
Dosya Konu Kodu: 26. Basın Bildirileri, Arşiv Yer No: 1.

İşçi sınıfı ve sendikal hareketlerin hem ülkemiz hem de dünya konjonktürüyle birlikte izlenebilmesini kolaylaştırabilmek amacıyla konusal ayrıma gidilmedi, kronoloji esas alındı.

Kitapta yer alan metinlerin orijinallerine sadık kalındı. Buna karşılık orijinal daktilo metinlerdeki dizgi hataları düzeltildi.

Bu kitabın ortaya çıkmasında emeği geçen Emre Kalu'ya çok teşekkür ederim.

Muazzez Pervan

Kısaltmalar

(...): Okunamayan kelimeler.

(d.n.) Derleyenin notu.

İ S T A N B U L
AKARYAKIT İŞÇİLERİ SENDİKASI
Sayı:

İstanbul:25.I.955
Tel:87718

Kıymetli Akaryakit İşçisi

Sizleri Kıbrıs'a Bayrak ve Ata'mızın fotoğraflarını göndermeye davet ediyoruz.

Bu Millî meselede hepinizin ne kadar hassas olduğunuza inanan bizler bu davayı sizlere mal etmenin verdiği sevinç içinde olduğumuzu arz etmek isteriz.

3.12.954 günü şehrimiz işçisini temsilen Kıbrıs'a gidip 14 günlük bir ziyaretten sonra şehrimize avdet eden hey'et Yeşil Ada'da Kıbrıs Türk işçilerini bir Federasyon çatısı altında topluyarak ve adayı karış karış dolaşarak yedisinden yetmişine kadar kardeşlerimizin sevgi ve muhabbetlerini sizlere getirmişlerdir.

Kıbrıs'taki kardeşlerimiz Bayrak, Vatan, Atatürk ve biz kardeşlerinin sevgisi ile yanmaktadır. Onlara , en yaşlısından en küçüğüne kadar verilecek en mukaddes emanetin bir Bayrak ve Atanın fotoğrafı olduğunu arz etmek isteriz.

Bağlarının üzerinde dalgalanan şenli Bayrağımızın onlara verdiği gurur ve sevinçin sonsuzluğu adaya giden heyetin bu ziyareti anlatırken gözlerinde toplanan ışık ve aslaklıkta görmek mümkündür.

Kıbrıs'taki kardeşlerimiz Ana Vatandan gidecek Bayrak ve Ata'mızın fotoğraflarını beklemektedirler. Fotoğraflar evlerinin en mütena yerlerinde Türk Ruhu, Türk İnkılapları ve Türk Civanmertliği olarak yaşayacak, Bayraklar ise Ana Vatandan uzakta olduklarına onlara anlatacaktır.

Her karış toprağında Atalarımızın kanının bulunduğu Yavru Vatan'da Bayrağımızın dalgalanışının altında var olmanın zevkini onlardan esirgemeyecek olan sizlere gündiden teşekkür eder açmış olduğumuz (KIBRIS'a BAYRAK ve ATANIN FOTOĞRAFINI GÖNDERME YARIŞINA) davet ederiz.

Sendikamızın 26.12.954 pazar günü kongresinde bu husus için alınmış bir karar da mevut bulunmaktadır. Bu karara göre siz arkadaşlarımızın verecekleri paralarla Bayrak ve Fotoğraf alınacak ve Kıbrıs'taki kardeşlerimize gönderilecektir.

Bu paralar sendikamızca vazifelendirilen arkadaşlar ^{Tarafında} mukabilinde toplanacaktır. Bu yolda yapacağın en küçük bir yardımın Yeşil Adanın mavi ufuklerinde Ay Yıldızlı Al Bayrak olarak dalgalanacağını unutma.

Kıbrıs'taki kardeşlerimizin ve İdare Hey'etimizin hürmet ve sevgilerile.

U.K./H.Ö.Y.

Umumi Reis
Ziya Hepbir

25 Ocak 1955

KIYMETLİ AKARYAKIT İŞÇİSİ

Sizleri Kıbrıs'a bayrak ve Ata'mızın fotoğraflarını göndermeye davet ediyoruz.

Bu milli meselede hepinizin ne kadar hassas olduğunuza inanan bizler bu davayı sizlere mâl etmenin verdiği sevinç içinde olduğumuzu arz etmek isteriz.

03.12.1954 günü şehrimiz işçisini temsilen Kıbrıs'a gidip 14 günlük bir ziyaretten sonra şehrimize avdet eden heyet Yeşil Ada'da Kıbrıs Türk işçilerini bir federasyon çatısı altında toplayarak ve adayı karış karış dolaşarak yedisinden yetmişine kadar kardeşlerimizin sevgi ve muhabbetlerini sizlere getirmişlerdir.

Kıbrıs'taki kardeşlerimiz bayrak, vatan, Atatürk ve siz kardeşlerinin sevgisi ile yanmaktadırlar. Onlara, en yaşlısından en küçüğüne kadar verilecek en mu-kaddes emanetin bir bayrak ve Ata'nın fotoğrafı olduğunu arz etmek isteriz.

Başlarının üzerinde dalgalanan şanlı bayrağımızın onlara verdiği gurur ve sevincin sonsuzluğu adaya giden heyetin bu ziyareti anlatırken gözlerinde toplanan ışık ve ıslaklıkta görmek mümkündür.

Kıbrıs'taki kardeşlerimiz Anavatan'dan gidecek bayrak ve Ata'mızın fotoğraflarını beklemektedirler. Fotoğraflar evlerin en mutena yerlerinde Türk Ruhu, Türk İnkılapları ve Türk Civanmertliği olarak yaşayacak, bayraklar ise Anavatan'dan uzakta olmadıklarını onlara anlatacaktır.

Her karış toprağında atalarımızın kanının bulunduğu Yavru Vatan'da bayrağımızın dalgalanışının altında var olmanın zevkini onlardan esirgemeyecek olan sizlere şimdiden teşekkür eder, açmış olduğumuz KIBRIS'A BAYRAK ve ATA'NIN FOTOĞRAFINI GÖNDERME YARIŞINA davet ederiz.

Sendikamızın 26.12.1954 Pazar günkü kongresinde bu husus için alınmış bir karar da mevcut bulunmaktadır. Bu karara göre siz arkadaşlarımızın verecekleri paralarla bayrak ve fotoğraf alınacak ve Kıbrıs'taki kardeşlerimize gönderilecektir.

Bu paralar sendikamızca vazifelendirilen arkadaşlar tarafından makbuz mukabilinde toplanacaktır. Bu yolda yapacağın en küçük bir yardımın Yeşil Ada'nın mavi ufuklarında Ay Yıldızlı Al Bayrak olarak dalgalanacağını unutma.

Kıbrıs'taki kardeşlerimizin ve İdare Heyetimizin hürmet ve sevgileriyle.

Ziya Hepbir
Umumi Reis

02 Mayıs 1955

KIYMETLİ İŞÇİ ARKADAŞ!

Sana sendikanın sesini tekrar duyurmak lüzumu hâsıl oldu. Sebep: İşyerinde çalışan işçi arkadaşlarımızın son günlerde baskı ve korku sebeble sendikadan istifa ettirilmeleridir.

Sendikadan çıkman için seni zorlayanlar varsa; bunlar sadece kendi menfaatlerini düşünerek hareket etmektedirler. Bunlar, bu gibi kimseler işverenlerinizin ismini dahi istismar ederek sizi tehdit edebilir. Böyleleri doğru insanlar değildir. Hayatta böyle kimselerin yüzüne bakmamak lazım geldiğini sen daha iyi bilirsin.

Bu gibi baskılar olabilir. Buna üzülmemek lazım geldiğini sen de bizim kadar takdir edersin. Zira çok yakın bir gelecekte sendikadan istifa eden arkadaşlarımız da imzaladıkları istifalarından dolayı müteessir olacaklardır. Bunu kat'î olarak bildirebiliriz. Neticede yine haklarının aranması hususunda müracaat edecekleri yer SENDİKADIR.

Üye Arkadaş!

İşçi mümessili seçiminin yapılacağı gün yakın. Bunu biliyorsun. Sana düşen vazifenin de neden ibaret olduğunu bilmektesin. Sen ve işçi arkadaşlarımız bugüne kadar eğer sendikadan bir menfaat görmedinizse o vakit sendikanın göstereceği namzetlere reyini verme. Size bu kadar açık olarak hitap ediyor ve sendikanın hepimize faydeli olduğunu söyleyebiliyoruz. Çünkü işçi arkadaşlarımız muhakkak ki sendikadan bugüne kadar faidelendiler. Bu arada bizleri en çok üzen husus sendikadan istifa edenlerin çoğunun sendikanın sayesinde geçmiş fazla mesailerden yüzlerce lira tutarında para almış olmalarıdır.

İşçi Arkadaş!

Sendikan kurulmadan evvel kışın soğuklarında ipince bir tulumla işçi arkadaşların çalıştıkları unutuldu mu?

Sendikan kurulmadan evvel şoför arkadaşların 190 lira aylıkla 13-14 saat çalıştırıldığı unutuldu mu?

Sendikan kurulmadan evvel yırtık pabuçlarınızın bile tamir ettirilmediği unutuldu mu?

Sendikan kurulmadan evvel pompa tamircilerinin dışarıya gittiklerinde 6 lira yemek parası aldıklarını, iyi çalışmalar neticesinde bunun 8 liraya yükseltildiği unutuldu mu?

Senin hakların mevzubahis olduğu vakit feragatla çalışan işçi mümessilinin işine son verildiği unutuldu mu?

Üye Arkadaş!

İdare Heyetimiz bir karar vermiştir. Sendikadan istifa etmediğinden dolayı işinden atılan işçiye iş buluncaya kadar aldığı aylık veya yevmiyeyi sendika aynen ödeyecektir. İdare Heyetimizin kararı kesindir. Bu sebeple işçi arkadaşlarımıza kanunların tanımış olduğu sendikaya üye olmak hakkından feragat etmemelerini birer arkadaşı olan bizler tavsiye ederiz.

Kıymetli Arkadaş!

Bütün akaryakıt işçisi senin kime rey vereceğine, kimi işçi mümessili seçeceğine bakmaktadır.

Arkadaş başka tesisatın hiçbirindeki işçi arkadaşımız sendikadan istifa etmemektedir.

Son KARAR SENİNDİR...

Sevgilerimizle.

İdare Heyeti

05 Temmuz 1957

TÜRK BASINININ MUHTEREM TEMSİLCİLERİ

Sizleri buraya sendikamıza davet edişimizdeki sebep 24-28.06.1957 tarihinde Roma şehrinde toplanan Beynelmielel Petrol İşçileri Federasyonu'nun Kongresi'nde alınan kararlardan bu arada memleketimizdeki petrol sanayiinde çalışanlarla diğer memleketlerdeki petrol sanayiinde çalışanlar arasındaki farkları ve iş şartlarını sizlere nakletmekten ibarettir diyebiliriz.

Ancak esas mevzuumuza geçmeden şu hususu sarahatle belirtmek isteriz.

Beynelmielel Petrol İşçileri Federasyonu (International Federation Of Petroleum Workers) merkezi Amerika'nın Colorado şehrinde bulunmaktadır.

Dünya üzerindeki petrol işçilerinin iktisadi, sosyal ve mesleki menfaatlerini beynelmielel zaviyeden müdafaa etmek, demokratik işçi teşekküllerinin hakkını dünyada kabul ve tatbik ettirmek, petrol işçilerinin sosyal, iktisadi ve mesleki meseleleri ile meşgul olan teşekküllerin nezdinde bu işçileri temsil etmek, aza teşkilatlarından dünyanın muhtelif bölgelerindeki petrol işçilerinin çalışma ve ücret durumları, onları alakadar eden mevzuat, sendikalarının inkişafı ve sair meseleleri hakkında malumat vermek ve bunları temin etmek için bir organizasyon kurmak maksadıyla hür ve demokratik rejimle idare edilen 14 memleketin petrol sendikaları temsilcileri 5-9 Nisan 1954 tarihleri arasında Paris'te toplanarak Beynelmielel Petrol İşçileri Federasyonu'nu kurdular.

Sendikamız bu federasyonun henüz azası bulunmamaktadır. Ancak önümüzdeki büyük kongremizde katılma kararı alacağımızı ve hükümetimize müraa- caat edeceğimizi belirtmek isteriz.

Federasyonun Roma’da yapılan 2’inci Dünya Kongresi’ne Türkiye petrol işçileri adına davet edildik. Davete sendikamız başkanı Ziya Hepbir iştirak etmiş bulunmaktadır.

Bu Kongreye;

1- Amerika, 2- Kanada, 3- Batı Almanya, 4- Fransa, 5- İngiltere, 6- İspanya, 7- Avusturya, 8- Hollanda, 9- Pakistan, 10- Hindistan, 11- Mısır, 12- Lübnan, 13- Venezüella, 14- Küba, 15- Brezilya, 16- Kolombiya, 17- Arjantin, 18- Trinidad, 19- Gana (Afrika), 20- İtalya memleketleri temsilcileri iştirak etmişlerdir.

Bu arada federasyonun azası olup da İkinci Dünya Kongresi’ne iştirak edemeyen memleket sendikaları şunlardır: Irak, İran, Suudi Arabistan, Yunanistan.

Kongrede alınan kararlardan mühimleri şunlardır;

1- Federasyon kendi azalarının faaliyetlerini, ekonomik sahadaki inkişafı teşkilatlarında duyurmak için danışma ve işbirliği teşekkülü meydana getirecektir.

2- Orta ve Uzakdoğu’daki memleketlerde yetiştirici ve idareci yetiştirmek için bir büro açılmasına ve bunun yerinin umumi kâtiplikçe tayinine karar verilmiştir.

3- Petrol şirketlerinin her memlekette ayrı ayrı iş şartları tatbik ettiklerinden ücret ayrılıklarını veya diğer usulsüzlüklerin halline çalışmaya karar verilmiştir.

4- Petrol istihsal eden şirketlere petrol işlerinde çalışacak mütehassıs, kafası işler işçilerin yetiştirilmesi için kurslar açılmasına karar verilmiştir.

5- Kabiliyetli, dürüst ve güvenilir liderler yetiştirilmesi için İşbirliği Liderleri Yetiştirme Kursları açılmasına karar verilmiştir.

6- İstikbalde OTOMASYONUN petrol sanayiinde tatbik edilmesi neticesinde bir kısım petrol işçilerinin işsiz kalmaları ihtimali mevcut olduğundan haftalık iş müddetinin 36 saate indirilmesi için faaliyet sarf edilmesi kararlaştırılmıştır.

7- Petrol işçilerine senede 30 gün ücretli izin ve bu otuz günlük senelik mezuniyetini iyi geçirebilmesi için bir maaş da fazla ücret verilmesi için faaliyet sarf edilmesi kararlaştırılmıştır.

8- Federasyonun üniversitelere ve diğer buna mümasil teşkilatlarla işbirliği yaparak gruplar halinde mensuplarının petrol sanayiinin inkişafının yerinde görülmesi için seyahatler tertip etmesi uygun görülmüştür.

9- Federasyonu petrol işçilerinin emekliliklerinde, hastalık hallerinde ve kaza halinde çalışamaz durumunda kaldıklarında tam ücret alabilmeleri için faaliyet sarf etmeye karar vermiştir.

10- Kongre işçi evleri hakkında da karar almış ve petrol işçilerinin ev sahibi olabilmeleri için uzun vadeli krediler sağlanmasına çalışılmasını kararlaştırmıştır. Malum olduğu üzere memleketimizde 6188 sayılı Kanun hükmüne uygun işçiler ev yaptırmak istediklerinde İşçi Sigortaları Kurumu 20 sene vade ile ev kredisi vermektedir.

11- Kongrede ayrıca memleketlerdeki çalışma kanunlarına göre iş ayarlamalarına sahip olmak ve kanunların tatbikinde hassasiyet göstermeleri için sendikalara ihtar edilmesine karar verilmiştir.

12- Demokratik idare ile idare edilen hür memleketlerde grev hakkı verilmişse verilmesi için teşebbüslerde bulunulması kararlaştırılmıştır?

13- Totaliter rejimlerde çalışan insanların şahsi hak ve hürriyetlerinin kendilerine verilmemiş olduğu görülmektedir.

Öyle ki totaliterlik, askeriyeden faydalanılarak dünya gerginliğine yol açılmasına geçmişte olduğu gibi bugün de sebep olmaktadır.

Öyle ki, kongre insanların hak ve hürriyetlerinin korunmasının gerektiğini kabul eder.

Bu sebeple karar verilmiştir ki, kongre faşizmi, komünizmi ve buna benzer diğer teşkilatları ve kapitalizme bağlı idarelerin insan haklarının korunma ci-
hetlerinden tamamen reddedilmiştir.

Beynelmillel Petrol İşçileri Federasyonu şahsi, iktisadi, siyasi ve sosyal hür-
riyetleri dünya çapında korumak ve geliştirmek için dünyanın bütün memle-
ketlerinde kuvvetli ve hür birlikler teşkiline doğru azimle çalışmayı da karar
altına almıştır.

Diğer memleketlerdeki petrol işçilerine nazaran memleketimizdeki petrol iş-
çilerinin durumu;

Diğer birçok memleketlerde petrol şirketlerinin çalıştırmakta oldukları işçile-
re tanıyıp da bu şirketlerin memleketimizdeki işyerlerinde tanınmayan haklar
ezcümle şunlardır:

1- Yunanistan'da Sokoni Vakum Oil Company, BP (Aegean) Limited, Shell
Company işyerlerinde işçilere senede iki maaş tutarında ikramiye verilmek-
tedir.

2- Günlük 8 saatlik mesaiden sonra hiçbir şekilde fazla mesai yaptırılmamakta
ve buna göre de tatmin edici ücret verilmemektedir.

3- Fevkalade ahval bulunduğu takdirde işçilerin muvafakatleri alınmak ve az
miktarla fazla mesai yaptırılmakta, ancak bu fazla mesai ücretleri % 75 zamlı
olarak tediye edilmektedir.

4- Ücretlerin ayarlanması oynak merdiven sistemine göre yapılmaktadır.

5- Sendikaların grev yapma hakkı bulunduğu ve kolektif iş akitleri yapabil-
dikleri bilhassa zikre değer.

6- İtalya'da yukarıda adını zikretmiş olduğumuz şirketler ve diğerleri işçileri-
ne senede üç maaş tutarında ikramiye vermektedirler. Bunlardan eylül ayında
verilmekte olanı kış yardımı olarak tediye edilmektedir.

7- Yine aynı memlekette petrol işçilerine çocukları olduğu takdirde çocuk 22 yaşına girinceye kadar ayda bizim paramızla 45 lira verilmektedir. Ayrıca işçilere almakta oldukları ücretlerinden saat başına 14 kuruş pahalılık zammı verilmektedir.

8- Yine İtalya'da bu şirketlerde çalışmakta olan işçiler her iki senede bir muntazaman terfi etmektedirler.

9- İtalya ve Yunanistan'da petrol işçisi işinden ayrılmak arzu ettiği takdirde her senesine bir maaş tutarında olmak üzere kıdem tazminatı alabilmektedir.

Netice: İlk defa vuku bulan bu milletlerarası kongreye müşahit olarak iştirak edişin birçok faydeleri olmuştur. Bu temasların artmasını sendikamız temenni eder. Muhterem basın mensupları, davetimize icabet etme lütfunda bulunduğunuz için sizlere sendikamız teşekkür ve en iyi temennilerini sunar.

İcra Heyeti

19 Ağustos 1957

MUHTEREM BASIN MENSUPLARI

Sendikamız Petrol Ofisi camiasında çalışmakta olan 1.500'ü mütecaviz işçilerin umumi bazı istekleri ile bölge dert ve dileklerini Petrol Ofisi Umum Müdürlüğü mensupları ile görüşmek üzere bir toplantı talebinde bulunmuştu. Bu talebimiz Sayın Umum Müdürlükçe müspet karşılanmış ve sendikamız temsilcileri 23 Temmuz 1957 günü Ankara'da Petrol Ofisi Umum Müdürlüğü'nde hazır bulunmak üzere davet edilmişti.

Bu müşterek toplantıya;

Sendikamızın Başkanı Ziya Hepbir,
Sendikamız Genel Sekreteri İsmail Topkar,
Kocaeli Şubemiz Başkanı İbrahim Çetkin,
İzmir Şubemiz İkinci Başkanı Mustafa Şenol,
İskenderun Şubemiz Başkanı Fahri Özkaya,
Ankara Şubemiz Başkanı İbrahim Kuşdemir,
Çubuklu Şubemiz Genel Sekreteri Recep Şafak,
Ortaköy Şubemiz Muhasibi Mehmet Sarıoğlu,
Kocaeli Şubemiz Genel Sekreteri Rıdvan Karadayı,
Ankara Şubemiz Başkan Vekili Rasim Torun,
İzmir Şubemiz İdare Heyeti Azası Aziz Sakal,
İskenderun Şubemiz İdare Heyeti Azası Mehmet Belen,
Ankara Şubemiz Muhasibi Arif Sarıoğlu
iştirak etmişlerdir.

Petrol Ofisi Umum M¼d¼rl¼k mensuplarından iştirak edenler;

Sayın Nedim Topçuoğlu: Umum M¼d¼r V.

Halit Arbay; Umum M¼d¼r Muavini,

Cemal Alpay: Muhasebe M¼d¼r¼,

Hikmet Dinçman: Zat İşleri Md.

V. Aşır Savaşır: Sosyal İşler Md.

Rahmi Dedeoğlu: Teftiş Heyeti Reis V.

Burhan Conkeroğlu: M¼fettiř,

Vasfi Oyg¼r: Zat İşleri Őefi,

Cemal Atat: İstanbul B¼lge M¼d¼r Muavini,

Hikmet Bilgili: İzmıt B¼lge M¼d¼r¼,

Nuri Ayça: İzmır B¼lge M¼d¼r¼,

Hikmet Sunay: İskenderun B¼lge M¼d¼r¼.

Bu m¼řterek toplantı g¼ndeminde bulunan II madde ise şu fasıllar içinde toplanmakta idi:

- SOSYAL YARDIM,
- İŞÇİ SAğLIğI İŞ EMNİYETİ,
- FAZLA MESAİLER,
- ZAM MEVZUU.

Bu konular içine giren II konu Umum M¼d¼rl¼k mensupları ile d¼rt g¼n s¼ren toplantıda m¼zakere edilmiş ve neticede şu kararlara varılmıştır:

1- SOSYAL YARDIM

a. İşyerlerinde yangın çıkması halinde olen veya sakat kalanlara veya eceli ile vefat edenlere Petrol Ofisi'nce yardım yapılması hakkındaki talebimiz entere-san olarak karşılanmış ve bu konunun, yani bu hallere duçar olanın ailesi efradına veya kendisine maaş bağlanması tetkike tabi tutulması kararlaştırılmıştır.

b. Petrol Ofisi'nde işe giren işçilere işe girdiklerinden altı ay sonra ödenmeye başlanan çocuk başına 10 lira ÇOCUK YARDIMININ işçinin işyerine girmesinden bir ay sonra ödenmesi kabul edilmiştir.

c. Yemek bedellerinin artırılması: Ayda 35 lira olan yemek bedellerinin artırılması konusundaki talebimiz prensip olarak müspet karşılanmakla beraber ne kadar artırılması gerektiğinin tetkike tabi tutulması kararlaştırıldı.

d. Senelik 15 gün olan ücretli iznin kıdeme göre artırılması: Petrol Ofisi camiasında çalışmakta olan kıdemli işçilerin (10, 15, 20 sene gibi) senelik ücretli izinlerinin artırılması konusundaki talebimiz prensip olarak kabul edilmekle beraber bunun ne miktara çıkarılması icap edeceği hususunun tetkik edilmesi kararlaştırıldı.

e. Kıdemli işçilerin manen ve maddeten tatmin edilmesi: İşyerlerinde 10 seneden beri çalışmakta olanlara bir maaşı tutarında ikramiye ile bir küçük rozet verilmesi, 15 seneden beri çalışmakta olanlara 1,5 maaşı tutarında ikramiye ile orta boy bir rozet verilmesi, 20 seneden beri çalışmakta olanlara ise iki maaşları tutarında ikramiye ile büyük boyda bir rozetin merasimle verilmesi talebimiz çok müspet karşılanmış ve mevzuun münasip şekillere bağlanabilmesinin tetkikine karar verilmiştir.

f. Fazla mesaiye kalanlara akşam kahvaltısı verilmesi hakkındaki isteğimiz prensip olarak kabul edilmiş, ne miktarda verileceği hususunun tetkiki kararlaştırılmıştır.

g. Tatil günlerinde çalışmakta olanlara bazı depolarda kumanya verilmediği belirtilmiş ve tatil günlerinde çalışanlara da yemek veya kumanya verilmesi kararlaştırılmıştır.

2- İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ EMNİYETİ

a. İşçilere verilmekte olan MELBUSAT ustalara, teknisyenlere verilmemekte ve diğer bazılarında ise senede bir kat elbise ve ayakkabı verilmekte idi. Bu kere usta, teknisyen, şoför, bekçi, odacılara da diğer işçiler gibi altı ayda bir ayakkabı ve altı ayda bir elbise verilmesi kararlaştırılmıştır.

b. Soyunma yerleri, soyunma dolapları ve istirahat yerleri konusunda ise, soyunma yerleri ile yıkanma ve istirahat yerlerinin peyderpey yaptırılması, temizlik işleri mevzuunda ise sabun ile havlunun yeknesak bir şekilde verilmesi kararlaştırılmış ve bu yeknesaklığın şeklinin tetkiki kararlaştırılmıştır.

c. Zehirli maddelerle iştigal edenlere süt ve yoğurt verilmesi konusunda ise: Teneke fabrikasında çalıştırılan işçilere verilmekte olan yarımşar kilo sütün tabanca boyacıları ile kaynakçılar dahil olmak üzere bir kiloya çıkarılması, diğer taraftan zehirli maddelerle iştigal eden yağhanelerde tabanca ile şablon resmeden işçilere, dolum işçilerine, vana dairesinde çalışanlara, seyyanen ve her bölgenin aynı miktarda süt veya yoğurt vermesi kararlaştırıldı. Ayrıca iki gün işini tatil edip başka bir iş görmekte ise bu gibi işçilere zehirli madde ile iştigal etmediği iki gün için de süt verilmesi kabul ile kararlaştırıldı.

d. İşyerinin patlayıcı ve parlayıcı işyerlerinden olması dolayısı ile bu nizamnamenin 17. maddesinin tatbiki ve tatbik edilmeyen yerlerin bu maddeye uygun olarak tanzimi talep edilmiş, Umum Müdürlük bunun çalışmalarının bitmek üzere bulunduğunu belirtmiştir.

e. İşyerlerine gidiş, dönüşte vesait temini meselesi: Bazı depoların şehirden uzak oluşları dolayısıyla Ofisçe vesait temin edilmesi hususu belirtilmiş, Umum Müdürlüğün bu iş için otobüs yaptırmakta olduğu öğrenilmiştir.

f. Bazı işçilere maske ve bazı işyerlerine ise aspiratör takılması konusunda (...) yerlerin ise tetkikine karar verildi.

3- FAZLA MESAİLER

a. 955 yılı ile 956 yılının son aylarında vazife ile belediye hudutları haricine çıkıp günü birlik dönenlere ne harcırah ve ne de fazla mesai ücreti verilme-miştir. Bunların tetkik edilerek ne verileceğinin tespitine karar verildi.

b. Belediye hudutları dahilinde tali depolarda fazla mesailerin artırılması ge-rekmekte idi. Zira bu tali depolarda jet tayyareleri ikmallerini yapmakta idiler. Jet tayyarelerin uçuştan iner inmez kauçuk olan depoların boş bırakılmaması

gerektiği için bu konuda sendika ile Umum Müdürlüğün müşterek müracaatta bulunması kararlaştırıldı.

Fazla mesai yaptırıldığı halde zuhulen ödenmeyen fazla mesai ücretlerinin ödenmesi kararlaştırıldı.

c. Gemi tahliyelerindeki fazla çalışmaların nasıl olması gerektiği ve bu fazla çalışma ücretlerinin tediye şekillerinin çalışma vekaletinden sorulması kararlaştırıldı.

d. Nöbetçi kalan şoförlerin fazla mesailerinin ne şekilde tediye edileceğinin tetkiki kararlaştırıldı.

4- ZAM MEVZUU

a. İşçi ücretlerine zam yapılması ve bu zamda da ücretler nazarı itibara alınarak kademeli olması istenmişti. Talebimiz 500-700 arasında ücret alanlara 175 kuruş, 701-1000 arasında yevmiye alanlara 150 kuruş, 1001-1300 kuruş yevmiyelilere 125 kuruş, 1301 kuruştan fazla yevmiye alanlara ise 100 kuruş zam yapılması isteğimizdi. Umum Müdürlük zammı prensip olarak kabul etmekle beraber bunun kısa bir müddet içinde tetkikini uygun görmüş ve bu husus tarafımızdan kabul edilmiştir.

b. İşçilerin her sene aralık ayında teskiye aldıkları takdirde senelik zam almak hakları vardı. Sendikamızın bu konudaki talebi bazı mağduriyetlerin olması dolayısıyla işçinin işine girdiğinden itibaren her senesini doldurunca zam alması teklifi kabul edilmiştir.

5- DİĞER MÜTEFERRİK MEVZULAR

- Bazı işyerlerinde viziteye giden işçilerin viziteden dönüşüne kadar geçen zaman içinde saat ücretleri ödenmemekte idi. Bunların ödenmesi kararlaştırılmıştır.

- Geçmişte ödenmeyen pazar ve bayram yevmiyeleri mevzuunda ise bu gibi kimselerin tespit edilerek tediyesi uygun görülmüştür.

- Aylık ücretle çalışmakta olanların geçmişte ödenmeyen bayram yevmiyeleri konusunun tetkikine karar verilmiştir.

- AZAMI ve ASGARI ÜCRETLERİN TESBİTİ konusu uzun uzun müzakere edilmiş ve neticede bunların tekrardan tespiti kararlaştırılmıştır.

- KALİFİYE İŞÇİNİN TESBİTİ mevzuu görüşülmüş, bunun tespitinin iki sendika ve iki işveren temsilcisinden teşekkül edecek müşterek bir komisyon tarafından yapılması kararlaştırılmıştır. Bu konunun tespitine yakında başlanacaktır.

- Bazı işyerlerinde noksan bulunan tesis ve ihtiyaçların yerine getirilmesi kabul edilmiştir.

- YIPRANMA PRİMİ: İşçilere bir yıpranma primi verilmesi talep edilmiş, Umum Müdürlük bunun uzunca sürecek bir tetkike ihtiyacı olduğunu kabul etmiştir.

- İşyerlerinde şoför kadroları açılınca hariçten şoför alınmakta ve ehliyetli olarak işyerlerinde şoför muavinliği yapmakta olan şoförler bu kadrolara tayin edilmemekte idiler. Bu konu da müspet olarak halledilmiştir.

NETİCE: Dört gün devam eden toplantılar neticesinde işçi arkadaşlarımızın birçok istekleri neticelendirilmiş, birçoklarının da kısa zaman içinde intacı için zemin hazırlanmıştır. Sendikamız bu toplantıdan çok memnun bulunmaktadır. Bu toplantılarda bilhassa Umum Müdür V. Sayın Nedim Topçuoğlu ve Muavini Halit Arbay ile Umum Müdürlük erkânının yakın alaka ve müzakerelerine müteşekkirimiz. Diğer branş işverenlerimizin de aynı olgunluk içinde müşterek toplantı taleplerimizi kabul etmelerini beklemekteyiz.

İcra Komitesi

Nisan 1960*

**BAKANLAR KURULU KARARI İLE
BEYNELMİLEL PETROL İŞÇİLERİ FEDERASYONU'NA
ÜYELİĞİMİZ GERÇEKLEŞTİ**

Sayın Çalışma Vekilimiz Haluk Şaman'ın bu konuda gösterdiği gayretler camiamızda sevinç yarattı!

Sendikamızın müspet faaliyetlerini belirtmek ve çeşitli şikâyet konusu meselelerin halli hususunda yapılan çabaları umumi efkâra duyurma amacıyla Genel Başkanımız Ziya Hepbir, Divan Oteli salonlarında iftarlı bir basın toplantısı tertip etmiştir.

İcra Heyetimizden Genel Sekreter İsmail Topkar, Muhasip Veznedar Mehmet Sarioğlu'nun da hazır buldukları basın toplantısını matbuatımızın değerli temsilcileri ilgi ile takip etmişlerdir.

Genel Başkanımız Ziya Hepbir, toplantıda Batman petrol işçilerine kazandırılan yeni haklardan bahsetmiş ve iki beynelmilel teşekküle resmen üye olmamız hususundaki alınan kararları açıklamıştır.

Genel Başkanımız Ziya Hepbir, yaptığı toplantıda şunları söylemiştir:

Gün geçtikçe memleket ölçüsünde büyük bir teşekkül olma gayreti içinde bulunan sendikamızın Batman'da da bir şubesi bulunmaktadır. Batman bugün

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 2, Sayı 44, S. 5.
(Metinde belgenin tarihi belirtilmediği için derginin çıkış tarihi alınmıştır. -d.n.)

için memleketimizin başlıca petrol istihsal ve işleme merkezi olup burada 1.800 işçi istihdam edilmektedir. Bununla beraber bu sayının 2.000'in üstüne çıktığı da vakidir. Bu sebeple sendikamız bilhassa kuruluşunun da yeniliği itibarı ile Batman'daki işçi kardeşlerimizin sosyal ve ekonomik durumları ile çok yakından ilgilenmektedir. Batman'da çalışan 1.800 petrol işçisinin işvereni Türkiye Petrolleri A.O. ile sendikamız arasındaki münasebetler de şubenin kuruluş tarihi olan 1958 yılı Aralık ayından itibaren başlamış bulunmaktadır.

Sendikamızın Batman'daki petrol işçilerini teşkilatlandırmasına kadar Türkiye Petrolleri A.O.'nun işçi haklarına gerektiği şekilde riayet ettiği iddia olunamaz. Ancak sendikamızın devamlı ve ısrarlı mücadelesi sayesinde ki, bu şirket işçi ve işveren münasebetleri ile sendika münasebetlerinin normal bir hal alması yolunda müspet adımlar atmış bulunmaktadır.

Batman'da çalışan petrol işçilerinin başlıca şikâyet konusu olan ve halli gerçekleştirilebilen meseleleri şunlar olmuştur:

- 1- İşçilere ay ortasında avans verilmesi,
- 2- Onar günlük yevmiyelerin iadesi,
- 3- Bölge Müdürlüğü'nde çalışan bütün işçilere ve kapalı yerlerde mesai görenlere elbise verilmesi,
- 4- Çocuk parası ödenmesi,
- 5- Ödenmeyen bayram ve pazar yevmiyelerinin hak sahiplerine verilmesi,
- 6- Sendika aidatlarının bordrodan kesilmesi.

Bu suretle sendikamızın uzun yıllardan beri Batman'da çalışan iki bini mütevaciz işçinin haklarının verilmesi yolundaki yapmış olduğu mücadele nihayet üyelerimizin lehine neticelenmiştir. Bundan büyük kıvanç duymaktayız.

Petrol' iş Anayasaya EVET denmesini istedi

G. Başkan Ziya Hepbirin mesajı

Anayasamız sosyal karakteri ve işçilerin temel haklarını teminat altına aldığı için mutlak surette 9 Temmuzda işçilerden beyaz oy, yani güven oyu alacak ve halkımızla birlikte işçilerimiz de Anayasaya EVET diyeceklerdir. Biz Petrol-İş olarak üyelerimizi yeni Anayasaya EVET demeğe davet ediyoruz.

Türkiye Petrol İşçileri Sendikası Genel Başkanı Ziya Hepbir, Petrol-İş Dergisi aracılığı ile bütün üyelere 7 Haziran 1961 tarihli tamiminde belirtilen esaslar içinde şunları bildirmektedir :

«Sevgili petrol işçileri; önümüzdeki günlerde milletimiz Yeni Anayasamıza karşı durumunu belirtmeğe davet edilmiştir. İsteyenler Evet, istemeyenler Hayır diyecektir. Ben, yeni Anayasamızı baştan sonuna kadar okuyarak şu inanca sahip oldum ki yeni Anayasamız tam anlamı ile sosyaldir ve biz sendikacıların ötedenberi gerçekleşmesine çalıştığımız hakları garanti altına almaktadır. Bu yüzden sizleri de benim gibi, yeni Anayasaya **E V E T** demeğe davet ediyorum.

Değerli kardeşlerim, yeni Anayasada yer alan haklarımızı işçiler açısından inceleyecek olursak şunları görürüz :

1) Anayasa teminatı altına alınan en mukaddes işimiz **ÇALISMAK**'tır. Anayasa herkesin çalışmasını bir ödev saymaktadır.

2) Anayasa devlete çalışanlar yararına mükellefiyet yüklemektedir. Buna göre devlet çalışanların, yani bizlerin insanca yaşamamızı ve işlerimizin düzenli kalmasını, gelişmemizi sağlayacak, ekonomik, sosyal ve mali tedbirler olarak biz çalışanları koruyacaktır, destekleyecektir ve işsizliği önleyici her tedbiri alacaktır.

3) İşçilere angarya yaptırılmayacaktır. İşçi, özel işini yaparken «hatır için şunu da yap» teklifi ile karşılaşmıyacak, karşılaşsa bile bunu yapmaması suç olmayacaktır. Zira yapılan işten başkasının şuna buna yaptırılması angaryadır.

4) İşçi emeği, bedenî ve fikrî çalışmalarını demokratik taaunlarla düzenlenecektir.

5) İşçiler yaşları, cinsiyetleri ve renkleri yönünden ayrıma tâbi tutulmayacaktır. Üstelik işçiler yaşlarına ve cinslerine göre değişik işlerde çalıştırılacaktır. Çocukların, kadınların ve gençlerin çalışma düzenleri özel surette korunacaktır.

(Devamı 16. sayfada)

Dünyadan Haberler

İRAN PETROL ŞİRKETİ, AMERİKAN ŞİRKETİ ARİYOR

Tahran Kimyevî Maddele-ri Müessesesi, İran'ın Tahran şehrinde yağ ve gres imaliyle ambalajını yapacak bir fabrikasının tesis ve işletilmesi için teknik işbirliği ve malî işbirlikte bulunacak bir Amerikan Şirketi aramaktadır.

Hâlen yağ ve gres imal eden müessese, başlıca yağlama ve bileme işlerinde kullanılan yağlarla sanayide kullanılan greslerin imalatına dair teknik bilgi yardımıyla bulunabilecek bir Amerikan şirketi ile müzakerelere girişmek arzusundadır. Aynı müesseseden öğrenildiğine göre, teklif edilen teşebbüs için lâzım gelen arazi ve sermaye hazır durumdadır. Diğer taraftan, fabrikanın çalışmasında kullanılacak gerekli makinelerin ithal edilmesi de düşünülmektedir.

ADEN RAFİNERİSİNİN GENİŞLETİLMESİ DÜŞÜNÜLÜYOR

British Petroleum Şirketi 1 milyon 540 bin dolar sarfi ile 1961 yılı nihayetine kadar Aden'deki rafinerisinin kapasitesini günde 110.000 fiçidan, 136.000 fiçıya çıkarmayı düşünmektedir.

BP. yine Aden'de büyük miktarda LP-Gazın tankerle ihracını kolaylaştırmak üzere her biri 250 ton LP-Gaz ihtiva edebilecek iki Horton-küresi ile tulumba ve tazyikli fişkirtma tesisatı yerleştirmektedir.

07 Haziran 1961*

PETROL-İŞ ANAYASA'YA EVET DENMESİNİ İSTEDİ

G. Başkan Ziya Hepbir'in Mesajı:

Anayasamızın sosyal karakteri ve işçilerin temel haklarını teminat altına aldığı için mutlak surette 09 Temmuz'da işçilerden beyaz oy, yani güvenoyu alacak ve halkımızla birlikte işçilerimiz de Anayasa'ya EVET diyeceklerdir. Biz Petrol-İş olarak üyelerimizi yeni Anayasa'ya EVET demeye davet ediyoruz.

Türkiye Petrol İşçileri Sendikası Genel Başkanı Ziya Hepbir, Petrol-İş Dergisi aracılığı ile bütün üyelere 07 Haziran 1961 tarihli tamiminde belirtilen esaslar içinde şunları bildirmektedir:

Sevgili petrol işçileri; önümüzdeki günlerde milletimiz yeni Anayasamıza karşı durumunu belirtmeye davet edilmiştir. İsteyenler Evet; istemeyenler Hayır diyecektir. Ben, yeni Anayasamızı baştan sonuna kadar okuyarak şu inanca sahip oldum ki yeni Anayasamız tam anlamı ile sosyaldir ve biz sendikacıların öteden beri gerçekleşmesine çalıştığımız hakları garanti altına almaktadır. Bu yüzden sizleri de benim gibi yeni Anayasa'ya **EVET** demeye davet ediyorum.

Değerli kardeşlerim, yeni Anayasa'da yer alan haklarımızı işçiler açısından inceleyecek olursak şunları görürüz:

1- Anayasa teminatı altına alınan en mukaddes işimiz ÇALIŞMAKTIR. Anayasa herkesin çalışmasını bir ödev saymaktadır.

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 4, Sayı 74, S. 5,14.

2- Anayasa devlete çalışanlar yararına mükellefiyet yüklemektedir. Buna göre devlet çalışanların, yani bizlerin insanca yaşamamızı ve işlerimizin düzenli kalmasını, gelişmemizi sağlayacak, ekonomik, sosyal ve mali tedbirler alarak biz çalışanları koruyacaktır, destekleyecektir ve işsizliği önleyici her tedbiri alacaktır.

3- İşçilere angarya yaptırılmayacaktır. İşçi, özel işini yaparken “hatır için şunu da yap” teklifi ile karşılaşmayacak, karşılaşsa bile bunu yapmaması suç olmayacaktır. Zira yapılan işten başkasının şuna buna yaptırılması angaryadır.

4- İşçi emeği, bedeni ve fikri çalışmaları demokratik kanunlarla düzenlenecektir.

5- İşçiler yaşları, cinsiyetleri ve renkleri yönünden ayrıma tabi tutulmayacaktır. Üstelik işçiler yaşlarına ve cinslerine göre değişik işlerde çalıştırılacaktır. Çocukların, kadınların ve gençlerin çalışma düzenleri özel surette korunacaktır.

6- İşçilerin yıllık, haftalık dinlenmeleri de Anayasa garantisi altına alınmıştır. Halen mevcut olan haftalık ve yıllık izinler herhangi bir şekilde kaldırılamayacaktır.

7- Çalışanlar insan gibi giyinip yaşamaları, yemeleri, içmeleri yönünden de himaye edilmektedir. Adil ücret mutlaka sağlanacaktır.

8- İşçiler izin almaksızın sendika kurabilecekler ve dileyen bu sendikalara üye olabilecektir. Bu hak da Anayasa’da garanti edilmiştir.

9- İşçilere toplu sözleşme yapma hakkı ve dilerlerse grev hakkı tanınmıştır. Artık grev suç olmayacak ve greve teşebbüs edenler ya da grevi ileri sürenler damgalanmayacak ve hapsilere gönderilmeyecektir.

Bütün bu hakların Anayasamızda yer alması hepimizin bu Anayasa’ya **EVET** demesini gerektirmektedir; hepimize sevgiler sunar, sizleri Anayasa’ya **EVET** demeye davet ederim.

01 Temmuz 1962*

POLİTİKACILARA

İçinde bulunduğumuz politik şartlar yüzünden geniş işçi kitlelerinin menfaatleri korunamamaktaydı. Sendikacılar dertlerini ve isteklerini bildirecek makam bulamamaktaydı. Fakat bu kadar önemli memleket konuları varken gerek partilerin gerekse millet kaderinde söz sahibi olacak durumda bulunanların memleket gerçeklerine eğilmemeleri Petrol-İş Sendikası'nın işçi duygularına tercüman olmasını gerektirmişti. Sendika Genel Başkanı Ziya Hepbir, bir yandan parti başkanlarına telgraf göndererek istekleri dile getirirken bir taraftan da basın yoluyla siyasi partiler başkanlarına bir açık mektup yayınlamıştır. Geniş etki yapan ve çevrede yankılar uyandıran bu telgraflar ve açık mektup basına şu bildiride açıklanmıştır:

Sayın Siyasi Parti Başkanları,

İktisaden geri kalmış bir memlekette emekleriyle geçinen insanların iktisadi ve içtimai sefaletlerine yol açan düzenin değiştirilmesi için sizlerden, rejimi çıkmazdan kurtaracak basirete erişerek, koalisyon yapacak siyasi toplulukların başı olarak çok önemli bir ricada bulunuyoruz. Lütfen memleketin kalkınmasına hizmet edecek temel meselelerde görüş birliğine varınız. Anayasa'da yer alan bütün sınıfları refaha götürecektir çabaları devletin yürütebilmesi için hükümete reform yapma mecburiyeti yükleyiniz ve kabine programında bilhassa bugünkü aşırı kâr ve aşırı sefalet düzeninin en çok görünen gayri ahlaki belgesi olan servet beyanı konusunda cesur kararlar aldırınız. Servet beyan-

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 4, Sayı 98, S. 4.
(Metinde belgenin tarihi belirtilmediği için derginin çıkış tarihi alınmıştır. -d.n.)

namesi ticaret ahlakını getirici bir tedbir niteliğindedir. Bunu yok edecek, servet beyannamelerini bir defa olsun geri verecek ya da tamamen ortadan kaldıracak karara varmayınız. Bugüne kadar aşırı kârlar elde eden grupların menfaatini koruyan kabineler yerine bizler sendikacı olarak artık çalışan insanların ıstıraptan kurtarılması amacı ile hareket edecek bir kabine istemekteyiz. Koalisyon yapacak yahut koalisyona cephe alacak partilerin başkanları olarak sizleri gerçekleri görmeye davet eder, başta toprak reformunu en geç 10 yılda başaracak, üretim araçlarını kamulaştıracak ve servet beyannamesi verme sistemini devam ettirecek, vergi reformunu gerçekleştirecek, işsizliğe son verici bir devlet ve özel sektör yatırımını sağlayacak, kalkınma hızını yüzde 10'a yaklaştıracak bir anlayışla hükümet idare edecek kabiliyette bakanlar topluluğu istiyoruz. Bu isteğimizin köklü dayanakları içinde bulunduğumuz ıstıraplı hayattır.

Saygılarımla.

***

Basına verilen bu açık mektubun dayandığı ve partiler başkanlarına gönderilen telgrafta şunlar bildirilmekteydi:

Basiret ile rejimi çıkmazdan kurtaracak anlayışa erişerek, koalisyona katılacak ya da muhalefette kalacak partinizin servet beyannamesi verme sistemini savunmasını, toprak reformunu on yılda gerçekleştirici bir tasarının kanunlaştırılmasını işsizliği önleyecek kalkınma programının yüzde 20'yi bulan bir hız kazanmasına çalışmanızı rica eder, sizin için basına bir açık mektup verildiğini arz ederim.

Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı

15 Temmuz 1962*

**ZİYA HEPBİR'İN BASINA DEMECİ
PETROL-İŞ'İN EKONOMİK VE SOSYAL GÖRÜŞLERİ**

Memleketimizdeki işçi hareketleri tarihi içinde çok önemli bir yer tutan Türk-İş'in X'uncu yıldönümünü kutlayacağız. Türk-İş'in bu mutlu güne kavuşmadaki tarihi çabalarını yarın Türk-İş'teki arkadaşlarımız sizlere sanırım ki, yeteri ölçüde bildireceklerdir.

Sizlerle buluşmamızı ricadaki maksadım, son 10 yılın tarihi içinde Türk sendika hareketlerine amil olan sebepler ve neticeler üzerinde birazcık durmaktır.

Değerli Kardeşlerim,

Sendikalarımızın kuruluşu ve gelişmesi en çok 10-15 yıllık çok yakın bir geçmişe dayanır. Hâlbuki Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu 39 yıllık mutlu bir ömre sahiptir.

Cumhuriyet kurulduğu zaman Avrupa ve Amerika'da çok daha önceleri kurulmuş bulunan cumhuriyet idareleri ve o idareler içinde kökleşmiş sendikacılık mevcuttu. Tarih boyunca görülmüştür ki, idareciler işçi hareketlerine ancak işçilerden gelen istekler koyulaşınca cevap vermişlerdir. 1923 Cumhuriyet hareketinde işçiler sendikalar kanalı ile işçi gücünü ortaya çıkarabilmiş olsa idiler, 1946'da müsaade edilen sınıf esasına dayanır cemiyet kurma imkânı daha 1923'te kendini gösterirdi.

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 4, Sayı 100, S.8.
(Metinde belgenin tarihi belirtilmediği için derginin çıkış tarihi alınmıştır. -d.n.)

KALKINMA PLANI

İktisaden gelişmiş memleketlerle aramızda büyük mesafelerin bulunduğunu memleket yönetimini kabullenmiş ve 1923 hareketlerinde ün almış bir politikacının kabul ettiğini görüyoruz. Sayın Başbakan İsmet İnönü'nün demeçlerini ve kalkınma planına bağladığı umutları hayret ve biraz da endişe ile izliyoruz. Sayın İnönü “Memleketimizin iktisadi ve sosyal davalarını süratle halletmek için gerekli bütün tedbirlerin kısa vadeli ve dar parti mülahazaları dışında memleketçi bir görüşle ele alınması lüzumuna” inandığını söylerken, bir taraftan da “Özel sektör emniyet içinde çalışacak ve kazanacaktır” diyor. Kazananların memleket yönetimine vergilere, yatırımlara ve sosyal güvenliğe kazancı ölçüsünde katılmak gereğini bilmesi gereken başbakanın toplum gelişmemesindeki esas hastalıkları görmemezlikten gelişi bizi İnönü demokrasisine karşı umutsuzluğa düşürüyor.

Kalkınmış ülkeler bugüne kadar hem aşırı sağ, hem aşırı solu belirli ifadelerle ve bilinen belgelerle tespit etmiştir. Bizde ise faşist İtalya kalıntısı, antideмократik olduğu Adalet Bakanlığı'nca da kabul edilen Türk Ceza Kanunu'nun malum birkaç maddesi ne Atatürkçülüğü geliştirmeye, ne de sosyal adaleti Anayasa çerçevesi içerisinde yerleştirmeye imkân veriyor.

Kaldı ki Başbakan İsmet İnönü, “Hükümetimiz aşırı sağcılık ve solculuk akımlarına karşı koyacaktır” demektedir.

Bu memlekete yeniden bir padişah getirmek isteyenler aşırı sağcı olarak, hiçbir gün belirli bir kuvvet göstermemişlerdir. Ama Atatürk'ten miras kalan halkçılığı memleket çoğunluğunun devlet yönetiminde söz sahibi olması anlamına alanlar milyonları aşmıştır. Atatürk'ün kurduğu CHP'den sonra Atatürk'e inananlar Anayasamıza devletçilikten de ileri olan “sosyal” vasfını koyabilmişlerdir.

İnkılabın ne olduğunu çok iyi bildiği ve sosyal mücadeleler tarihini çok yakından izlediği kitaplığındaki eserlerinden de anlaşılan Atatürk bu karakteri Anayasa'ya geçirtirken halk kütlelerine bu ilkeyi kökleştirmek için şu arı sözü ortaya atmıştı: “Durmayalım Düşeriz.”

17 Ağustos 1965

BASIN BÜLTENİ

Türkiye Petrol, Kimya ve Atom İşçileri Sendikası (Petrol-İş) Türkiye Petrolleri A.O.'nun Batman'da kurulu Rafineri ile Malatya ve Keşan'da kurulu işyerlerinde 13 Eylül 1965 günü sabahı greve başlayacaktır. Greve katılacak işçi sayısı 2.400 civarındadır.

Sendika Genel Başkanı Ziya Hepbir dün bu konuda basına şu bildiriye vermiştir:

Petrol meselesinin memleketimizin ana davası halinde tartışma konusu yapıldığı şu günlerde, devletimizin temel petrol işletmesinde greve gitmemiz ilk bakışta ulusal yararlar karşısında davranışta bulunmakla suçlandırılmamıza imkân verecek nitelik taşımaktadır.

Gerçekten de fiili hareketimiz bu, devletimizin öz malını, muhtemelen hiç de az olmayacak zararlarla karşı karşıya bırakacaktır. Ancak, asıl mesele netice olarak oluşacağı anlaşılan bu zararın nedenlerine inmekte ve zarara gerçekten kimlerin sebep olacağını anlayabilmektedir. O zaman belki de, devletimizin uğrayacağı zararı işçimizin dolayısıyla Türk halkının kârı olarak kabullenmek gerekecek ve Türk halkı ile devlet menfaatlerinin çatışmasına sebep olanların bizler yani sendikacılar olmadığı çok daha açıklıkla yüzeye çıkacaktır.

Türkiye Petrolleri A.O. ile sendikamız arasında 01 Nisan 1964 tarihinde yürürlüğe giren ve şimdi grev kararı aldığımız işyerlerini kapsayan bir toplu iş sözleşmesi yapılmıştır. Sözleşmenin 82. maddesi yürürlük süresinin 31 Mart 1966 günü akşamı sona ereceğini belirttikten sonra aynen şöyle devam etmektedir:

"Ancak, 01 Nisan 1965 tarihinden itibaren taraflar, içlerinden birisinin çağrısı üzerine toplanarak ücret ve ücretlerle ilgili konularda yeniden müzakere yapabilecek ve karara varabileceklerdir."

Batman, aileleriyle birlikte sayıları 10 binleri aşan işletme personelinin ihtiyaç ve imkânlarına göre gittikçe gelişmekte, emtia fiyatları da hemen aynı hızla gittikçe yükselmektedir. Buna karşılık işletmenin üretim kapasitesi ortaklık yetkililerinin sık sık açıkladıkları gibi işçilerin çilekeş ve azimkâr alın terleri üzerinde göğsümüzü milletçe kabartacak bir düzeye ulaşmaktadır.

Toplu sözleşmenin süre maddesine ücretlerle ilgili istisna hükmünün konmasına sebep de işte bu gerçektir. Sendikamız beklenen zam tekliflerini toplu sözleşme hükmüne uyarak 01 Nisan 1965’de yapmıştır.

Ne var ki Türkiye Petrolleri A.O. yöneticileri bu tekliflerimizi tüm olarak reddettiler. Sürekli çabalarımıza rağmen fikirlerini değiştirmedikleri gibi petrol davası tartışmalarını da istismar ederek bizleri vatan haini mertebesinde görmeye ve göstermeye çalıştılar.

Derhal grev kararı aldık. Hemen arkasından da Bakanlar Kurulu önce bir, sonra da iki ay süre ile grevi erteleme kararı aldı.

Ortaklık bir yandan da mahkemeye müracaat ederek, toplu sözleşmenin yukarıda zikrettiğimiz 82. maddesine göre grev kararı almaya hakkımız olmadığı gerekçesi ile durumun tespitini talep etti. İstisna hükmünün, istisna hükmü niteliğine sahip olmadığını iddia etmektedir. Hukuken istisna hükmünün acep daha nasıl olabileceğini âdil Türk hâkiminin onlara göstereceği karar günü yakındır.

29 Ağustos’ta erteleme süresi sona erecektir. 275 sayılı Kanun’a göre Bakanlar Kurulu’nun bir üçüncü defa erteleme yetkisi yoktur. İşte bu sebeple İcra Heyetimiz kesin kararını almıştır. Grev 13 Eylül 1965 günü fiilen başlayacaktır.

Bir devlet sektörünü zarara sokacağımız için üzgünüz, fakat sektörün her şeyden önce devletin, devletin de halkın dolayısıyla işçinin malı olduğunu yöneticilerin prestij kalemiyle çiziştirmeye çalıştıkları gibi bir yazboz tahtası olmadığını ispat etmiş olacağız.

Biz bu sonucu ika edilecek maddî zararı kat be kat telâfi edecek bir toplum kârı olarak görüyoruz.

Mutlu olmasını dileriz.

Petrol-İş
İcra Heyeti

Petrol-iş

TÜRKİYE PETROL - KİMYA VE ATOM İŞÇİLERİ SENDİKASI YAYIN ORGANI

**HAK VERİLMEZ ALINIR.
ALMAK İÇİN,
KAFA ve KASA BİRLİĞİ
ŞARTTIR.**

YIL: 1, SAYI: 22 8 NISAN 1968

Paşabahçe grevcilerine silahla tecavüz edildi

Paşabahçe grevi iki aya yakın bir süredir başarıyla devam etmektedir. 2400 işçinin toplu sözleşme imzalatıncaya kadar işbaşı yapmaya and içtiği grevde, bayramın son günü silahlı bir saldırı haberi vuku bulmuştur. Sahaya karşı saat beş stralarında yirmi beş otuz kişilik bir grup grev gücüne rine yaklaşmış ve küfür ederek tahriki girişimlerini. Gözcülerin sükunetlerini kaybetmemeleri üzere işi daha da ileri götürmüşler ve bellilerinde sakladıkları tabancaları çekerek rast gele ateş

(Devamı 4. sayfa)

Yaralanan iki grevci hastaneye kaldırıldı

TÜRK-İŞTE YAPILAN TOPLANTI: Paşabahçe grevini desteklemeyen Türk-İş yöneticilerinin protesto eden Türk-İş 1 no Bölgeye bağlı sendikalar ve liderleri çarşamba günü yapılan toplantıda görülmüşlerdir.

★ Paşabahçe grevi ile ilgili yapılan tarihi toplantı

Türk-İş'in işverenlerin yanında yer alarak, Paşabahçe grev yapan işçiyi karşı çıkmaları şehrimizde büyük bir tepki uyandırmıştır. Türk-İş bu tutumunu protesto ve Türk-İş kararına rağmen grevi destekleme kararı alan şehrimiz sendikaları, hafta içinde toplanarak, müşterek bir bildiri yayınlamışlardır. Türk Sendikacılığında tarihi bir vesika olan bu kararı nesrediyoruz. Bir ihanet vesikası ile Türk işe sürülemez istenen lekenin temizlenmesi yolunda bu bildiriye mutlu bir olay addediyoruz.

Bize göre

Paşabahçe grevi ve Türk-İş

Ziya Hepbir, geçen hafta Paşabahçe yaptığımız basın toplantısında şu sözlerle bildirdi: «Kader arkadaşım Seyfi Demiroso'ya selamlarımı: Biz yıllarca bunun için çalıştık. Toplu sözleşme hakkını iki satırlık bir protokolla işverene teslim etmek işin mücadele etmedik. Demiroso artık harekete geçsin. Bu mesele işverene ağırlığını koysun. Hem Türk işçisinin, hem de Türk-İş'in şerefini daha fazla açarsak sakız yaptırmasın. Ben Demiroso isterse bu meselemin halledilmesine inanıyorum.»

Türk-İş Başkanı yönelen bu sesleniş, Türk işçi tarihinin en kara sayfalarına nakşediliyordu. Türk-İş bütün Türk Sendikalarının güvendikleri, kuvanç duydukları en büyük örgütü. Onda işçinin şerefi, onda işçinin geleceği, onda işçinin bütün umudu yatıyordu. Temeli, çatısı, bu duygularla örülmüştü. Başkana işçinin Cumhuriyetini, Genel Sekreteri işçinin Başbakanı sayılıyordu. Yöneticileri çok tenkit edilmişti. Pasif hareket ediyorlar denmişti. Yanlış siyaset güdüyorlar denmişti. Bunlar her demokratik kuruluşa var olan tenkidler, her örgüt ortamında belliren kinamalarıdır. Amma şimdiye kadar, hiçbir Türk-İş yöneticisine işverene bir kere bile söz söylemişlerdir. İşçinin paralıne girdi. İşçinin hakkını ehlinden aldılar denmişti. (Devamı 2. Sayfa)

Özkal Yici

Türk petrol ile yeni sözleşme yapılacak

30 Nisanda sona erecek olan Türk Petrol ve Maden Yağlar T. A.Ş. ile Petrol-İş Sendikası arasındaki Toplu Sözleşmeyi Sendika İdareleri, işveren müessesese feshtiklerini bildirmişlerdir.

İşveren Petrol Şirketi yetkilileri yeni bir sözleşme yerine teferat (Devamı 2. Sayfa)

Kütahya azot şirketi sözleşme hazırlıkları tamamlanmak üzere

Kütahyada kurulu Azot Sanayi TAŞ. ile Sendikamız arasında yürürlükte bulunan ilk toplu iş sözleşmesi sona ermiş olacaktır. Sözleşmenin yürürlük süresince ortaya çıkan tüm aksaklık ve eksiklikler Sendikamız Toplu İş Sözleşmesi Kısmın

ca titizlikle tesbit edilerek yeni bir tasarı hazırlamak üzere çalışmalar başlamıştır. Çoğu dokümanlarda yararlanılarak yapılan teklif tasarı alınacaktır. İşveren ile sözleşme müzakerelerinde hızla devam edilmektedir. Binlerce işçinin kapama alınacağı ve sağlanacağı hak ve menfaatlardan yararlanacağı bu sözleşmenin örnek sözleşmeler arasında yer alması için yapılan çalışmaların önümüzdeki günler için de bitirilmesi Sendikamız İnceleme Birliğinin öncelikli görevi olacaktır. İzmir Bölge Çalışma Müdürlüğüne kadroya nasırlı bir çözüm yolu bulacağı merakla izlenmektedir. (Devamı 2. Sayfa)

Dyo neden sendikaya karşı ?

Darmış Yaşar ve Oğullarına ait İzmirde kurulu boya fabrikasında çalışan işçilerin Sendikaya üye yazılmaları üzerine işverene söz ve rüfret olayı had bir sahafına girmiştir. İki sene önce başlayan Sendika aleyhtar işveren hareketi bütün gayret ve iyi niyetli olsa karşılıklıdır.

Bu defa Petrol-İş'e üye oldukları için işlerinden çıkarılan işçiler mahallin en büyük amiri Valiye çıkarılmış ve olayın takibi bölge Çalışma Müdürlüğüne aktarılmıştır. Daha önce yapılan ikazlara bölge Çalışma Müdürlüğü bele işçi

leri müessesese karşısında ondan sonra dışınırdır çekilmedi cevapları olayı yaratmıştır.

İzmir Bölge Çalışma Müdürlüğüne kadroya nasırlı bir çözüm yolu bulacağı merakla izlenmektedir. (Devamı 2. Sayfa)

Ankarada karakay şirketi ile toplu sözleşme yapıyoruz

Ankarada kurulu Karakay Limited Şirketi ile bizimiz idarecilerinin yürüttükleri Toplu İş Sözleşmesi müzakerelerine işveren Sendikamız birliğinde devam edilmektedir. (Devamı 2. Sayfa)

İlk gün taraflar birbirlerine yetmiş belgelendirilmiş Sendika tekliflerine karşılık işverene de 7 şahıflık makabül teklifte bulunmuştur. (Devamı 2. Sayfa)

İzmirde petrol - iş yarı kooperatifi genel kurulu toplandı

(Muhabirimiz Hüsnü Teke bildiriyor) - İzmirde Petrol-İş mensupları tarafından kurulmuş olan Mahmut Mes'uliyetli Kapı Kooperatifinin yıllık Genel Kurul toplantısı 26.3.1968 günü Divan Başkanlığı Şükri Özgürtaş'ın getirdiği toplantı sonucu yapıldı kooperatifi Yönetim Kurulu teşekkül etmiştir. Murat Samanlıoğlu (Başkan) Kemal Güllüoğlu (2. başkan) Necdet Günel (Sekreter) Muharip (Şevket Seçkin) Veznedar Hüsnü Teke, Selami Bulbul (Üye) Şükri Özgürtaş üye marafları Şefik Koçlar, Necdet Özür, Orhan Badur seçilmişlerdir.

PETROL-İŞ TEVZİLİ EDİLMİŞ ÜYELERİNİN (Devamı 2. Sayfa)

Nanik

UCUZ KAHRAMANLAR
Sarı Sendika, sadakat primi, namazına protokol, dersken kırak tabancaları komusmaya başladılar. Nedenini? emekten yana olan işçiyi aydınlar, sayın profesörler, büyük gazete yazarları, iddialı sosyalistler ne-reye layıbdunuz? Bir Umum Müdür değinice kanunlar çıkardı; Danıştay kararları tatbik edilmeyince Anayasa elden gitti diye bağırıyorlar, iddialı mı? Bir kişi değil, 2500 kişi Paşabahçe'de işçiyi mahkûm ediyor, satılıyor, katlediliyor, Yargıtay kararları çıpeyor. Toplum, kahramanlarımızı bekliyor. ★

08 Nisan 1966*

**BUGÜN TÜRK SENDİKACILARI OLARAK KARŞI KARŞIYA
BULUNDUĞUMUZ DURUM ŞUDUR¹**

a. Kendilerini temsil etmek şeref ve sorumluluğunu yüklediğimiz işçiler, Batı uygarlığının en azından bir asır önce hallettiği temel hakların korunması çabası içindedirler. Türk işçileri; kendilerini sendikalı olma, özgürlük içinde kendi ekonomik ve sosyal haklarına sahip çıkabilme gibi hakların gerisinde bir çizgi üzerinde tutmak isteyen kuvvetlerle karşı karşıyadır. Bu ise, Türkiye'nin kalkınmasında, milli bir güç olan işçilerimizi, bu kalkınmayı önleyecek şekilde karanlıklara itmektir.

b. Batı demokrasilerinde de çekilen bu doğum sancıları, Türkiye'de farklı şekilde tecelli etmektedir. Doğum sancısı çeken ama doğmak isteyen çocuğunun dünya yüzüne gelmesini engellemek için hem kendisini hem de çocuğunu harcamaya kalkan Türk-İş yöneticileri olmaktadır. Bu, yalnız Türk işçisinin değil, memleketin bugünkünden daha kötü şartlara itilebilmesi imkânını intaç eder. Acı olan gerçek, bu olaylar Türk işçilerinin anası, Türk sendikalizminin bayrağı olan teşekkülün bazı yöneticilerinin gözleri önüne ve bir anlamda onların tasvibi ile gerçekleşmektedir. Paşabahçe grevinin yüzüstü bırakılması bunun en bariz delilidir.

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 5, Sayı 22, S. 1, 4.
(Metinde belgenin tarihi belirtilmediği için derginin çıkış tarihi alınmıştır. –d.n.)

¹ Kristal-İş'in "Paşabahçe" grevine ilişkin olarak kaleme alınmış ve "BİLDİRİ" başlığı ile yayımlanmıştır. –d.n.

Bu gerçekleri göz önüne alan, aşağıda imzaları bulunan bizler, oybirliği ile verdiğimiz kararları kamuoyuna açıklarız:

1- Türk-İş'in bazı yöneticileri bu davranışları ile kendi öz tabanından kopmuş, bizzat ana tüzüğünün ilkeleri ile birlikte, 3. maddesinin a, b, c, d, f fıkralarını açıkça ihlal etmiştir. Anayasamızı ihlal edenler hakkında ana tüzük hükümleri dâhilinde işlem uygulanması kararlaştırılmıştır.

2- Türk-İş'in başında bulunan diğer yöneticilerinin, en hafif tabiriyle bu hatayı bir an evvel görüp, akliselime, gerçeğe ve kendine dönmesi en büyük ümidimiz ve arzumuzdur. Bu yöneticilerin, Türk işçisini ve sendikalarını hüsrana uğratmaya da hakları yoktur.

Gayemiz, bu büyük işçi teşekkülüne düşen gölgeyi silmek, Türk-İş'i gerçek fonksiyonlarını ifa eder halde görmek ve kendi kendini kontrol suretiyle en yararlı hale getirmektir. En kısa zamanda Türk-İş yöneticilerini saflarımızda göreceğimize inanıyoruz.

3- Kristal-İş Sendikası'nın Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikası'nda yaptığı grev devam edecektir. Grev, işverenin sözleşme imzalayacağı tarihe kadar devam edecektir. Protokol, grevi ve sendikasını suçlayıcı ve kanuni hakları inkâr edici olması bakımından reddedilmiştir. Grev şerefimizdir. Galip geleceğimize inanıyoruz.

4- Grevin manen ve maddeten bütün varlığımızla desteklenmesi taahhüt edilmiştir. Bu arada Ziraat Bankası Karaköy Şubesi'nde 28653 sayılı greve yardım hesabı açılmıştır.

Grevi, imzaları bulunan sendikalarımızdan teşekkül edecek komite yürütecek ve emekten yana her ferdin veya teşekkülün bu destekleme kampanyasına katılmasını sağlayacaktır. Emekten yana olan gerçek aydınlara, yazarlara, düşünörlere, öğretim üyelerine, gençlik teşekküllerine büyük sorumluluk düştüğünü de ayrıca müşahede etmiş bulunuyoruz.

Türk-İş'i ve Paşabahçe grevini herhangi bir politik maksada feda etmeyeceğimizi, olaylarda maceracı adımlar, şahsi ihtiraslar arayanları takbih ettiğimizi açıkça belirtmek isteriz. Bilinmesi icap eder ki grevin arkasına tertemiz Türk işçisi ve Türk sendikacıları vardır.

Saygılarımızla.

Basın-İş (İstanbul)/ Tez Büro-İş (İstanbul)/ Sağlık-İş (İstanbul)/ Lastik-İş/
Maden-İş/ Kimya-İş/ Bank-İş/ Petrol-İş/ OLEYİS/ Karayolları İ.S./ Harp-İş/
Kristal-İş/Basın-İş (Ankara)

Sendikaları adına grevi yürütme komitesi:

Ziya Hepbir/ Kemal Türkler/ Muzaffer Gökçeoğlu/ İbrahim Güzelce/ Kemal Ayav.

PETROL

TÜRKİYE PETROL KİMYA VE ATOM İŞÇİLERİ SENDİKASI

Telegraf Petrolişsendika Telefon 11 97 17 / 47 88 69 Büyükdere Cad. No: 83 Mecidiyeköy-İstanbul

İstanbul, 27 Ekim 1966

BASIN FÜLTENİ

Değerli Basın Mensupları,

Türkiye Petrol Kimya ve Atom İşçileri Sendikası ile Petrol Ofis arasında ücretler mevzuunda çıkan uyuşmazlık sonunda, 12 Aralık 1966 günü sabahı saat 8.00'de uygulanmak üzere Sendikamızca grev kararı alınmıştır. Sendika, Uzlaştırma Kurulunun tesbit ettiği 225 kuruluşluk ücret zammını kabul etmiş ve fakat işveren Petrol Ofis indii bir takım mülahazalarla bu zammı reddetmiş ve Sendikamızı greve mecbur etmiştir. Sorumsuz bir takım yöneticiler, kanunun ve kanunun bedelli olan ücretiyle çoluk ve çocuğunun nafakasını temin eden ve bu ücreti hak edebilecek için gece gündüz demeden çalışan işçileri, her yünden kısıtlı olarak bağlamak ihtirasına kapılmışlardır.

Uzlaştırma Kurulu'mun tesbit ettiği 225 kuruluşluk ücret zammına Petrol Ofisinin karşı koyuşunun gerekçeleri esef vericidir. Ofis, görüşlerini bir bütün olarak şöyle ortaya koymuştur :

- 1 - Petrol Ofis milli bir Müessesedir. Grevin ortaya koyacağı zararlar her şeyden evvel milli bünyeye yapılacak zarar demektir. Kaldı ki, Ofis, zarara yakın bir kar durumu içindedir. Ücretlere zam yapacak blâncoya sahip değildir.
- 2 - Sendikaca alınmış grev kararı gayri kanunîdir. Bir diğer açıdan kanunîdir ama, büyük zarar husule getireceğinden durdurulması gerekir.

Şimdi Ofisin bu görüşlerini Sendika olarak eleştirmeyi faydalı buluyoruz :

- 1 - 1961 yılında kurulmuş olan Petrol Ofisi her yıl 20 ilâ 40 milyon arasında bir kâr ile blâncosunu kapatırken, nasıl oluyor da 1965 yılında 3 milyonluk bir kâra düşüyor?

Bu gün için Türkiye'nin ordu ihtiyacı dahil olmak üzere benzin, gaz, motorin, ve Fuel-oil 4.500 bin ton civarında bulunmaktadır.

Memleketimizde mevcut Petrol Şirketlerinin satış durumu aşağıdaki şekildedir :

Petrol Ofisi	% 28.6
Shell	% 17.8
Mobil	% 24.1
BP Petrolleri	% 14.5
Türk Petrol	% 11.8

Bu suretle Petrol Ofisi aşkari ikmal hariç tek başına piyasa ihtiyacının üçte birini karşılamaktadır. Keza fueloil satışının % 12.9'unu, motor yağı satışının % 33.7'sini, (ki diğer şirketlerden çok fazladır) Petrol Ofis sağlamaktadır. Piyasa ihtiyacı her sene % 10 artışı ile motor yağında senede 100 bin tondur. Bunların yanı başında ordunun akaryakıt ikmali Petrol Ofis eliyle yapılmaktadır.

Durum bu olunca, böyle bir Müessese nasıl olurda 3 milyonluk bir kârla blâncosunu kapatabilir? Aslında bu kâr zahiridir. Reklam masrafları, satış tenzilat ve primleri ile, devlete ödenen vergi, resim, aidat ile neticede bu hale sokulmuştur. Bunların miktarı ise şöyledir :

Vergi resim ve aidatı	2.949.771.- TL.
Roküm Masrafları	2.289.504.- TL.
Satış Tenzilat ve Primleri	9.594.467.- TL.

Bu görünen kârı etkileyici rasyonel olmayan masrafların yanı başında, görülmeyenler de büyük bir yekün tutmaktadır.

Eğer Ofis "Karan Sofrası" haline bir takım sorumsuz yöneticiler eliyle sokulmuşsa, Ofisi bu halden, herhalde, alının terinin karşılığını almak için uğraşan, aldığı ücreti ile çocuğunun çocuğunun nafakasını kat kanaat sağlayan işçinin ücretine zandan vaz geçmesi kurtaramayacaktır. Rasyonel çalışmayan, bir yığın işletmecilik kayıpları içinde bulunan bir Müessesenin işçinin sırtından ayakta kalmasını istemesi, tek kelime ile in-safsızlıktır.

27 Ekim 1966

DEĞERLİ BASIN MENSUPLARI

Türkiye Petrol Kimya ve Atom İşçileri Sendikası ile Petrol Ofisi arasında ücretler mevzuunda çıkan uyuşmazlık sonunda, 12 Aralık 1966 günü sabahı saat 8.00'de uygulanmak üzere sendikamızca grev kararı alınmıştır. Sendika, Uzlaştırma Kurulu'nun tespit ettiği 225 kuruşluk ücret zammını kabul etmiş ve fakat işveren Petrol Ofisi indî birtakım mülâhazalarla bu zammı reddetmiş ve sendikamızı greve mecbur etmiştir. Sorumsuz birtakım yöneticiler, kanının ve canının bedeli olan ücretiyle çoluk ve çocuğunun nafakasını temin eden ve bu ücreti hak edebilmek için gece gündüz demeden çalışan işçileri, her yönden kıskıvrak bağlamak ihtirasına kapılmışlardır.

Uzlaştırma Kurulu'nun tespit ettiği 225 kuruşluk ücret zammına Petrol Ofisi'nin karşı koyuşunun gerekçeleri esef vericidir. Ofis, görüşlerini bir bütün olarak şöyle ortaya koymuştur:

- 1- Petrol Ofisi milli bir müessesedir. Grevin ortaya koyacağı zararlar her şeyden evvel milli bünyeye yapılacak zarar demektir. Kaldı ki, Ofis, zarara yakın bir kâr durumu içindedir. Ücretlere zam yapacak bilânçooya sahip değildir.
- 2- Sendikaca alınmış grev kararı gayri kanunidir. Bir diğer açıdan kanunidir ama büyük zarar husule getireceğinden durdurulması gerekir.

Şimdi Ofis'in bu görüşlerini sendika olarak eleştirmeyi faydalı buluyoruz:

- 1- 1941 yılında kurulmuş olan Petrol Ofisi her yıl 20 ilâ 40 milyon arasında bir kâr ile bilânçosunu kapatırken, nasıl oluyor da 1965 yılında 3 milyonluk bir kâra düşüyor?

Bugün için Türkiye'nin ordu ihtiyaçları dâhil olmak üzere benzin, gaz, motorin ve fuel-oil 4.500 bin ton civarında bulunmaktadır.

Memleketimizde mevcut petrol şirketlerinin satış durumu aşağıdaki şekildedir:

Petrol Ofisi: % 28.6.

Shell: % 17.8.

Mobil: % 24.1.

BP Petrolleri: % 14.5.

Türk Petrol: % 11.8.

Bu suretle Petrol Ofisi askeri ikmal hariç tek başına piyasa ihtiyacının üçte birini karşılamaktadır. Kezâ fuel-oil satışının % 12.9'unu, motor yağı satışının % 33.7'sini (ki diğer şirketlerden çok fazladır) Petrol Ofisi sağlamaktadır. Piyasa ihtiyacı her sene % 10 artışı ile motor yağında senede 100 bin tondur. Bunların yanı başında ordunun akaryakıt ikmali Petrol Ofisi eliyle yapılmaktadır.

Durum bu olunca, böyle bir müessese nasıl olur da 3 milyonluk bir kârla bilânçosunu kapatabilir? Aslında bu kâr zahiridir. Reklam masrafları, satış tenzilât ve primleri ile devlete ödenen vergi, resim, aidat ile neticede bu hale sokulmuştur. Bunların miktarı ise şöyledir:

Vergi Resim ve aidatı: 2.949.771 TL.

Reklam masrafları: 2.289.504 TL.

Satış tenzilât ve primleri: 9.594.467 TL.

Bu görünen kârı etkileyici rasyonel olmayan masrafların yanı başında, görülmeyenler de büyük bir yekûn tutmaktadır.

Eğer Ofis “Yâran Sofrası” haline birtakım sorumsuz yöneticiler eliyle sokulmuşsa, Ofis'i bu halden, herhalde alın terinin karşılığını almak için uğraşan, aldığı ücreti ile çoluğunun çocuğunun nafakasını kıt kanaat sağlayan işçinin ücretine zamdan vaz geçmesi kurtaramayacaktır. Rasyonel çalışmayan, bir yığın işletmecilik kayıpları içinde bulunan bir müessesenin işçinin sırtından ayakta kalmasını istemesi, tek kelime ile insafsızlıktır.

Petrol Ofisi yöneticileri, Ofis'in milli bir müessese olduğunu, bu müesseseye ika edilecek zararın millete yapılmış olacağını adeta bir slogan haline getirmek için çırpınmaktadırlar. Milletın malı olan, saçlı bitmemiş yetimlerin pa-yının bulunduğu bir müessese, milletini gerçekten seven yöneticilerin elinde bulunmalıdır. Böyle bir müessesenin başına getirilecek yöneticilerde kuruluşun kaybedilmemesi için verimli işletmecilik zihniyetinin bulunması asıldır. Oy-saki bugünkü sorumsuz yöneticiler bu zihniyetten fersah fersah uzaktırlar.

Sıkışınca milliyetçilik, milli menfaatler tabirlerinden medet ummak... Böyle-sini bir parça mantıktan nasibi olan hiç kimse yutmayacaktır.

Petrol Ofisi'nde asgari ücret brüt 12,85 TL'dir. Sendikanın istediği ise 15 li-ralık asgari ücret ve 225 kuruşluk ücret zammından ibarettir. Bu ücret zammı 3.600 işçinin aile efradı ile birlikte ekmeğine katık olacaktır. İnsan haysiyetine uygun adil bir ücrete gidiş sloganını sendika olarak bizler Anayasamızın hük-münden çıkartıyoruz.

Gerçek bu kadar açık iken birtakım sorumsuz yöneticiler, hem milli müessese olan Ofis'in, hem de 3.600 işçi ve aile efradının kaderi ile hiçbir iç sızlaması duymadan oynamaktadırlar.

2- Sendikamızın aldığı grev kararının gayri kanuni olduğunun tespiti ve dur-durulması için İş Mahkemesi'nde sorumsuz yöneticiler dava açmışlardır.

Ofis yöneticileri, bir bakıma hukuk ile de istihzaya girmişlerdir. 275 sayılı Kanun'a göre bir grev ya kanunidir ya da gayri kanunidir. Kanuni grev var-sa yetkili iş mahkemesinden durdurma kararı istenebilir. Aksine gayri kanuni grev varsa ancak ve ancak tespiti talep edilebilir. Petrol Ofisi her ikisini de açtığı dava ile istemiştir. Yani bir yandan sendikamızın aldığı grev kararının gayri kanuni olduğunu iddia ederken, diğer yandan kanuni olduğunu da id-dia etmektedirler. Bu hal sorumsuz Ofis yöneticilerinin ilk defa düştükleri bir çelişme değildir. Hukuk sahasında da ne kadar sorumsuz hareket ettiklerini açılan bu dava ispatlamaktadır.

Petrol Ofisi yöneticileri bir çelişmeye daha düşmüşlerdir;

Silahlı Kuvvetleri'n akaryakıt ikmalinin Ofis'çe temin edildiğini, eğer grev yapılırsa milli güvenliğimizin bekçisi Silahlı Kuvvetlerimizin faaliyetinin de aksayacağını iddia etmektedirler. Şerefli Türk Silahlı Kuvvetlerinin ismini de kullanarak, sorumsuz yöneticiler, art fikirlerini sözde kamufle etmek istemektedirler. Oysaki sendikamızın aldığı grev kararının uygulanacağı işyerlerinde Silahlı Kuvvetleri'mizin ikmalinin sağlandığı işyerleri yoktur. Silahlı Kuvvetlerimizin ikmalini ilgilendiren Petrol Ofisi NATO Tesisleri içinde grev kararı uygulanmayacaktır, bu yerlerde alınmış grev kararı yoktur. Böylece gelişmeyi ortaya koyarak, Petrol Ofisi yöneticilerinin, şerefli Türk Silahlı Kuvvetleri ismini art fikirlerine hizmet için kullandıklarını da ispatlamış oluyoruz.

Bütün bu açıklamamızdan şu sonuçlar kendiliğinden çıkmaktadır:

1- İşçiye adil ücreti sağlama yolunda istenilen ve Uzlaştırma Kurulu kararı ile tespit edilmiş makul bir zam talebi vardır. Kanuni yol olan müzakere, uzlaştırma prosedüründen geçilerek müddeti içinde alınmış bu grev kararı vardır. Grev hakkı ise, her türlü polemik dışında Anayasa'nın ve kanunların teminatı altındadır.

2- Petrol Ofisi, sorumsuz yöneticilerin elinde adam kayırma, dost gönendirme müessesesi haline sokulmuştur. Ve bunun sonucu olarak da irrasyonel şekilde çalışır bir müessese haline gelmiştir.

3- Sorumsuz yöneticilerin veballeri, ekmeği için didinen işçinin sırtına yüklenerek, acemice kampanya açılmıştır. Bu kampanyayı başarılı kılmak için Ofis küfre başvurmuştur, zora başvurmuştur, sarı sendika kurdurmuştur, her şeye rağmen ve her fırsatta kanuna karşı durmuştur.

Sendikamız bundan evvel de hem milli menfaati, hem de emekçilik menfaatinin düşündüğünü çeşitli vesilelerle ispatlamıştır. Milli menfaatlerin de her zaman yanında olacaktır ve Türk işçisinin hakkını da tanıtacaktır.

Saygılarımızla.

İcra Heyeti

27 Ekim 1966

**PETROL OFİSİ GREVİNDE
BAŞBAKAN ARACILIK YAPACAK**

İşveren grevin durdurulması için mahkemeye başvurdu.

Türkiye Petrol, Kimya ve Atom İşçileri Sendikası (Petrol-İş) Petrol Ofisi'nin Türkiye'de kurulu işyerlerinde grev kararı almıştır. 12 Aralık'ta başlayacak olan grevin durdurulması için işveren mahkemeye müracaat etmiştir. Davanın ilk duruşması dün İstanbul İş Mahkemesi'nde yapılmıştır.

Duruşmadan sonra Sendika Başkanı Ziya Hepbir basına şu açıklamayı yapmıştır:

Yapacağımız grevin memleket ekonomisine büyük zarar vereceğini biliyoruz. Biz yabancı şirketlerde asgari ücreti 19.46 lira olarak tespit ederken Ofiste millî endişelerle 15.10 liraya razı olduk. İstedığımız zam Maliye Bakanlığı Hazine Avukatı Sayın Münif Dursun'un başkanlığını yaptığı Uzlaştırma Kurulu'nca tespit edilen günde 225 kuruştur. Ofiste halen asgari ücret gündelik 12.89 liradır.

İşveren bu zammı, bu yıl sadece üç milyon lira kâr ettiği iddiasıyla reddetmektedir. Ofis kuruluşundan bu yana her yıl 20 ila 40 milyon lira kâr edegelmektedir. Bu yıl millî petrol sloganı ve devlet müesseselerinin Ofisten petrol almaya başlamaları satış imkânlarını çok artırmıştır. Bu görüntünün altında kârın zarara yaklaştığını iddia etmek, eğer hesaplarda bir hata yoksa düpedüz yöneticilerin basiretsizliğidir. İşveren bizimle masaya oturmaktan ve hesaplarını ortaya dökmekten daima kaçınmaktadır.

Mahkemeye iki yoldan müracaat etmişlerdir. Biri grevin kanunsuzluğu, diğeri de durdurulmasıdır. Burada büyük çelişmeye düşmüşlerdir. Kanunumuza göre kanunsuz grevin durdurulması değil, ancak tespiti istenebilir. Durdurulması istenen grev ise kanunî demektir.

Konu Grev Kanunu'nun 48. maddesi uyarınca aracılık yapması için telgrafla Başbakana aksettirilmiştir.

Not: Etraflı bilgi ektedir.¹

Saygılarımızla.

İcra Heyeti

---

¹ Sözü edilen ek arşivde bulunmamaktadır. –d.n.

27 Ocak 1967*

**TÜRKİYE PETROL İŞVERENLERİ SENDİKASI'NIN
SENDİKAMIZI İTHAMINA CEVAP VERİLDİ...**

Türkiye Petrol İşverenleri Sendikası'nın Petrol Ofisi depolarında uygulanmakta olan grevimizle ilgili olarak basına yaptığı açıklama ile ilgili sendikamız tarafından bir bildiri yayınlanmış ve Türkiye petrol işverenlerinin kamuoyunu yanılttığı açıklanmıştır. Genel Başkan Ziya Hepbir'in basına bu mevzu ile ilgili olarak yaptığı açıklamada şöyle denilmektedir:

Petrol İşverenleri Sendikası demagoji yapıyor. Yapılmakta olan grevin sebebi ne olursa olsun mesele 225 kuruş meselesidir. Bunu defalarca ifade ettik. Sebep üzerinde durup maksat aramamak gerekir. 07 Eylül'de Uzlaştırma Kurulu'nun verdiği karar icra safhasına geçtiği takdirde, grev derhal sona erecektir. Hak yerini buluncaya kadar mücadele etmekten daha tabii ne olabilir? Ofis fırsat vermezse uyuşmazlık da çıkmaz. Uyuşmazlığın yaratıcı kahramanları Ofis yetkilileri ile Ofise yanlış mütalaa aktaran Petrol İşverenleri Sendikası'dır.

Basına yanlış ve manidar açıklamalar yapmaktansa meselenin çözümü için çare aramak lazımdır. Fiilen devam eden yasal greve bigâne kalınmaktadır. Bunda elbette ki Petrol İşverenleri Sendikası'nın da payı olsa gerektir. Defalarca tekrar edildiği veçhile, sebep değil sonuç üzerinde durmak ve meseleye eğilmek icap eder. Afaki açıklamalar, kamuoyunu yanıltmaktan başka bir işe yaramaz.

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 5, Sayı 64, S. 1, 4.
(Metinde belgenin tarihi belirtilmediği için derginin çıkış tarihi alınmıştır. -d.n.)

27 Ocak 1968

PETROL-İŞ TEMSİLCİLERİ MECLİSİ BİLDİRİSİ

Petrol-İş Merkez Temsilciler Meclisi , İcra Heyeti'nin daveti üzerine, 26 Ocak 1968 günü olağanüstü olarak toplanmıştır.

1- Davet sebebi , Sayın Genel Başkan Ziya HEPBİR'in, çok uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren sağlık durumu dolayısıyla, yazılı olarak İcra Heyeti'ne tevdi ettiği Genel Başkanlıktan ayrılma isteğidir.

Sayın Ziya HEPBİR, Türk sendikacılığının yetiştirdiği ender liderlerden biridir. Kendine has kişiliği, üstün medeni cesareti, yürekli çıkışları ile sendikacılığımızın bugün eriştiği üstün durumda büyük hissesi vardır. 20 yıllık sendikacı, 15 yıllık Petrol-İş Genel Başkanıdır. Onun elinde Petrol-İş; işkolu tipinde teşkilatlanan, uluslararası bir federasyona üye olan, sistemli teknik çalışma içine giren, işbölümlü bir büro organizasyonuna yönelen, muhtemel grevlerle hazırlıklı olabilmek için aidat konusunda en cesaretli kararı alan ilk Türk sendikası olma şerefini kazanmıştır. Petrol-İş'in bu ilkeleri yanında kendisi ve uluslararası bir teşekkülün (Milletlerarası Petrol ve Kimya İşçileri Federasyonu'nun) başkan vekili olarak yöneticiliğe seçilen İLK TÜRK SENDİKACISI OLMUŞTUR.

Bu ilkelerin en büyük ve en şerefli, Sayın Hepbir'in son davranışı olmuştur. Bir toplum liderinin en güçlü olduğu devirde kendi isteği ile liderlikten ayrılması Türkiye'de değil Dünya'da bile çok ender rastlanan bir olaydır. Ziya HEPBİR, gelmiş geçmiş ve sıhhi durumunun hizmet ettiği kitleye yararlı olmayacağını gördüğü anda şerefiyle gitmek istemiştir. Bu hareketi Türk cemiyetçiliğinde bir devrimdir, yeni bir çıkışın başlangıcıdır. Bizler mesai arkadaşları olarak kendisini tebrik eder; minnet ve şükranlarımızı sunarız.

Meclisimiz Sayın Hepbir'in bu isteğini kabul zorunda kaldığını üzülenek bildirir.

2- Ana tüzük gereğince Temsilciler Meclisimizin gizli oyla yaptığı seçim sonucu Genel Başkanlığa Petrol-İş Genel Sekreteri ve eski Türk-İş I. Bölge Sekreteri Sayın Özkal Yici seçilmişlerdir.

Sayın Ziya Hepbir'in elinde şerefle yücelen Petrol-İş flamasının yeni yöneticiler elinde şerefle yüceleceğine inanıyor ve başarılar diliyoruz.

Petrol-İş; asil Petrol işçinin şerefli eseridir. Ebediyen yaşayacaktır.

3- Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da Türk-İş'in amaç ve ilkelerine uygun bir davranış içinde olacağız. Partiler üstü politika anlayışımız aynen devam edecektir. Bu politikayı şu veya bu siyasi parti lehine bir istismar vasıtası olarak kullanmanın, işçiye fayda değil zarar verdiği yolundaki görüşümüz değişmemiştir.

4- Yine şimdiye kadar olduğu gibi, sendikal mücadelemiz, sermaye ile emek arasında denge yaratma amacıyla olan barışçı bir anlayıştan gücünü alacaktır. Sosyal hayatımızda çatışma değil, uyuşma ve huzur getirme gayretinde olacağız. Bu anlayış çerçevesinde hürriyetçi bir sosyal adalet temel amacımız olacaktır.

5- Hürriyet ve demokrasiye yürekten bağlılığımızı, komünizm ve faşizm gibi her türlü dikta rejimlerinin şiddetle karşısında olduğumuzu ve olacağımızı bir kere daha şerefle ilan ederiz.

6- Vergi adaletsizliğini giderici reform, her yıl artan işsizler kitlesini sefaletten kurtaracak işsizlik sigortasının takipçisi olmaya devam edeceğiz.

7- İşsizlik sigortası kanun tasarısının kıdem tazminatını kaldırıcı hüküm getirmesini, makinaların dahi amortisman bedelinin ayrıldığı çağımızda, insanı makinadan daha değersiz bir unsur haline sokmayı matuf hareket olarak gördüğümüzü bildiririz.

Önümüzdeki günlerin Türk İşçisi ve Türk milletine mutlu sonuçlar getirmesini temenni ederiz.

Petrol-İş

Temsilciler Meclisi

***

DEĞERLİ PETROL-İŞ ÜYELERİ

Sendikacılık hayatımın 20. yılında sizlere son defa seslenerek veda ediyorum. Doktorların gösterdiği zaruret üzerine, mutlak suretle istirahat etmem icab etmektedir. Bu sebeple elimde tuttuğum şerefli Petrol-İş flamasını, arkadaşlarıma devretmiş bulunuyorum. Petrol- İş hiç bir şahsın eseri değildir, olamaz. Petrol-İş Sendikası'na canı gönülü ile bağlı binler ve binlerce asil petrol işçisinin eseridir. Hepimiz aynı gaye için, aynı derecede çalıştık, bu muhteşem eseri yarattık.

SENDİKACILIK HAYATIMA ATILIRKEN , SENDİKACILIĞI BİR İKBAL VASTASI OLARAK DÜŞÜNMEMİŞTİM, HATTA BİR SENDİKACININ SONUNUN DA NE OLACAĞI BELİRSİZDİ. Yalnız hizmet anlayışıyla memleketimize bir şeyler kazandırarak faydalı olmayı arzulamıştım. Bu gün bütün arzularım gerçekleşmiştir.

Başta icra heyeti olmak üzere en yakın mesai arkadaşlarımla daima fikirbirliği içinde çalıştım halen de aynı ideal beraberliği içinde oluşumuz benim için gözlerimin arkada kalmasını önleyen bir huzur vesilesi olmuştur.

Maddi ve manevi gücü yüksek, temelinden çatısına kadar her şeyi ile mükemmel bir Petrol-İş bırakıyorum. Her şeyden önemli olan ise Petrol-İş ilelebet yaşayacaktır.

Bugün sağlığını yitirmiş 45 yaşında çalışma hayatından çekilmiş yorgun, Ziya HEPBİR, mutlu ve çok mutludur. Çünkü Petrol-İş, bir bayrak gibi şerefli, kale gibi sağlam ortadadır ve hizmeti devralacak arkadaşlar, hizmetleri devrede PETROL-İŞ ilelebet yaşayacaktır.

Tek gayem bütün çalışmam Petrol-İş ve Türk işçisi için olmuştur. 20 senelik çalışma hayatımda, sevaplarımın yanında hatalarım da olmuştur. Fakat işçi davasına inancım ve samimiyetime asla gölge düşmemiştir. Benden silinmeyecek olan tek meziyet, işte bu inancım ve samimiyetimdir. Hatalarımı da samimiyet ve inancıma bağışlayacağınızı ümit ederim.

CANIMDAN AZİZ KARDEŞLERİM,

Bu hizmet yarışında Petrol-İş flaması elden ele geçecektir. Bu hizmet yarışı olarak devam edecektir. Ancak gayemiz değişmeyecektir; Demokrasi, refah ve saadet bunun için de güçlü sendikacılık yaratmak ve yaşatmak zorunluluğundayız. Kafa ve kasa birliği yapmaya mecburuz. Aksine davranışları, hayatım boyunca tel'in ettim gene de lanetleyeceğim. İŞVERENLERİN MAŞASI OLANLARI, SENDİKALARI PARÇALAYANLARI, DÜŞMANINIZ BİLİNİZ VE CEZALANDIRINIZ. İDARECİLERİNİZİ SEVİNİZ, ARKADAŞLARINIZI SEVİNİZ, SENDİKANIZI VE ÜLKENİZİ SEVİNİZ.

CEFAKAR VE VEFAKAR KARDEŞLERİM,

Omuz omuza senelerce çarpışan bir silah arkadaşı olarak sizlerden hiçbir zaman kopmayacağım.

Petrol-İş'in bir mensubu olarak daima iftihar edeceğim. İyi ve hatalı hareketlerimin her zaman sorumluluğunu taşıyacağım, kendimi her an sizinle beraber hissedeceğim.

İKİ CİHANDA AZİZ OLUN, KARDEŞLERİM.

Ziya Hepbir

Anarşist sağ ve sol hareketleri kesinlikle önleyici tedbirler mutlaka alınmalıdır. Bu konuda bütün dünyada denenmiş en etkili tedbir ekonomiktir.

Fiat artışları dar gelirli işçi kitlesini git-tikçe artan geçim zorluğu içine sürüklemekte, sözleşmelerle elde edilen ücret zamları yok edilmektedir.

Başkanlar kurulu toplandı

**Kurulda
önemli
konular
ele
alındı
karara
bağlandı**

13 Şube Başkanının katıldığı, Başkanlar kurulunun 3 gün devam eden toplantısından sonra bir bildiri yayımlandı ve ekonomik ve sosyal alandaki görüşler açıklandı.

Sendikamız BAŞKANLAR KURULU 5-6 Ocak'ta Sendikamız Genel Merkezinde toplanmıştır.

Üç gün devam eden Başkanlar Kurulunun bu toplantısında, Sendikamızın 18 aylık devre içindeki çalışmaları gözden geçirilmiş ve Merkez Yönetim Kurulunun çalışmaları hakkında verdiği bilgiler alınmıştır.

Toplantıda Başkanlar Kurulu, Sendika Merkez Yönetim Kurulunun 18 aylık devre içindeki başarılı çalışmalarından dolayı duydukları memnuniyeti belirtmişler ve çalışmalarını müsbet karşılamışlardır.

Başkanlar Kurulu, 20 aylık çalışma devresi içinde, özellikle teşkilatlanma çalışmalarının başarılı oluşu üzerinde durmuşlar ve sendikamız üye sayısının artmasından dolayı duydukları memnuniyeti belirttikçe Merkez Yönetim Kuruluna teşekkür etmişlerdir.

Bu arada, İzmir Şubesine bağlı işyerlerinin ve iş sahalarının genişlemesi üzerinde durulmuş ve bu şubenin durumu gözönüne alınarak, profesyonel kadro ihdas edilmesi kararlaştırılmıştır.

Başkanlar Kurulunun bu toplantısında, Gemlik Şube-

GÖRÜŞLER AÇIQLANDI — Sendikamızın ekonomik ve Sosyal görüşleri tesbit edildi, bir bildiri ile kamu oyuna açıklandı.

07 Ocak 1970*

BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI

13 şube başkanının katıldığı, Başkanlar Kurulu'nun üç gün devam eden toplantısından sonra bir bildiri yayınlandı ve ekonomik ve sosyal alandaki görüşler açıklandı.

Sendikamız Başkanlar Kurulu 05-06 Ocak'ta Sendikamız Genel Merkezi 'nde toplanmıştır.

Üç gün devam eden Başkanlar Kurulu'nun bu toplantısında, sendikamızın 18 aylık devre içindeki çalışmaları gözden geçirilmiş ve Merkez Yönetim Kurulu'nun çalışmalar hakkında verdiği bilgiler alınmıştır.

Toplantıda Başkanlar Kurulu, Sendika Merkez Yönetim Kurulu'nun 18 aylık devre içindeki başarılı çalışmalarından dolayı duydukları memnuniyeti belirtişler ve çalışmaları müspet karşılamışlardır.

Başkanlar Kurulu, 20 aylık çalışma devresi içinde, özellikle teşkilatlanma çalışmalarının başarılı oluşu üzerinde durmuşlar ve sendikamız üye sayısının artmasından dolayı duydukları memnuniyeti belirterek Merkez Yönetim Kurulu'na teşekkür etmişlerdir.

Bu arada, İzmir Şubesi'ne bağlı işyerlerinin ve iş sahalarının genişlemesi üzerinde durulmuş ve bu şubenin durumu göz önüne alınarak profesyonel kadro ihdas edilmesi kararlaştırılmıştır.

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 6, Sayı 3, S. 4-6, 34.

Başkanlar Kurulu'nun bu toplantısında Gemlik Şubesi'nin kongresinin 15 Şubat'ta yapılmasına karar verilmiştir.

Başkanlar Kurulu'nun üç gün devam eden çalışmalarında yurt sorunları ve genel sendikal hareketler üzerinde de durulmuş ve sendikamızın görüşleri tespit edilmiştir. Bu görüşler bir bildiri ile kamuoyuna açıklanmıştır.

Petrol-İş Merkez Başkanlar Kurulu bildirisinde aynen şöyle denilmektedir:

Türkiye Petrol-İş Sendikası Başkanlar Kurulu'nun üç günden beri devam eden sürekli toplantısı 07 Ocak 1970 günü akşamı sona ermiştir. Merkez Yönetim Kurulu ile (13) şube başkanından meydana gelen Petrol-İş Başkanlar Kurulu, toplantı sonunda aşağıdaki hususların kamuoyuna duyurulmasına oybirliği ile karar vermiştir.

FİYAT ARTIŞLARI DURMALIDIR

Bütçe açığını kapatmak için dolaylı vergi yoluna sapılması ve bu amaçla bir kısım fiyatların artırılma yoluna gidilmesi, dar gelirli işçi kitlesini gittikçe artan geçim zorluğu içine sürüklemektedir. Toplu sözleşmelerle elde edilen ücret zamları, bu suretle yok edilmekte, geniş çalışan kitlenin demokratik sendikacılık ve toplu sözleşme düzenine güveni sarsılmakta, sağ ve sol anarşistlerin karanlık amaçlarına müsait ortam yaratılmaktadır.

Bütçe açığını kapatmanın sosyal adalete en uygun yolu; vergi kaçakçılığını önlemek, adil olmayan vergilendirme sistemini düzeltmek ve yüksek kazançlardan özellikle yüksek tarım gelirlerinden yeterli vergi alınmasını sağlamak olmalıdır.

ORTAK PAZAR

Ortak Pazar denilen Avrupa Ekonomik Topluluğu'na Türkiye'mizin kalkınmasını tamamlamadan tam üye olarak katılmasını, yerli sanayi için en büyük tehlike ve Türk işçileri için en büyük işsizlik vasıtası saymaktayız. Gümrük duvarlarının kalkması; gelişme halindeki milli sanayi için yabancı sermaye reka-

beti karşısında yıkılması, ulusal çarkının tersine işemesi ve kapanacak işyerleri sayısının artmasıyla işsizliğin çoğalması demek olacaktır. Bu açık tehlikeyi görmek ve kalkınmamız tamamlanıncaya kadar hazırlık devresini uzatmak yoluna gidilmelidir. Bu konuda Türk-İş'in temsil ettiği Türk işçi hareketinin ortak görüşü alınmadan verilecek kararların karşındayız.

ANARŞİK HAREKETLER ÖNLENMELİDİR

Aşırı solcuların silahlanma ve kanunsuz davranışlarla ihtilal zemini hazırlama, aşırı sağcılarının da din kisvesi altında memleket evlatlarını öldürme ve milli gelişmeyi engelleme hareketleri, demokratik Anayasa düzeni için en büyük tehlikedir. Anarşist sağ ve sol hareketleri kesinlikle önleyici tedbirler mutlaka alınmalıdır. Bu konuda bütün dünyada denenmiş en etkili tedbir ekonomiktir. Yani kısa yoldan ve sosyal adalet içinde kalkınmayı sağlamaktır.

SENDİKAL KANUNLAR DEĞİŞMELİDİR

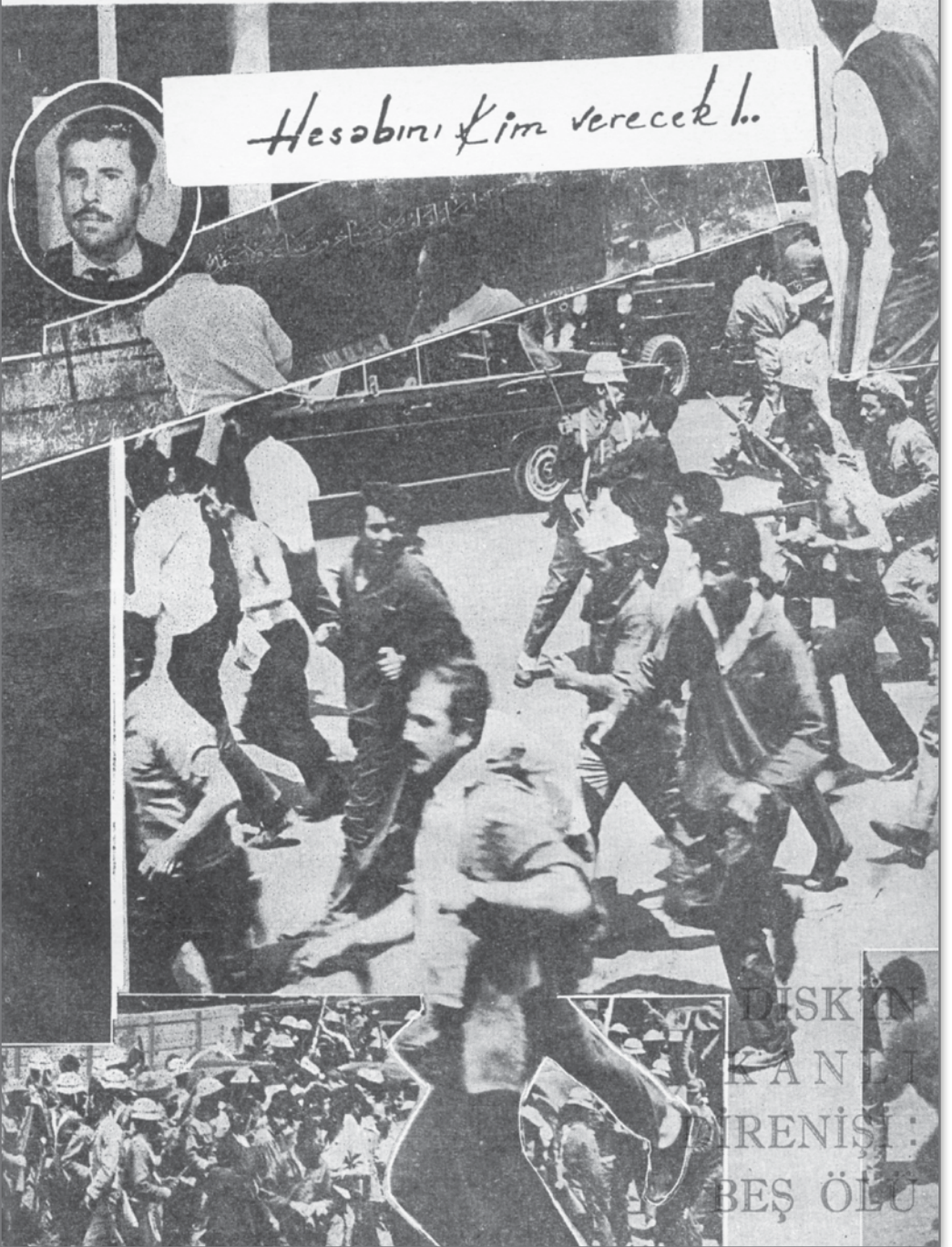
Yürürlükteki 274 sayılı Sendikalar ve 275 sayılı Toplu Sözleşme ve Grev kanunlarının, çirkin sendikacılığa imkân veren ve kanunsuz grevler yaratan aksak yanları mutlaka düzeltilmelidir. Türk-İş'in hazırladığı ve Meclis gündeminde sıra bekleyen bu konudaki tasarıların daha fazla bekletilmeden kanunlaşması şarttır. Fabrika kapılarında dökülen kanların baş sorumlusu aksak kanunlardır.

İŞ
çürlük

PETROL - İŞ

1970
HAZİRAN
Sayı : 8

ARKİYE PETROL KİMYA AZOT ve ATOM İŞÇİLERİ SENDİKASI yayın organıdır

DİSKİN
KANDİ
RENİŞİ:
BEŞ ÖLÜ

*Haziran 1970**

İŞÇİ ARKADAŞ'

Senin mutluluğunu, senin refahını sağlamayı en büyük amaç sayan sendikan ve üst kuruluşun Türk-İş, yıllardır senin daha iyi bir ücret alabilmen, iş güvenliğine sahip olabilmen, rahat şartlarda çalışabilmen, emekli olduğunda seni ele güne muhtaç etmeyecek bir emekli aylığını alabilmen için mücadele ediyorlar.

Ama bu mücadelede gerek sendikanın, gerek Türk-İş'in yıllardır yaptığı mücadeleden sonra asgari ücretler senin biraz daha iyi yaşamını sağlayacak seviyeye yükseldi. Ama birtakım işverenler, kanunun açık emrine rağmen asgari ücretleri ödememekte ısrar ediyorlar.

İşçilere yeni haklar sağlayacak kanunlar, bir türlü Meclis'ten, Senato'dan çıkmıyor.

Türk-İş olsun, sendikan olsun, asgari ücretleri çıkartıp uygulamaya çalışırken, senin yeni haklar almanı sağlamak için uğraşırken güçlerini yine senden, işçiden alıyorlar.

Türk-İş işçinin gücünü ortaya koymak, senin meselelerine sırt çevrenlere işçinin kuvvetini gösterebilmek amacıyla Ankara'da büyük bir işçi mitingi düzenledi.

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 6, Sayı 8, S. 12-13.
(Metinde belgenin tarihi belirtilmediği için derginin çıkış tarihi alınmıştır. -d.n.)

1 "Yarım Asrın En Kanlı İşçi Hareketi" başlığı ile yayımlanan metnin sonunda yer alan bildiri-
dir. Sözü edilen işçi hareketi 15-16 Haziran olaylarıdır.-d.n.

24 Ağustos Pazar günü saat 14'te Ankara'da Tandoğan Meydanı'nda yapılacak bu büyük mitinge yurdumuzun her yerinden gelecek işçi arkadaşlarımız da katılacak.

Bu mitinge ne kadar çok işçi arkadaşımız katılırsa, ne kadar kalabalık olursak, gücümüzü o kadar çok göstermiş olacağız. Bizim dayanışma içinde, fikir birliği içinde olduğumuzu gören milletvekilleri, senatörler, siyasi partiler bundan sonra işçi kanunlarını daha çabuk çıkaracak, işçilerin meselelerine daha çok önem verecekler.

Senin göstereceğin kuvvet, politikacıları işçi meselelerine eğilmeye zorlayacak, senin daha mutlu yarınlara, daha iyi iş şartlarına kavuşmanı sağlayacak.

Bu mitingde senin dertlerin dile getirilecek, senin meselelerin konuşulacak.

Türk-İş ve sendikan seni 24 Ağustos Pazar günü Tandoğan Meydanı'na çağırıyor.

Gel ve gücünü göster. ÇÜNKÜ BU SENİN MİTİNGİN.

Ne kadar kalabalık olursak o kadar da güçlü olacağımızı hatırdan çıkarma.

24 Ağustos Pazar günü saat 14'te Tandoğan Meydanı'nda görüşmek üzere şimdilik hoşça kal.

Not: Petrol-İş Sendikası mensupları 24.08.1970 Pazar günü saat 12.00'de Devlet Demiryolları Gar Karşısı Paraşüt Kulesi yanında toplanacaktır. Ana toplantı mahalli olan Tandoğan Meydanı'na topluca hareket edilecektir.

TÜRK-İŞ, PETROL-İŞ MÜŞTEREK BİLDİRİSİDİR.

18 Haziran 1970*

BÜYÜK TÜRK MİLLETİ
AZİZ İŞÇİ KARDEŞLERİMİZ!

DİSK ve ona bağlı dört sendika yöneticileri, 274 sayılı Kanun'da değişiklik yapılmasını önlemek amacıyla (Direniş) adı altında bazı hareketlere girişmişlerdir. Bu hareketler; üç ölü, pek çok yaralı, tahrip edilmiş, yıkılmış fabrikalar, dükkânlar bıraktıktan sonra durdurulmuştur. Kanunu protesto amacı ile başlatılan hareketler Maocu ve komünist geçinen bir kısım okul talebelerinin yönetiminde yürütülmüş ve geliştirilmiştir. Sonuç, demokratik rejime son vermek isteyen zorbalık, silahlı ayaklanmaya dönüşmüştür.

Kanunda yapılan değişiklik, işçilerin hiçbir hakkını ortadan kaldırmamaktadır. Ancak cılız, üyesiz ve güçsüz sendikaların yaşamasını güçleştirmektedir. Bundan korkan ve DİSK ve ona bağlı sendikalar olmuştur. Türk-İş'e bağlı sendikalardan hiçbirinin endişesi olmamıştır. Koltuklarından ve menfaatlerinden yoksun kalma korkusu altında işçiyi (sendikalar kapanıyor) diyerek kandırması ve sokağa dökmüşlerdir. Türkiye'de bir Anayasa Mahkemesi varken, masum kanı dökenler, bu yolu neden seçtiklerini açıklamalıdır. DİSK'in hareketi 275 sayılı Kanun'un 55. maddesine göre açıkça suçtur ve en az altı aya kadar hapis cezasını gerektirir. O halde pervasızca kanuna aykırı, suç sayılan davranışlarla, zorbalık ve kan dökücü hareketlere girişenlere, demokrasinin teminatı olan kanunların müsamaha edilmeden süratle tatbikini istiyoruz.

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 6, Sayı 8, S. 14-15.

1 "Yarım Asrın En Kanlı İşçi Hareketi" başlığı ile yayımlanan metnin sonunda yer alan bildiridir. -d.n.

Bu toprakların öz evladı, biz Türk işçileri, kanunsuz hareketlere gösterilecek müsamahayı affetmeyeceğiz. Anayasa, ülkemizde herkes için vardır. Hiç kim-
senin malına, canına sataşamaz. Bunu yapanlara kanunları uygulamak, Ana-
yasa'yı çiğnemek demektir. Anayasa, yalnız haklar değil borçlar da yükler.
Haklarını isteyenler, borçlarını tanımazsa, bizler Anayasa'nın uygulanmasını
sağlayacak güce her zaman sahibiz. Türkiye'yi Moskova'nın kucığına atmak
isteyenlere, komünizmden başka din bilmeyenlere, Doğu'nun nasırlı elleri to-
kadını vurmaktan çekinmeyecektir.

Kanunu protestoyu sebep gösterip ihtilal havası yaratmak isteyen, işçiyi kan-
dırarak kendi menfaatlerine kullanan komünist taslaklarına uygulanacak ted-
birleri dikkatle izleyeceğiz. Ölen ve yaralanan kardeşlerimizin kanlarının he-
sabını isteyeceğiz.

Anayasa ve kanunlar gereği gibi uygulanmazsa, Anayasa dışı hareketler ce-
zasız kalırsa, Batman'ın yumruğu komünist taslaklarının tepesinde olacaktır.

Petrol-İş Sendikası
Batman Şubesi
İcra ve Yönetim Kurulları

22 Haziran 1970*

SAYIN PETROL-İŞ ÜYELERİ¹

274 sayılı Sendikalar, 275 sayılı Grev ve Lokavt kanunlarının çalışma hayatını etkileyecek tüm işçi yararına bazı değişikliğe uğraması nedeniyle maceracı DİSK'in güzel yurdumuzda İstanbul, İzmit ve havalisinde girişmiş olduğu yıkıcı eylemler tarafımızdan dikkatle izlenmektedir.

Kamuoyunu tedirgin eden bu olayları asla tasvip etmiyoruz. Vatan ve millet sevgisiyle dolu şerefli Türk işçisini komünist ideolojilere alet etmek, kardeşi kardeşe düşman etmek, senin hakkını elinden alıyorlar, seni köle yapmak istiyorlar gibi tamamen hilafı hakikat tahriklerle masum işçiyi sokağa döküp sokaklarda kardeşini boğazlatan zihniyeti şiddet ve nefretle lanetliyoruz.

DİSK'in yıkıcı emeline alet olanlar: Sizleri ne kardeş ve ne de vatandaş olarak kabul etmiyoruz. Siz kardeş olsaydınız; sokakta kardeşinizi boğazlamazdınız, siz vatandaş olsaydınız; şu güzel Türkiyemizin, vatanımızın temelinde dinamit koymazdınız ve milli servetimiz olan fabrikaları, rızkını temin ettiği o kutsal yuvayı yıkıp tahrip etmezsiniz. Evet; DİSK'liler, siz bu memleketi sevseydiniz yıktırılmaz, siz hürriyeti sevseydiniz sokaklarda adam boğazlatmaz, siz demokrasiye ve kanunlara inansaydınız hakkınızı kanuni yollardan arardınız. Madem ki, ANAYASAYA aykırılık mevcuttur, bu telaş neden? Anayasa Mahkemesi yolları açtı, bu yola gitmeyip de neden yıkıma, tahrip, işgal, adam öldürme, devlet kuvvetlerine karşı gelip dövme, öldürme ve şerefli Türk or-

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 6, Sayı 8, S. 13-14.

1 "Yarım Asrın En Kanlı İşçi Hareketi" başlığı ile yayımlanan metnin sonunda yer alan bildiridir. -d.n.

dusuna karşı gelme, itme, kakma gibi bir eyleme giriyor ve bu cüreti gösterebiliyorsunuz.

Evet; DİSK, devrimciliğiniz su yüzüne çıktı, maskeleriniz bir kez daha düştü. Kime ve kimlere hizmet ettiğiniz, vatansever Türk milletince şüphesiz bir kere daha öğrenildi ve lanetlendi.

DİSK mensupları sizler zannettiniz ki atalarımızın kanları ile suladıkları bu mukaddes yurdumuzun toprakları sahipsizdir. Hayır, yanıldınız ve de daima yanılacaksınız. Çünkü bu topraklarımız bizlere bu vatanın asil evlatları olan, damarlarında Türk kanı dolaşanlara emanet edilmiştir. Bizler de kanımızın son damlasına kadar bunun savunuculuğunu yapacağımıza ANT içmişiz, bu bizim doğuşumuzla başlar. Sizlere ihtar ediyoruz. Bu mukaddes yurdumuz için kötü ve kökü dışardan gelen bir eyleme girdiğiniz an bizleri karşınızda bulacaksınız.

Evet; DİSK, bu mukaddes Türk yurdunu hiçbir zaman Lenin ve Mao amcalarınızın çocuklarına peşkeş çekemeyeceksiniz. Nitekim yapmış olduğunuz denemede şerefli Türk ordusunu, Türk milletini karşınızda görünce bu emelinizin asla gerçekleşemeyeceğini anladınız. Şayet bundan da gerekli dersi almadıysanız size şunu hatırlatmakla yetineceğiz. Zinde kuvvetler Türk milleti ve milliyetçi, vatansever Türk işçileri daima Demoklesin kılıcı gibi tepenizde olacaktır.

Evet; DİSK, bu millet sizi çok iyi tanyor, biliyor ki siz TİP'in² sendikal bir örgütünüz, çirkin emellerinize hiçbir zaman muvaffak olamayacaksınız, buna Türk milleti müsaade etmeyecektir.

Vatansever İşçi Kardeşlerimiz:

Demirperde gerisi düzeninin özlemine çeken, Rusya'da olduğu gibi (halk ihtilali) özlemine çektikleri rejimin tahakkuk edeceğine inanan bu kişilerin gizli ajanları aramızda kol geziyorlar. Bunlara karşı uyanık bulunmalıyız.

---

2 Türkiye İşçi Partisi. -d.n.

Aziz İşçi Kardeşlerimiz:

Zalime baş eğersen zulmü daha çok olur, hakkın ile birlikte şerefin de yok olur. Bu zalimlerin başını elbette bir gün şerefli Türk ordusu ezecektir.

Türk milletinin tarihinde kölelik yoktur. Tarihi iyi okusun bu gafiller. Türk milletini öğrenememişler ki böyle bir yıkıcı eyleme giriyorlar, yakında öğreneceklerdir.

Saygılarımızla.

Petrol-İş Sendikası
Eskişehir Şubesi
İcra Kurulu

YARIM

ASRIN EN

KANLI

İşçi hareketi

DİSK,
direnış diye
işçileri
aldattı,
işçiyi, polis
ve askerle
birbirine
vurdurdu.
Kan
döktürdü.

SENDİKALAR KANUNUNU
PROTESTO MASKESİ ALTIN-
DA DİSK, KASITLI HABER-
LERLE İŞÇİLERİ DİRENİŞE
GEÇİRİP FABRİKALARI TAH-
RİP EDERKEN...

İşçi - Polis Çatışmasında beş ölü var

DİSK'in direnişini anarşi ve ayaklanma ha-
lini alınca Sıkıyönetim ilân edildi.

15 Haziran 1970. Pazartesi o
gün. Hava pırıl pırıl. Biraz da sı-
cak. Sabahın erken saatlerinde bile.

Uluköylü Ali, erken kalkmıştı,
yatağından. Dinlenmişti. Zindeydi.
Hemen giyinmiş, işine gitmek üzere
ayrılmıştı evinden.

Yollar kalabalıktı. Herkes işine
biran önce gitmek istiyordu. İstan-
bul'un ezeli derdi idi vasıta. Ali zor
attı kalabalık bir otobüsün kapısına
kendini. Kapı aralığında kalmıştı a-
ma, ayağı da kesilmişti yerden.

Leventte çalıştığı fabrikanın ka-
pısından içeri girerken nerdeyse iş-
başı düdüğü çalacaktı. Hemen bastı
kartını. Giydi tulumunu. Arkadaşla-
rına selâm vere vere geçti makina-
sının başına..

Çalışmaya başlaması henüz bir-

Ocak 1971*

YARGITAYIN YENİ BİR KARARI DAHA

Vasıtada geçen süre: Mesai

İşçilerin, işverene ait vasıtalarla işyerlerine getirilip götürülmeleri sırasında geçen süre hakkında Yargıtay'ın vermiş olduğu kararlar ilgili olarak sendikamız bir bildiri yayınlamıştır.

Bildiride şöyle denilmektedir:

İşçilerin, işverene ait vasıtalarla işyerlerine getirilip götürülmeleri esnasında geçen sürenin, çalışma süresinden sayılması gerektiği, Yargıtay'ca karara bağlanmıştır. Aynı kararda, sosyal yardım gayesiyle verilen taşıt araçları için bu imkânın tanınmadığı da belirtilmiştir.

Çeşitli işyerlerinden üyelerimiz sendikamıza müracaatla bu hakların alınması için sendikamızın öncülük etmesini istemişlerdir. Gerçekten anlaşıldığına göre, birçok avukat işyerlerine giderek işçilerden vekâletname toplamak istemişlerdir.

Petrol Ofisi ulusal bir kuruluşumuzdur. Ofis'in de yararına olarak, hangi işyerlerinde hangi işçilere bu hakkın verilmesi gerektiğinin tespitini ve üyelerimizin alacaklarının sulhen hallini, Ofis'ten istemiştik. Bugüne kadar olumlu bir sonuç alamadık.

---

* Petrol-İş Arşivi; Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 6, Sayı 14, S. 24. (Metinde belgenin tarihi belirtilmediği için derginin çıkış tarihi alınmıştır. -d.n.)

Üyelerimizin haklarını gereği gibi alabilmek ve istismar edilmelerine engel olmak amacıyla üyelerimizin bu haklarının mahkemelerde aranmasına ve davaların merkezden tek elden yürütülmesine karar verilmiştir.

İşyerlerine, işverene ait taşıtlarla getirilip götürülen üyelerimizin sendikamız hukuk müşaviri Av. Cezmi Eke'ye umumi vekâletname vermesi öngörülmüştür. İşbu genelgenin alınmasından itibaren, bu şekilde çalışan üyelerimizin noterde vekâletnamelerini çıkarıp merkeze göndermesi gerekmektedir. Gereğince Av. Cezmi Eke, şube ve diğer avukatlarımızı tevkil edecektir.

Vekâletname veren üyeler aynı zamanda işe giriş tarihleri ile son beş yıl içinde aldıkları ücretleri ve sigorta numaralarını da bildireceklerdir.

Temennimiz üyelerimizin bu haklarının sağlanmasıyla beraber, ulusal bir kuruluş olan Ofis'in de en az zarar göreceği şekilde ve sulhen halledilmesidir.

İsmail Topkar
Genel Başkan

Özkal Yici
Genel Sekreter

Şubat 1971*

DÖRTLER GÖRÜŞLERİNİ BİR BİLDİRİ İLE KAMUOYUNA AÇIKLADILAR

Türk-İş Yönetim Kurulu üyeleri, Genel-İş Sendikası Genel Başkanı Abdullah Baştürk, Türk Deniz Ulaş-İş Federasyonu Genel Başkanı Feridun Şakir Ögünç, Yol-İş Federasyonu Genel Başkanı Halit Mısırlıoğlu ve Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı İsmail Topkar, “Türk kamuoyuna” yayımladıkları duyurularında Türk-İş Yönetim Kurulu bildirisinde öne sürülen görüşlerin gerçekleri yansıtmadığını belirtmişlerdir.

Yönetim kurulunun dört üyesi duyurularında: “Bir siyasi parti kurmak ya da peşin hükümle bir siyasi partiyi desteklemek gibi bir önerilerinin esasen olmadığını, bu yüzden de Türk-İş bildirisinde yukarıdaki önerileri sanki raporda varmışçasına “ 'Dörtler bu önerilerini geri aldılar' şeklinde yer alan görüş doğru değildir” demişlerdi.

Partiler üstü politikadan vazgeçilmesini, yerine Türkiye'nin sorunlarına tam ve köklü çözüm getirecek yolun demokratik sosyalizm ideolojisine uygun sosyal demokrat çizgide bir görüş saptanması olduğunu savunan Dörtler'in duyurusu şöyledir:

DÖRTLER BİLDİRİDE:

“SOSYAL DEMOKRASİ VE 24 İLKE GERÇEKLEŞMELİDİR”

Türk-İş'in Kızılcahamam'da yaptığı son yönetim kurulu toplantısına bir Re-

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 6, Sayı 15, S. 14-15.
(Metinde belgenin tarihi belirtilmediği için derginin çıkış tarihi alınmıştır. -d.n.)

form Raporu sunarak, Türk işçi hareketinin gövde bakımından en büyük konfederasyonunun şimdiye kadar uyguladığı partiler üstü politikayı terk etmesini önermiştir.

Böylece Türk işçi hareketinin kişiliğini bulacağını belirttiği raporumuzda, hareketin geniş bir tanımlamasını da yaparak, bugün aşırı soldan sağa kadar her türlü akımın işçi hareketini etki alanlarına çektiklerini, bunun sonucu olarak da Türk-İş ve bağlı kuruluşların giderek bu ortamda yozlaşacaklarını, güdümlü hale geleceklerini belirtmiştik.

Hiçbir art niyet taşımadan, amacımız; kendimizi eleştirmek ve yargılamaktı. Olaylara Türk-İş'in bütünlüğü ilkesinden hareketle teşhisler koymaya ve önerilerde bulunmaya özenle bağlı kaldık.

Üzüntü ile ifade edelim ki, başta Türk-İş'in yönetiminde ön planda sorumlu kişiler olma üzere bir kısım çevreler, raporumuzun genel eleştiriler bölümünde yer alan görüşleri, üzerinde durulan tek öneri imajıyla ele almakta yarar gördüler. Ve kamuoyunu yanıltarak “DÖRTLER BİR SİYASİ KURULUŞ ÖNERİYORLAR” şeklinde zorlamalı bir polemige yol açtılar.

Bugün kamuoyunu yanıltma yolunu, kendileri için yararlı gören ve bu amaçla bizleri, Türk işçi hareketini kısır politik çekişmeler içine sokmak eğiliminde olmakla tanımlayanlara, yönetim kurulunda yüzlerine karşı söylediğimiz açıklıkla, gerçeklere dayalı önerimizi bir kere daha haykırmak isteriz:

Biz Türk-İş Yönetim Kurulu'nun dört üyesi açıktan şu hususları eleştirerek, önerilerde bulunduk:

Türk-İş, şimdiye kadarki uygulamasıyla siyasi partileri etkilemek şöyle dursun, partiler üstü politika avutmasıyla, her yapıdaki partinin kolayca etkilediği bir kuruluş haline gelmiştir.

Türk-İş yöneticilerinin çeşitli siyasi kamplara bağlı oluşu, bünyesinde bağımsız sözleşme ve grevleri büyük çapta ortadan kaldırmış, konfederasyon genel olarak tutucu iktidarın dümen suyunda bir uydu görünümüne sokulmuştur. Bu

görünümdeki Türk-İş'in tabanında ise, liderleri de aşan hızlı bir bilinçlenme artık gözle görülür hale gelmiştir.

Ne var ki, yöneticilerin tutarsız yapıları, tabandaki bu uyanışla ters düşmüş, şimdilik sayıları az da olsa bir kısım işçi toplulukları çıkarlarını çaresiz başka çatılar altında arama yolunu seçmişlerdir.

Teşkilatlanma konusunda da kişisel ilişkiler ön planda dikkate alınmış, özgür ve ilerici yapılarına rağmen çok sayıdaki güçlü işçi kuruluşu, konfederasyon çatısı altına alınmamıştır.

Bu dönemde ülkemizin ve ulusumuzun sorunları zaman zaman bildirili çıkışların dışında el tersiyle itilmiş, günümüz koşullarına uymayan eğitim uygulamasıyla, tutucu çevre yönünde ilk aşama olarak yönetici kafalar yozlaştırılarak bugünkü dinamik işçi hareketinin gerisinde kalınmıştır.

Bünyesindeki siyasi görüş ayrılıkları, demokratik rejimi yıkma heveslisi aşırı sol ve sağ güçlerle mücadelede konfederasyonu tam bir zaaf ve etkisizliğe sürüklemiştir.

Türk-İş'e bağlı kuruluşların yöneticilerinin, siyasi görüş birliğinden yoksun olmaları sonucu, ortaya çıkan, kuruluşlar arasındaki sürtüşme, giderek aynı konfederasyon çatısı altında çok doğal olması gerekli işbirliğini ortadan kaldırmıştır. Hazin olan ise, yöneticiler arasındaki bu sürtüşmenin bizzat yönetiminde ön planda sorumlu olanlar tarafından alttan alta körüklenmesidir.

Yapısı böyle olunca, Türk-İş'in yüzde yüz katıldığımız hatta şekillenmesinde ön safta payımız olan 24 temel ilkesi de kâğıt üzerinde kalmış, Türk-İş 7'inci Genel Kurulu'nda ulusumuza "taahhüt" ettiğimiz hizmetler, sistemli bir yolla uyutulmaya terk edilmiştir.

Bugün bu çarpıklıklar, "PARTİLER ÜSTÜ POLİTİKA İPOTEĞİNİN olanca ağırlığıyla konfederasyon üzerine çökmesinin doğal sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

İşte biz, bu çemberi kırmak, bir kısır döngü içerisinde giderek etkisiz hale gelmesi mukadder olan Türk-İş'e, 1971 Türkiye'sinin gerçeklerine tam uyumlu bir yön vermeyi önerdik. Ve raporumuzda da açıkça belirttiğimiz gibi:

Türk-İş, tabanındaki bir milyona yakın işçiye ülke sorularını (KİMSEDEN KORKMADAN VE ÇEKİNMEYEN) anlatmalı, çözüm yollarını önermelidir dedik.

Böylece Türk işçisi, ilerici anlamda seçme ve sentez yeteneğine kavuşacaktır.

Görüyoruz ki, önerimizin korkulan yanı bu olmuştur. İşçinin uyanmasından ve bu uyanışını da seçme yeteneğini kazanarak ortaya koymasından korkulmuş ve korkulduğu içindir ki, önerilerimiz ters değerlendirmelerle kamuoyuna aksettirilmiştir. Bizim önerimizde “TÜRK İŞÇİ HAREKETİ DEMOKRATİK SOSYALİZM İDEOLOJİSİNE UYGUN SOSYAL DEMOKRAT ÇİZGİDE BİR YAPIYA SAHİP OLMALIDIR. BU YOLDA KADROLAŞMAYA YÖNELMELİDİR” şeklindeki görüşümüz, “Dörtler, Türk-İş'in bir siyasi kuruluşu yaslanması ya da gitmesini istiyorlar” diye kamuoyuna kasıtlı olarak yansıtılmıştır.

Bu yargı gerçek değildir ve bizim niyetlerimizi aşan bir görüştür.

Daha yakın bir geçmişte önerdikleri genel grevi, bugün sırf ağa babaları öyle istiyorlar diye suçlayanların, bizim görüşlerimizi ve önerilerimizi de kamuoyuna ters ve tek yanlı aksettirmesini olağan karşılamaktayız.

Bizim amacımız, bir gerçek ve demokratik aşamayı, kuruluş ilke ve amaçları, önerilerimize tam uyan Türk-İş'in gerçekleştirmesine yardımcı olmaktır. Daha açık deyimle bir şerefli hizmeti kuruluş ilke ve amaçlarına tam bağlı olduğumuz Türk-İş'le paylaşmaktır.

Görünen o ki, işçileri ve tüm ulusumuzu, aşırı sol ve sağın tezgâhladıkları totaliter maceradan uzak tutmak, çalışanların alın terlerinin tam karşılığını almalarını sağlamak, kooperatifler kurularak üreticinin emeği üzerinde aracı

ve tefeci sultasına son vermek, petrol ve madenlerin millileştirilmesini gerçekleştirmek, halkımızı inim inim inleyen pahalılığa dur demek, işçi-köylü ve dar gelirli halk çocuklarına da eğitimde fırsat eşitliği yaratmak, toplumumuzu hastası ve hastalığı bol, ülkeyi ilaç sömürsünün açık pazarı olmaktan kurtarma yolunda önerdiğimiz eylem, ipotekli bazı kafalarda taraftar bulmamıştır.

Bu durumda, kendi gücümüzle önerilerimizi karşılayacağımız güçlükler ne olursa olsun, gerçekleştireceğimize inancımız tamdır.

Türk-İş Yönetim Kurulu adına dün yayımlanan bildiri de olayların tek taraflı yansıtılmış olduğunu üzüntüyle müşahede ettik.

Bize ısrarla mal edilmek istenen ve sanki raporumuzda önermişiz gibi bir siyasi parti kurma veya herhangi bir siyasi partinin peşin hükümle desteklenmesi teklifimizden vazgeçtiğimizi yaymak, bunu resmi bildiri ile tescile çalışmak, bu yola başvuranları tarih önünde sorumlu kılacaktır.

Kesinlikle ifade ediyoruz. Biz ne olduğu belirsiz, hatta yönetim kurulunda bizzat Türk-İş'in Genel Sekreteri tarafından da "YERYÜZÜNDE HİÇBİR YERDE PARTİLER ÜSTÜ POLİTİKA YOKTUR!" şeklinde ifade edilen partiler üstü politika yutturmacasından Türk işçi hareketinin sıyrılmasını istiyoruz.

Türk kamuoyu ve temsil ettiğimiz şerefli Türk işçisi bilmelidir ki, biz tamamen bir yutturmaca olan partiler üstü politika yolunu tıkayıp, demokratik rejim içerisinde haklara, seçme ve seçilme özgürlüklerine saygılı bir uygulamayla ülkemize mutluluk getirecek, işçiye kaderi üzerinde vasilik yoluyla değil; doğrudan doğruya söz söyleme olanağı sağlayacak bir kapıyı açmayı önerdik ve önerilerimizden de asla dönmedik, dönmeyeceğiz.

Raporumuzda, geniş eleştirilerden sonra, Türk-İş tabanına siyasi ortamı etkileyecek bilinci verecek eğitim uygulamasını, böylece eğitilmiş işçi topluluklarının demokratik seçme haklarını kullanırlarken yurt sorunlarının çözümüne oylarıyla katkıda bulunacaklarını söyledik.

Batılı kalkınmış ülkelerde olduğu gibi işçi hareketinin siyasi eğitiminin ya fikriyatına yatkın bir siyasi kuruluşu destekleyebileceğini ya da yine Batılı ülkelerde olduğu üzere işçilerin siyasi bir kuruluş çatısı altında parlamentoya temsilcilerini sokmalarının birer alternatif olabileceğine işaret ettik. Ama ne hazindir ki, yönetim kurulu toplantısında yukarıda da işaret ettiğimiz gibi, her vesile ile karşımızdakiler eleştirilerimiz içinde yer alan alternatifleri kesin çözüm şekli olarak görmekte ısrar ettiler. Değişmeyen katı tutum karşısında, raporda bu anlama zorla çekilmek istenen bölümlerin çıkarılmasını, ama aksaklığı yönetim kurulu tarafından da tescil edilen partiler üstü politikanın yerine başka bir görüş konularak bir dahaki toplantıya getirilmesini de biz istedik. Ne var ki, raporumuzun ana hedeflerinden asla dönüş saymadığımız bu isteklerimiz, yayımlanan yönetim kurulu bildirisinde “DÖRTLER RAPORLARINI GERİ ALDILAR” şeklinde duyurulmuştur.

Üyesi olmaktan şeref duyduğumuz Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Türk-İş) içinde inandığımız bu görüşleri savunmaya ve mücadele etmeye sonuna kadar devam edeceğiz.

Kesinlikle bir kere daha ifade edelim, biz; partiler üstü politika yutturmacasının Türk işçi hareketini yozlaştırdığı, tahrip ettiği inancındayız ve Türk işçisine siyasi eğitim verilmesinin sonuna kadar savunucusuyuz. Elbette tarih haklı ve haksız tespit edecektir.

04 Şubat 1971*

**YABANCI PETROL ŞİRKETLERİNDE GREVE BAŞLADIK
ANCAK GREVİMİZ HÜKÜMET TARAFINDAN ERTELENDİ
HAKLI DAVAMIZDAN HİÇBİR ZAMAN VAZGEÇMEYECEĞİZ!**

Erteleme sonunda anlaşma olmaz ise petrol şirketlerinin tüm işyerlerinde greve başlayacağız.

Azimli ve kararlıyız.

Yurdumuzda faaliyet gösteren üç yabancı petrol şirketi Shell, Mobil, BP ve bunlara bağlı olarak faaliyet gösteren tüm işyerlerinde (sondaj, istihsal ve Ataş Rafinerisi hariç) 04.02.1971 günü sabahı başlatılan grevimiz milli güvenliği ve halk sağlığını bozucu nitelikte görülerek Bakanlar Kurulu'nca 05.02.1971 günü bir ay süre ile ertelenmiştir. Sendikamız ertelenmenin durdurulması için 11.02.1971 günü Danıştay'a müracaat etmiş, Danıştay da hükümetin erteleme kararını 12.02.1971 tarihinde tasdik etmiştir.

Bu müddet zarfında Yüksek Uzlaştırma Kurulu toplantılarına devam edecektir. Ancak sendikamız haklı davasında hiçbir surette taviz vermeyi düşünmeyerek ve kesin olarak haklı taleplerimizin kabul edilmemesi halinde ertelenme sonunda tekrar greve başlayacaktır. Bu defaki grevimiz, ilk grevimizde ikinci kademeye bırakılan istihsal, sondaj ve Ataş Rafinerisi dâhil Türk işyerlerinde başlatılacaktır.

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 6, Sayı 15, S. 18-19, 23.

Bu haklı grevimizi Türk-İş'e bağlı tüm sendikalar ile grevin başladığı gün bizzat ziyaret ederek telgraf ve yazılarla bizi desteklediklerini bildiren tüm kuruluşlara ve şahıslara candan teşekkür ederiz.

Türkiye'de faaliyet gösteren üç yabancı petrol şirketi Shell, Mobil, BP ve bunlara bağlı tüm işyerlerinde sendikamız tarafından 04.02.1971 günü başlatılan grev ile ilgili olarak Genel Başkan İsmail Topkar'ın Ankara'da düzenlemiş olduğu basın toplantısındaki açıklamasının tam metni aşağıya çıkarılmıştır:

PETROL-İŞ MERKEZ YÖNETİM KURULU

Yeraltı servetleri yurdumuz bakımından büyük bir önem taşımaktadır. Bir yanda gittikçe kötüye giden ekonomik durum, öbür yanda, sayısı her gün biraz daha artan işsizlerin yarattığı istihdam sorunu, yeraltı servetlerimizin, özellikle petrolerimizin işletilme yöntemleri ve bundan sağlanılmakta olan kazancın yeniden gözden geçirilmesini gerekli kılmaktadır.

Bilindiği üzere, dış ticaretimiz açık vermekte ve bu açık gittikçe büyümektedir. Dış ticaret açığını yaratan faktörler içinde petrol de önemli bir yer işgal etmektedir. Mesela 1969 yılında petrol ithalatı için harcadığımız döviz miktarı 61 milyon dolardır.

Petrol çağımızın vazgeçilmez ihtiyacıdır ve taşıdığı önem her geçen gün biraz daha artmaktadır. Ne var ki dünyaca belirli olan bu büyük şirketler tarafından hazırlanan ve uygulanan petrol politikası, petrole sahip ülkelerden birçoğunun bu zenginlikten yeterince yararlanmasını engellemektedir. Yurdumuz için ise, durum daha da kötüdür. Yabancı petrol şirketleri yurdumuzda petrol arama ve üretim çalışmalarını, kendi politikalarına uygun şekilde kısıtlamakta, çeşitli arama imtiyazları ile petrol sahalarını kapayarak, milli petrol şirketimizin arama yapmasını da engellemektedir. Yabancı petrol şirketleri her yıl dışarıya büyük ölçüde kâr transfer ederek kazançlarını da yurt dışına gönderebilmektedirler.

Yurdumuzun dört bir yanında bulunan ülkeler birer petrol üreticisi olarak bilinmektedirler. Zengin petrol yatakları arasında kalan yurdumuzda zengin petrol

kaynakları bulunmadığını düşünmek dahi mümkün değildir. Nitekim yapılan jeolojik araştırmalar bu bakımdan olumlu sonuçlar vermektedir. Ancak yürürlükteki yasalar ve bu yasalar uyarınca yabancı şirketlere tanınan imtiyazlar, bu zenginlikten yararlanmamızı ciddi olarak engellemekte, yabancı şirketler de Türkiye'yi bir petrol üreten ülke olarak değil, bir petrol pazarı olarak görmeyi kendi çıkarlarına uygun buldukları için, bu durumu devam ettirmektedirler.

Son yıllarda petrol üreticisi ülkeler de artık gerçekleri görmeye başlamışlar ve aldıkları çeşitli tedbirlerle, kendi çıkarlarını korumaya yönelmişlerdir. Türkiye için de artık bu yola başvurulması kaçınılmaz bir zorunluluk olmaktadır.

Yabancı petrol şirketlerinin çalışmalarını yarattığı istihdam hacmi bakımından da incelendiğinde, karşılaşılabilecek sonuç pek farklı olmayacaktır.

İşsizliğin yaygın bir halde bulunduğu ve ekonomik olduğu kadar, sosyal bir sorun da teşkil ettiği ülkemizde, bütün ekonomik faaliyetlerin bir iş alanı yaratması gereği vardır. Nitekim bu gerçeğin ve gereğinin ışığında hareket eden millî şirketlerimiz, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı ile Petrol Ofisi çalıştırdıkları işçi sayısını her yıl biraz daha artırmakta ve bu suretle istihdam hacmi yaratmaktadır. Buna karşı, yabancı petrol şirketleri tamamen kendi çıkarlarını gözeterek, yeni istihdam hacmi yaratmak bir yana, çalıştırdıkları işçi ve memur sayısını azaltarak, işsizliği sinsice körtüklemektedirler.

Mobil Oil, Shell ve BP şirketleri yurdumuzda petrol pazarının % 72'sine sahip bulunmaktadır. Bu şirketlerin sondaj, petrol arama, rafinaj ve pazarlama işleri için çalıştırdığı işçi sayısı ise 2.500'dür. Buna karşı, pazarın % 28'ini elinde tutan TPAO ve Petrol Ofisi 11.000 yurttaşa iş alanı sağlamaktadır.

Bu rakamlar da yabancı petrol şirketlerinin yurdumuzda iş hacmi yaratmak bakımından hiçbir yarar sağlamadığını açıkça ortaya koymaktadır.

Yine yabancı şirketler, Türklerin yapacağı işlerden birçoğunu yabancılara yaptırmakta ve bu da yurt dışına para kaçırmanın bir başka yolunu teşkil etmektedir. Yasalarımıza göre, Türklerin yapacağı işleri yabancılara yapması yasaktır. Ancak bu şirketler, bu yasağı da dinlememekte ve bildiklerince hare-

ket etmekte bir sakınca görmemektedirler. Bu konuda yetkilileri bir kere daha uyarıyor ve bu çeşit işlerde çalıştırılan yabancıların çalışma izinlerinin derhal iptal edilmesini diliyoruz.

Yabancı şirketler, dünyanın en ileri otomasyon uygulayan ülkelerini de aşarak, Türk işçi ve memurlarını birer makine haline getirerek ezme çabası içine girmiş, buna paralel olarak da işçilerin Anayasal haklarını ortadan kaldırmak için çeşitli yasadışı oyunlar uygulamaya başlamışlardır. Bu oyunlardan sonuncusu ise, Anayasamızın 46 ve 47'inci maddeleriyle çalışanlara tanınan sendikalaşma ve toplu sözleşme, grev yapma haklarını ortadan kaldırmaya yönelmiştir. Başta Mobil Oil olmak üzere, Shell ve BP şirketlerince girişilen bu harekete göre, istihdam edilen işçiler gruplara bölünmekte ve her bir grup, belli işi belli bir ücret karşılığında yapan müstakil üniteler sayılmaktadır. Bu üniteler, yabancı şirketlere uygulamada fiilen bağlı oldukları halde, hür sendikalaşma, sosyal güvenlik, toplu sözleşme gibi vazgeçilmez hakların muhatabı olarak yabancı şirketler bir işveren durumunda değildir. Bu nedenle işçiler her türlü sosyal güvenlik haklarından, toplu sözleşme ve grev yapma haklarından mahrum hale getirilmek istenmektedir.

Tutumlarıyla, ekonomik bakımdan yurdumuza büyük zararlar veren, milli petrol arama çalışmalarımızı baltalayarak yurdumuzu bir pazar halinde kalmaya mahkûm eden, otomasyonun en aşırısını uygulamak suretiyle işsizliği arttıran yabancı şirketler, bu tutumlarıyla da Türk işçisini her türlü haktan yoksun birer köle haline getirmeyi amaç edinmiş görünmektedirler.

Türkiye'nin artık kendi çıkarlarına sahip çıkması ve sadece bugünümüz için değil, geleceği de düşünerek gelecek kuşakların mutluluk ve refahı için konuya el atması gerekmektedir.

Bağımsızlıklarına yeni yeni kavuşan ülkeler bile ulusal çıkarlarını koruyacak en ciddi tedbirleri almaktan çekinmezlerken, bizim bu konularda hâlâ ağımsız ve boynu eğik kalmamız, en hafif tabiriyle, akıl almaz bir vurdumduymazlık olarak nitelenebilir.

Başta iktidarı ve muhalefetiyle bütün siyasal partileri, üniversiteleri, ilgili bakanlıkları ve diğer bütün yetkilileri derhal bu konuya eğilmeye ve petrol kanununu süratle yeniden ele almaya çağırıyoruz. Petrol Kanunu yeniden düzenlenirken, ulusal çıkarlarımız kayıtsız ve şartsız ön planda tutulmalı ve yurdumuz için en hayati sorun olan istihdam konusunda ciddi tedbirler getirilerek, işsizliğin kısmen de olsa azaltılması mutlaka hedef ittihaz olunmalıdır.

Bir yandan Petrol Kanunu değiştirilirken, öbür yandan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı petrol arama ve rafinaj hizmetleri bakımından teknolojik araçlarla teçhiz edilmelidir. Esefle ifade edelim ki, kuruluş kanunu bulunmayan ve 2.500.000 TL sermaye ile ülke hizmetinde çabalayan Petrol Ofisi Genel Müdürlüğü politik bir müessese olarak kullanılmakta ve her iktidar zamanında ciddi bir şekil verilmeksizin güçsüz halde tutulmaktadır. Petrol Ofisi ülkemiz çapında hizmete yönelebilecek bir kuruluş kanununa ve reorganizasyona tabi tutularak mali yönden süratle takviye edilmelidir.

24 ilkesi arasında petrollerimiz ve madenlerimizin devlet eliyle işletilmesini öneren Türk-İş başta olmak üzere Türk işçi hareketi bu konuda da elinden gelen çabayı sarf ederek, petrol kanunu değişikliğinin gerçekleşmesini sağlayacaktır. Türkiye Petrol-İş Sendikası bu konuda en önemli görevi yüklenmiş bir işçi kuruluşu olarak, sorumluluğunun bütün gereklerini yerine getirmeye kararlıdır.

Bu noktada, Türkiye Petrol-İş Sendikası'nın yabancı petrol şirketlerinde aldığı grev kararından bahsetmek ve grev uygulaması hakkında açıklamalarda bulunmak isteriz.

Yabancı petrol şirketleriyle işkolu seviyesinde yapılan toplu sözleşme görüşmeleri, bu şirketlerin sadece kendi çıkarlarını düşünmeleri ve çalıştırdıkları işçi ve memurlara karşı girdikleri yasadışı tutum yüzünden olumsuz sonuçlanmış ve grev kararı alınmıştır.

Türk ekonomisini geniş ölçüde etkileyecek olan grevimiz iki kademe geliştirilecektir.

İlk kademedede, Akdeniz, Ege, Marmara ve İstanbul ile Karadeniz şeridi ve İç Anadolu bölgelerimizi içine alacak şekilde pazarlama, depolama, satış faaliyetleri tamamen durdurulmuştur.

Bunun arkasında, başlatılacak ikinci kademedede ise, arama, sondaj, rafinaj çalışmaları tamamen durdurulmuş olacaktır.

Grev sırasında, biricik varlığımız olan yüce ordumuzun Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri yakıt ve sair petrol müşterileri ihtiyacı her an ve her yerde sendikamız üyeleri tarafından derhal sağlanacak ve bu suretle herhangi bir sıkıntıya düşülmesi kesinlikle önlenecektir.

Temennimiz, TPAO ve Petrol Ofisi'nin bu grev sırasında çalışmalarını milli çıkarlarımıza en uygun şekilde genişletmeleri ve olanaklarını, yurdumuzun petrol pazarını ele geçirme yönünden değerlendirmeleridir.

Türkiye Petrol-İş Sendikası, milli petrol politikası tespiti ve uygulanmasının sağlanması yolunda elinden gelen her çabayı göstermeye ne kadar kararlıysa, bu grevi de mensuplarımızın her türlü istismarını sona erdirinceye kadar sürdürmek için o kadar kararlıdır.

Anayasa ve rejime sıkı sıkıya bağlı olan Türkiye Petrol-İş Sendikası, grev sırasında yasaların çizdiği sınırlar içinde kalacak ama haklarını kullanma yolunda da en ufak bir fedakârlık dahi etmeyecektir. Grevimizin sakin geçmesi için bütün tedbirler alınmıştır. Ancak bu tedbirlerin işleyebilmesi için kanuni haklarımıza en ufak bir müdahalede bulunulmaması da vazgeçilmez bir koşuldur.

Bünyesinde yer almaktan şeref duyduğumuz Türk-İş de grevimizi sonuna kadar üyesi bütün kuruluşlarla birlikte destekleyeceğini belirtmiştir.

Bu grev, başta Türk-İş olmak üzere Petrol-İş, Türk işçi hareketi tarafından mutlaka ulusumuzun çıkarları da gözetilerek başarıya ulaştırılacaktır.

Petrol-İş

Merkez Yönetim Kurulu

***

Yabancı petrol şirketlerinin Petrol-İş grevini erteleyen hükümet kararına karşı Genel Başkan İsmail Topkar'ın TRT demecidir:

- Hükümetin erteleme kararını münakaşa etmek istemiyorum. Sadece hükümetin kararından şunu anlıyorum ki;
- Milli güvenlik anlamı ulusumuz için çok büyük bir mana ifade eder.
- Bu anlamdan, en azından yüce ulusumuzun kaderi manası çıkabilir.
- İşte hazin olan önemli nokta budur.
- Petrol-İş Sendikası demokratik hukuk düzenine saygılıdır.
- Bu anlayış içinde yüce Danıştay'a derhal başvuruyor ve vereceği adil kararı saygı ile karşılayacağımızı ifade ediyorum.
- Mobil Oil, Shell ve BP şirketleri şunu iyi bilsinler ki, zafer er geç tüm ulusumuzun ve kahraman petrol işçilerinin olacaktır.

15 Mayıs 1971*

BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI

Sendikamız Başkanlar Kurulumuzun 14. devre olağan toplantısı 14-15 Mayıs tarihleri arasında Kütahya'da toplanmıştır. Batman'da yapılması gereken bu devredeki Başkanlar Kurulu, Diyarbakır bölgesinde sıkıyönetim ilan edilmesi sebebiyle Kütahya'ya alınmış ve iki gün devam etmiştir.

Petrol-İş Sendikası Merkez Yönetim ve Başkanlar Kurulu, iki gün iki gece süreyle Kütahya'da yaptığı toplantı sonunda, yurt ve işçi sorunları üzerinde aşağıdaki görüşlere oy birliği ile varmış ve alınan kararlar ve görüşler hakkında bir bildiri yayınlamıştır:

1- Partiler üstü politika uygulaması yüzünden Türkiye işçi sınıfının, her türlü komünist, faşist, gerici ve bölücü akımlar tarafından açık oy ve tahrik pazarı olarak görüldüğü üzüntü ile saptanmıştır. Bu akımların karşısında bütün Türk-İş üyesi sendikalar olarak tek bir inanç ve ideoloji ile çıkılması gereğine inanmaktayız. Bu ideoloji de ancak temel hak ve özgürlüklere ve parlamento demokrasisine saygılı, her türlü iç ve dış sömürüyü reddeden, sosyal adalet ve güvenlik içinde dengeli kalkınmayı amaçlayan ve Türk-İş'in 24 ilkesinde anlamını bulan sosyal demokrasi olmalıdır.

Yürekten benimsediğimiz sosyal demokrat ideolojinin, parlamentoda egemen kılınması için, Türk-İş liderlerinin öncülüğünde, bütün çalışmaların ve bu ideolojiye inanan aydınların işbirliği ile politik bütünleşmeye vakit geçirmeden girilmelidir. Partiler üstü politikanın doğal sonucu olarak, bugüne kadar deği-

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 6, Sayı 19, S. 23-4.

şik politik görüşlere yönelmiş bütün işçi liderlerinin bu görüşte birleşmeleri gerektiği ve birleşecekleri inancındayız.

Bu yolda yasalara ve Türk-İş tüzüğüne uygun her türlü çalışmayı yapma yetkisi oy birliği ile Merkez Yönetim Kurulu'na verilmiştir.

2- Bu nedenlerle, Merkez Yönetim Kurulu'nun bu konuda, bundan önce yaptığı çalışmalar ve Türk-İş Yönetim Kurulu'nun Kızılcahamam toplantısına sunulan 4'ler raporunun görüşlerimize tamamen uygun olan felsefesi büyük bir inançla onaylanmış ve Dörtler'den biri olan Genel Başkanımız İsmail Topkar'a teşekkür edilmiştir.

3- Büyük Türk ordusunun 12 Mart muhtırası ve Sayın Erim Hükümeti'nin, Türk-İş ilkelerine ve inandığımız sosyal demokrasiye uygun bir anlayışla düzenlenen programı, büyük bir umut ışığı olarak benimsenmiştir. Ancak programın uygulanmasında sendikal özgürlüklere ve sosyal adalet ölçüsüne bağlı kalınacağına inanmakta olduğumuzu belirtmekte de yarar görmekteyiz.

4- Çalışan insanları yaptıkları işe göre değil de, zorlayıcı yasak kuralları ile memnu sayar ve Anayasa teminatındaki sendikal hak ve özgürlükleri yok eden görüşün gerek hükümete ve gerek Sayın Çalışma Bakanı'na ait olmadığına ve bir kısım teknisyenlerin yanıltıcı bilgi verişlerinden doğduğuna inanmak istemekteyiz.

İş Kanunu'nun söz konusu hükmünün hiç değilse Sayın Senato'da hükümet teklifi olarak geri çevrileceğini ve umutlarımızı kırıncı bir gelişmenin böylece önleneceğini ummakta ve beklemekteyiz.

Bu konuda sadece Anayasa Mahkemesi'nin işçi ve memurun niteliklerini gösterir kararının incelenmesi bile doğrunun bulunmasına yetecektir kanısındayız.

Yüce mahkeme kararı, sosyolojik anlamda işçi olanları, kendilerine kanun yetkileri tanınmamış olmasına rağmen memur sayan görüşün karşısındadır.

5- Güçlü sendikacılık anlayışı Anayasa'nın Devlet Planlama Teşkilatı'nın öngördüğü bu ilke ve bizim inancımızdır. Ancak güçlü sendikacılık için kanunların zorlanması ve suni birleşimlerin, Türk sendikacılığına yararlı olduğu kanısında değiliz. Zaman göstermiştir ki, işçi bilinçlendikçe tek sendika çatısı altında birleşmektedir.

Ancak sendikacılığı yozlaştıran, yolundan saptıran ve kişisel yararı için araç yapan sahtecilik sureti ile işlerini yürütmek isteyen sözde sendikacılar için, kanunlara hükümler konulması, işçinin Anayasal haklarının istismarını önlemek bakımından yararlıdır.

274 ve 275 sayılı yasaların başbakanlıkça yeniden gözden geçirildiğini öğrenmiş bulunmaktayız. Yapılması düşünülen değişikliklerin sendikal özgürlükleri kısıtlayıcı yönde olmayacağına ve Türk-İş'in görüşü alınmadan parlamentoya sevk edilmeyeceğine inanmakta ve umut etmekteyiz.

6- Marksçı, Leninci, Maoçu, gerici ve bölücü anarşistlere karşı sıkıyönetim komutanlıklarının kararlı tutumunu yürekten onaylamaktayız. Özgür parlamento demokrasisine yürekten inanmış sosyal demokratlar olarak, fikir düzeyinde kalan her türlü görüşün serbestçe savunulmasından yana olduğumuz kadar, yabancı emellere hizmet eden ve devlet bütünlüğünü yıkmaya yönelik anarşi ve gerilla eylemlerine de aynı ölçüde karşı olduğumuzu belirtmek isteriz.

7- Hükümet programında, petrol ana depolarının millileştirileceğine ilişkin görüşün, daha açıklığa kavuşturulmasını beklemekteyiz.

Her grev kararının milli güvenliği bozucu nitelikte görülerek ertelendiği petrol endüstrisinin, devlet egemenliğinde işletilmesinin büyük siyasal ve ekonomik yarar sağlayacağı kanısındayız. Ancak hükümetçe, petrol sorununa daha büyük ilgi gösterilmesini, gerekli etütlerin hızla yapılmasını ve ana depoların dışında daha yaygın bir millileştirme ya da devletleştirmenin düşünüldüğü düşünülmeceğini bilmek istemekteyiz. Ülkemizde petrol bulmaya yönelmeyen, yalnızca rafinaj ve satışla yetinen ve sendikal gelişmeyi yasa açıklıklarından yararlanarak önleme çabasında bulunan yabancı petrol şirketleri üzerinde

daha büyük titizlikle durulmasını istemenin, alın teri yerine petrol karası terleyen işçiler olarak hakkımız olduğu kanısındayız.

Ülkemizde petrol pazarının % 72'sine sahip üç yabancı petrol şirketinde çalışan toplam personel sayısı 2.500'dür. Buna karşılık pazarın ancak % 28'ine sahip bulunan TPAO ve Petrol Ofisi ise 10.000 yurttışa iş alanı sağlamıştır. Bu da yekûn şirketlerin izledikleri istihdam politikasının da ülkemiz gerçeklerine uymadığını göstermektedir.

Kanımızca, yalnızca dürüst ve gerçekçi bir anlayış içinde petrol aramada yabancı şirketlere yer verilebilir. Bunun dışında depolama, pazarlama ve hatta rafinaj ulusal şirketlerimizin kolaylıkla başaracağı ve başardığı çalışmalardır.

Saygılarımızla.

Petrol-İş

Merkez Yönetim ve Başkanlar Kurulu Adına

İsmail Topkar
Genel Başkan

Özkal Yici
Genel Sekreter

09 Ekim 1971*

PETROL-İŞ BAŞKANLAR KURULU BİLDİRİSİ

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulu ve 17 şube başkanından meydana gelen Başkanlar Kurulu¹, petrol beldemiz olan Batman'da yaptığı ve iki gün iki gece süren toplantı sonucu yurt sorunları üzerinde oybirliği ile aldığı aşağıdaki görüşlerini kamuoyuna duyurmakta yarar görmüştür:

- 1- Hem az gelişmiş ülkemizin hızla kalkınması, hem sosyal adaletin sağlanması, hem de özgür parlamento demokrasimizin geleceği 12 Mart muhtırasında da yer alan Anayasal reformların hızla ve dejenere edilmeden yapılmasına bağlıdır.
- 2- Reformları geciktirmek ve dejenere etmek isteyenler olursa tarihsel sorumluluktan kurtulamayacaklarını ve bundan böyle işçi oylarına eski kolaylıkla sahip çıkamayacaklarını bilmelidirler.
- 3- Ameliyat masasında, ulusal çıkarlara uygun operasyon bekleyen Türk petrolüne eğilmeli ve vakit kaybetmeden neşteri ele almalıdır.
- 4- Az gelişmiş ekonomilerin varlığı, çok gelişmişleri nasıl tehdit etmekte ve ileri ülkelerin refahları sefalet ülkelerinin baskısını hissetmekte ise, ülkemizin doğusu ile batısı arasındaki refah farkı da, tüm ekonomimizi kemirmekte, sağlıklı kalkınmaya yönelinmesini önlemektedir.

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 6,Sayı 23, S. 22-23.

1 Başkanlar Kurulu 08-09 Ekim 1971'de toplanmıştır. –d.n.

Doğu Anadolu'muzda yol yoktur, su yoktur, elektrik yoktur, toprak yoktur, iş yoktur ve hâlâ 5.000 köyümüzde okul yoktur.

Toprak ve tarım reformu en ileri ölçüde yapılmalı, tarımda açık ve gizli işsizliğin yoğunlaştığı bölgeler saptanarak, buraları sanayi bölgeleri olarak planlanmalı, planın öngördüğü doğu bölgelerine yatırım yapmayan özel teşebbüs desteklenmemelidir.

5- Türk işçi hareketinin 24 ilkede anlamını bulan Atatürkçü ve sosyal demokrat nitelikte kendi siyasal kuruluşunu gerçekleştirme amacına yönelik 12'ler hareketini sendikamız bütünüyle desteklemektedir. Özgür, parlamento demokrasimizin geleceğini de, ülkemizin bir daha 12 Mart noktasına gelip gelmemesi de bize göre bu hareketin başarısına bağlıdır.

6- Türk-İş içindeki tartışmalar konfederasyonumuzun tüzük ve prensipleri içinde yürütülmelidir. Amacımız bağlı olmaktan şeref duyduğumuz Türk-İş'imizin gücüne güç katmaktır. Tartışmamız mevcut hiçbir siyasal partiyi ilgilendirmemektedir.

Petrol-İş Başkanlar Kurulu

GENEL MERKEZ

Petrol-İş

.TÜRKİYE PETROL, KİMYA, AZOT VE ATOM İŞÇİLERİ SENDİKASI

Yıldız Posta Cad. Evren Sitesi D. Blok Gayrettepe - İstanbul Tel. : 46 80 10 - 46 80 11 - 46 80 12

BİLDİRİ, HABER BÜLTENİ

İstanbul, 26 Eylül 1972

Değerli Türk Basın ve Yayını Aracılığı ile
TÜRK KAMU OYUNA

Petrol-İş Sendikası Merkez Yönetim Kurulu, 'Ekonomik kalkınmayı Sosyal Adalet Yörüngesine oturtarak hızlandırma amacındaki Türk İşçi Hareketini bütünüyle ilgilendiren son gelişmeleri incelemiş ve aşağıdaki görüşlerini Kamu Oyuna açıklamaya karar vermiştir.

ASGARİ ÜCRETİ PAZARLIK KONUSU YAPAN İŞVERENLERDİR.

Türk İşçisinin kutsal ücret olarak nitelendirdiği ASGARİ ÜCRET, tam onbeş aylık bir gecikmeye rağmen, işverenlerin katı tutumları yüzünden bir türlü saptanamamaktadır.

1 Temmuz 1969 tarihinden bu yana, ortalama fiat artışlarının % 42 civarında olduğunu resmî istatistikler göstermektedir. Üç yıl önceki saptamanın gerçeğe uygun olduğu var sayılırsa, en azından satın alma gücünü aynı düzeyde tutabilmek için eski asgarî ücretleri % 42 oranında artırmak gerekmektedir. Ancak konuyu, işçinin sosyal koşullarını göz önüne almadan genel bir malî istikrar sorunu olarak ele almak isteyen hükûmetin % 15'lik teklifi, işverenler tarafından pazarlık fırsatı sayılmıştır. İşçinin satın alma gücünü üç yıl önceki düzeyde tutmak isteyen görüşün, ekonomik düzeni anarşiye istismar fırsatı vermeyecek biçimde reforme etmek görüşü ile de temelde geliştiği iyi bilinmelidir. İşveren Konfederasyonu'nun kendi pazarlıkçı tutumlarını Türk-İş'e yakıştırma gibi demogojik çabalardan vaz geçerek, asgarî ücretlerin tesbitini günün şartlarına ve istatistiklerin gösterdiği ölçüler doğrultusunda saptanmasına fırsat vermeleri yurt çıkarlarına daha uygun olacaktır.

TEKEL GREVİNE PETROL-İŞ'TE KATILACAKTIR.

Tek Gıda-İş Sendikası tarafından TEKEL işvereni hakkında öne sürülen görüşlere, Tekel Kibrit İşçilerinin üyesi bulunduğu Petrol-İş aynen katılmaktadır.

26 Eylül 1972

DEĞERLİ TÜRK BASIN VE YAYINI ARACILIĞI İLE TÜRK KAMUOYUNA

Petrol-İş Sendikası Merkez Yönetim Kurulu, ekonomik kalkınmayı sosyal adalet yörüngesine oturtarak hızlandırma amacındaki Türk işçi hareketini bütünüyle ilgilendiren son gelişmeleri incelemiş ve aşağıdaki görüşlerini kamuoyuna açıklamaya karar vermiştir.

ASGARÎ ÜCRETİ PAZARLIK KONUSU YAPAN İŞVERENLERDİR

Türk işçisinin kutsal ücret olarak nitelendirdiği ASGARÎ ÜCRET, tam on beş aylık bir gecikmeye rağmen, işverenlerin katı tutumları yüzünden bir türlü saptanamamaktadır.

01 Temmuz 1969 tarihinden bu yana, ortalama fiyat artışlarının % 42 civarında olduğunu resmî istatistikler göstermektedir. Üç yıl önceki saptamanın gerçeğe uygun olduğu var sayılırsa, en azından satın alma gücünü aynı düzeyde tutabilmek için eski asgarî ücretleri % 42 oranında artırmak gerekmektedir. Ancak konuyu, işçinin sosyal koşullarını göz önüne almadan genel bir malî istikrar sorunu olarak ele almak isteyen hükûmetin % 15'lik teklifi, işverenler tarafından pazarlık fırsatı sayılmıştır. İşçinin satın alma gücünü üç yıl önceki düzeyde tutmak isteyen görüşün, ekonomik düzeni anarşiye istismar fırsatı vermeyecek biçimde reforme etmek görüşü ile de temelde çeliştiği iyi bilinmelidir. İşveren konfederasyonunun kendi pazarlıkçı tutumlarını Türk-İş'e yakıştırmaya gibi de demagojik çabalardan vaz geçerek, asgarî ücretlerin tespiti günün şartlarına ve istatistiklerin gösterdiği ölçüler doğrultusunda saptanmasına fırsat vermeleri yurt çıkarlarına daha uygun olacaktır.

TEKEL GREVİNE PETROL-İŞ'DE KATILACAKTIR

Tek Gıda-İş Sendikası tarafından TEKEL işvereni hakkında öne sürülen görüşlere, Tekel Kibrit işçilerinin üyesi bulunduğu Petrol-İş aynen katılmaktadır.

Eğer sosyal adalete gerçekten inanılıyorsa, toplu sözleşmelerle, fiyat artışlarını karşılayacak orana ulusal gelir artışı ile kıyaslanacak refah payının eklenmesi ile bulunacak miktarda zam yapılması gerekmektedir. Oysa refahtan pay alma bir yana, işçisine fiyat artışları oranında bile zam yapma olanaklarına sahip olmadığını iddia eden bir kuruluş, ekonomik işletmecilikten uzaklaşmakta demektir. Kötü işletmeciliğin sorumluluğunu işçiye yüklemeye ve çalıştırdığı insanları sefalete mahkûm etmeye kimsenin hakkı yoktur.

Bu nedenlerle, Tek Gıda-İş'in alacağı bir grev kararına Petrol-İş de katılacak ve Kibrit Fabrikası'nda greve gidecektir.

ORTAÖĞRENİMİ PARALI YAPMAK, OKUL KAPILARINI YOKSUL ÇOCUKLARA KAPAMAKTIR

Milli Eğitim Bakanlığı'nın hazırladığı, Eğitim Kalkınma Plânı ile ortaöğrenimin paralı olacağı basından öğrenilmiştir. Böyle bir girişim, yurttaşlar arasında fırsat eşitliğini bütünüyle yok edecek, zekâ ve akıl yerine zengin olmak, okuyabilmenin baş koşulu durumuna gelecektir.

Üniversite ve yüksekokulların parasız olması, ilk ve ortaokullarla liselerin yeterli sayıya ulaştırılması gibi fırsat eşitliği yaratıcı girişimler beklenirken, dar gelirlili işçi, köylü ve memur çocuklarına ortaokul ve liselerin kapılarını kapatmak, sonuç olarak sosyal devlet ilkesini bütünüyle yok etme şeklinde tecelli edecektir.

Hükûmetin bu girişimden vazgeçmesini beklemekteyiz.

Petrol-İş
Merkez Yönetim Kurulu Adına

İsmail Topkar   Özkal Yici
Genel Başkan   Genel Sekreter

*Ekim 1972**

AKSA İŞÇİLERİ

Değerli Üyelerimiz,

Karşı sendikaların bütün olumsuz çabalarına rağmen, işyerinizde toplu sözleşme yapma yetkisini kesin olarak sendikamız almış bulunmaktadır. Yetkimize bir değil, tam üç sendika itiraz etmiştir. Ancak onların çeşitli yönlerden yaptıkları yersiz ve haksız itirazlar, sizlerin toplu sözleşmeye kavuşmanızı geciktirmekten başka işe yaramamıştır.

Petrol-İş, tam üç iş mahkemesinin verdiği kesin kararlarla hakkı olan yetkiyi almıştır. Bu kararların suretleri eklidir.

Bilindiği gibi toplu sözleşme teklif tasarımız siz üyelerimizin görüşleri alınarak çok önceden hazırlanmış bulunmaktadır. İşveren yetkilileri, 31 Ekim günü ön görüşme için Genel Merkezimize davet edilmiştir. Bu ön toplantıda teklif tasarımız işverene verilecek, müzakerelerin çalışma usulü tespit edilecek ve görüşmelere katılacak Yalova Şubemiz yetkililerine bildirilerek kendilerine izin verilmesi istenecektir. Böylece müzakereler merkez yetkilileri ile işçi kardeşlerimizin serbest oyları ile seçilen şube yetkilileri tarafından müştereken yürütülecektir.

Amacımız, günün koşullarına göre emeğinizin hakkını tam olarak sağlayan bir sözleşme yapmaktır. Sendikamız bu yolda inançlı ve kararlıdır.

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 7, Sayı 34, S. 20-21.
(Metinde belgenin tarihi belirtilmediği için derginin çıkış tarihi alınmıştır. -d.n.)

Değerli İşçi Kardeşlerimiz,

Bundan böyle işyerinizde yetkili tek sendika Petrol-İş'tir. Sözleşmemizin size layık biçimde yapılabilmesi hepimizin tam bir fikir ve inanç birliği içinde sendikamız etrafında kenetlenmesi ile mümkündür. Gereksiz söylentilere dayanarak kırgınlıklar ve ikilikler yaratılması, sendikal gücü zayıflatarak yeterli haklar alınmasını engelleyebilir. Bu gerçekleri, işyerinizde ikilik olduğu için değil fakat ilk defa bir toplu iş sözleşmesi ile karşılaşıldığı için belirtmekteyiz. Yoksa birbirinize kardeşlik duygusu ile ve sendikamıza inançla bağlı olduğunuza ve olacağınıza güvenimiz tamdır.

Bugüne kadar sendikamızın işyerinde güçlenmesine öncülük eden tüm eski temsilcilerimize ve değerli üyelerimize bu vesile ile teşekkürlerimizi sunarız. Yeni şube yöneticilerine de tam bir güvenle yardımcı olacağınıza inanmaktayız. Onların başarısı işçinin yararına, başarısızlığı ise işçinin zararına olacaktır.

Bu bağlılık ve yardımlarınızla mutlaka başarıya ulaşacağımıza ve sizlere günün imkân verdiği en iyi hakları alacağımıza inanıyoruz.

Hepinize mutlu ve aydınlık günler dileriz.

Saygılarımızla.

Merkez Yönetim Kurulu

29 Kasım 1972*

BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI

Yurt ve sendikal sorunları ele alan Başkanlar Kurulu görüşlerini belirtti.

Sendikamız Başkanlar Kurulu 27-29 Kasım 1972 günleri İstanbul'da toplanmıştır. Başkanlar Kurulu üç gün süren çalışmaları sırasında gündemdeki maddeleri görüşmüş ve bu arada yurdun ekonomik ve sosyal konuları üzerindeki görüşlerini tespit etmiştir. Başkanlar Kurulu çalışmalarını bitirdikten sonra bir bildiri yayınlarak ekonomik ve sosyal sendikal alanda tespit ettiği görüşlerini açıklamış ve bunu kamuoyuna duyurmuştur.

Başkanlar Kurulumuzun görüşü şöyledir:

ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ

Parlamentoda değişen sandalye dağılımı, hükümet ve bir kısım siyasi partilerce önerilen Anayasa değişikliklerinin, önümüzdeki günlerde benimsenip kabul edileceğini göstermektedir.

Çağdaş ve uygar çok partili Batı demokrasilerinin bir örneğini ülkemizde kurabilmek amacı ile hazırlanan ve halkoyu ile kabul edilerek yürürlüğe sokulan 1961 Anayasamızın komünizm, faşizm ve gericiлик gibi tüm dikta yönetimlerine ve her türlü anarşik eylemlere kapalı olduğunu kesinlikle saptayan Petrol-İş Başkanlar Kurulu, yeni bir Anayasa değişikliğinde gerek ve yarar bulmaktadır. Özellikle, Batı ülkelerinin birçoklarında komünizm ve faşizmin en

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 7, Sayı 35-36, S. 18-20.

etkili barajı olarak iktidarda bulunan sosyal demokrat görüşlerin engellenmesi ya da yozlaştırılması yolundaki istek ve davranışların, Anayasamızı demokratik olmaktan çıkaracağına inanan Petrol-İş Başkanlar Kurulu, böylesine gelişmelerin faşizmin bir aşaması olarak toplumu huzursuz kılacağı inancındadır.

Demokratik devlet yönetimimizi olağan koşullarından uzaklaştıran, toplumun sosyal ve ekonomik gelişme ve bilinçlenmesini kesikliğe uğratan, Atatürkçü Cumhuriyet sistemimize kasteden anarşik eylemlerin genellikle önlendiğini mutlulukla izleyen Petrol-İş Başkanlar Kurulu, siyasi partilerimizin karşı ekonomik ve sosyal görüşleri ülke zararına gibi göstermek isteyen modası geçmiş demagojik çekişmelerden sıyrılmalarını, Anayasal reformları yozlaştırmadan gerçekleştirerek, olağan seçim ortamını hızla yaratmalarını beklemektedir.

ÇALIŞMA YASALARI

Petrol-İş Başkanlar Kurulu, işçi haklarını, özellikle sendika özgürlüğü ile toplu sözleşme ve grev haklarını kısıtlama eğilimlerini demokrasi için en büyük tehlike olarak görmekte, bu yoldaki her türlü davranışın Türk işçi hareketini tümüyle karşısında bulacağını bir kere daha hatırlatmakta yarar görmektedir.

ÜCRET ARTIŞLARINI ENGELLEME ÇABALARI

Ücret artışlarının hayat pahalılığı yarattığı biçimindeki demagojik görüşlerin, yıllardan beri ısrarla tekrarlandığını kuşku ile izleyen Petrol-İş Başkanlar Kurulu, fiyat artışlarının önlenemediği bozuk ekonomik düzende, ücretleri kısıtlama davranışlarının yoksullara yeni yoksullar katacağını, ulusça karşısında olduğumuz anarşik eylemlerin filizlenmesi için yeni tarlalar yaratabileceğini bu görüş sahiplerine bir kere daha hatırlatmak istemektedir. Pahalılığın nedeni ücret artışları değil ücret artışlarının nedeni pahalılıktır. Fiyatlarda istikrar ve gelir dağılımında adalet sağlanıncaya kadar, ücret taleplerinin önlenmesi isteklerinin olanaksız kalacağı bilinmelidir.

BİR KISIM İŞVERENLERİN TUTUMLARI

Petrol-İş Başkanlar Kurulu bir kısım işverenlerin 12 Mart ortamının zorunlu

sıkıyönetim tedbirlerini istismar etmekte olduğunu, sendikal direnişleri kırmak amacıyla haksız işçi çıkarmalarına yöneldiklerini, işyerlerinde işçilerin tuvalete gitmelerini kısıtlayacak kadar terör havası yarattıklarını tespit etmiştir.

Böylesine tutumların, patlamaya hazır huzursuz kitleler yaratmaktan başka yarar sağlamayacağını, önemle belirtmek istemektedir.

ÇIKAR YOL SOSYAL DEMOKRASİDİR

Ücret artışlarını engellemek, toplu sözleşme ve grev haklarını kısıtlamak, emeklilik haklarını geri almak görüşlerine serbestçe savunma olanağı yaratan hükümetin, sermaye çevrelerine güven ve taviz verme yarışına girişini işçi hareketi ibretle izlemektedir.

Petrol-İş Başkanlar Kurulu, kişinin kişiyi ve devletin kişiyi sömürmediği, ulusal gelirin adaletli sağlandığı, çalışmanın toplumun temel değeri sayıldığı mutlu bir düzen öneren sosyal demokrasinin ülke yönetimine egemen kılınması görüşünün haklılığını, gelişen olayların bir kere daha doğruladığını görmekten kıvanç duymaktadır.

DOĞU SORUNLARI

Türkiye halkları gibi bölücü davranışların kesinlikle karşısında olan Petrol-İş Başkanlar Kurulu, Doğu Anadolumuzun dert ve ıstıraplarına yönelik bir kalkınma politikasının, hem ülke kalkınmasını, hem sosyal adaletin genelleşmesini ve hem de bölücü istismar ortamının değiştirilmesini sağlayacağına olan inancını bir kere daha ve kesinlikle belirtmek ister.

26 Mart 1974

DEĞERLİ KARDEŞLERİMİZ

Hepinizin bildiği gibi 05 Mart 1974 tarihinde sona eren II. dönem toplu iş sözleşmeniz, 275 sayılı Yasa'ya göre feshedilerek yenisi için prosedüre girilmiştir.

Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün 14 Mart 1974 tarih ve 974/57 sayılı kararı ile yetki sendikamıza verilmiştir.

Bu karara, kanun ve nizamı pek bilmeyen, bu nedenle de her yerde işçiyi mağdur eden Türpek-İş¹ itiraz etmiş, fakat İş Mahkemesi'nin 19 Mart 1974 tarih ve 974/32 sayılı kararında da sendikamızın KESİN olarak yetkili olduğu belirtilmiştir.

275 sayılı Yasa'nın 11. maddesinde de belirtildiği gibi, iş mahkemesinin verdiği karar kesindir.

Bu gerçekler ortada iken sözleşmenin başlaması anında bilgisizliğini örtbas etmek ve şahsi çıkar sağlamak için yalan beyanlarda bulunmak ve bazı genç talebeleri de yanıltarak baskı yapmaya kalkmak ne dereceye kadar doğrudur bunu biliyoruz ve biliyorsunuz.

Değerli Kardeşlerimiz,

27 Mart 1974 Çarşamba günü Türk-İş'e de bağlı bütün teşkilatlar Ankara'da bir toplantı yaparak, özel ve kamu sektöründe yapılacak sözleşmeler hakkında, özellikle kamu sektöründe yapılacak sözleşmelerde Türk-İş olarak ortak

---

1 Türkiye Petrol ve Kimya İşçileri Sendikası. - d.n.

bir yol izlenmesinin usulleri tespit edilecektir. Bunların içinde Tekel ile yapılacak toplu sözleşme ve uyuşmazlıklarda Tekel'deki Türk-İş üyeleri, Tek Gıda-İş ve Petrol-İş'in Türk-İş vasıtasıyla ortak mücadele ederek, en üstün hakları almasının stratejisi de vardır.

İstismlara kulak vermeyeceğimize ve kesin yetkili Petrol-İş etrafında en iyi hakları alabilmemiz için kenetleneceğimize inancımız tamdır.

En iyi günler sizlerin olsun.

Petrol-İş

Merkez Yönetim Kurulu Adına

Özkal Yici

Genel Sekreter

Cevdet Selvi

Genel Teşkilatlanma Sekreteri

13 Ağustos 1975*

BAŞKANLAR KURULU OLAĞANÜSTÜ TOPLANDI

Petrol-İş Başkanlar Kurulu 11-13 Ağustos 1975 günleri olağanüstü olarak toplanmış ve sendika içi sorunlarla Türk işçi hareketi içindeki son gelişmeleri incelemiştir. 18 şubeden gelen başkanların yaptıkları toplantıdan sonra görüşler bir noktada toplanmış ve aşağıdaki bildiri yayınlanmıştır:

Türk toplumu gittikçe hızlanan liberal-kapitalist kalkınma sürecinin yeni oluşumları ile karşı karşıyadır. Özel sermaye her geçen gün tekelleşmekte, ekonomide ve siyasette gittikçe artan biçimde egemenliğini sürdürmektedir. İşçi çıkarına bir kıdem tazminatı yasası bile, Anayasa'nın toplu pazarlık ilkesine ve hukukun kazanılmış haklar prensibine aykırı olarak getirilen bir sınırla, sermaye çevrelerinin yararına bir biçime sokulabilmektedir. Adaletsiz vergi düzeni sürüp gitmekte, gelirler arasındaki uçurumlar gittikçe artmaktadır. Bu ortamda emekçi kitlelerin kurtuluşu, ekonomik ve siyasal alanda bütünleşmekle olanak bulacaktır.

Toplumumuzda örgütlenmiş en büyük güç olan Türk-İş, üzerine düşen tarihsel görevi yerine getirmekte gittikçe gecikmektedir. Türk-İş 1961 Anayasası'na ve onun getirdiği özgürlükçü demokrasi ilkelerine bağlı, halktan yana, sosyal demokrat, siyasal yön ve yöntemini derhal saptamalı, tüm işçi sınıfını bu yön ve yöntem üzerinde bütünleştirme uğraşına girişmelidir. Türk-İş yönetim kadrolarındaki çelişkilerden arınmalı, aynı felsefe etrafında bütünleşen ve aynı dilden konuşanların yönetiminde çağdaş yenilenmeyi gerçekleştirmelidir.

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 8, Sayı 3, S. 18-19.

Petrol-İş, Türk-İş içindeki sosyal demokrat hareketin öncülüğüne birlikte girdiği Genel-İş Sendikası'nın örgütten ayrılışını üzüntü ile karşılamıştır.

İçte verilen uğraşta henüz bütün kapılar kapanmadan, üstelik felsefede bütünleşme eğilimlerinin gittikçe geliştiği bir dönemde, bu ayrılışı hiçbir biçimde onaylamamaktadır. Ancak, sorunun birkaç yöneticinin duygusallığı ile açıklanmaktan çok ötede önem taşıdığını da belirtmekte yarar vardır.

Petrol-İş, özlenen yenilenmeyi sağlamış bir Türk-İş'ten (işkolları yönetmeliğine rağmen) Genel-İş'i kendi yöneticilerinin bile koparamayacağına inanmaktadır. Türk-İş her şeye rağmen ülkemizdeki en büyük işçi örgütüdür. Bu durumunu koruması, hatta daha da büyümesi ve güçlenmesi, beklenen yenileşmeyle olanak bulacaktır.

Önerimiz, Türk-İş'e bağlı sendikaların icra kurullarının derhal toplanması, halktan yana ekonomik ve siyasal bütünleşme koşullarının saptanması ve bu koşulların gerçekleştirilmesi amacıyla vakit geçirmeden erken Genel Kurul'a gidilmesidir.

uyarı direnişine 20 000 üyemiz katıldı

Geçtiğimiz yılın son günlerinde daha önce tüm Türkiye'de yapılacağı açıklanan «Uyarı Direnişi» yalnızca Petrol - İş tarafından gerçekleştirildi... Meclis ve Senato başkanlarının aylardır süren oturumlar sonunda seçilememesini protesto etmek için düzenlenen direniş tam bir başarı ile sonuçlandı... Takvimler 24 Aralık 1975'i gösterdiğinde 11 - 12 saatleri arasındaki bir saat içinde gerçekleştirilen «Uyarı Direnişi» ne İstanbul ve Kocaeli bölgesindeki tüm Petrol - İş sendikasına bağlı üyeler katıldılar...

111 işyerinde 20 bini aşkın işçinin bir saat süren «Uyarı Direnişi» verilen kararın ve girilen uygulamanın ne denli yerinde olduğunu göstermesi açısından büyük bir anlam taşımaktadır... Tarihler uyarı direnişinden bir kaç saat sonra Meclislere bir başkan seçildiğini yazacaktır...

TOPKAR "Türk işçisi Atatürk devrimlerine, özgürlükçü demokrasiye yürekten bağlı, anarşinin karşısındadır,,

Petrol - İş Sendikası Genel Başkanı İsmail Topkar uygulama sırasında basına ve kamuoyuna yaptığı açıklamada tüm gerçekleri dile getirmiş ve içinde bulunduğumuz durumu eleştirmiştir.. Aşağıda Genel Başkanımızın yaptığı açıklamayı aynen yayınıyoruz...

**PETROL İŞ SENDİKASI
GENEL BAŞKANI İSMAİL
TOPKAR'IN TRT, BASIN VE
KAMU OYUMUZA
AÇIKLAMASIDIR**

Tüm siyasi parti başkanlarını ve parlamenterlerimizi tarihi demokratik görevimizi yerine getirmek amacı ile uyarıyoruz.

Aziz Atatürk'ümüzün kurduğu Cumhuriyeti iç ve dış tehlikelerin

24 Aralık 1975*

UYARI DİRENİŞİNE 20.000 ÜYEMİZ KATILDI

Geçtiğimiz yılın son günlerinde daha önce tüm Türkiye’de yapılacağı açıklanan “Uyarı Direnişi” yalnızca Petrol-İş tarafından gerçekleştirildi. Meclis ve Senato başkanlarının aylardır süren oturumlar sonunda seçilememesini protesto etmek için düzenlenen direniş tam bir başarı ile sonuçlandı. Takvimler 24 Aralık 1975’i gösterdiğinde 11-12 saatleri arasındaki bir saat içinde gerçekleştirilen “Uyarı Direnişi”ne İstanbul ve Kocaeli bölgesindeki tüm Petrol-İş Sendikası’na bağlı üyeler katıldılar...

111 işyerinde 20 bini aşkın işçinin bir saat süren “Uyarı Direnişi” verilen kararın ve girişilen uygulamanın ne denli yerinde olduğunu göstermesi açısından büyük bir anlam taşımaktadır. Tarihler uyarı direnişinden birkaç saat sonra Meclislere bir başkan seçildiğini yazacaktır...

Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı İsmail Topkar, uygulama sırasında basına ve kamuoyuna yaptığı açıklamada tüm gerçekleri dile getirmiş ve içinde bulunduğumuz durumu eleştirmiştir. Aşağıda Genel Başkanımızın yaptığı açıklamayı aynen yayınlıyoruz.

Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı İsmail Topkar’ın TRT, basın ve kamuoyumuza açıklamasıdır:

Tüm siyasi parti başkanlarını ve parlamenterlerimizi tarihi demokratik görevimizi yerine getirmek amacı ile uyarıyoruz.

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 8, Sayı 6, S. 10-12.

Aziz Atatürkümüzün kurduğu cumhuriyeti iç ve dış tehlikelerin tehdit ettiği, vurguncu ve sömürücülerin halkımızı alabildiğine ezdiği, sokaklarda masum yurttaşlarımızın öldürüldüğü, bankaların soyulduğu, gangsterlerin açıkça insanları kaçıрма ortamı bulduğu, Adana'da kurulu MNS¹ işyerindeki üyelerimizi işverenlerin kiraladığı gangsterlerin arkadan vurarak komaya soktuğu, İzmir'de kurulu Dewilux Boya Fabrikası işyerinde işverenlerin kadın üyelerimizin namuslarına tecavüze yeltendiği, kısaca aşırı uçların alabildiğine özgürlükçü parlamenter düzenimizi tahribe çalıştığı çok vahim bir ortamda ulusumuzun yığın yığın biriken dertlerini giderecek kanun üretiminin aylardan beri TBMM ve Senato başkanlık seçimlerinin yapılamaması nedeni ile akamete uğratıldığı gerçeği Türk kamuoyu tarafından açık ve seçik bir şekilde bilindiğinin farkında değil misiniz?

Sayın parlamenterler, 2,5 dakika içinde maaşlarınıza % 100 zam yapmada birleşen sizler içtiğiniz ant'a millete hizmet yapmada neden Anayasamızın 84. maddesine göre aylardır 46. tura gelmiş olmanıza rağmen başkanlık seçimlerini menfaatleriniz doğrultusunda olduğu gibi seçmemekte ısrar etmektesiniz?

Sayın başbakan ve siyasi parti başkanları şu hususu çok iyi bilmelidirler ki, birçok parlamenterler parlamentoya devamdan daha ziyade "ANADOLU KULÜBÜ"nde oynamaya daha fazla devam etmektedirler.

İçtikleri ant'a layık olmayan, millete hizmet vaat edip de hizmeti vaktinde yapmaktan imtina eden hangi partiye mensup parlamenter olursa olsun artık Türk halkı tarafından itibarını yitirmiştir.

Bu gibiler petrol ve kimya işçileri tarafından bundan böyle kesinlikle demokrasimizdeki murakabe görevimizin ışığı altında izlenecek ve ismen halkımıza teşhir edilecektir (kimsenin özel ve hususi hayatını kastetmek istemiyoruz.) Ancak bir parlamenterden ulusumuzun beklediği göreve layık olması hakkımızı savunuyoruz.

---

1 MNS Sentetik ve Suni Elyaf Fabrikası. -d.n.

Biz petrol ve kimya işçileri Atatürk milliyetçiliğini, ruhunu ve ilkelerini özgürlükçü demokrasi içinde terennüm ediyoruz. Bu uyarı direnişimizin amacı yukarıda izah ettiğimiz tehlikelerin gittikçe yaygınlaşmasından ileri gelmektedir.

Bu fakir milletin parlamento giderleri bir günde milyonları aşmaktadır. Bunu israf etmeye hiç kimsenin hakkı yoktur. Parlamenterlerimiz bu uyarımızı doğrultusunda ant içtikleri göreve layık seçimlerini BMM'de çoğunlukta bulunan partiden ve Senato'da ise yine aynı usulle Anayasamızın 84. maddesinde saptanan hükme göre süratle seçmelidir.

***

BAYDUR'A CEVAP

Türkiye İşverenleri Sendikaları Konfederasyonu Başkan Vekili ve Türkiye Kimya İşverenleri Sendikası Başkanı.

Sayın Baydur,

Ülkemizde demokrasi ya vardır ya da yoktur. Bizim Anayasamıza göre ülkeyimize çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi vardır. Tıpkı Batı ülkelerinde olduğu ve uygulandığı gibi. Türk işçisi Batı ülkelerinde uygulanan demokrasilerin tüm kuralları içinde işleyen sosyal adaleti ve özgürlükçü bir demokrasinin vazgeçilmez bir müdafidir.

Şimdi size soruyoruz. Bu bildirimizin başında sıralanan gerçekler yanlış mıdır? Doğru mudur?

Biz petrol ve kimya işçileri olarak demokratik uyarı direnişimize karşı girişiminizi esefle karşıladığımızı belirtmek isteriz. TBMM'de kanun üretimi ulusumuzun aleyhine durduruluyor da bu konuda Türk işçisine çıkıştığınız kadar ülkemizi ant içerek yönetme iddiasında bulunanlara karşı neden susuyorsunuz?

Atatürk Cumhuriyeti'nin aşırı uçlar tarafından temelinden sarsılmak istenmesi sizin para kazanma hırsınızdan çok daha önemsiz midir?

Zatı alinize soruyoruz: İzmir'de kurulu Dewilux işyerinde işveren vekillerinin kadın üyelerimizin namuslarına tasallut edercesine sarf ettikleri çirkin sözleri inkâr etmenize imkân var mıdır? Adana'da kurulu M.N.S. işyerinde çalışan üyelerimizin işverenlerin kiraladığı gangsterler tarafından sokaklarda arkadan kafalarına vurulmak suretiyle komaya sokularak hastaneye kaldırıldığını bildiğiniz halde bu çirkin eylem ve davranışlara neden susuyorsunuz? Neden örtbas etmeye kalkıyorsunuz?

Bu gerçekleri haykırarak her yerde açıkça ifade edeceğiz.

Türk işçisi Atatürk ilkelerine, devrimlerine, 1961 Anayasasının doğrultusunda özgürlükçü sosyal demokrasiye yürekten bağlıdır. Hiç kuşkunuz olmasın ki, her türlü anarşik olayların şiddetle karşısındadır.

Esefle ifade etmek isteriz ki, para kazanma hırsını her şeyin üstünde tutmak istediğiniz anlaşılmaktadır. Size soruyoruz. Parlamentonun aylardır kanun üretiminden yoksun kalması işçilerin bir saatlik demokratik uyarı görevinden daha mı hafiftir?

Biz petrol ve kimya işçileri Atatürk ilkelerine, devrimlerine ve özgürlükçü demokratik düzene ters düşen bu tutumunuzdan dolayı sizi şiddetle protesto ediyoruz.

Ülkemizin sosyal, siyasal ve ekonomik buhranlardan bir an önce kurtarılmasını dileyen biz petrol ve kimya işçileri demokratik rejimi özgürlükçü parlamenter düzeni hiçbir şeye feda etmemek azim ve kararında olduğumuzu sizlere bildirirken, hangi türden olursa olsun her türlü totaliter rejimleri ve onun özentilerini nefretle kınamak istediğimizi de ayrıca belirtmek isteriz.

Şu hususu da belirtmek isteriz ki, İslamiyet dinini siyasi bir araç olarak kullanan ve onu insafsızca sömüren siyaset adamlarını da nefretle kınadığımızı açıkça ortaya koymak isteriz.

İslam dini modern bir dindir. İslam dini sosyal adaletçi bir dindir. Halkımızın tertemiz ve saf olan kutsal din duygularını Türk işçisi istismar ettirmeme azim ve kararındadır.

Ülkemizin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı bulunan Sümerbank Genel Müdürlüğü işyerleri özellikle özel sektörün çıkarları doğrultusunda bir destek halinde işletilmektedir.

Örneğin Tarsus'ta 90 güne yaklaşan Tarsus Mensucat Boya Fabrikaları grevi-miz özel sektörün Sümerbank'a yaptığı baskı sonucu sürdürülmektedir. Beykoz Kundura Fabrikası'nda çalışan 1.850 işçi tam bir sömürü düzeni içinde çalıştırılmak istenmektedir. 35 yıllık bir işçi 1300 TL para almaktadır. Özel kesime çıkar desteği halinden bu milli kuruluşların mutlak suretle ve kesinlikle kurtarılmasını öneriyoruz.

Bundan böyle bu konudaki demokratik girişimlerimiz çok daha etkin olacaktır.

Biz petrol ve kimya işçileri olarak Türk-İş'in Yönetim Kurulu ve Başkanlar Kurulu'nun müştereken almış olduğu bu demokratik kararı bildirimiz ekinde takdim edilen 111 işyerinde (yüz on bir işyeri) yirmi bin üyemiz İstanbul ve Marmara hinterlandı içinde Kocaeli, Yalova, Gemlik, Gebze, Kartal, Boğaziçi ve İstanbul ili dâhilindeki 111 işyerimizde toplam 20.000 üyemiz yukarıda sıralanan gerçekler karşısında Anayasal düzene saygılı ve Batı demokrasisinde olduğu gibi özgürlükçü demokrasinin halk yararına işlemlerini Büyük Millet Meclisi ve Senato'dan istemek amacı ile "Demokratik uyarımızı tarihi bir ödev olarak biz petrol ve kimya işçileri 24.12.1975 günü saat 11.00'den 12.00'ye kadar yasalara uygun bir biçimde sürdüreceğiz.

Bu uyarımızın gerek ulusumuzun tarihinde ve gerekse Türk işçi hareketi tarihinde gerçek yerini Batı demokrasisinde olduğu gibi alacağından hiç şüphemiz yoktur.

Türk-İş başta olmak üzere DİSK ve bağımsız tüm sendikaları bir bütünlük içinde Atatürk Cumhuriyeti'nin korunması, onun ideallerine bağlılığın sür-

dürülmesi ve özgürlükçü parlamenter düzenin halkımız yararına süratle iş-
lemesini sağlamak amacı ile biz Petrol-İş Sendikası Marmara hinterlandında
ülkemizi sevmenin ve saymanın heyecanı içinde yukarıda açıklanan kurallar
çerçevesi dahilinde demokratik uyarı direnişinin bütün Anayasal kuruluşlar
tarafından desteklenmesine çağırıyoruz.

En kısa zamanda TBMM ve Senato başkanı seçilmediği takdirde bu hareketi-
mizi giderek ülke çapına yaymaya da kararlıyız. Tüm demokratik kuruluşların
böylesine kıvanç verici bir uyarı direnişine katılmalarını yürekten diliyoruz.

02 Nisan 1976*

BAKANLAR KURULU GREV KIRICILIĞI YAPIYOR

Saygıdeğer Basın Mensupları,

MC¹ Hükümeti grev kırıclılığına devam etmektedir.

Bakanlar Kurulu'nun 02.04.1976 tarih 15547 sayılı *Resmi Gazete*'de yayınlanan 7/11559 sayılı kararıyla asla milli güvenliğimizle alakası olamayacağını sizlerin de takdir edeceği Akdeniz Gübre Fabrikaları grevini ertelemek suretiyle bir defa daha grev kırıclılığını tescil ettirmiştir.

Sendikamız PETROL-İŞ 29.03.1976 günü Mersin'de kurulu Akdeniz Gübre Fabrikaları'nda grev kararını asmış, yasal bekleme süresi olan altı işgünü doldurmak üzere 07.04.1976 Çarşamba gününü beklemekte iken, grev eyleminin başlama tarihinden beş gün önce hükümetçe grevin ertelenmesi grev kırıclılık değil de nedir?

Yabancı sermaye ortaklığında kurulu bulunan Akdeniz Gübre Sanayii'nde verilmek istenmeyen emeğimizin hakkını almak için başlatacağımız grevi ertelen hükümet kimden yanadır?

MC Hükümeti'nin grevleri ertelemek suretiyle işçi sınıfını sindireceğini zanneden zihniyetinin karşısında daha bilenmiş olarak, daha güçlü olarak üç ay bekleyeceğiz fakat bu arada adil kararlarına inandığımız Danıştay'a başvura-

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 8, Sayı 8, S. 21.

1 Milliyetçi Cephe. -d.n.

cağız. Danıştay'dan “icrai tehir kararı” alacağımızı umuyoruz. Hükümetin bu kararını bozduğuumuz an Akdeniz Gübre'de grev başlatılacaktır.

Artık işçi yasal grev hakkını elinden alanların kesinlikle kimlerden yana olduğunu görmekte ve bilmektedir. İşçi ücretlerini dondurabileceğini bilen akılsız başlara öncelikle vurgunculuğun ve hızla yükselen hayat pahalılığının dondurulmasını düşünmelerini öneririz.

Saygılarımızla.

İsmail Topkar
Genel Başkan

Münip Tepeci
Mersin Şube Başkanı

06 Temmuz 1978

TÜRK BASIN VE YAYINININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

06 Temmuz 1978 tarihinde toplanan Petrol-İş Başkanlar Kurulu'nda Genel Başkan Cevdet Selvi'nin açış konuşması aşağıdadır:

“Petrol-İş olarak bağımsız demokratik bir sınıf ve kitle örgütü olmanın gereği hem ülke çapındaki sorunlarda, siyasi mücadelede işçi sınıfı ve demokrasiden yana tavır almamız, hem de ekonomik mücadelenin gereklerini yerine getirmemiz doğaldır. Örgütlü bulunduğumuz petrol ve kimya işkollarının öneminin sendikal birlik konusundaki ve diğer alanlardaki sorumluluklarımızı bir kat daha artırdığının bilincindeyiz.

Temsil ettiğimiz kitlenin işçi sınıfının bütününün ve tüm emekçi halkımızın çıkarları böyle bir görev anlayışını gerektirmektedir. Bizim görev anlayışımız da budur.” diyen Cevdet Selvi'nin konuşmasının diğer bölümü şöyledir;

GENEL DURUM

16. Genel Kurulumuzdan sonraki ilk başkanlar kurulunun başlangıcında ülkemizin içinde bulunduğu genel ekonomik ve siyasi duruma eğilmeyi görev biliyoruz. İşkollarımızla ilgili ekonomik konulara bu bölümden sonra ayrıca yer verilecektir.

İlk yarısını tamamladığımız bu yıla girerken ülkemizde yakın tarihimizin en ağır ekonomik ve siyasi koşulları hüküm sürmekte idi. 4 milyar doları geçen dış ticaret açığı yüzünden ithalâtımız donmuş, dışa bağımlı yapıdaki ekonomimizin birçok sanayi dalı duraklamıştı. Resmî işsiz sayısının 3 milyona yaklaşması, enflasyon oranının yüzde 50'yi aşması bir süredir büyüyen politik

bunalımı daha da derinleştiriyordu. Demokrasiyi boğmak isteyenler devlet kademeleri içinde serbestçe örgütlenebilmiş olmalarının verdiği imkânları da alabildiğine kullanıyorlardı. Faşist tirmanış büyük bir tehlikeye dönüşüyordu.

Ağır baskı dönemlerinde işçi sınıfının ve emekçi halkın verdiği mücadelenin de gücü ile bu yılın başlarında yeni hükümetin kurulması ile birlikte ülkenin içinde bulunduğu derin bunalımı hafifletip daha aydınlık bir ortama yönelme olasılığı belirdi.

Son derece kritik iç ve dış koşullarda göreve gelen yeni hükümetin en çok faaliyet gösterdiği alanlardan biri olan dış politikada önemli gelişmeler kaydedilmektedir. Hem ulusal çıkarlarımız hem barışın pekiştirilmesi yönünden olumlu olan bu gelişmelerin önemli yönlerinden biri dış ekonomik ilişkilerde dolayısıyla da ekonomik durumda belirli bir ferahlama getirecek nitelikte olmasıdır.

DIŞA BAĞIMLI TEKELCİ SERMAYE DENETLENMELİDİR

Bununla birlikte ekonomik durumda sürekli bir düzelme sağlamak için dışa bağımlı teknelci sermayenin denetlenmesi gerekmektedir. Döviz darboğazı, işsizlik, enflasyon sorunlarının çözümü işçi sınıfı ve sendikaların, tüm emekçi halkımızın çıkarları doğrultusundaki plânlı kalkınma önerisi ile yakından ilgilidir. Bu nedenle hazırlanmakta olan 4. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın hızlı ve plânlı bir sanayileşme ve daha eşit bir gelir dağılımı ilkelerini birlikte gerçekleştirmeye yönelik olması isteklerimiz arasında önemli bir yer tutmaktadır. Ayrıca plân hazırlıklarında ve diğer önemli ekonomik karar alanlarında sendikaların görüşlerine başvurulmasının yararlı ve gerekli olduğu inancındayız.

YÖNETİME KATILMA

Bu amacı gerçekleştirmenin araçlarından biri yönetime katılmanın hayata geçirilmesidir. Öngördüğümüz yönetime katılma işçilerin yatırım, kapasite kullanımı gibi üretimle ilgili kararlarda da söz sahibi olmasıdır. Böylece hem demokrasinin sınırları genişletilmiş olacak hem de sanayide üretim süreci ulusal ekonomik çıkarlara daha uygun bir hale getirilebilecektir.

DİĞER EKONOMİK VE SOSYAL GELİŞMELER

Hükümetin sosyal içerikli yasalarından Vergi Yasa Tasarısı da genelde daha demokratik bir vergi yapısı sağlamağa yöneliktir. Bununla birlikte özellikle ücretlerin ve sosyal yardımların 80.000 TL sınırından sonra birleştirilerek vergilendirilmesi maddesini hızlı enflasyon koşullarında kısa zamanda emekliler aleyhine dönüşeceğini belirtmek gerekir. İşçi ücretlerinin vergi dışı bırakılan bölümünün asgarî ücrete eşit olmaması da önemli bir eksikliktir. Tekellerin bu vergi tasarısında yer alan ve kendi ayrıcalıklarına nispi bir sınır getirecek birtakım hükümler karşısında nasıl feryat ettikleri ise, ulusal ekonomik çıkarlarla tekellerin çıkarları arasındaki çelişkiyi gözler önüne seren bir olaydır. Demir ticareti, kur farkları gibi ekonomik kararlar konusunda da aynı durum görülmüştür.

Siyasi koşullarda altı ay öncesi kadar olmamakla birlikte belirli bir tehlikenin süregeldiği, demokrasiyi boğmak isteyenlerin karanlık tertipler peşinde oldukları görülmektedir. Bu tehlikenin demokrasi güçlerine yöneltilen saldırının asıl kaynağına inildiği oranda giderileceği inancındayız.

İLKELERİMİZ

Petrol-İş olarak bağımsız demokratik bir sınıf ve kitle örgütü olmanın gereği hem ülke çapındaki sorunlarda, siyasi mücadelede işçi sınıfı ve demokrasiden yana tavır almamız, hem de ekonomik mücadelenin gereklerini yerine getirmemiz doğaldır. Örgütlü bulunduğumuz petrol ve kimya işkollarının öneminin sendikal birlik konusundaki ve diğer alanlardaki sorumluluklarımızı bir kat daha arttırdığının bilincindeyiz.

Temsil ettiğimiz kitlenin, işçi sınıfının bütününün ve tüm emekçi halkımızın çıkarları böyle bir görev anlayışını gerektirmektedir. Bizim görev anlayışımız da budur.

PETROL SORUNU

Türkiye’de 1950 yılında toplam enerji tüketiminin % 7’si petrolden kaynakla-

nırken 1976'dan itibaren bu oran % 50'yi aşmıştır. Tükettiğimiz bu petrolün % 85 dolayındaki bölümü ithal yoluyla sağlanmaktadır. 1977 yılında petrol ithalatı için 1 milyar iki yüz milyon dolar ödenmiştir. Bu miktar toplam ihracatımızın % 70'idir. Petrol üretimimiz ise sürekli olarak düşük kalmakta, hatta giderek düşmektedir. 1977 yılına kadar 1969 yılının üretim düzeyine çıkılamamıştır.

BU DURUMA NASIL GELİNMIŞTİR?

Bu duruma gelinmesinin nedeni ülkede uygulanmış olan yanlış genel ekonomi politikasına uygun olarak çokuluslu şirketlerin enerji ve petrol politikasında etkili duruma getirilmiş olmalarıdır.

Türkiye'deki yabancı petrol şirketlerinin ülkemizde ciddi bir arama ve üretim faaliyeti yoktur denebilir. Buna karşılık bu şirketler rafineri ürünlerinin yaklaşık olarak % 50'sinin dağıtımını ellerinde tutmaktadır. Yabancı şirketlerin % 95'ine sahip oldukları ATAŞ Rafinerisi ise, Türkiye'nin rafinaj kapasitesinin yaklaşık % 30'unu oluşturmaktadır. Ellerindeki dev uluslararası olanaklar dolayısıyla dünya petrol fiyatlarının karmaşık mekanizmasını en iyi şekilde kullanabilecek durumda olan bu şirketlerin petrolü hangi fiyattan ithal ettikleri her zaman tartışma konusudur. İstedikleri yüksek fiyatlar karşılanmadığı takdirde ise üretimi kısırlar. Şimdiye kadar isteklerini kabul ettirmişlerdi. Fakat ulusal ekonomik çıkarlarımıza aşırı tekel kârları uğruna ağır darbeler indirmeye hazır oldukları şimdi daha iyi anlaşılmaktadır.

Görüldüğü gibi dış açığımızın büyük miktarlara varmasını körükleyen petrol üretimimizin kısıtlanmasına yol açan gelişmeler teknelci sermaye çevrelerinin yaymaya çalıştığı gibi ücretlerle veya sendikal taleplerin herhangi biri ile ilgili değildir. Tüm sanayi dallarındaki düzenlemeler için olduğu gibi işçi sınıfının, sendikaların petrol alanındaki talepleri de tüm emekçilerin, tüm halkın çıkarısını geliştirici niteliktedir.

Bütün bu gerçekler daha fazla ayrıntıya gerek bırakmadan petrol sorununun çözümünü hangi doğrultuda aramak gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu doğrultudaki önerilerimizi aşağıda özetlemekteyiz:

- Bütün yabancı petrol şirketleri millileştirilmelidir.
- Enerji üretiminde petrole dayalı kaynakların payı azaltılmalı, kısa ve uzun vadede daha düşük maliyetli, daha verimli kaynaklara geçilmelidir.
- Petrol sanayii aramadan dağıtım ve pazarlamaya kadar bir bütün olarak ele alınmalı ve yönetimi bu amaca yönelik bir ulusal kuruluşun denetimine verilmelidir.
- TPAO'nun özellikle arama ve üretim faaliyetlerinde kullanacağı olanaklar arttırılmalıdır.
- Kalkınma plânı hedefleriyle uyumlu bir ulusal enerji ve petrol politikası saptanıp uygulanmalıdır. Söz konusu politikanın hazırlanışı ve uygulanışında ve genel olarak petrol sanayiinin yönetiminde işçi sendikaları da yer almalıdır.

Yukarıdaki önerilerimizden bütün yabancı petrol şirketlerinin millileştirilmesi istemine ilişkin olarak ATAŞ Rafinerisi'nin durumunu da belirtmek isteriz.

ATAŞ yıllardan beri gereken ham petrolü ithal etmemek suretiyle tam kapasite ile çalıştırılmamakta, kendisine düşen görevi yerine getirmemektedir. Ve petrol bunalımını artırıcı bir unsur olarak görülmektedir.

Petrol politikamızı olumsuz yönde etkileyen ATAŞ sorunu en kısa zamanda ve ulusal çıkarlarımız doğrultusunda çözümlenmelidir.

GÜBRE SORUNU

Tarım ve gıda üretimi ile de ilgili olan gübre sanayii ülkemiz için büyük önem taşımaktadır. Gübre talebi büyük bir hızla artmaktadır. Bugünkü durum ile ülkemizdeki gübre sanayii ise ihtiyacı karşılayacak durumda değildir.

Büyük miktarda gübre ithali döviz kaybına neden olmaktadır. 1976'da yaklaşık yüz milyon dolarlık gübre ithal edilirken 1977'nin ilk dokuz ayında gübre ithalatı 1976'ya oranla % 234 artmıştır. Fakat ihtiyacın karşılanamayıp itha-

lata büyük çapta ihtiyaç duyulması gübre sorununun yalnızca bir yönüdür. Sorunun diğer yönü gübre üretiminin dışa bağımlı bir yapıya sahip olmasıdır. Böylece gübre üretimini artırmak da yalnızca döviz bollaştığı zaman mümkün olmaktadır. Yapılan hesaplara göre hammadde bakımından ithalata bağımlılık % 65'i bulmaktadır. 1977'de döviz transferlerinin de durmasıyla 1978 yılına gübre sıkıntısı ile girilmiştir. Dış ekonomik ilişkilerdeki gelişmeler sonucu önemli oranda ithalat bağlantıları yapılarak mamül gübre ithaline ve transferlerin kısmen açılmasıyla da üretim için gerekli hammadde ithaline başlanmıştır. Gübre sıkıntısı kısmen giderilmiş gözükse de gübre sorununun uzun vadeli çözümüne henüz ulaşılmamış olduğu açıktır.

Gübre sanayiini döviz yutan bir sanayi olmaktan çıkarmak ve geniş çapta düzenli bir gübre üretimini sağlamak zorunludur. Fosforik, sülfürik asit, amonyak, pirit gibi hammaddeler ithali için ödenen miktar yılda 200 milyon dolar dolaylarındadır.

Ayrıca, giderek büyüyen bir bölümü özel sektörde toplanan gübre fabrikaları çok düşük kapasite ile çalışmaktadır. Bu yalnız hammadde açısından dışa bağımlı yapılarından ileri gelmeyip dağınık bir şekilde ve küçük ölçekte kurulmuş olmalarına da bağlıdır.

Türkiye'de gübre sanayiinin yapısını değiştirmek mümkündür. Geniş çapta bir düzenlemeye yönelirken bu arada ülkemizde mevcut olan hammadde kaynakları da değerlendirilmelidir. Örneğin önümüzdeki yıllarda 4 milyon tona çıkacak olan fosfat kayası ihtiyacının önemli bir bölümünü karşılayacak fosfat yatakları Türkiye'de mevcuttur. Mazı Dağı bölgesindeki bu fosfat yataklarının işletilmesi için yapılan araştırmalar her nedense 15 yıldır bir türlü sonuçlandırılmamaktadır.

Bu gerçeklerin ışığı altında gübre sanayii konusundaki önerilerimizi şu şekilde özetleyebiliriz:

- İlk elde Mazı Dağı yöresindeki fosfat kayası yatakları olmak üzere, gübre üretimi için elverişli hammadde kaynaklarımız zaman kaybetmeden değerlendirilmelidir.

- Gübre fabrikaları büyük ölçekli, yüksek kapasite ile çalışacak biçimde kurulmalı ve gübre sanayii devletin tam denetimi altına sokulmalıdır.

İLAÇ SORUNU

Tıbbî ilaç sanayii insan sağlığını doğrudan ilgilendirmesinden ileri gelen önemli bir özelliğe sahiptir. Tarımsal ilaç sanayii de ülkemiz için büyük önem taşımaktadır.

Türkiye’de ilaç sanayii hemen hemen tamamen özel sektörün elindedir. Ve yabancı sermaye gerek sahibi gerek doğrudan sahibi olduğu şirketler aracılığı ile gerek lisans-patent anlaşmaları ile denetlediği firmalar yoluyla bu sanayiye önemli ölçüde egemendir.

Üretimin yapısının ambalaj türüne dayandığı söylenebilir. Hammadde ve ara malların % 90’ı ithal edilmektedir.

İlaçların gereksiz pahalı ambalajlarda gereğinden çok çeşitte değişik markalarda satıldığı SSK’da tedavinin ilaç tüketimini körükleyici nitelikte olduğu herkesçe bilinmektedir. 1977 yılında SSK’nın ilaç harcamaları 1 milyar lirayı bulmuştur.

Bu nedenle, ilaç işverenleri bugüne kadar SSK’nın yasal sorumluluğu olan ilaç fabrikası kurma görevini engellemişlerdir. 1977 yılında döviz darboğazı doruğuna ulaştığında ilaç hammaddesi ithali de kısıtlanınca insan sağlığı ile doğrudan ilgili bir bunalım baş göstermiştir. Bu bunalım ilaç sanayiinin dışa bağımlı yapısını ve insan sağlığı ile ilgili bu maddenin kâr aracı olmasının sakıncalarını sergilemektedir.

Şu anda transferlerin kısmen açılmasıyla ilaç üretimi ferahlamış gözükmele birlikte gerçekte ilaç sanayii sorunu çözülmüş değildir. İlaç sanayii sorununun çözülmesi için bu sanayinin devlet denetimi altına girmesi ve ilacın devlet eliyle üretilmesi gerekmektedir.

SSK'nın İLTAŞ İlaç Fabrikası'nı satın alarak uzun süredir engellenen yasalara da geçmiş bir görevini yerine getirmeye çalışması ilke olarak olumlu bir adımdır. Bununla birlikte amaç ilaç ihtiyacının önemli ölçüde karşılanması olmalıdır. İLTAŞ'ın teknoloji ve kapasite olarak bunu ne oranda karşılayacağı şüphelidir. Ayrıca bir fabrikanın satın alınması veya tek bir fabrikanın kurulması ilaç sanayii sorununa gerekli çözümü sağlamak için yeterli değildir.

Köklü çözüm önerimiz dışında ilaç sanayii için kısa vadede şu tedbirlerin yararlı olacağı inancındayız:

- İlaç enflasyonu önlenmelidir.
- Kalite kontrolü kesin ve tam olarak yapılmalıdır.
- İlaç sanayiinin tam kapasite ile çalışması zorunlu kılınmalıdır.
- Ambalaj ve reklam giderleri düşürülmelidir.
- Fiyat tespitine meslek odaları ve sendikalar da katılmalıdır
- İlaç hammaddesi üretiminin arttırılması sağlanmalıdır.

SAĞLIK PERSONELİNİN TAM GÜN ÇALIŞMA YASASI

Meclislerden yeni çıkan bu tasarının genelinde emekçi halkımız açısından olumlu olduğu düşüncesindeyiz.

Bu yasanın bir an önce uygulanmasından ve bu olumlu adımın sağlık hizmetlerinde gerekli diğer reformlarla izlenmesinden yanayız.

SSK'NIN TOPLU KONUT YAPIMI

Konut sorunu emekçilerin önemli sosyal, ekonomik sorunlarından biridir. Bugünkü yöntemle SSK'nın konut sorununa katkısının sınırlı olacağı, işçilerin müteahhitlere bağımlı kalacağı açıktır. Kanımızca bu konuda atılabilecek ilk ve en önemli adım SSK'nın doğrudan toplu konut yapımını sağlayacak düzenlemenin getirilmesidir. En ekonomik ve güvenceli yol budur.

Saygılarımızla.

*10 Ekim 1978**

Kitle katliamlarına dönüşen planlı faşist saldırıları nefretle kınıyoruz. Demokrasimizi ortadan kaldırıp, faşist yönetim özlemlerini açıkça dile getirmekten çekinmeyen faşist odaklar, emekçi halkımızı ve işçi sınıfımızı sindireceklerini umuyorlar.

Demokrasiden yana tüm güçlere yönelen bu saldırılar karşısında sendikamız diğer tüm antifaşist güçlerle beraberdir.

Türk Silahlı Kuvvetlerini de maceralara sürüklemeye çalışan bu faşist hareketlere karşı hükümetin aldığı önlemlerin daha da çoğaltılması ve hızlanması gerektiği açıktır.

Gelişen demokratik güçlerin ulaştığı bilinçli mücadele düzeyinin paniğe soktuğu tekelci sermaye gruplarının açık desteğine sahip olan faşist hareket karşısında, başta işçi sınıfımızın iki büyük sendikal örgütü olan TÜRK-İŞ ve DİSK'in tavır ve eylem birliğine girmeleri zorunludur.

İşçi sınıfının güncel görevlerinden antifaşist platformda eylem birliğinin sağlanmasında, Petrol-İş olarak üzerimize düşen görevi yerine getirmeye kararlıyız.

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 10, Sayı 30, S. 7.

GÜCÜMÜZ BİRLİĞİMİZDİR

İşçi sınıfı ta başından beri söylüyor ve de söyleyecek :
«Bunalımın sorumlusu çok uluslu tekeller ve onların işbirlikçileridir. Kapitalist bunalımın faturası biz işçilere ödetilemez».

Ara seçimlerin ardından yeni bir hükümet işbaşına geldi. Programı yayınlandı ve güven oyu alarak «görevini» sürdürüyor. Daha hükümet güven oyu almadan Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) istemlerini sıraladı. TİSK işçi sınıfımızın tüm demokratik hak ve kazanımları budansın istiyor. Peki yeni hükümet programında neler var? Neler yok ki!.. Sendikalar Yasasında «değişiklik», Gösteri ve Yürüyüşler Yasasında «düzenleme», DGM'ler, «Fevkalade Haller Kanunu», işyeri huzurunu sağlamak için emek ile sermayenin «hakkaniyet» ölçülerinde uzlaşmasını sağlamak...

Ama işçi sınıfı kazanılmış demokratik haklarını korumada geri durmuyor. Birliğini, sendikalar arası dayanışmasını güçlendiriyor. Tekelci sömürüye karşı mücadelesini birliğini güçlendirerek yürütüyor.

Aralarında sendikamız Petrol - İş'in de bulunduğu, TÜRK - İş üyesi 13 sendikamızın bunalımın yükünün işçi sınıfına yüklenemeyeceğini dile getiren ortak açıklamasını aynen yayımlıyoruz :

Türk Basın ve Yayınının Değerli Temsilcileri,

«İşçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza yönelik ne denli geniş çaplı bir saldırının yapılmak istendiği; terörün artırılmasından, demokratik örgütlerin kapatılmasından, ilericiler aydın, gazeteci ve yazarların tutuklanmasından sonra, Demirel hükümetinin programına da uygun olarak 15 Kasım tarihinde açıklanan Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nun (TİSK) hükümetten istemlerinde son ve açık ifadesini buldu. Anayasal kurumların da üzerinde bir eda ile verilen tam sayfa «buyruk» ilânlarının bütünleştiği bu istemler dizisi başta sendikalar olmak üzere, tüm demokrasi güçlerine yöneliktir.

TİSK, hükümetten özetle, işçi sınıfının canı canı pahasına aldığı tüm demokratik haklarının yok edilmesini istemektedir.

İşçi sınıfı için anti-demokratik baskıların yasallaştırılması demek olan DGM'lerin kurulmasını isteyen TİSK, toplantı, gösteri yürüyüşü ve miting gibi en temel Anayasal hakların kaldırılmasını istemektedir. Fiyat artışlarının durdurulması konusunda hiç bir ize rastlanmayan işveren bildirisinde, ücretlere yasal sınırlama, kıdem tazminatlarına tavan konması istenmektedir. Yaşamsal gereksinimleri karşılayabilmek için bir ailenin ayda en az 15.000.— TL, geliri olması gerekirken, asgari ücrete bile tahammül edemeyip, asgari ücretin üç yılda

bir saptanması istenmektedir. Uzlaşmacı sendikacılığın giderek yıkıldığını gören işverenler, bildirilerinde bu gelişmeyi de önleyecek bir isteği dile getirmişlerdir. İşçilerin sınırlı olan sendika seçme özgürlüklerinin hepten yok edilmesi istenmektedir. Sendikaların yasal hakları, olan demokratik yapılarına müdahale edilmesini ve zaten çeşitli engellerle kısıtlanmış olan grev hakkını, neredeyse ortadan kaldıran yasal düzenlemelerin yapılması da, bildiride yer almıştır. Ayrıca, grevde geçen sürelerin sendikalarca ödemesi istenerek, işçi sınıfının sendikal mücadelesi her yönden baltalanmaya çalışılmaktadır.

Sendikaların siyasal amaçlı faaliyetlerinin cezalandırılmasını da isteyen TİSK'in bildirisindeki tüm isteklerin hedefi; giderek ağırlaşan bunalımın faturasını ödemek istemeyen emekçi sınıflara zor kullanarak boyun eğdirmektir.

Biz aşağıda isimleri olan sendikalar, sendikal güç ve eylem birliğinin daha da pekişmesinden yana olduğumuzu açıklar, demokrasiyi yok etme anlamına gelen bu gibi tüm saldırı ve girişimleri tezgahlayanlara; karşılarında en başta işçi sınıfımızın örgütleri olan sendikaları bulacağını duyururuz.»

17 Kasım 1979

PETROL - İŞ, DERİ - İŞ,
YOL - İŞ Fd., TGS,
TEZ BÜRO - İŞ, AĞAÇ - İŞ,
BASIN - İŞ, HARB - İŞ,
HAVA - İŞ, KRİSTAL - İŞ,
TÜMTİS Fd., ENERJİ - İŞ,
KAUÇUK - İŞ...

17 Kasım 1979*

GÜCÜMÜZ BİRLİĞİMİZDİR

İşçi sınıfı ta başından beri söylüyor ve de söyleyecek:

“Bunalımın sorumlusu çokuluslu tekeller ve onların işbirlikçileridir. Kapitalist bunalımın faturası biz işçilere ödetilemez.”

Ara seçimlerin ardından yeni bir hükümet işbaşına geldi. Programı yayınlandı ve güvenoyu alarak “görevini” sürdürüyor. Daha hükümet güvenoyu almadan Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) istemlerini sıraladı. TİSK işçi sınıfımızın tüm demokratik hak ve kazanımları budansın istiyor. Peki, yeni hükümet programında neler var? Neler yok ki! Sendikalar Yasası'nda “değişiklik”, Gösteri ve Yürüyüşler Yasası'nda “düzenleme”, DGM'ler¹, “Fevkalade Haller Kanunu”, işyeri huzurunu sağlamak için emek ile sermayenin “hakkaniyet” ölçülerinde uzlaşmasını sağlamak...

Ama işçi sınıfı kazanılmış demokratik haklarını korumada geri durmuyor. Birliğini, sendikalar arası dayanışmasını güçlendiriyor. Tekelci sömürüye karşı mücadelesini, birliğini güçlendirerek yürütüyor.

Aralarında sendikamız Petrol-İş'in de bulunduğu Türk-İş üyesi 13 sendikanın bunalımın yükünün işçi sınıfına yüklenemeyeceğini dile getiren ortak açıklamasını aynen yayınlıyoruz:

---

* Dosya Konu Kodu: 51. Petrol-İş Dergisi, Arşiv Yer No: 11, Sayı 41, S. 5.

¹ Devlet Güvenlik Mahkemeleri. –d.n.

Türk Basın ve Yayınının Değerli Temsilcileri,

İşçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza yönelik ne denli geniş çaplı bir saldırının yapılmak istendiği; terörün artırılmasından, demokratik örgütlerin kapatılmasından, ilerici aydın, gazeteci ve yazarların tutuklanmasından sonra, Demirel Hükümeti'nin programına da uygun olarak 15 Kasım tarihinde açıklanan Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nun (TİSK) hükümetten istemlerinde son ve açık ifadesini buldu. Anayasal kurumların da üzerinde bir eda ile verilen tam sayfa “buyruk” ilanlarının bütünleştiği bu istemler dizisi başta sendikalar olmak üzere tüm demokrasi güçlerine yöneliktir.

TİSK, hükümetten özetle, işçi sınıfının kanı, canı pahasına aldığı tüm demokratik haklarının yok edilmesini istemektedir.

İşçi sınıfı için antidemokratik baskıların yasallaştırılması demek olan DGM'lerin kurulmasını isteyen TİSK, toplantı, gösteri yürüyüşü ve miting gibi en temel Anayasal hakların kaldırılmasını istemektedir. Fiyat artışlarının durdurulması konusunda hiçbir ize rastlanmayan işveren bildirisinde, ücretlere yasal sınırlama, kıdem tazminatlarına tavan konması istenmektedir. Yaşamsal gereksinimleri karşılayabilmek için bir ailenin ayda en az 15.000 TL geliri olması gerekirken, asgari ücrete bile tahammül edemeyip asgari ücretin üç yılda bir saptanması istenmektedir. Uzlaşmacı sendikacılığın giderek yıkıldığını gören işverenler, bildirilerinde bu gelişmeyi de önleyecek bir isteği dile getirmişlerdir. İşçilerin sınırlı olan sendika seçme özgürlüklerinin hepten yok edilmesi istenmektedir. Sendikaların yasal hakları olan demokratik yapılarına müdahale edilmesi ve zaten çeşitli engellerle kısıtlanmış olan grev hakkını, neredeyse ortadan kaldıran yasal düzenlemelerin yapılması da bildiride yer almıştır. Ayrıca grevde geçen sürelerin sendikalarca ödenmesi istenerek, işçi sınıfının sendikal mücadelesi her yönden baltalanmaya çalışılmaktadır.

Sendikaların siyasal amaçlı faaliyetlerinin cezalandırılmasını da isteyen TİSK'in bildirisindeki tüm isteklerin hedefi; giderek ağırlaşan bunalımın faturasını ödemek istemeyen emekçi sınıflara zor kullanarak boyun eğdirmektir.

Biz aşağıda isimleri olan sendikalar, sendikal güç ve eylem birliğinin daha

da pekişmesinden yana olduğumuzu açıklar, demokrasiyi yok etme anlamına gelen bu gibi tüm saldırı ve girişimleri tezgâhlayanlara, karşılarında en başta işçi sınıfımızın bulunacağını duyururuz.

PETROL-İŞ, DERİ-İŞ, YOL-İŞ FD., TGS, TEZ BÜRO-İŞ, AĞAÇ-İŞ, BASIN-İŞ, HARB-İŞ, HAVA-İŞ, KRİSTAL-İŞ, TÜMTİS FD., ENERJİ-İŞ, KAUÇUK-İŞ.

ANAYASA VE YASA DIŞI ANTI-DEMOKRATİK UYGULAMALARA KARŞI İŐŐİ SINIFI SUSKUN KALMAYACAKTIR

Ülkemiz yıllardır uygulanan yanlış sosyo-ekonomik politika yüzünden tarihinin en ağır bunalımını yaşamaktadır. Üretim düşüklüğü, enerji yokluğu, hayat pahalılığı, işsizlik, faşist terör azgın bir hal almıştır. Tüm bu yokluklara karşı işverenler, çokuluslu şirketler, holdingler, bankalar çok yüksek boyutlarda kâr elde etmişlerdir. Bunalımın faturasını başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçi halkımız ödemektedir. Durum böyle olduğu halde Anayasal ve yasal haklarının dışında hiçbir tepkide bulunmayan işçi sınıfımız ve onun ekonomik, sosyal, demokratik hak arama örgütleri olan sendikalar özgürlükçü demokrasinin yaşatılmasında üzerlerine düşen görevleri yerine getirmiştir. Getirmeye de devam edecektir.

Ancak özellikle AP Azınlık Hükümeti kurulduğu günden beri işçi sendikalarına ve işçilere karşı yasa tanımaz, Anayasa tanımaz bir tarzda hücumu geçmiştir.

İmzalanmış, yasal geçerliliği olan toplu iş sözleşmeleri askıya alınmış ve uygulanmamaları için hükümette bulunan bazı bakanlar emirler yağdırmışlardır.

Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanlığı yasa tanımaz bir tutumla imzalanmış sözleşmeye ambargo koymaya kalkmıştır.

Ticaret Bakanı Güneydoğu Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri'nde yasal geçerliliği olan ve daha önce taraflarca imza altına alınmış olan toplu sözleşmeyi uygulattırmamak için yasa dışı girişimlerde bulunmaktadır.

İmar İskân Bakanlığı'nda yetkili bürokratlar işçiye, sendika değiştirmek için ve ne idüğü belirsiz bir bağımsız sendikaya üye olmaları için İmar İskân Bakanı'nın bu konuda emri var diyerek baskıda bulunmaktadır. Bu emre uymayanların işten atılacağı açıklanmış ve şu ana kadar çok sayıda işçinin iş akdi feshedilmiştir.

Yasalara aykırı tüm bu tutumlar anarşiyi önlemek iddiasındaki bir hükümetin takındığı tavırlardır. Devletin yasalarını tanımayan, Anayasal kurumlarını tanımayanların yaptıkları bu işler anarşizmden başka hiçbir şey değildir.

Hükümet her şeyden önce kendi içerisindeki anarşiyi önlemekle, yasa tanımaz bakanlarını yasa tanır hale getirmekle işe başlamalıdır.

Anarşiyi önleyeceğim diyerek demokratik özgürlükleri budamaya kalkışmak, fevkalade hal yasaları çıkartmak, DGM'ler kurmak sorunları çözmeye yetmez.

Hükümet, meclislerin çıkartmış olduğu yasaları 27 Mayıs Devrimi'nin getirdiği Anayasa'yı ve Anayasal kuruluşları bir yana iterek, Türkiye'yi uçuruma itmekten başka hiçbir sonuca ulaşamaz.

Şurasını tekrar hatırlatmak isteriz ki, demokrasinin yıkılışını hazırlayanlar da onun enkazı altında kalmaya mahkûmdur. Böyle bir durumda hiçbir güç veya kişi gemisini kurtaran kaptan olamayacaktır.

O nedenle tüm demokratik ve yasal kuruluşlar demokratik Anayasal düzeni kurmak amacıyla yasal çerçevenin dışına çıkmamak için, çalışma barışını tesis etmek için gerekeni yapmalıdırlar.

Bu gereklilik her şeyden önce hükümet tarafından yerine getirilmelidir.

Kamu ve devlet işyerlerinde işten çıkartma uygulamalarına derhal son verilmesi, işten çıkartılan işçilerin işbaşı yapmaları sağlanmalıdır.

Askıya alınmış, uygulanmaları durdurulmuş, yasal olarak imzalanmış toplu iş sözleşmelerinin getirdiği yükümlülük derhal yerine getirilmelidir.

Devletin kıdem tazminatlarından doğan borçları alacaklı işçilere en kısa zamanda ve yekûnu tüm olarak ödenmelidir.

Hükümet işçi sınıfının Anayasa ve yasalardan doğan haklarına karşı girdiği yasa tanımaz tutumuna devamda ısrar ederse bizler işçi sınıfının demokratik, ekonomik-sosyal örgütleri olarak Anayasa'yı, demokrasiyi korumak için gereken her türlü yasal çareye başvurmaktan çekinmeyeceğimizi tüm kamuya bildirmeyi bir görev kabul etmekteyiz.

Petrol-İş, Ağaç-İş, Basın-İş, Deri-İş, DYF-İş, Hava-İş, Kauçuk-İş, Kristal-İş, Maden Fed., Tarım-İş, Tez Büro-İş, TGS, Türk Harp-İş, Yol-İş Fed.

09 Ocak 1980

BASIN VE YAYINIMIZIN DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Ülkemizde insan sağlığına verilen önem ortadadır. Yıllardan beri hiçbir ciddi önlemin alınmadığı ve özellikle ilaç sorununa hiçbir zaman olumlu bir yaklaşım gösterilmediği bilinmektedir. İlaç stokçuluğu, ilaç karaborsacılığı, ilaç kaçakçılığı, sahte ilaç imalatçılığına tüm ilaç hammaddelerinin dışa bağımlı olduğuna, halkımız sağlığının çokuluslu ilaç tekellerine teslim edildiğine karşı uyarılar hiçbir zaman dikkate alınmamış, insan sağlığı, ilaç yoluyla da kâr etme, daha çok para kazanma (sömürü) aracı olarak kullanılmış ve kullanılmaktadır.

Büyük uğraşlar sonucu Sosyal Sigortalar Kurumu'nun küçük ölçekte bir ilaç fabrikası satın alması, ilaç tekelleri ve işbirlikçileri tarafından engellenememiştir. Ancak fabrikanın üretim yapması önlenmeye çalışılmaktadır.

Sosyal Sigortalar Kurumu ilaç fabrikasında aylardan beri asgari ücretle çalıştırılan ilaç işçilerinin 11.07.1979 tarihinde alınan toplu iş sözleşmesi yetkisi olmasına rağmen sahipsiz ve yetkisiz bırakılan fabrikada sendikamız greve zorlanmaktadır.

İlaç tekellerinin oynamak istediği oyun ortadadır. Her yıl sadece Sosyal Sigortalar Kurumu'na sattıkları milyara yaklaşan ilaç piyasasını daraltmamak, kârlarının daha da artmasını sağlamaktır.

İkincisi de Sosyal Sigortalar Kurumu'nun ilaç üretiminde başarısızlığını, bu gibi girişimlerle zarar ettiğini ve edebileceğini kanıtlama çabasından başka bir şey değildir.

Sosyal Sigortalar Kurumu yetkililerinin böyle bir ilaç fabrikası olduğundan bile habersizmiş gibi davranışları Sosyal Sigortalar Kurumu'nu daha fazla zarara sokacağı, bu yolla da kurum aleyhine çokuluslu ilaç tekellerine hizmet ettiği anlamına geleceği açıktır. Bu çok önemli konuya en kısa zamanda eğilinmediği takdirde greve gidilecektir. Sosyal Sigortalar Kurumu yöneticileri milyonlarca sigortalı işçiye bunun hesabını veremeyecek duruma geleceklerdir.

Değerli basın önünde Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na ve Sosyal Sigortalar Kurumu yetkililerine bir kere daha bir ilaç fabrikasına sahip olduklarını hatırlatmayı, bu konuya derhal eğilmeleri gerektiğini belirtmeyi görev saymaktayım.

Cevdet Selvi
Genel Başkan

09 Ocak 1980

BASININ VE YAYININ SEÇKİN TEMSİLCİLERİ DEĞERLİ ŞUBE BAŞKANI ARKADAŞLARIM

Başkanlar Kurulu¹ toplantımızı, ülkemizin önemli gelişmelere sahne olduğu bir ortamda yapıyoruz.

Türkiye, işbirlikçi tekelci sermayenin içine düştüğü ağır çıkmazdan kurtuluş yolu olarak gördüğü baskıcı bir ortama geçiş sürecinin sosyo-politik sonuçlarını yaşıyor.

Sermayenin güdümlü iktidarlara uygulattığı, ülke gerçeklerine taban tabana zıt, emperyalizmin çıkarlarını kollayan ekonomi-politikası sonucu gelinen durum ortadadır. İşte bu aşamada sömürü temeline dayalı kâr düzeninin sarılması dayanamayan tekeller bunu, en asgari demokratik hak ve özgürlüklere bile tahammülleri olmadığını belirterek açığa vuruyorlar. Var olan kısıtlı demokratik hakların budanmasını istiyorlar. İstiyorlar, çünkü kendi yarattıkları bunalımın faturasını emekçilerin sırtına daha rahat yüklemenin, kârlarının azalmamasının yolu, işçilerin ellerindeki en doğal demokratik direnme haklarının alınmasıdır. İşte bugün başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilerin karşısında duran en önemli tehlike budur.

Faşist terör odaklarının yoğunlaşan saldırılarından demokratik örgütlere yönelik baskılara, olağanüstü hal yasalarından DGM'lere kadar uzanan bir dizi konu hep yukarıda bahsettiğimiz baskıcı dönemin hazırlıklarıdır. Bu dönemin

---

¹ 09-11 Ocak 1980'de toplanan Petrol-İş XVII. Dönem IV. Başkanlar Kurulu'dur. -d.n.

geçmişteki bunalım dönemlerinden bir farkı da baskıcı uygulamaların çok yönlü, daha ağır ve öncelikle işçi sınıfına, sendikalara, tüm çalışanlara yönelik olacağıdır.

Önce Batman Şubemize bağlı binlerce petrol işçisi üyemizin en temel sendikal haklarından olan genel kurulları engellenmiştir. Eylül başlarında yapılması gereken şube genel kurulu yine gerekçesiz veya sudan gerekçelerle defalarca ertelenmiş ve en sonunda önemli bir toplu sözleşmeye Batman işçilerinin kendi seçtikleri yöneticilerle katılmasının önü kapatılmıştır. O yörede birçok kuruluşun kongrelerine, Senato ve belediye seçimlerine izin verilirken Petrol-İş'in en temel demokratik hakkını kullanmasının engellenmesi özellikle sınıf ve kitle sendikacılığının gelişmesine nasıl karşı konulmak istendiğini açıkça sergilemektedir.

Örgütümüze yönelik uygulama bununla da kalmamıştır. Tekelci sermayenin sesi ve savunucusu durumundaki bazı yayın organları 1978/Nisan kongresinden bu yana Petrol-İş'in gerçek bir işçi örgütü oluşuna ve demokrasiye kesinlikle sahip çıkışına dayanamayarak örgütümüzü birtakım varsayım ve gerçek dışı yazılarıyla yıpratma kampanyasına girmişlerdir. Bu sistemli kampanyayı son aylarda yeni bir boyuta ulaştıran bir köşe yazarı, örgütümüzü ve Türk-İş içindeki tutarlı sendikaları da kişisel kını ve hırsı ile karalamaya, sermayeden yana olan bazı kişi ve yetkililerle yön ve akıl vermeye kalkmıştır. Kendi patronlarına yaranmaktan başka bir yararı olmadığı gibi bundan sonra da bu tür basit oyunları geçersiz kalacaktır.

Demokrasi düşmanları, gerçek yüzlerini geçen ay işledikleri cinayetle iyice açığa vurmuşlardır. Malatya Şube Başkanımız Mehmet Yumrutepe'yi faşist katiller kahpece katlettiler. Bu cinayetle ve yukarıda bahsettiğimiz sistemli baskılarla gerici güçlerin vermek istediği mesaj açıktır:

“Biz Petrol-İş'in demokrasiyi koruma ve savunma yolunda, işçi sınıfının, emekçi halkın aydınlık geleceği uğruna verilen mücadelede yerini almaması için her türlü yöntemle saldıracağız” demektedirler.

Arkadaşlar,

Bu ve benzeri mesajlara cevabımız açıktır:

Mücadele arkadaşımız Mehmet Yumrutepe'nin anısı önünde söz veriyoruz ki; hangi yöntemi, hangi silahı kullanırsa kullansın hiçbir güç bizi yürüttüğümüz savaşımdan bir adım geriye götüremeyecektir. Bu böyle bilinmelidir.

Bu noktada ayrıca belirtmek istediğim şudur; baskı döneminin, sadece bizim örgütümüz için sıraladığım kanıtlarla değil, diğer göstergeleriyle de sendikaları boy hedefi aldığı açıktır. Sendika liderlerinin sudan gerekçelerle gözaltına alınmaları bunun en canlı kanıtlarındandır.

Tekellerin gerici faşist güçler eliyle sürdürdükleri saldırının giderek yoğunlaşmasının başka bir sebebi de yaklaşan yığınsal sözleşmelerden işçi sınıfı üzerindeki sömürüyü daha da pekiştirerek çıkmak istemeleridir. Evet, önümüzde örgütümüzün yaklaşık üçte ikisini, genelde ise yarım milyonu aşkın işçiyi kapsayan önemli bir toplu sözleşme yılı var. Bu dönemden başarıyla çıkmak için hazırlandığımız mücadele ise oldukça zorlu geçmeye aday.

Çünkü bir yandan ekonomik haklarımız için kullandığımız en temel Anayasal haklarımız budanmak isteniyor, diğer yandan bu anti-demokratik girişimlere karşı direnişi engellemek için baskı uygulamaları artırılıyor, faşizme geçişin yolları hazırlanıyor.

İşte böylesi zor koşulları kapsayan bu günler, işçi sınıfına ve onun örgütleri biz sendikalara çok yönlü ve önemli sorumluluk yüklemektedir. Bu sorumluluk; başta temel görevimiz olan üyelerimizin yaşam düzeyini koruyup geliştirmektir. Ama bunun da ön şartı olarak, baskı uygulamalarının yasallaşmasının önüne çıkmak, demokrasiyi korumak ve demokratik hakların budanmasına izin vermemektir.

Arkadaşlar,

Bu koşullarda ve böylesi bir sorumlulukla yükümlü olan işçi sınıfı için çıkış yolu vardır. O çıkış yolu öncelikle kendi örgütümüz içindeki birliği ve dayaa-

nışmayı pekiştirip tezgâh başındaki üyelerimize, ülkemiz, emekçi halkımız ve işçi sınıfımız için tezgâhlanan oyunları, neden bu durumlara düşüldüğünü tekrar tekrar ve bilinçle ulaştırmaktan geçmektedir. Ama önümüzdeki görevin ağırlığı kendi örgütsel birliğimizin yanı sıra işçi sınıfının birliğini vakit geçirmeden oluşturmayı zorunlu kılıyor.

Bunun başlangıç noktası ise özellikle sendikalar, genelde ise tüm demokrasi-den yana olan güçlerin eylem ve güç birliği olduğu açıktır.

Petrol-İş olarak üst örgütümüz içinde de bu çıkış yolunu savunuyor ve bu uğurda üzerimize düşen görevi samimiyetle ve sorumluluğumuzun bilinci içinde gerçekleştirmeye çalışıyoruz.

İşkolunun önemi, üyelerinin bilinçli kararlılığı ve örgütünün sarsılmaz bütünlüğü ile korku salan Petrol-İş demokrasiyi koruyup geliştirmek için bundan sonra da daha etkin olarak tüm gücünü kullanmaya kararlıdır.

Hızla tırmandırılan anarşi ve terör her gün pek çok aydınımızı, basın mensubunu, işçiyi, sendikacıyı ve masum insanlarımızı insanlık dışı cinayetlerle katletmekte, halkımız sindirilmek istenmektedir.

Yıllardan beri ülkemizi her yönüyle dışa bağımlı hale getirenler, kaçakçılığı, karaborsacılığı, vurgunculuğu, sahteciliği, tüm adaletsizlikleri içeren sömürü temelinde dayalı ekonomik sistemi benimseyenlerin ülkemizi, emekçi halkımızı getirdikleri nokta işte yoklar, zamlar, işsizlikler, IMF'ler, devalüasyonlar, borçlar, faizler, velhasıl çekilmesi her gün daha da güçleşen bunalımlar olmuştur. Kendi yarattıkları tüm bu bunalımların faturasını her zaman emekçi halkımıza ve işçi sınıfımıza yükleyen ve yüklemeye çalışanlar bu kez de daha büyük boyutlara ulaşması nedeniyle kâr ve sömürü düzenlerini korumak için daha ağır baskılara, baskı yasalarına başvurmakta, emekçi halkımızı ve işçi sınıfını suçlayarak temel hak ve özgürlükleri daha da kısıtlamaya, zaten kısıtlı olan demokratik haklarımızı geriletmeye koyulmaktadırlar.

Tam bu noktada Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanlarının verdiği mektup veya muhtıra ülkeyi bu hale getirenler, şu anda da hükümet edenleri pek etkilememiş, sahip aranır duruma gelinmiştir. Ancak, başbakanın “Meclislerdeki anarşi yasalarının bir an önce çıkarılması amacı ile verildiğini” açıklaması mektubun emekçi halkımıza ve işçi sınıfına yönelik olduğunu somutlaştırmıştır.

Demokrasi açısından kuşku verici, temel hak ve özgürlükleri zedeleyici, demokratik haklarımızı geriletici tüm girişimlere kesinlikle karşı olduğumuzu ve demokrasiden, özgürlüklerden, bağımsızlıktan yana olan tüm demokrat, ilerici, yurtsever kişi ve kuruluşlarla güç ve eylem birliği içinde mücadelemizi sürdüreceğimizi tekrar ve inançla belirtmek isterim.

Anarşi, terör ve ekonomik bunalımların yanlış ve kasıtlı teşhislerle, baskı ve baskı yasalarıyla önlenemeyeceğine inanan örgütümüz yukarıdaki olumsuzlukların, iç ve dış bunalımların haksız yere bahane edilerek yeni başlayacak toplu sözleşmelerle alınacak ekonomik haklarımızın gasp edilmesine de tüm üyeleri ile birlikte izin vermeyecektir.

Değerli Arkadaşlarım,

Ülkemizdeki gelişmeler, olumsuzluklar, çelişkiler o kadar çok yönlü, o kadar hızlı sürmekte ki, detaya inmeden, tekrar tekrar bahsettiğim konulara aslında eklenecek irili ufaklı pek çokları daha var.

Can güvenliği kalmamış, ilericiler, demokratlar, yurtseverler, mazlum insanlar güpegündüz kurşunlanıyor, faşist odaklar korunuyor, çeşitli provokasyonlar sergileniyor. Sanki bunların yakalanmasını, cezalandırılmasını engelleyen ve hapishanelerden kaçmalarını sağlayan yasalar varmış gibi, demokratik kuruluşlara, işçi sınıfına, sendikalara, zaten kısıtlı olan özgürlüklere, demokrasiye saldırılıyor. Sudan bahanelerle oyalanıyor.

Emekçi halk ve işçi sınıfı hayat pahalılığından, işsizlikten, yoksulluktan, karaborsadan inim inim inerken suçlu görülüyor, daha ağır baskılar altına alınmaya çalışılıyor.

Okullar yakıtsızlıktan kapanır, hastalar hastanelerde soğuktan ağırlaşır, ameliyatlar yapılmazken her gün yüzde yüzün üzerinde zamlar uygulanır, para değeri alabildiğine düşürülürken kimsenin ses çıkaramaması için önlemler alınıyor. Özellikle tarafsız ve özerk olması gereken radyo ve televizyon bu olaylara gözünü kapatıp her şeyi tozpembe göstereceğini ilan edip sermayenin daha çok kâr etmesi için çaba harcıyor, reklamlarına daha bir içtenlikle ağırlık veriyor. Basının bir bölümü de yapısı gereği bu yolu uyguluyor. Ancak birtakım olayları saklamak ve saptırmakla gerçeklerin önüne geçilemeyeceğinin bilinmesi gerekmektedir.

Yangın olan ve olduğu söylenen ülkemizde belirli kişi ve kuruluşların demokratik tepki ve görüşlerinin yansımaları özellikle radyo ve televizyon yoluyla önlemek yarar sağlamayacak, hatta kamuoyunu kuşkuya ve güvensizliğe sürükleyen önemli faktörlerden biri olacaktır.

Diğer taraftan emekçi halkımız, işçi sınıfımız ekonomik, sosyal ve siyasal bunalmışlarla için için yanmaya terk edilirken, birtakım konular süratle uygulanıyor, madenler alenacele tekrar sermayedarlara teslim ediliyor. Zaten serbest olan dış ticaret tamamen para babalarına terk ediliyor. Fiyatlar serbest bırakılıyor, Tahtakale tekrar canlandırılmaya çalışılıyor. Adeta kaçakçılık teşvik ediliyor. Sermayeye, tekellere alabildiğine güvence veriliyor.

Sanki emperyalizmin ve işbirlikçilerinin ülkemizi getirdiği nokta ortada değilmiş gibi sahillerimiz, tarihi (coğrafi) varlıklarımız, tabii güzelliklerimiz yabancı sermayeye peşkeş çekilmeye hazırlanıyor.

KİT'ler hızla yıpratılıyor, sahihsiz bırakılıp tekellere yeni ortamlar hazırlanıyor.

Bütün bunlardan yararlanmaya alışmış emperyalist tekeller ve sermaye, televizyon istasyonları kurmaya hazırlanıyor. Şimdiye kadar yaptıkları, kendi çıkarları için ülkeyi getirdikleri durum sanki unutulmuş, bilinmiyormuş veya görülmüyormuş gibi bir kere daha somut olarak “Siz anarşiyi, terörü halledin yani emekçi halka ve işçiye baskıyı artırın, sindirin, biz bugüne kadar olduğu gibi ekonomiyi hallederiz” deme ihtiyacını hissediyor, gözü kör, kulakları

sağır olanların bile kavramasını, boyun eğmesini istiyorlar. Derhal emperyalizmle işbirliği komisyonları kuruyor, sömürülerini artırmanın yeni yollarını aramaya hızla koyuluyorlar. Asgari ücretin üç yılda bir saptanması, ücretlerin, kıdem tazminatlarının sınırlandırılması, 274-275 sayılı yasaların daha da geliştirilmesi, grevlerin engellenmesine yönelik çalışmalarını çok yönlü ve etkin olarak sürdürüyorlar.

En yetkilileri ekonomimiz için kritik ve en önemli noktalara getiriliyor ve kendi çıkarları için görevlendiriliyor.

Değerli Dostlarım,

Bir çırpıda dar bir çerçeve içinde sıraladığım olaylar başlangıçta tekrar tekrar belirttiğim tüm olumsuzluklar, baskılar ve hazırlıklar, kendiliğinden meydana gelen olgular değildir.

Yıllardan beri uygulanan ekonomik politikanın doğal sonuçlarıdır. İşçi sınıfımız başta olmak üzere, emekçi halkımız sorunların nedenini kavramakta, gerçekçi bir biçimde ve kaynağına inerek çözümlenmesi gerektiğine inanmaktadır. Bu nedenle de işçi sınıfımız ve onun parçası Petrol-İş demokrasi ve özgürlüklerin korunması, geliştirilmesi için ülkemizi bu çıkmazlara sokanlara karşı demokratik ve ekonomik mücadelesini güç ve eylem birliği içinde bilinçle ve inançla sürdürecektir.

İşçi sınıfımız ve emekçi halkımız çok bunalımlar yaşamış, pek çok deneyimler görmüştür. Artık birtakım oyunlarla, gerçek dışı davranışlarla ve baskılarla doğruları savunmasını, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini hiçbir güç engellemeyecektir.

Cevdet Selvi
Genel Başkan

GENEL MERKEZ

Petrol-İş

. TÜRKİYE PETROL, KİMYA, AZOT VE ATOM İŞÇİLERİ SENDİKASI

YILDIZ POSTA CAD. EVREN SİTESİ D. BLOK GAYRETTEPE - İSTANBUL TELEFON : 66 06 54 - 66 06 55 - 66 06 56

BİLDİRİ, HABER BÜLTENİ

İstanbul, 14 Ocak 1980

Basın ve Yayın
Değerli Temsilcileri,

Petrol-İş XVII. Dönem IV. Başkanlar Kurulu 9-11 Ocak 1980 tarihlerinde İstanbul'da toplanmış ve aşağıdaki açıklama yapmıştır.

"Yaşadığımız dönem işçi sınıfı için önemli sorumluluklar getirmektedir. Tekelci sermayenin ağır bir ekonomik bunalımı yaşadığı sırada yığınsal toplu sözleşmeler gündeme gelmektedir. Tekeller kendileri için çakış yolunun ücret artışlarını dondurmak olduğunu artık açıkça söylemektedirler. Ekonomik çıkmazların yanısıra siyasal olarak da iflâsın eşliğine gelen egemen güçler çareyi emekçi sınıfların ekonomik-demokratik mücadelesini baskı altına almakta görüyorlar. Kendileri için çare (!) olarak değerlendirdikleri bu baskıyı çıkartılmak istenen fevkalade hal yasaları, Devlet Güvenlik Mahkemeleri ve giderek sendikalar yasasındaki değişikliklerle kurumlaştırmaya çalışıyorlar. Bir yandan bu çalışmalar sürerken diğer yandan faşist terörü tırmandırıyor, sendikaları kapatmaya, yöneticilerini tutuklamaya, demokratik örgütleri, ilerici aydın, öğretmen, bilim adamı kısıncası tüm demokrasi güçlerini sindirmeye çalışıyorlar. Yigit arkadaşımız Petrol-İş Malatya Şube Başkanı Mehmet Yumrutepe'nin öldürülüşü de bu gelişmenin bir sonucudur.

Türkiye işçi sınıfının ayrılmaz bir parçası olan Petrol-İş tüm bu gelişmeleri demokrasiye yönelik ve hatta onu tümden yok edici, faşizme geçişin yolunu arayan gelişmeler olarak değerlendiriyor.

Bu değerlendirmenin ışığında; demokrasiye yönelik tüm tehlikelere, faşizm girişimlerine, var olan hak ve özgürlüklere yönelik saldırılara karşı gereken demokratik görevini işçi sınıfına yaraşır bir disiplin ve kararlılıkla yerine getireceğini, toplu sözleşmelerde ekonomik haklardan en küçük bir ödün vermeksizin mücadele edileceğini duyuruyoruz.

Yine aynı değerlendirme çerçevesinde; bu ekonomik-demokratik görevi başarıyla yerine getirmek için daha önce olduğu gibi ve daha da etkin olarak; sendikalar arası ve giderek tüm demokrasi güçleriyle güç ve eylem birliğini, sınıf ve kitle sendikacılığına yürekte bağlı tüm üyelerimizden aldığımız güçle yaşama geçireceğimizi duyuruyoruz."

PETROL-İŞ
BAŞKANLAR KURULU

AMACIMIZ
EKMEK
BARİŞ
ÖZGÜRLÜK

14 Ocak 1980

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Petrol-İş XVII. Dönem IV. Başkanlar Kurulu 09-11 Ocak 1980 tarihlerinde İstanbul'da toplanmış ve aşağıdaki açıklama yapılmıştır:

Yaşadığımız dönem işçi sınıfı için önemli sorumluluklar getirmektedir. Tekelci sermayenin ağır bir ekonomik bunalım yaşadığı sırada yığınsal toplu sözleşmeler gündeme gelmektedir. Tekeller kendileri için çıkış yolunun ücret artışlarını dondurmak olduğunu artık açıkça söylemektedirler. Ekonomik çıkmazların yanı sıra siyasal olarak da iflasın eşiğine gelen egemen güçler çareyi emekçi sınıfların ekonomik-demokratik mücadelesini baskı altına almakta görüyorlar. Kendileri için çare (!) olarak değerlendirdikleri bu baskıyı çıkartılmak istenen fevkalade hal yasaları, Devlet Güvenlik Mahkemeleri ve giderek sendikalar yasasındaki değişikliklerle kurumlaştırmaya çalışıyorlar. Bir yandan bu çalışmalar sürerken diğer yandan faşist terörü tırmandırıyor, sendikaları kapatmaya, yöneticilerini tutuklatmaya, demokratik örgütleri, ilerici aydın, öğretmen, bilim adamı, kısacası tüm demokrasi güçlerini sindirmeye çabalyorlar. Yiğit arkadaşımız Petrol-İş Malatya Şube Başkanı Mehmet Yumrutepe'nin öldürülüşü de bu gelişmenin bir sonucudur.

Türkiye işçi sınıfının ayrılmaz bir parçası olan Petrol-İş tüm bu gelişmeleri demokrasiye yönelik ve hatta onu tümünden yok edici, faşizme geçişin yolunu arayan gelişmeler olarak değerlendiriyor.

Bu değerlendirmenin ışığında; demokrasiye yönelik tüm tehlikelere, faşizm girişimlerine, var olan hak ve özgürlüklere yönelik saldırılara karşı gereken demokratik görevini işçi sınıfına yaraşır bir disiplin ve kararlılıkla yerine getireceğini, toplu sözleşmelerde ekonomik haklardan en küçük bir ödün vermeksizin mücadele edileceğini duyuruyoruz.

Yine aynı değerlendirme çerçevesinde; bu ekonomik-demokratik görevi başarıyla yerine getirmek için daha önce olduğu gibi ve daha da etkin olarak; sendikalar arası ve giderek tüm demokrasi güçleriyle güç ve eylem birliğini, sınıf ve kitle sendikacılığına yürekten bağlı tüm üyelerimizden aldığımız güçle yaşama geçireceğimizi duyururuz.

Petrol-İş

Başkanlar Kurulu

16 Ocak 1980

TÜRK BASIN VE YAYINININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

İşçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza karşı geniş çaplı saldırıların yoğunlaştığı, sendika ve diğer demokratik örgüt yöneticilerinin tutuklandığı zorlu günler yaşanıyor. Baskı uygulamalarına karşı başta işçi örgütleri ve tüm demokrasi güçleri birlik ve dayanışmalarını diri tutmalıdır.

Yeni baskı yasalarının meclislerde görüşülmeye başladığı şu günlerde, sendikalara karşı baskıların yoğunlaşması kuşku vericidir. Maden-İş Merkez yöneticileri ve üç divan üyesi hakkında verilen tutuklama kararı; yarım milyonu aşkın işçiyi kapsayan toplu sözleşme döneminin başladığı, özellikle metalürji işçilerinin MESS patronlarıyla görüşmelerinin uzlaşmazlığa girdiği bir dönemde işçi haklarına, tüm sendikalara ve demokrasi güçlerine açık bir baskıdır.

Verilen tutuklama kararını kınar, bu anti-demokratik uygulamanın düzeltilmesi için tüm ilgilileri uyarırız.

Saygılarımızla.

Adem Yılmaz
Genel Sekreter

Münip Tepeci
Genel Mali Sekreter

GENEL MERKEZ

Petrol-iş

TÜRKİYE PETROL, KİMYA, AZOT VE ATOM İŞÇİLERİ SENDİKASI

YILDIZ POSTA CADDESİ EVREN SİTESİ D. BLOK GAYRETTEPE - İSTANBUL TELEFON : 67 46 86 - 87 - 88 - 89

BİLDİRİ, HABER BÜLTENİ

Basın ve Yayınımızın
Değerli Temsilcileri,

Sendikamız, Sosyal Sigortalar Kurumunun İlaç Fabrikasında 11 Şubat 1980 tarihinde grev uygulamasına başlamıştır.

Ülkemizde ilaç sorunu giderek artmakta ve bu gün pek çok önemli ilaç yoklara karışmaktadır. Yetkililerin böylesine ağırlaşan ilaç sorununa, ülke gerçeklerine uygun hiç bir yaklaşım ve girişimde bulunmadığı da ortadadır.

Gerçekte ilaç sorunu da diğer sorunlarımız gibi rastgele gelişmeler sonucu olmayıp belli bir yapıdan yani dışa bağımlı tekelleri kapitalizmin özelliğinden gelmektedir. Bu gün ülkemizdeki çok uluslu ilaç tekelleri ve onların işbirlikçileri halkımızın yaşamıyla oynayarak, ilaç yoluyla kâr üstüne kâr sağlamaktadırlar. Çünkü ülkemizin tüm ilaç üretimini bu tekellerin ellerindedir. Böylece halkımızın sağlığı bu çok uluslu ilaç tekellerine ve onların işbirlikçilerine teslim edilmiştir.

Büyük uğraşlar sonucu SSK'nın küçük ölçekteki bir ilaç fabrikasını satın alması, tekelleri tedirgin etmiştir. Çünkü bir yandan SSK'ya her yıl 1 milyar liralık ilaç satarlarken öte yandan böyle bir fabrikadan kurulması çok uluslu ilaç tekellerinin hükümrânlığına giderek daraltacak bir uygulamanın da başlangıcı olabilirdi. Bu temel nedenlerle, kârlarının tehlikeye gireceğinden korkan ilaç tekelleri SSK'nın bu küçük ilaç fabrikasındaki üretimini tüm güçleriyle engellemeye başladılar. Amaçları ilaç fabrikasını işlemez duruma getirtip kapatmaktır.

SSK İlaç Fabrikasında uzun süredir asgari ücretle çalışan üyeleri-miz adına 11.7.1979 tarihinde toplu iş sözleşmesi yetkisini aldık. Yetkililerce sahihsiz durumda bırakılan SSK İlaç Fabrikasında çalışan üyeleri-miz adına sürdürdüğümüz sözleşme müzakerelerinde uyumsuzluğa giderek, bizi greve zorlamışlardır. İlaç fabrikası yetkililerinin bizi açıkça greve zorlanmalarının anlamı bize, bu fabrikanın çalışmaz duruma getirilmesi ve ülkemizde hükümrânlığına süren ilaç tekellerinin istemlerine uymalarıdır. İşçi paraları ile kurulan bu fabrikada çalışan işçilerin en küçük haklarına dahi tanınmaktan kaçınıp ülkemizdeki ilaç sanayisindeki emperyalist tekellerin egemenliklerinin sürdürülmesine hizmet eden SSK yetkililerinden yine işçiler hesap soracaktır.

11 Şubat 1980 tarihinde SSK İlaç Fabrikasında başlattığımız grev, üyelerimizin ekonomik ve sosyal hakları alınincaya kadar sürecektir.

Saygılarımızla

Cevdet Selvi
Genel Başkan

Adem Yılmaz
Genel Sekreter

AMACIMIZ

EKMEK

BARİŞ

ÖZGÜRLÜK

11 Şubat 1980

BASIN VE YAYINIMIZIN DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Sendikamız, Sosyal Sigortalar Kurumu'nun ilaç fabrikasında 11 Şubat 1980 tarihinde grev uygulamasına başlamıştır.

Ülkemizde ilaç sorunu giderek artmakta ve bugün pek çok önemli ilaç yoklara karışmaktadır. Yetkililerin böylesine ağırlaşan ilaç sorununa, ülke gerçeklerine uygun hiçbir yaklaşım ve girişimde bulunmadığı da ortadadır.

Gerçekte ilaç sorunu da diğer sorunlarımız gibi rastgele gelişmeler sonucu olmayıp belli bir yapıdan yani dışa bağımlı tekelci kapitalizmin özelliğinden gelmektedir. Bugün ülkemizdeki çokuluslu ilaç tekelleri ve onların işbirlikçileri halkımızın yaşamıyla oynayarak, ilaç yoluyla kâr üstüne kâr sağlamaktadırlar. Çünkü ülkemizin tüm ilaç üretimi bu tekellerin ellerindedir. Böylece halkımızın sağlığı bu çokuluslu ilaç tekellerine ve onların işbirlikçilerine teslim edilmiştir.

Büyük uğraşlar sonucu SSK'nın küçük ölçekteki bir ilaç fabrikasını satın alması, tekelleri tedirgin etmiştir. Çünkü bir yandan SSK'ya her yıl 1 milyar liralık ilaç satarlarken öte yandan böyle bir fabrikanın kurulması çokuluslu ilaç tekellerinin hükümranlığını giderek daraltacak bir uygulamanın da başlangıcı olabilirdi. Bu temel nedenlerle, kârlarının tehlikeye gireceğinden korkan ilaç tekelleri SSK'nın bu küçük ilaç fabrikasındaki üretimini tüm güçleriyle engellemeye başladılar. Amaçları ilaç fabrikasını işlemez duruma getirtip kapatırmaktır.

SSK İlaç Fabrikası'nda uzun süredir asgari ücretle çalışan üyelerimiz adına 11.07.1979 tarihinde toplu iş sözleşmesi yetkisini aldık. Yetkililerce sahipsiz

durumda bırakılan SSK İlaç Fabrikası'nda çalışan üyelerimiz adına sürdürdüğümüz sözleşme müzakerelerinde uyuşmazlığa giderek, bizi greve zorlamışlardır. İlaç fabrikası yetkililerinin bizi açıkça greve zorlamalarının anlamı bizce, bu fabrikanın çalışamaz duruma getirilmesi ve ülkemizde hükümranlığını süren ilaç tekellerinin istemlerine uymalarıdır. İşçi paraları ile kurulan bu fabrikada çalışan işçilerin en küçük haklarını dahi tanımaktan kaçınıp ülkemizdeki ilaç sanayisindeki emperyalist tekellerin egemenliklerinin sürdürülmesine hizmet eden SSK yetkililerinden yine işçiler hesap soracaktır.

11 Şubat 1980 tarihinde SSK İlaç Fabrikası'nda başlattığımız grev, üyelerimizin ekonomik ve sosyal hakları alınıncaya kadar sürecektir.

Saygılarımızla.

Cevdet Selvi
Genel Başkan

Adem Yılmaz
Genel Sekreter

19 Şubat 1980

BASIN VE YAYINIMIZIN DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Yarımca'da kurulu PETKİM işyerinde yasalara ve yürürlükteki toplu iş sözleşmesine aykırı olarak işçi kıyımı başlatılmıştır.

Yaklaşık 2,5 senedir ve özellikle Genel Merkezimizin son iki yıllık çalışma dönemi içinde hiç işçinin çıkartılmadığı bu işyerinde, son iktidar değişikliğinin hemen ertesinde gidilen bu uygulama tamamen siyasal amaçlıdır.

Ulaşılmak istenen hedef bizce açıktır;

Özellikle kamu kuruluşlarında geniş çaplı bir kıyım ve bunun sonucunda da işyerlerini kendi siyasal tercihleri doğrultusunda kadrolaşmak için basamak yapmak.

Görünen odur ki, bu tür işçi düşmanı uygulamalar yaygınlaştırılma eğilimindedir. Ancak, Türkiye işçi sınıfının bir parçası olan sendikamız bu uygulamalara seyirci kalmayacak, kalmıyor.

Atılan üyelerimiz için hemen yetkililerle görüşülmüş, ancak konuyu sürünce-medede bırakacak telkinlerin dışında henüz bir sonuç alınamamıştır. Bunun üzerine üyelerimizin haklı tepkisi sonucu yapılan yemek boykotu eylemi büyük bir başarıyla gerçekleştirilmiştir.

Karşılaştığımız bu antidemokratik uygulamanın ülkemizin sürüklenmeye çalışıldığı daha baskıcı bir ortamın hazırlıklarından biri olduğunun bilinciyle diyoruz ki;

Toplu sözleşmemizin tek tarafı olarak çiğnenen maddeleri gereği atılan üyelerimiz derhal işlerine geri alınmalıdır.

Sendikamız sorunun öncelikle görüşmeler sonucu çözülmesinden yanadır. Ancak işveren bugüne kadar olduğu gibi oyalayıcı bir yaklaşımda ısrar ederse Türkiye işçi sınıfının yiğit bir parçası olan PETKİM emekçileri, ekmekleriyle oynanmasına izin vermeyeceklerdir.

PETKİM işyerinin işkolu üretim özelliği gereği, başka işyerlerine benzemediği açıktır. Değil ciddi bir eylem, en ufak bir sürtüşmeye dahi tahammülü yoktur. Yetkilileri soruna bu bakış çerçevesinde yaklaşımları için uyarırız.

Sendikamız işçi düşmanı uygulamalar karşısında bütün Türkiye çapında, alacağı genel tavra uygun olarak atılan üyelerimizin geri alınmasını sağlamak için mücadeleyi sonuna dek sürdürmeye kararlıdır.

Petrol-İş

Cevdet Selvi
Genel Başkan

Adem Yılmaz
Genel Sekreter

25 Şubat 1980

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Gemlik Şube Başkanımız Sadi As, şube yöneticilerimizden İdari Sekreter Ömer Köse ve iki merkez delegemiz, 21 Şubat 1980 tarihinde hiçbir gerekçe gösterilmeksizin gözaltına alınmıştır.

İktidarın son aylarda yoğun olarak uygulayageldiği baskıların sivri ucu işçi sendikalarına ve onların yöneticilerine yönelmektedir. Gemlik Şubemizde görülen uygulamayı da bu değerlendirme çerçevesinde ele almaktayız.

Şube yöneticilerimizin gerekçe bile gösterilmeksizin gözaltına alınmalarını şiddetle kınar, anti-demokratik uygulamanın bir an önce kaldırılıp yöneticilerimizin derhal serbest bırakılması için yetkilileri uyarırız.

Saygılarımızla.

Cevdet Selvi
Genel Başkan

Adem Yılmaz
Genel Sekreter

GENEL MERKEZ

Petrol-İş

TÜRKİYE PETROL, KİMYA, AZOT VE ATOM İŞÇİLERİ SENDİKASI

YILDIZ POSTA CADDESİ EVREN SİTESİ D. BLOK GAYRETTEPE - İSTANBUL TELEFON : 67 46 86 - 87 - 88 - 89

BİLDİRİ, HABER BÜLTENİ

İstanbul, 6-Mart 1980

Basın ve Yayının
Değerli Temsilcileri,

Sendikamızın 20 Şubat'ta İzmir'de, 22 Şubat'ta Gemlik'te, 26 Şubat'ta Mersin'de düzenlediği "Bölgesel Temsilciler Toplantıları" sonunda Merkez-Yönetim Kurulumuz kamuoyuna aşağıdaki açıklamayı yapmıştır :

"Ülkemiz son iktidar değişikliğiyle önemli gelişmelere sahne olmaktadır.

Ekonominin içinde bulunduğu bunalımı aşabilmek gerekçesiyle yapılan devalüasyon ve 'ekonomik önlemler paketi' adı altında alınan kararlar sonucu yaşam koşulları alabildiğince ağırlaşmıştır.

Fiyat denetim mekanizması kaldırılarak sürekli bir hayat pahalılığı iktidar eliyle kolaylaştırılmıştır.

Yeni vergi-yasa tasarısı ile, gelir dağılımındaki adaletsizliğe bir çözüm getirmek bir yana, dengesizlik ücretliler aleyhine daha da arttırılmak istenmektedir.

Kamu iktisadi Kuruluşları bilerek iflasa sürüklenip nihai olarak tekelleşen sermayeye devredilmeye çalışılmaktadır.

Özellikle KİT'lerde hiç bir dönemde görülmedik boyutlara varılan kıyım ve sürgünlerle, devletin ve ekonominin kilit noktaları hızla faşist miktarlarla doldurulmaktadır.

İşçilerin ekonomik olarak hemen tek güvenceleri olan kıdem tazminatlarına göz dikilmiş ve sınırlandırılması yolunda hazırlıklar başlatılmıştır.

Dış alım ve dış satım bütünüyle tekellerin istediği bir biçime sokulmuştur.

Yabancı sermayeye geniş sömürü alanları açılmıştır.

Bütün bu uygulamalar tam tamına bunalımın faturasını emekçi sınıflara yüklemeye operasyonudur. Ancak, bu faturayı ödemeye yanaşmayacak emekçilerin karşı koyması da kaçınılmazdır.

./..

AMACIMIZ
EKMEK
BARİŞ
ÖZGÜRLÜK

06 Mart 1980

BASIN ve YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Sendikamızın 20 Şubat'ta İzmir'de, 22 Şubat'ta Gemlik'te, 26 Şubat'ta Mersin'de düzenlediği "Bölgesel Temsilciler Toplantıları" sonunda Merkez Yönetim Kurulumuz kamuoyuna aşağıdaki açıklamayı yapmıştır:

Ülkemiz son iktidar değişikliğiyle önemli gelişmelere sahne olmaktadır. Ekonominin içinde bulunduğu bunalımı aşabilmek gerekçesiyle yapılan devalüasyon ve 'ekonomik önlemler paketi' adı altında alınan kararlar sonucu yaşam koşulları alabildiğine ağırlaşmıştır.

Fiyat denetim mekanizması kaldırılarak sürekli bir hayat pahalılığı iktidar eliyle kolaylaştırılmıştır.

Yeni Vergi Yasa Tasarısı ile gelir dağılımındaki adaletsizliğe bir çözüm getirmek bir yana, dengesizlik ücretliler aleyhine daha da arttırılmak istenmektedir.

Kamu İktisadi Kuruluşları bilerek iflase sürüklenip nihai olarak tekelci sermayeye devredilmeye çalışılmaktadır.

Özellikle KİT'lerde hiçbir dönemde görülmedik boyutlara vardırılan kıyım ve sürgünlerle, devletin ve ekonominin kilit noktaları hızla faşist militanlarla doldurulmaktadır.

İşçilerin ekonomik olarak hemen tek güvenceleri olan kıdem tazminatlarına göz dikilmiş ve sınırlandırılması yolunda hazırlıklar başlatılmıştır.

Dışalım ve dışsatım bütünüyle tekellerin istediği bir biçime sokulmuştur.

Yabancı sermayeye geniş sömürü alanları açılmıştır.

Bütün bu uygulamalar tam tamına bunalımın faturasını emekçi sınıflara yükleme operasyonudur. Ancak, bu faturayı ödemeye yanaşmayacak emekçilerin karşı koyması da kaçınılmazdır. İşte bu karşı koyuşun engellenebilmesi için yeni baskı yasaları, DGM'ler ve “olağanüstü hal yasaları” adı altında sivil sıkıyönetimler dayatılmak istenmektedir. Gerekçe olarak gösterilen anarşi de, şiddetini artırarak tırmanması, can güvenliğinin hepten yok etmesi için yine egemen güçlerce himaye edilip korunmaktadır.

İşçi sınıfının en doğal ekonomik savaşımı bile bastırılmak istenmekte, Anayasal bir suç olan lokavtın THY’de olduğu gibi artık devlet eliyle de yaygın olarak uygulanacağı ortaya çıkmaktadır.

Ancak sonuç olarak tüm bu ekonomik ve siyasal tedbirlerin (!) tekeller için yeterli olamayacağı açıktır. Bu yüzden de egemen güçler son çare olarak demokrasinin hepten rafa kaldırıldığı Güney Amerika tipi bir rejimi, faşizmi dayatmak istemektedirler.

İşte bütün bu gelişmeler Türkiye işçi sınıfına tarihsel sorumluluklar yüklemektedir. Bir yandan 700 bine yaklaşan işçiyi kapsayan yığınsal sözleşme savaşımını sürdüren işçi sınıfımız, bir yandan da demokrasiyi savunup geliştirme mücadelesi veriyor.

Bu mücadele içinde sendikamız Petrol-İş de tüm üyeleriyle birlikte saf tutmanın onurlu bir görev olduğunun bilincindedir. Toplu sözleşme dönemi içinde 35 bin kişiyi kapsayan sözleşmelerle önemli bir yer tutan sendikamız bu ekonomik savaşımın başarısının, demokratik savaşımında kazanılacak başarıya bağlı olduğunu biliyor ve bunun gereği olarak tüm demokrasi güçleriyle el ele, egemen güçlerin iktidar eliyle yürüttüğü emekçi düşmanı politikalara karşı direnmenin zorunlu olduğunu vurguluyor.

Tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesine bağlı olarak oluşturulan “Bölgesel Temsilciler toplantılarında” yapılan bu değerlendirme ile belirlenen, ekonomik-demokratik kazanımlarımıza yönelik tehlikeler karşısında:

- En geniş demokrasi güçlerinin eylem ve güç birliğinin yaşama geçirilmesi,
- Genel Merkezimizin belirlediği koşullar altında başvurulacak Anayasal direnme hakkının kullanılması için hazırlıklara başlanması önerileri tabanın en geniş temsilcileri tarafından coşkuyla benimsenmiştir.

Saygılarımızla.

Cevdet Selvi
Genel Başkan

Adem Yılmaz
Genel Sekreter

GENEL MERKEZ

Petrol-İş

TÜRKİYE PETROL, KİMYA, AZOT VE ATOM İŞÇİLERİ SENDİKASI

YILDIZ POSTA CADDESİ EVREN SİTESİ D. BLOK GAYRETTEPE - İSTANBUL

TELEFON : 67 46 86 - 87 - 88 - 89

BİLDİRİ, HABER BÜLTENİ

Basın ve Yayının
Değerli Temsilcileri,

23 Mart Pazar sabahı tahrip gücü yüksek bir bombanın atılması sonucu İzmir Şube binamız geniş ölçüde hasar görmüştür. İzmir Şube binamıza alçakça yapılan bu bombalı saldırıyı bir kişinin veya küçük bir gurubun yaptığı sıradan bir terör olayı olarak değerlendirmiyoruz. Bu faşist saldırı, sendikamıza yönelik özellikle son aylarda artan, işçi sınıfı düşmanları tarafından düzenlenen diğer saldırıların bir parçasıdır.

Bu saldırıların amacı, faşizmin tırmandırılışına en büyük engel teşkil eden sendikaları sindirmek olduğu açıktır.

Şunu açıkça belirtelim ki, Petrol-İş olarak işçi sınıfının ekonomik ve demokratik hakları için inandığımız mücadele yolundan bu alçakça saldırılar bizi engelliyemeyecek, tersine saflarımızı daha da sıklaştıracaktır.

İzmir Şube binamıza yapılan bu faşist saldırıyı tüm örgütimize yapılmış olarak ele alır ve kaynaklarıyla beraber saldırganların ortaya çıkarılması konusunda tüm ilgilileri uyarırız. Sendikamıza yönelik yapılmış öteki saldırılar karşısında olduğu gibi, ilgililerin takındıkları olumsuz tavırlarını devam ettirmeleri halinde, anayasal hakkımız olan tepkimizi göstereceğimize hiç kimsenin kuşkuğu olmasın.

Saygılarımızla
Cevdet Selvi
Genel Başkan

Musa Kurt
Genel Teşkilâtlaştırmacı Sekreteri

AMACIMIZ

EKMEK

BARİŞ

ÖZGÜRLÜK

24 Mart 1980

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

23 Mart Pazar sabahı tahrip gücü yüksek bir bombanın atılması sonucu İzmir Şube binamız geniş ölçüde hasar görmüştür. İzmir Şube binamıza alçakça yapılan bu bombalı saldırıyı bir kişinin veya küçük bir grubun yaptığı sıradan bir terör olayı olarak değerlendirmiyoruz. Bu faşist saldırı, sendikamıza yönelik özellikle son aylarda artan, işçi sınıfı düşmanları tarafından düzenlenen diğer saldırıların bir parçasıdır.

Bu saldırıların amacı, faşizmin tırmandırılışına en büyük engel teşkil eden sendikaları sindirmek olduğu açıktır.

Şunu açıkça belirtelim ki, Petrol-İş olarak işçi sınıfının ekonomik ve demokratik hakları için inandığımız mücadele yolunda bu alçakça saldırılar bizi engellemeyecek, tersine saflarımızı daha da sıklaştıracaktır.

İzmir Şube binamıza yapılan bu faşist saldırıyı tüm örgütümüze yapılmış olarak ele alır ve kaynaklarıyla beraber saldırganların ortaya çıkarılması konusunda tüm ilgilileri uyarırız. Sendikamıza yönelik yapılmış öteki saldırılar karşısında olduğu gibi, ilgililerin takındıkları olumsuz tavırlarını devam ettirmeleri halinde, Anayasal hakkımız olan tepkimizi göstereceğimize hiç kimsenin kuşkusu olmasın.

Saygılarımızla.

Cevdet Selvi
Genel Başkan

Musa Kurt
Genel Teşkilatlanma Sekreteri

21 Mayıs 1980

PETROL-İŞ

**BAŞKANLAR KURULU XVII. DÖNEM V. TOPLANTISI
(21-23 Mayıs 1980)**

Sayın Basın ve Yayın Temsilcileri,
Değerli Başkanlar,

Bu Başkanlar Kurulu toplantımızı ülkemizin içinde bulunduğu çok yönlü bunalımların hızla geliştiği ve doruk noktasına yaklaştığı bir ortamda yapacağız.

Geçen günlerdeki karşılaşılan sorunlar ağırlaşırken her yeni gün taşınması mümkün olmayan yeni sorunları, sermaye ve siyasi iktidarın işçilere, sendikalara karşı açık tavrını, haksız uygulama ve baskılarını artırarak getirmektedir.

Anarşi ve terör önlenmemiş; her gün kurşunlananların, öldürülenlerin sayısı artarak devam etmiş ve etmektedir.

Sürgün, kıyım ve insanlık dışı, Anayasa suçu olan işkenceler yoğunlaşmaktadır.

Tüm bu olumsuzluklardan yararlanılırcasına işçilerin yıllardan beri mücadelelerle kazandıkları demokratik ve ekonomik hakları gasp edilmek istenmektedir.

Bu kısa dönem içinde pek çok sendika yöneticisi (suç görülmemesine rağmen) tutuklanmıştır. Bunlar arasında bizim bazı şube başkanlarımız, idari sekreter ve yöneticilerimiz de vardır.

Pek çok işçi işinden, vardiyasından çıkıp evine giderken, polisler tarafından çeşitli bahanelerle yakalanmakta, ya emniyette veya تنها yerlerde sabaha kadar hırpalanarak salıverilmektedir.

Her zaman olduğu gibi ekonomik bunalımların faturasını yoksul halka, işçi sınıfına ödetme alışkanlığına sahip olanlar, artık çekilemez hale gelen yükü çeşitli baskı yöntemleriyle ve zorla işçilere yüklemeye yoluna girmişlerdir.

Tek hal çaresi olarak gösterilen ve alınan önlemler tekellere, sermayeye, spekülâtorlere, stokçulara, vurgunculara alabildiğine yeni imkânlar sağlamış ve sağlamaktadır.

Çok büyük ölçekte yapılan devalüasyona ilk andaki zamlara son olacak denirken; paranın değer kaybetmesi hiç durmamış, temel ihtiyaç maddelerine getirilen yüksek zamlar tükenmek bilmemiştir.

SERMAYE VE SİYASİ İKTİDARININ BASKILARI EYLEM VE GÜÇBİRLİĞİ İLE SONUÇSUZ KALACAKTIR

Bir taraftan sermayeye haksız kazanç yolları genişletilirken, fiyatları dar ve sabit gelirlilerin yetişemeyeceği biçimde yükseltir ve serbest bırakırken, işçilerin ücretlerini sınırlandırmak, hatta geriye götürmek için TİSK'in direktifi, Turgut Özal'ın marifetiyle çeşitli uygulamalara girilmiştir.

Koordinasyon Kurulu, sistemi gibi işçinin toplu pazarlık haklarını ortadan kaldıracı, işçi örgütlenmesini engelleyici yollar bulunmuştur.

Hükümetin bu başarısızlıkla sonuçlanacağına inandığımız girişimleri tekelle-re ve kuruluşlarına güven vermiş, özellikle TİSK işçi sendikalarının iç işlerine iktidarları yoluyla da karışmayı sağlayacak öneriler getirmiştir:

- Çek-Of sisteminin kalkması,
- İdari ve ekonomik yönden denetlenmesi,
- Anayasal hak olan GREVİN kaldırılması veya sınırlandırılması gibi.

Bu öneriler de hükümet yetkilileri tarafından benimsenip bu konuları da kapsayan yasa tasarıları hazırlandığı söylenmiştir.

ALINAN HER EKONOMİK ÖNLEM EMEKÇİ HALKI VE İŞÇİ SINIFINI AÇLIĞA TERK ETMEKTEDİR

Hükümetin kurulduğu ilk günlerde ekonomik önlemler adı altında uyguladığı % 50'ye varan devalüasyon ve % 200'den 750'ye varan zamlar tüm yoksul halkı, işçi ve memuru ilk anda psikolojik bir şoka sokmuştur.

Bu sırada bu önlemlerin sadece bir bölümü olduğu bildirilmiştir. İlk iş yoksul halkın, işçinin, memurun bu olumsuzluklardan etkilenmeyeceği önlemler sıradadır, geliyor denmiştir. Emekçi halkımız ve işçiler umutsuz da olsa –bu şok etkisiyle de olsa- her gün yeni önlemleri bekler olmuştur. Ancak tam tersine paranın değer kaybettiğini, yeni yeni zamların korkunç bir biçimde ardı arkası kesilmeden geldiğini ve çekemeyeceği yük altında ses çıkarmaması için baskı önlemlerinin geldiğini görmüş ve görmektedir.

Şunu açıkça belirtmek gerekir ki o psikolojik şok, artık ekonomik şoka dönüşmüştür. Emekçi halkımız ve işçi sınıfımız pazara, çarşıya çıkamaz, çoluk çocuğunu besleyemez, ev kirasını veremez hale gelmiş, eski sıkıntılı yaşam düzeyinin çok altına düşmüştür. Bu durum karşısında, tüm işkollarında grevler yoğunlaşacak, hiçbir güç ve baskı bu haklı mücadeleyi kıramayacaktır.

ANAYASA GERİYE GÖTÜRÜLEMEZ

İşçi sınıfı, dolaylı da olsa alınan her önlemin kendi aleyhine olduğunu ve olacağını kavramıştır.

İktidarın yapay olarak sorun çıkardığını, cumhurbaşkanı seçtirmemek yoluyla parlamentonun işlemez hale getirildiğini anlamış, bu çok yönlü çıkmazdan kurtulabilmeyi Anayasa'yı değiştirip ileri maddelerin temel hak ve özgürlüklerin kısıtlanarak, emekçi halk ve işçi sınıfı üzerinde daha büyük baskılar kurulabilme çabası içinde olduğunu görmektedir.

İşte bu gerçekler karşısında ağır ekonomik baskı altında bulunan yüzbinlerce işçinin birlik ve beraberliğini pekiştirerek kazanılmış demokratik ve ekonomik haklarından ödün vermeyeceği kesinlikle bilinmektedir.

BU İKTİDAR VERGİ ADALETİNİ SAĞLAMAZ GENÇLİĞİN, SAĞLIĞIN KARŞILIĞI OLAN KIDEM TAZMİNATI BİR TEBLİĞ İLE KUŞA ÇEVİRİLEMEZ

Ücretinin % 50'sini aşkın bölümünü peşinen vergi olarak veren işçi, yeni vergi yasasının ve asgari geçim indiriminin çıkmayacağını, bu anlayış içinde çıksa bile istenilen biçimde ve adil bir vergi yasası olmayacağını kesinlikle bilmekte ve görmektedir.

Çünkü: Paranın satın alma gücünün belli olduğu bir ortamda, sağlığının, gençliğinin, ömrünün 20-25 yıllık büyük bir bölümünün karşılığı olan kıdem tazminatının, bu hükümet tarafından ne hale getirildiğini, vergi ve işçi hakları açısından ne düşündüğünü (Danıştay'ın bozacağına inandığımız) uygulamayla da açıkça ortaya koymuştur.

Yasa çıkması için hiçbir çaba harcamayan hükümetin bir tebliğle kazanılmış hakları bile nasıl geriye götürmeye çalıştığı ortadadır.

Bu ortam içinde ekonomik yönden çok güç durumda bırakılan işçiler, çeşitli aşamalarda bulunan sözleşmelerinin de sonuçlanmasını beklemektedir.

HİÇBİR BASKI İŞÇİNİN EKMEK KAVGASINI DURDURAMAZ

Ancak iktidar, süreyi uzatarak zaman kazanmak istemekte, açık seçik işçilerin daha önce sözleşmelerle kazandığı hakları geri alacağını, çok düşük ücret zamlarıyla da sözleşmeleri bağlayacağını söylemektedir. Bunun için Koordinasyon Kurulu kurdu muştur.

Grevleri ertelemekte,
Lokavt ilan etmekte,
Grev esnasında yandaşlarına sendika kurdu rmakta ve yetki bile vermeye kalkmaktadır.

GREV kırıcılığı yapmaktadır. Dürüst mücadele veren sendikacıları, işçi ve kamuoyunda birtakım gerçek dışı sözlerle yıpratmaya kalkmaktadır.

Hiçbir dönemde görülmeyen bir biçimde işçi haklarını gasp etmekte ve sonunda da işçiye verdiği paradan çok fazla hizmet ve üretime zam yaparak kamuoyunda işçi sınıfı ve sendikalarına karşı antipati yaratmaya çalışmaktadır.

Bunun açık örneği THY grevinde yaşanmıştır. Diğer işkollarında da değişik olmayacağı açıktır.

Tüm bu olumsuzluklar içinde KİT'lerdeki 600.000'i aşkın işçinin toplu iş sözleşmelerinin günün ekonomik koşullarına uygun bir biçimde sonuçlandırılması ve demokratik haklarının korunması için eylem ve güç birliğini gerçekleştireceğinden kimse kuşku duymamalıdır.

TPAO VE ATAŞ RAFİNERİLERİNDE UYUŞMAZLIK

Sendikamızın bu kısa dönem içinde 35.000 üyemizi kapsayan sözleşmeleri vardır. Bunun yaklaşık 30.000 kadarı çeşitli KİT'lerde çalışan üyelerimizi kapsamaktadır. Sürdürülen sözleşmelerde olumlu bir gelişme görülmemekte, alınan hakların geriletilmesi istenmektedir.

Bu durum karşısında:

TPAO'nun tüm ülkedeki arama, sondaj, üretim, boru hattı ve rafineri birimlerinde ve Mersin'de kurulu ATAŞ Rafinerisi'nde uyuşmazlığa gidilmiş, Petrol Ofisi'nin tüm ünitelerini kapsayan sözleşme müzakeresinin ikinci turuna gelinmiştir.

Akdeniz Gübre'de Bakanlar Kurulu'nun erteleme süresi bitmiş, grev hakkımız doğmuştur.

Yarımca, Sarıseki Gübre Fabrikalarında ve Ege Gübre Fabrikası'nda uyuşmazlığa gidilmiş, Azot Sanayii'nin Kütahya, Samsun, Elazığ, Gemlik ve Ankara işyerlerini kapsayan müzakerelere başlanmıştır.

Etibank Bandırma Boraks ve Asit Fabrikası'nda uyuşmazlığa gidilmiş, Sümerbank-Gemlik Suniipek, Tarsus-Mensucat Boya Fabrikalarında ve Tekel Kibrit Fabrikası'nda müzakereler olumsuz bir şekilde sürmektedir.

PETKİM Petrokimya Tesisleri,
İPRAŞ Rafinerisi,
İGSAŞ Gübre Fabrikası,
BOTAŞ Boru Hattı işyerleri de sözleşmesi yaklaşan işyerleri arasındadır.

Ayrıca:

Mutlu Akü, Çelik Akü, Pilma Pil, Bürosan, Sedko, Bayer İlaç, Doğu İlaç Fabrikaları, Fürsan, Aygaz, Özgaz gibi işyerleri de müzakere veya uyuşmazlıkta olan işyerlerimiz arasındadır.

SSK İŞÇİNİN GÜVENCESİ OLMA NİTELİĞİNİ YİTİRİYOR

SSK İlaç Fabrikası'nda başlayan grevimiz bugün 102. gününü doldurmuştur. Hiçbir ilgili bulunamamaktadır. Sosyal Güvenlik Bakanlığı SSK'nın bir ilaç fabrikasına sahip olduğunu unutmamıştır. Ya da altında başka nedenler yatmaktadır.

İşverenlerin 20.000.000.000 TL'sine çıkan borcuna göz yuman kurum, emekli maaşlarını zamanında ödeyemez hale gelmiştir.

Hiçbir sağlık tesisinde doktor ve personel bulunamaz, ilacı alamaz hale gelen SSK, her geçen gün işçisinin güvencesi olma niteliğini yitirmektedir.

Bu yapı ve tutum içinde olan kurumun hammaddesi, üretim aracı olmasına rağmen ilaç fabrikasını çalıştırmak istemeyişi, çokuluslu ilaç tekellerine hizmetten başka bir anlam taşımamaktadır.

Bu gerçekleri bilen, hiçbir sosyal hakkı olmayan, bir yıldır asgari ücretle çalışmış olan SSK grevcileri haklı mücadelelerini sonuna kadar inançla sürdürecektir.

BİZ IMF’NİN İŞÇİSİ DEĞİLİZ

Yukarıda belirttiğimiz çeşitli aşamalarda olan sözleşme müzakerelerimizde kazanılmış demokratik haklardan geri gitmemiz düşünülemez gibi, günün ekonomik koşullarına uygun olmayan bir sözleşme bağlatmamız da söz konusu olmayacaktır.

Tüm baskı, oyun ve oyalamaların başarısız kalması, işçi sınıfımızın ve Petrol-İş üyelerinin bilincinde ve örgütlü gücünde yatmaktadır.

Türk-İş kesin tavrını koymak durumundadır.

İşçi haklarına, işçi sınıfına ve sendikalara karşı açık tavır,

Meclislerin çalışmayışı,

IMF ile yapılan anlaşmalar ve özellikle son anlaşma,

Türk-İş’e verilen yetersiz vaatlerin bile yerine getirilmeyip, tersine geliştirilen uygulamalar, Türk-İş’in mayıs ayı sonuna kadar süre tanıyarak eylem yapma kararı almasına neden olmuştur. Türk-İş İcra Kurulu'nun mayıs ayından önceki ve mayıs ayındaki başvuruları hiçbir olumlu sonuç vermemiştir.

Türk-İş İcra Kurulu daha önce yönetim kurulu tarafından karar alınan eylemin başlatılması için 29 Mayıs 1980 günü tekrar yönetim kurulunu olağanüstü toplantıya çağırmıştır.

Emekçi halkımızın, işçi sınıfımızın ve özellikle Türk-İş üyelerinin beklediği bu eylemin göstermelik bir eylem olmayacağı inancı ile üst örgütümüzün bu konuda daha tutarlı ve etkin bir tavır içinde olabilmesi için üzerimize düşen yapılacaktır.

Saygılarımızla.

28 Mayıs 1980

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Petrol-İş Sendikası XVII. Dönem 5. Olağan Başkanlar Kurulu'nun¹ kamuoyuna açıklaması:

Sendikal mücadelenin ağır bir baskı altına alınmak istendiği bir ortamda yapılan kurul toplantımızda aşağıdaki kararlar alınmıştır:

Ekonomik, sosyal ve siyasal bunalımın tüm yükü işçi sınıfına yüklenmeye çalışılmaktadır. Bunun en açık göstergeleri; ücretlerin, kıdem tazminatlarının ve var olan tüm ekonomik, demokratik hakların gasp edilmesine yönelik girişimlerdir. Tekelci güçler iktidar eliyle uygulamaya çalıştıkları bu planı, siyasal olarak da açık bir baskı rejimine geçme olanaklarını yaratmak için kullanıyorlar.

Bunun yanı sıra, 700 bin işçi için sürdürülen toplu sözleşmelerin anlaşmazlıklarla tıkanmaya doğru gitmesi, tekelci sermaye ile işçi sınıfı arasındaki mücadelenin günden güne daha da keskinleşmesi sonucunu doğuruyor. Bir yandan toplu sözleşmelerin anlaşma zeminini tıkayan Toplu Sözleşme Koordinasyon Kurulu ve ücretlerin geriletilmesi anlamına gelen Eşel-Mobil gibi tasarılar tezgâhlanırken; bir yandan da işçilerin bunalımın sonuçlarına uysalca razı edilebilmesine yönelik girişimler sürdürülüyor.

İşçi sınıfımız tüm bu gelişmelerin ve kendisi üzerinde oynanan oyunların bilincinde olarak ekonomik, demokratik savaşımını ödünsüz sürdürmek zorundadır.

---

¹ Başkanlar Kurulu 21-23 Mayıs 1980'de İstanbul'da toplanmıştır. -d.n.

Bu savaşının içinde örgütümüz Petrol-İş de stratejik bir işkolunda en etkin sendika olarak önemli sorumluluklar taşıyor.

Başkanlar Kurulumuz işte tüm bu değerlendirmenin ışığında;

a. 35 bin üyemiz adına sürdürülen toplu sözleşmelerin genel politikasını bir kez daha gözden geçirmiş ve ödünsüz bir ekonomik savaşının yanı sıra en geniş sendikal güç birliği çabalarının yoğunlaştırılmasını,

b. Sınırları hızla genişleyerek sertleşen toplu savaşının varacağı nitel ve nicel boyutları da göz önüne alarak bu toplu savaşımı örgüt içi birlik ve dayanışmamızı pekiştirerek sürdürebilmek için,

18. Genel Kurulumuzun Eylül 1980 tarihinde yapılmasını oybirliği ile kararlaştırmıştır.

Saygılarımızla.

Başkanlar Kurulu Adına

Cevdet Selvi

Musa Kurt

Genel Başkan

Genel Teşkilatlanma Sekreteri

06 Haziran 1980

BASIN VE YAYINIMIZIN DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Batman Rafinerisi'ndeki Patlama Halkın Yaşamına Verilen Önemin(!) Bir Göstergesidir.

31 Mayıs 1980 günü, saat 24.00 sıralarına Batman Rafinerisi'nde meydana gelen gaz tankı patlaması, bilinen bazı gerçekleri bir kez daha tüm çıplaklığı ile ortaya çıkarmıştır.

1954 yılında faaliyete geçen Batman Rafinerisi'nin miadı 20 yıl olarak belirlenmişti. Amortisini 1974 yılında dolduran rafineri, o yıldan bu yana günlük yamalama operasyonlarıyla, büyük tehlikelere karşın çalıştırılmaktadır.

İki yıl önce Dünya Bankası'nca bölgeye gönderilen teknik bir heyet rafineriyi dolaşırken şaşkınlıklarını gizleyememiş; "Siz bu cihazlarla nasıl çalışıyorsunuz? Sizleri çalıştıranlar nasıl çalıştırıyorlar?" diyerek hemen oradan uzaklaşmıştı.

Son patlamadan önce tarafımızdan yapılan çeşitli uyarılara karşın tehlikenin büyüklüğü yöneticilerce de bilindiği halde, yeterli hiçbir önlem alınmamış, bölgedeki tüm insanların hayatlarıyla oynamaya devam edilmiş ve halen de edilmektedir.

Suçlarının telaşına kapılan belirli çevrelerin, gerçekleri halkımızdan gizleyebilmek için olayı nasıl "terörist grupların bir sabotajı" olarak gösterme gayretine girdikleri, kimsenin gözünden kaçmamıştır. Haber bültenlerinde, günlerce "sabotaj" diye feryat edilirken, olayın gerçek nedeni büyük bir titizlikle perde arkasına atılmıştır. Fakat güneş balçıkla sıvanamamış, gerçekler gün ışığına çıkmıştır.

Bir kez daha uyarıyoruz: Rafinerideki tesislerin bundan böyle de günlük yamalamalarla insan hayatına zarar vermeden faaliyetlerine devam etmesi mümkün değildir.

Hem çalışanların hem de çevredeki halkın can güvenlikleri için gerekli önlemlerin acilen alınması için tüm yetkilileri göreve çağırıyor ve önlem alınmadığı takdirde, olacaklardan sorumlu olduklarını bir kez daha hatırlatıyoruz.

Tüm çalışanlara ve halkımıza önemle duyururuz.

Petrol-İş
Batman Şubesi

Ahmet Teymurtaş
Başkan

Süleymen Ayrılmak
İdari Sekreter

12 Haziran 1980

BASIN VE YAYINIMIZIN DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

SSK İlaç Fabrikası'ndaki üyelerimiz adına sürdürülen 1. dönem toplu iş sözleşmesi uyuşmazlıkla sonuçlanmış ve sendikamız bu işyerinde grev kararı almıştı. Beş ay önce başlatılan grevimiz halen sürmektedir. Greve neden olan ekonomik isteklerimiz konusunda ortaya çıkan anlaşmazlığı çözmek için, işveren konumundaki SSK Genel Müdürlüğü ve hatta Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilileriyle defalarca görüşme zemini aranmıştır.

11 Haziran tarihli gazetelerde *Anadolu Ajansı* kaynaklı bir habere göre, Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Sümer Oral grevin bitebilmesi için makul ölçüler içinde anlaşmaya hazır olduklarını açıklamıştır.

Sendikamızca bakanın yaptığı bu açıklama, SSK İlaç Fabrikası'ndaki grev etrafında oluşan kamuoyunu yanıltma amacını taşımaktadır. Çünkü Sayın Bakan'ın uzlaşma zemini aradıklarını, ancak sendikamızın uzlaşmaya yanaşmadığı izlenimi yaratan bu demecinin aksine, konuyla ilgili yetkililerin değil uzlaşma, fabrikaya sahip çıkmaya bile niyetlerinin olmadığı bizim aylardır sürdürdüğümüz çabaların sonuçsuz kalmasıyla kanıtlanmıştır.

Ancak, yine de konuyla ilgili en üst düzeyde bir yetkili olan bakanın bu son demecini bir anlaşma zemini arayışı kabul ediyor ve kendisini, tümü hiçbir sosyal hakka sahip olmadan asgari ücretle çalışan SSK İlaç Fabrikası işçilerine nasıl bir MAKUL ÜCRET ÖLÇÜSÜ düşündüklerini kamuoyuna açıklamaya davet ediyoruz.

Aynı talebimiz Sayın Bakan'a da bir telgrafla bildirilmiştir.

Saygılarımızla.

Cevdet Selvi
Genel Başkan

Adem Yılmaz
Genel Sekreter

Not: Sosyal Güvenlik Bakanı'na gönderdiğimiz telgraf metni:

Sayın Sümer Oral
Sosyal Güvenlik Bakanı
ANKARA

11 Haziran tarihli *Cumhuriyet Gazetesi*'nde yer alan Anadolu Ajansı çıkışlı demecinizde Sosyal Sigortalar Kurumu İlaç Fabrikası'ndaki grevimizin sona ermesi için "MAKUL ÖLÇÜLER İÇİNDE" anlaşmaya hazır olduğunuzu belirtiyorsunuz.

Ancak bundan önce greve yol açan anlaşmazlığın çözümlenebilmesi amacıyla defalarca yaptığımız çağrılarımız demecinizde yer alan düşüncelerin tam tersine, gerek genel müdürlüğünüz ve gerekse bakanlığınız yetkililerince yanıtsız bırakılmıştır.

Demecinizde belirttiğiniz makul ölçülerin neler olduğunu sendikamıza ve KAMUOYUNA açıklamanızı bekliyoruz.

17 Haziran 1980

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Ataş Rafinerisi'nden Sonra TPAO Batman Rafinerisi ve Dörtöl Boru Hattı'nda da Grev Kararı Alındı Petrol Ofis'te Uyuşmazlığa Gidildi...

- (TPAO) Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın arama, sondaj, üretim, boru hattı ve rafineri birimlerinde çalışan toplam 6.000 üyemiz adına sürdürülen toplu iş sözleşmesi müzakereleri, uyuşmazlıkla sonuçlanmış; Uzlaştırma Kurulu'nda da anlaşma sağlanamadığı için sendikamızca tüm bu işyerlerinde grev kararı alınmıştır. Yasal sürenin bitiminden sonra kademeli olarak greve başlanacaktır.
- PETROL OFİS'e bağlı tüm işyerlerinde çalışan yaklaşık 6.000 üyemiz adına sürdürdüğümüz toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sonunda anlaşma sağlanamamış ve uyuşmazlığa gidilmiştir.

GÜBRE FABRİKALARINDA DA GREVE GİDİYORUZ...

- İskenderun–Sariseki Gübre Fabrikası'nda 700 üyemiz ve Yarımca Gübre Fabrikası'nda 450 üyemiz adına sürdürülen görüşmeler de anlaşmazlıkla sonuçlanmış ve bu işyerlerinde de grev kararı alınmıştır. Ayrıca İzmir/Aliağa'da kurulu Ege Gübre Fabrikası'ndaki 300 üyemiz adına yaptığımız toplu sözleşme görüşmelerimiz Uzlaştırma Kurulu'nda da anlaşma sağlanamadığı için sendikamızın grev kararı almasıyla kesilmiştir. Grev kararı alınan bu üç gübre fabrikasında da grev uygulamasına en kısa sürede geçilecektir.
- AZOT SANAYİİ'nin ANKARA Genel Müdürlük, KÜTAHYA, SAMSUN,

ELAZIĞ VE GEMLİK Gübre Fabrikalarında çalışan toplam 6.000 üyemizi kapsayan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri başlamıştır.

- Bandırma'da kurulu ETİBANK Boraks ve Asit Fabrikalarında çalışan 2.000 üyemiz adına sürdürülen görüşmeler de uyuşmazlık noktasına ulaşmıştır.

Tüm bu işyerlerinde sürdürdüğümüz toplu iş sözleşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanmasına yol açan maddeler, ekonomik ve idari konuları kapsamaktadır. İşverenlerin, çağdışı bir anlayışla yaptıkları dayatmaları, değil bu hakların ilerletilmesi, var olan kazanılmış hakları bile geri götürmeye yöneliktir.

Çoluğunu çocuğunu besleyemez, bakkala kasaba borcunu ödeyemez, eski güç yaşam koşullarının bile gerisine gitmiş olan işçiler için önerilen zamlar gülünç denecek düzeydedir.

Ancak sendikamız, mücadelesini üyelerinin ekonomik haklarını günün koşullarına uygun bir düzeye çıkartana kadar sürdürmeye kararlıdır.

Saygılarımızla.

Cevdet Selvi
Genel Başkan

Adem Yılmaz
Genel Sekreter

17 Temmuz 1980

PETROL OFİSİ İŞYERLERİNDE ÇALIŞAN PETROL-İŞ ÜYELERİNE

Değerli Üyelerimiz,

Petrol Ofisi Genel Müdürlüğü, 16.07.1980 tarihli duyurusu ile sendikal bütünlüğümüzü bölmek, olası grev gücümüzü kırmak, toplu iş sözleşmesini işçi ve sendika istekleri doğrultusunda değil, işverenin tek yanlı saptamasına göre sonuçlandırmak amacını gütmüştür.

Hayat pahalılığının % 200, hatta 300 arttığı bir dönemde kabul ettiklerini kıvançla açıkladıkları parasal hakların yetersizliğini ayrıca açıklamaya gerek yoktur.

Her gün yaşam kavgası veren, bakkalın, manavın, kasabın fiyat etiketlerindeki yükselme hızını başı dönerek izleyen bilinçli üyelerimizi, göstermelik hesap cetvelleri ile kandırmanın olanaksızlığını kuşkusuz anlayacaklardır. İmzalandığı sırada fiyatların bugünkünden % 200-300 daha düşük olduğu önceki sözleşme hakları ile kıyaslayarak verdiklerinin çok fazla olduğu izlenimini yaratabileceklerini sanmışlardır.

Bir aldatmacaları da, tüm uyuşmazlığın yalnızca parasal konularda olduğu düşüncesini vermeye çalışmalarıdır. Oysa Ofis yetkilileri üyelerimizin cezalandırılmalarını, işten çıkartılmalarını ve başka işyerlerine nakledilmelerini güvence altına alan mevcut toplu sözleşme hükümlerini değiştirmek istemektedir. Bu hükümler değişirse, üyelerimize diledikleri gibi ceza verecekler, işyerlerini değiştirebilecekler ve işten atabileceklerdir.

İşveren yetkilileri daha da ileri gitmekte, mahkemeler bir üyemizin yasalara aykırı siyasal eylemde bulunduğunu kabul etmese bile, Ofis yetkililerinin beğenmedikleri siyasal görüş ve eylemde bulunanları diledikleri gibi cezalandırmak, nakletmek ve işten atmak hakkını istemektedirler.

Ofis yöneticiliği politiktir ve siyasal iktidarların yapısına göre, her hükümet değişiminde yöneticiler de değişebilmektedir. Ofis yetkilileri, toplu sözleşmeye böyle bir hüküm getirmekle her hükümet değişiminde geniş çaplı işçi kısımlarını meşrulaştırmak istemektedir.

Tüm bu gerçeklerin yanı sıra, toplu sözleşme müzakerelerine katılan Ofis yetkilileri kendi takdirlerine göre karar verme yetkisine sahip değillerdir. Bakanlıklararası Koordinasyon Kurulu'nun karar ve direktifleri dışına çıkma yetki ve olanakları kesinlikle yoktur. Anayasa'nın toplu pazarlık özgürlüğü ilkesini yok etmeyi amaçlayan söz konusu Koordinasyon Kurulu, serbest ve demokratik pazarlık sonucuna göre değil, kendi tek yanlı takdirine göre toplu sözleşme yapmayı yöntemleştirmek istemektedir.

Petrol-İş,

- a. Hayat pahalılığına uygun parasal haklar alınincaya kadar,
- b. Üyelerimizin cezalandırılmaları, nakilleri ve işten çıkarılmalarını güvence altına alan hükümler yeni sözleşmede de yer alınmaya kadar,
- c. Hiçbir üyemizin yasalara aykırılığı mahkeme kararı ile saptanmamış siyasal görüş ve eylemleri nedeniyle cezalandırılmayacağı bir sözleşme kabul edilinceye kadar,
- d. Özgür ve demokratik toplu pazarlık ilkesi benimseninceye kadar,

Demokratik mücadelesini sürdürecektir, yasal hak ve yetkilerini sonuna kadar kullanacaktır.

Durumu bilgilerinize sunar, sendikamıza olan sarsılmaz güveninizle mutlu ve başarılı günler diler, gelecek direktiflerimizi sabır ve inançla beklemenizi, sendikamızın resmi açıklamaları dışında hiçbir söylentiye önem vermemenizi rica ederiz.

Saygılarımızla.

Cevdet Selvi
Genel Başkan

Adem Yılmaz
Genel Sekreter

GENEL MERKEZ

Petrol-İş

TÜRKİYE PETROL, KİMYA, AZOT VE ATOM İŞÇİLERİ SENDİKASI

YILDIZ POSTA CADDESİ EVREN SİTESİ D. BLOK GAYRETTEPE - İSTANBUL TELEFON : 67 46 86 - 87 - 88 - 89

BİLDİRİ, HABER BÜLTENİ

İstanbul, 22 Temmuz 1980

Basın ve Yayının
Değerli Temsilcileri,

Büyükdere'deki Tekel Kibrit Fabrikasında çalışan üyelerimize 21 Temmuz Pazartesi akşamı yapılan silâhlı saldırı sonucu çevrede bulunan bir minibüs şoförü ölmüş ve bir üyemizde ağır yaralanmıştır.

Bu alçakça saldırı, özellikle son günlerde iyice arttırılan işçi sınıfımızı susturmaya, onu anarşi yaratıcısıymış gibi göstermeye ve terör eylemlerine çekmeye yönelik plânların bir parçasıdır.

Bu alçakça saldırıyı kınar ve tüm sendikaları, demokratik kuruluşları tehlike boyutlarına aşmış olan bu demokrasi düşmanlarına karşı daha kararlı ve etkin tavır içinde olmaya çağırırız.

Saygılarımızla

Cevdet Selvi
Genel Başkan

Adem Yılmaz
Genel Sekreter

AMACIMIZ
EKMEK
BARİŞ
ÖZGÜRLÜK

22 Temmuz 1980

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Büyükdere'deki Tekel Kibrit Fabrikası'nda çalışan üyelerimize 21 Temmuz akşamı yapılan silahlı saldırı sonucu çevrede bulunan bir minibüs şoförü ölmüş ve bir üyemiz de ağır yaralanmıştır.

Bu alçakça saldırı, özellikle son günlerde iyice artırılan işçi sınıfımızı susturmaya, onu anarşi yaratıcısıymış gibi göstermeye ve terör eylemlerine çekmeye yönelik planların bir parçasıdır.

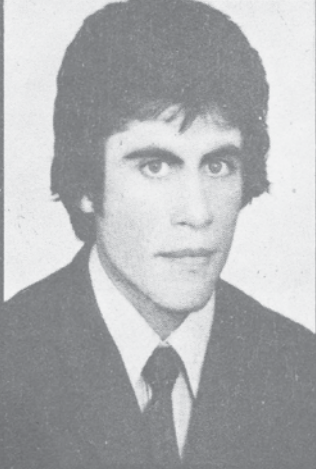
Bu alçakça saldırıyı kınar ve tüm sendikaları, demokratik kuruluşları tehlike boyutlarını aşmış olan bu demokrasi düşmanlarına karşı daha kararlı ve etkin tavır içinde olmaya çağırırız.

Saygılarımızla.

Cevdet Selvi
Genel Başkan

Adem Yılmaz
Genel Sekreter

ANILARI YAŞIYOR...

GANI YUMRUTEPE
1953...

MERYEM KARAKIZ
1954...

AHMET AYDIN
1939...

24 Temmuz Perşembe günü Adana Şubemize bağlı SASA işyerinde çalışan üyelerimiz Gani YUMRUTEPE, eşi Ayşe YUMRUTEPE ve Meryem KARAKIZ'ın üzerlerine, vardiya çıkışı servis aracından indikleri sırada faşistler tarafından yaylım ateşi açılmıştır. Saldırı sonucu Gani YUMRUTEPE ve Meryem KARAKIZ ölmüş, Ayşe YUMRUTEPE de ağır yaralanmıştır.

Bundan iki gün önce de İstanbul'da kurulu Tekel Kibrit Fabrikasında yine vardiya çıkışı üyelerimiz üzerine ateş açılmış ve bir üyemiz yaralanmış, çevredeki bir yurttaş da ölmüştür.

25 Temmuz 1980 günü ise, Kocaeli Şubemize bağlı İGSAŞ işyerinde çalışan üyemiz Ahmet AYDIN polislerce vurularak öldürüldü.

TRT'nin bültenlerinin saptırarak verdiği olay görgü tanıklarına göre şöyle olmuştur :

«25 Temmuz günü Kemal TÜRKLER'in cenaze törenine katılmak için Kocaeli'den İstanbul'a gelen işçiler geldikleri otobüslerle geri dönerken Erenköy Kozyatağı mevkiinde polislerce durdurulmuşlardır. Otobüsten indirilip yere yatırılan işçilere, polisler cop ve silahlarla saldırmışlardır. Bu sırada olay yerinden geçmekte olan ve içinde üyelerimi-

zin de bulunduğu otobüs durmuş ve işçiler, olayın nedenini öğrenmek için otobüsten inmişlerdir. Bu sırada polisler otobüsten inen işçi kalabalığına ateş açmışlar ve üyemiz Ahmet AYDIN başının ARKASINDAN aldığı kurşun yarasıyla ölmüştür.»

Adana'da üyelerimiz Gani YUMRUTEPE ve Meryem KARAKIZ'ın faşistlerce öldürülmesinden hemen bir gün sonra da Ahmet AYDIN'ın polislerce öldürülmesi, ülkemizde faşist terörün yanısıra devlet terörünün de hızla tırmandığını gösteren sadece birer örnek olaydır.

MHP destekli Demirel iktidarı, ülkemizi kan gölüne çevirmektedir. Faşist terör ve ona destek olan devlet terörünün yanısıra, peşpeşe grevler erteleniyor, işçi sınıfının elindeki tüm yasal haklar gasp edilmek isteniyor, yeni baskı yasalarıyla demokrasiden yana güçler susturulmak isteniyor.

Ancak işçi sınıfı susmayacaktır. Susmayacağını, faşizm özlemcilerine dur diyebileceğini Türkler'in öldürülmesine gösterdiği kitlesel direnişlerle bir kez daha kanıtlamıştır.

Gericî faşist güçler şunu da iyice bilmelidirler ki, aramızdan aldıkları yiğit sınıf kardeşlerimizin anısını faşizm özlemcilerinin saldırılarını boşa çıkartarak yaşatacağız.

25 Temmuz 1980

BASIN VE YAYININ TEMSİLCİLERİ

24 Temmuz Perşembe günü Adana Şubemize bağlı SASA işyerinde çalışan üyelerimiz Gani Yumrutepe, eşi Ayşe Yumrutepe ve Meryem Karakız'ın üzerlerine, vardiya çıkışı servis aracından indikleri sırada faşistler tarafından yaylım ateşi açılmıştır. Saldırı sonucu Gani Yumrutepe ve Meryem Karakız ölmüş, Ayşe Yumrutepe de ağır yaralanmıştır.

Bundan iki gün önce de İstanbul'da kurulu Tekel Kibrit Fabrikası'nda yine vardiya çıkışı üyelerimiz üzerine ateş açılmış ve bir üyemiz yaralanmış, çevredeki bir yurttas da ölmüştür.

Gerici faşist güçlerin son aylarda azınlık iktidarının da desteğiyle yoğunlaştırdığı saldırılar doğrudan işçi sınıfımızı hedef almaktadır.

Ancak şurası iyi bilinmelidir ki bu ve benzeri saldırılar bizi savaşımızdan caydıramayacak ve faşist güçlerin tezgâhladığı provokasyona sürükleyemeyecektir.

Cinayetleri tezgâhlayan gerici faşist güçler ve onların elebaşları işçi sınıfımızdan gereken dersi alacaklardır.

Öldürülen yiğit arkadaşlarımızın anısı savaşımızda yaşatılacaktır.

Saygılarımızla.

Cevdet Selvi
Genel Başkan

Adem Yılmaz
Genel Sekreter

28 Temmuz 1980

BASIN VE YAYININ TEMSİLCİLERİ

25 Temmuz 1980 günü Kocaeli Şubemize bağlı İGSAŞ işyerinde çalışan üyemiz Ahmet AYDIN polislerce vurularak öldürüldü.

TRT'nin bültenlerinde saptırarak verdiği olay görgü tanıklarına göre şöyle olmuştur:

“25 Temmuz günü Kemal TÜRKLER'in cenaze törenine katılmak için Kocaeli'den İstanbul'a gelen işçiler geldikleri otobüslerle geri dönerken Erenköy Kozyatağı mevkiinde polislerce durdurulmuşlardır. Otobüsten indirilip yere yatırılan işçilere polisler cop ve silahlarla saldırmışlardır. Bu sırada olay yerinden geçmekte olan ve içinde üyelerimizin de bulunduğu otobüs durmuş ve işçiler olayın nedenini öğrenmek için otobüsten inmişlerdir. Bu sırada polisler otobüsten inen işçi kalabalığına ateş açmışlar ve üyemiz Ahmet AYDIN başının ARKASINDAN aldığı kurşun yarasıyla ölmüştür.”

Adana'da üyelerimiz Gani YUMRUTEPE ve Meryem KARAKIZ'ın faşistlerce öldürülmesinden hemen bir gün sonra da Ahmet AYDIN'ın polislerce öldürülmesi ülkemizde faşist terörün yanı sıra devlet terörünün de hızla tımandığını gösteren sadece birer örnek olaydır.

MHP destekli Demirel iktidarı ülkemizi kan gölüne çevirmektedir. Faşist terör ve ona destek olan devlet terörünün yanı sıra peş peşe grevler erteleniyor, işçi sınıfının elindeki tüm yasal haklar gasp edilmek isteniyor, yeni baskı yasalarıyla demokrasiden yana güçler susturulmak isteniyor.

Ancak işçi sınıfı susmayacaktır. Susmayacağını, faşizm özlemcilerine dur diyebileceğini Türkler'in öldürülmesine gösterdiği kitlesel direnişlerle bir kez daha kanıtlamıştır.

Gerici faşist güçler şunu da iyice bilmelidirler ki, aramızdan aldıkları yiğit sınıf kardeşlerimizin anısını faşizm özlemcilerinin saldırılarını boşa çıkartarak yaşatacağız.

Saygılarımızla.

Cevdet Selvi
Genel Başkan

Adem Yılmaz
Genel Sekreter

04 Ağustos 1980

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİNE

Sendikalara Yönelik Saldırılar, DİSK'i Kapatma Girişimleri ile Yeni Bir Aşamaya Geldi.

DİSK'in kapatılması için tekelci sermaye çevrelerinin bugünlerde yoğunlaştırdığı kampanya ve girişimler tüm sendikaları olduğu gibi, sendikamızı da yakından ilgilendirmektedir.

Yarım milyon işçinin örgütlü olduğu DİSK'in kapatılma çalışmaları, içinde bulunduğumuz toplu sözleşme döneminde daha ayrı bir anlam taşımaktadır. IMF buyruklarına göre ekonomiyi yönlendirenlerin, ekonomik bunalımlarının tüm yükünü emekçilere çektirmek isteyenlerin, iflas etmiş politikalarına rağmen iktidarlarını baskı ve zorbalıkla sürdürmek isteyenlerin karşısında işçi sendikaları aşılması güç bir engeldir. Bu nedendir ki, sendikaları yok etmek veya sermaye beslemesi sendikacıların eline vermek için sürekli gedik aramaktadırlar.

Bu arada sendikaları doğrudan kapatma girişimlerine de hız verdiler. Ama öte yandan anarşinin gerçek yaratıcıları olduğu apaçık olan örgütlerin, faşist tabella sendikalarının dosyaları savcılıklarda kabarıp giderken, faşist terörün uygulayıcıları olan suçlular hapisanelerde tutulamazken, kamuoyunun gözlerinin içine baka baka, terörün demokratik hak ve özgürlüklerden kaynaklandığını ve bu nedenle de baskı yasalarının çıkarılması savunulurken; işçilerin ekonomik ve demokratik mücadelesini veren sendikaları kapatmayı denemenin tek amacı vardır. O da demokrasi güçlerini yok etmektir.

Bu açık tehlike karşısında vakit geçirmeden ve konfederasyon farkı gözetmeksizin tüm sendikaları ve demokratik kuruluşları güç ve eylem birliği içinde öncelikle DİSK'in kapatılma girişimi olmak üzere, tüm anti-demokratik uygulamalara karşı çıkmaya çağırıyoruz.

Saygılarımızla.

Adem Yılmaz
Genel Sekreter

Münip Tepeci
Genel Mali Sekreter

21 Ağustos 1980

BASIN VE YAYININ TEMSİLCİLERİ

Demirel iktidarı ve onun ekonomi-politikasına yön veren tekelci sermaye, uzlaşmaz bir tutumla toplu sözleşmelerin sonuçlanmasını engellemekte ve işçileri greve zorlamaktadır. Öte yandan alınan grev kararları ise sudan gerekçeler ve yasal olmayan biçimlerle yaygın olarak ertelenmektedir.

Ayrıca işçi sınıfımızın sendikal mücadelesinin doruk noktaya çıkmakta olduğu bugünlerde, sermaye sözcüleri de sendikalara karşı yoğun bir saldırı halinde görülmektedir.

Bu saldırının en tanınmış sözcüsü ise kuşkusuz, “Gölge Başbakan” olarak da bilinen ve işçi düşmanı çevrelerin komuta merkezinde olan Turgut ÖZAL’dır. Basında peş peşe verdiği işçi düşmanı demeçleri ile hedefinin ne olduğunu açıkça ortaya koyan ÖZAL ve onun gibilerine en iyi yanıtı petrol ve kimya işçileri verecektir.

IMF’nin buyruğu ve iktidarın açık politikası olan ve bunalımın yükünü işçi sınıfının üzerine yıkmayı amaçlayan dayatmacı, uzlaşmaz tutumun sürmesi yüzünden sendikamız da toplu bir grev mücadelesine hazırlanmaktadır:

Grev kararı alıp Bakanlar Kurulu'nun bu kararları ertelediği işyerleri şunlardır:

- 1- ATAŞ RAFİNERİSİ; MERSİN
- 2- PETROL OFİSİ; Bütün Türkiye’deki Bölge Müdürlükleri ve Depoları,
- 3- T.P.A.O.; Bütün Türkiye’deki Arama, Sondaj, Üretim ve Rafineri Üniteleri,
- 4- DÖRTYOL BORU HATTI

- 5- GÜBRE FABRİKALARI T.A.Ş.; YARIMCA VE SARISEKİ,
- 6- EGE GÜBRE SANAYİİ A.Ş.; İZMİR, ALİAĞA
- 7- ETİBANK BORAKS VE ASİT FABRİKALARI A.Ş.; BANDIRMA
- 8- S.S.K. İLAÇ FABRİKASI; İSTANBUL

Bu işyerlerinin dışında, işverenlerin dayattığı aynı politika sonucu özel sektördeki akü ve benzeri sanayilerinde de sendikamız grev kararı almış bulunuyor.

Ayrıca sözleşmeleri süren veya başlamak üzere olan;

- a. AZOT Sanayii; Genel Müdürlük ve tüm Türkiye'deki Fabrikaları,
- b. İPRAŞ RAFİNERİSİ; KOCAELİ
- c. PETKİM, Petro-Kimya Tesisleri; YARIMCA
- d. BOTAŞ – IRAK PETROL BORU HATTI; YUMURTALIK
- e. SÜMERBANK VİSKOZ–GEMLİK VE MENSUCAT BOYALARI; TARSUS

işyerlerinde de uzlaşmaz eğilim devam edecek görünmektedir.

Yukarıda sayılan tüm bu işyerlerinde istemlerimize olumlu yaklaşımların gerçekleşmemesi halinde ertelemelerin bitmesiyle birlikte önümüzdeki aydan itibaren kademeli olarak grev uygulamalarına başlanacaktır.

Yıl sonuna kadar 35 bine yakın üyemizi kapsayacak bir grev eylemi ile PETROL, KİMYA (ilaç dâhil) ve GÜBRE sanayilerindeki hemen tüm üretim durmuş olacaktır.

Sendikamız, koşullar ne olursa olsun tekellerin toplu sözleşmelerdeki dayatmalarına karşı en etkin mücadeleyi vererek üyelerinin ekonomik ve demokratik haklarını daha ileriye götürmeye kararlıdır.

Saygılarımızla.

Petrol-İş

Cevdet Selvi
Genel Başkan

Adem Yılmaz
Genel Sekreter

GENEL MERKEZ

Petrol-is

TÜRKİYE PETROL, KİMYA, AZOT VE ATOM İŞÇİLERİ SENDİKASI

YILDIZ POSTA CADDESİ EVREN SİTESİ D BLOK GAYRETTEPE - İSTANBUL

TELEFON : 67 46 86 - 87 - 88 - 89

BİLDİRİ, HABER BÜLTENİ

İstanbul, 11 Eylül 1980

Basın ve Yayının Temsilcileri,

"TÜRKİYE'DE İŞÇİ ÜCRETLERİ DONDURULMUŞTUR."
"ÜRETİM ARTIŞI BASKI VE TEHDİTLE SAĞLANAMAZ."

AP Azınlık İktidarı İŞÇİ ÜCRETLERİNİ DONDURMAK istiyor. Bu amaçla müzakerelerin oyalanmasıyla, uyumsuzluk kurullarıyla, Koordinasyon Kurullarıyla, GREV ertelemeleriyle Toplu Sözleşmelerin bağitlanmasını engellemektedirler. Bu uygulamaları ile işçileri 1978'de alınan ücretlerde çalışmaya mahkûm etmek istemektedirler. Ayrıca sözleşmelerde belirtilen ödenekleri bile verilmemekte veya zamanında ödeme yapılmamaktadır.

Doğ Gemî-Liman, Şeker, Cam, Metalurji (Maden), D.Demir Yolları, Tekstil (kısmen), Gazete ve Basım, Petro-Kimya İşkolu ve daha pek çok işçinin çalıştığı işkollarında ücretler açıkça dondurulmak isteniyor.

Böylesine toplu bir mücadele içinde olunurken bir veya birkaç işyerinde sözleşmenin bağitlanması pek fazla anlam taşımamaktadır. Sorun, toplu mücadele çerçevesi içinde ve yine çözümü de aynı şekilde değerlendirmelidir. Grevdeki, direnişteki, sözleşmeleri süren ve uyumsuzlukta olan tüm işçilerin mücadelesi ve kazanımları birbirinden ayrılamaz.

AP Azınlık İktidarının tavrını Enerji Bakanının basına yansıyan "Sıkı Yönetim var, sendikalar onu düşünsün" sözü açıkça ortaya koymaktadır. Şu söylenmek isteniyor, ya dayattığımız ücretlerin dondurulmasına boyun eğersiniz veya biz size zorla boyun eğdiririz.

Öte yandan TİSK Genel Başkanı Halit Narin'de üretimin artması için "DGM'lerin çıkarılmasının" şart olduğunu söylemesi iktidarla aralarında nasıl bir ağız birliği içinde olduklarını açıkça gösteriyor. İşçi sınıfımızın tekelci dayatmalar karşısında en demokratik hakkı ve en büyük silaha olan grev mücadelesi anarşi gibi gösterilmeye çalışılmaktadır. Günün koşullarına göre taleplerimizin kabul edilmediği sözleşmeler bağitlanmadığı sürece ekonomik mücadelenin etkin aracı olan grevlerinizi sürdüreceğiz.

/c.

AMACIMIZ

EKMEK

BARİŞ

ÖZGÜRLÜK

11 Eylül 1980

BASIN VE YAYININ TEMSİLCİLERİ

“Türkiye’de İşçi Ücretleri Dondurulmuştur”

“Üretim Artışı Baskı ve Tehditle Sağlanamaz”

AP Azınlık İktidarı İŞÇİ ÜCRETLERİNİ DONDURMAK istiyor. Bu amaçla müzakerelerin oyalanmasıyla, Uyuşmazlık Kurullarıyla, Koordinasyon Kurullarıyla, GREV ertelemeleriyle toplu sözleşmelerin bağitlanmasını engellemektedirler. Bu uygulamaları ile işçileri 1978’de alınan ücretlerde çalışmaya mahkûm etmek istemektedirler. Ayrıca sözleşmelerde belirtilen ödenekleri bile verilmemekte veya zamanında ödeme yapılmamaktadır.

Dog gemi-liman, şeker, cam, metalürji (maden), D. Demir Yolları, tekstil (kısmen), gazete ve basım, petro-kimya işkolu ve daha pek çok işçinin çalıştığı işkollarında ücretler açıkça dondurulmak isteniyor.

Böylesine toplu bir mücadele içinde olunurken bir veya birkaç işyerinde sözleşmenin bağitlanması pek fazla anlam taşımamaktadır. Sorun, toplu mücadele çerçevesi içinde ve yine çözümü de aynı şekilde değerlendirmelidir. Grevdeki, direnişteki, sözleşmeleri süren ve uyuşmazlıkta olan tüm işçilerin mücadelesi ve kazanımları birbirinden ayrılamaz.

AP azınlık iktidarınının tavrını Enerji Bakanı'nın basına yansıyan “Sıkıyönetim var, sendikalar onu düşünsün” sözü apaçık ortaya koymaktadır. Şu söylenmek isteniyor, ya dayattığımız ücretlerin dondurulmasına boyun eğersiniz veya biz size zorla boyun eğdiririz.

Öte yandan TİSK Genel Başkanı Halit Narin’in de üretimin artması için

“DGM’lerin çıkarılmasının” şart olduğunu söylemesi iktidarla aralarında nasıl bir ağız birliği içinde olduklarını açıkça gösteriyor. İşçi sınıfımızın tekeli dayatmalar karşısında en demokratik hakkı ve en büyük silahı olan grev mücadelesi anarşi gibi gösterilmeye çalışılmaktadır. Günün koşullarına göre taleplerimizin kabul edilmediği, sözleşmeler bağitlanmadığı sürece ekonomik mücadelenin etkin aracı olan grevlerimizi sürdüreceğiz. Gerçekten üretim isteniyorsa, işverenler de çok iyi bilirler ki bu ancak; günün koşullarına göre sözleşmeler bağitlandığında ve insanca yaşam koşullarına kavuşulduğunda gerçekleşebilir.

Baskı ve tehdit kesinlikle bir çözüm değildir.

Grevlerimizin Bakanlar Kurulu'nca ertelendiği işyerleri ve erteleme sürelerinin bitiş tarihleri:

- Mersin’de kurulu ATAŞ Rafinerisi’ndeki grevimizin erteleme süresi 13 Eylül 1980 günü sona erecektir.
- TPAO Batman Rafinerisi ve ülkemizdeki tüm arama, sondaj ve üretim ünitelerindeki grevimizin erteleme süresi 23 Eylül 1980 günü sona erecektir.
- İzmir Aliğa’da kurulu Ege Gübre Fabrikaları’ndaki grevimizin erteleme süresi 11 Ekim 1980 günü sona erecektir.
- Yarımca ve İskenderun’da kurulu Gübre Fabrikaları’ndaki grevlerimizin erteleme süreleri 19 Ekim 1980’de sona erecektir.
- Petrol Ofisi’nin ülkemizdeki tüm işyerlerindeki grevlerimizin erteleme süreleri 24 Ekim 1980 günü sona erecektir.
- İstanbul’da kurulu SSK İlaç Fabrikası’ndaki grevimizin erteleme süresi 8 Ekim 1980 günü sona erecektir.
- Bandırma’da kurulu Boraks ve Asit Fabrikaları’ndaki grevlerimizin erteleme süreleri 2 Kasım 1980 günü sona erecektir.

Tarsus'ta Sümerbank Mensucat, Gemlik'te Suni ipek, AZOT'un Kütahya, Samsun, Elazığ, Gemlik ve Ankara'daki işyerleri için sürdürülen sözleşme görüşmeleri “uyuşmazlık” noktasında ve Uzlaştırma Kurulu'ndadır.

İPRAŞ Rafinerisi'ndeki müzakerelerimiz sürmektedir.

Petro-Kimya Tesisleri ve Irak Boru Hattı (BOTAŞ) işyerleri dâhil pek çok işyerleri için sözleşme hazırlıklarımız tamamlanmıştır.

Erteleme süreleri dolan işyerlerindeki grevlerimizi hemen başlatacağız ve günün koşullarını da dikkate alarak haklarımızı alıncaya kadar sürdüreceğiz.

Saygılarımla.

Cevdet Selvi

Petrol-İş Genel Başkanı

GENEL MERKEZ

Petrol-İş

TÜRKİYE PETROL, KİMYA, AZOT VE ATOM İŞÇİLERİ SENDİKASI

YILDIZ POSTA CAD. EYREN SİTESİ D. BLOK GAYRETTEPE - İSTANBUL TELEFON : 66 06 54 - 66 06 55 - 66 06 56

BİLDİRİ, HABER BÜLTENİ

PETROL-İŞ
BAŞKANLAR KURULU

(Genel Başkan Cevdet SELVİ'nin açılış konuşması)

Basınıımız ve TV'nin Değerli Temsilcileri,
Sayın Başkanlar,

23.12.1981

Ülkemiz iç ve dış gelişmeler açısından çlağanüstü günler yaşamaktadır. Yunanistan'ın uzlaşmaz tutumu, Kıbrıs Rum yönetiminin silah depolaması, İsrail'in Golan Tepeleri ile ilgili kararı, Polonya'nın durumu ~~ve diğer gelişmeler~~ AET'nin ülkemizle ilgili olumsuz tutumu.

Yurt dışında çalışan özellikle Almanya'daki işçilerimizin vize ile bağlayan ve giderek insan haklarına ve insanlığa ters düşen davranış ve kararlar karşısındaki mağduriyetlerini küçük birer örnek olarak görebiliriz.

Diğer taraftan halkımız, yeni demokrasinin ve insan haklarına uygun evrensel özgürlüklerin bekleyişi içinde, Danışma Meclisi, kendimize özgü olaçağı açıklanan yeni bir Anayasa oluşturmaya çalışmaktadır.

Ekonomimizde de, öncelikle gelir artışları sınırlanmış, halkın satın alma gücü azaltılarak piyasa talebi azaltılmıştır. Emisyona dayalı ucuz kredi muslukları kısılmış, pahalı yatırımlar önlenmek istenmiştir.

Özel girişime yeni finansman kaynağı olarak küçük halk tasarrufları gösterilmiş, halka açılıp ihracata yönelmeleri önerilmiştir. Yüksek faiz politikası ve yaygınlaşan Bankerlik sistemleriyle halk tasarrufları büyük ölçüde toparlanmıştır. Ancak bu yeni kaynak hem geçmişin geniş kredi olanaklarının yerini beklenen ölçüde tutamamış, hem de umulandan pahalı olmuştur. İhracat patlaması da istenen düzeye erişememiştir. Bunun yanı sıra talebin azalması, tüm reklâm ve taksitli satış uğraşlarına karşın stokları artırmıştır. Böylece yatırımlar durmuş, ekonomik büyüme görülmez olmuş ve işsizlik alabildiğine artmaya başlamıştır.

İşçiler, memurlar ve tüm ücretliler azalan satın alma güçleri nedeni ile, gün geçtikçe ağırlaşan yaşam koşulları altında iken, onlardan önce işverenlerin şikâyete başladıkları görülmektedir. Sanayiciler; bir ay sonrasında değil, akşamını düşünmeye başladıklarını söylemektedir.

./..

AMACIMIZ

EKMEK

BARİŞ

ÖZGÜRLÜK

23 Aralık 1981

PETROL-İŞ BAŞKANLAR KURULU

Genel Başkan Cevdet SELVİ'nin açılış konuşması:

Basınımız ve TV'nin Değerli Temsilcileri,

Sayın Başkanlar,

Ülkemiz iç ve dış gelişmeler açısından olağanüstü günler yaşamaktadır.

Yunanistan'ın uzlaşmaz tutumu,

Kıbrıs Rum yönetiminin silah depolaması,

İsrail'in Golan Tepeleri ile ilgi kararı,

Polonya'nın durumu,

AET'nin ülkemizle ilgili olumsuz tutumu.

Yurtdışında çalışan, özellikle Almanya'daki işçilerimizin vize ile başlayan ve giderek insan haklarına ve insanlığa ters düşen davranış ve kararlar karşısındaki mağduriyetlerini küçük birer örnek olarak görebiliriz.

Diğer taraftan halkımız, yeni demokrasinin ve insan haklarına uygun evrensel özgürlüklerin bekleyişi içinde, Danışma Meclisi, kendimize özgü olacağı açıklanan yeni bir Anayasa oluşturmaya çalışmaktadır.

Ekonomimizde de öncelikle gelir artışları sınırlanmış, halkın satın alma gücü azaltılarak piyasa talebi azaltılmıştır. Emisyona dayalı ucuz kredi muslukları kısılmış, pahalı yatırımlar önlenmek istenmiştir.

Özel girişime yeni finansman kaynağı olarak küçük halk tasarrufları gösterilmiş, halka açılıp ihracata yönelmeleri önerilmiştir. Yüksek faiz politikası ve yaygınlaşan bankerlik sistemleriyle halk tasarrufları büyük ölçüde toparlanmıştır. Ancak bu yeni kaynak hem geçmişin geniş kredi olanaklarının yerini beklenen ölçüde tutamamış, hem de umulandan pahalı olmuştur. İhracat patlaması da istenen düzeye erişememiştir. Bunun yanı sıra talebin azalması, tüm reklam ve taksitli satış uğraşlarına karşın stokları artırmıştır. Böylece yatırımlar durmuş, ekonomik büyüme görülmez olmuş ve işsizlik alabildiğine artmaya başlamıştır.

İşçiler, memurlar ve tüm ücretliler azalan satın alma güçleri nedeni ile gün geçtikçe ağırlaşan yaşam koşulları altında iken, onlardan önce işverenlerin şikâyete başladıkları görülmektedir. Sanayiciler, bir ay sonrasını değil akşamını düşünmeye başladıklarını söylemektedirler.

Oysa dar gelirli halkımız, her sabah akşama nasıl varacağının hesabına düşmüştür. Geçmişte enflasyondan şikâyet eden ve bunun sorumluluğunu işçilere ve sendikalara yükleyenlerin şimdi enflasyonu savduklarını görmek bir hayli ilginç olmaktadır.

İşçilerin yaşam koşullarını iyileştirmekteki en önemli yasal umutları toplu iş sözleşmeleridir. Oysa YHK¹ toplu iş sözleşmelerini beklenen süre ve yeterlikte sonuçlandıramamaktadır. Bunu istese de gerçekleştirmesi güçtür.

Çünkü yüzlerce toplu iş sözleşmesi YHK'da yığılmaktadır. (Şu anda sadece Petrol-İş'in 69 işyerine ait toplu sözleşmesi YHK'dadır.)

Bu sorunun en sağlıklı çözümünü işveren ve sendikanın karşılıklı müzakere ile bulabileceği inancındayız. Bu suretle yığılmalar ortadan kalkacak, bir an önce sözleşmeler bitecektir. İşyerinin özelliği daha detaylı görüşülebilecek verimi artırıcı, huzuru sağlayıcı yollar ve maddeler o işyerinin özelliğine uygun ve daha gerçekçi bir biçimde bulunabilecektir.

---

1 Yüksek Hakem Kurulu. -d.n.

Ayrıca Őu anda műzakeresi yapılan 1982 yılı iŐŐi űcret zamları tespit edilirken, geŐmiŐ 1980-1981 űcret zamları ile aynı yıllar iŐindeki hayat pahalılığı gerŐekŐi bir biŐimde değerlendirilmeli ve 1982 yılının gelecek pahalılığı da buna eklenerek belirlenmelidir.

Bunun yanı sıra, belirli kurum ve kuruluŐların yayınladığı istatistiklerde aŐıklanan rakamlarla gerŐek yaŐamdaki pahalılığın ilgisini bulmanın műmkűn olmadığı herkesŐe malumdur.

1980-1981 yıllarında elektrikte % 400, Terkos suyunda % 220, benzinde % 202, gazyaĐında % 368, fuel-oil'de % 500, tűp gazda % 414 artıŐın olduĐu ve bunun diĐer temel ihtiyaŐ maddelerine yansımaları dűŐűnűlűr, bir de hesabını yapmak műmkűn olmayan KİRALARDAKİ yűkseliŐ ilűve edilirse, iŐŐilerin reel űcretlerinden ne kadar geriye gittiĐi aŐıkŐa gűrűlecektir. Bu nedenle 1982 űcret zamlarının en adil bir biŐimde saptanmasını beklemekte ve ummaktayız.

Ayrıca, piyasa koŐulları ile karŐılaŐtırıldıĐında yűrűrlűkteki asgari űcretin de oldukŐa yetersiz kaldıĐı gűrűlmektedir. Asgari űcretin anlamını koruması iŐin her yıl dűzenlenmelidir. Ŭlkemiz koŐullarının asgari űcretin her yıl dűzenlenmesini zorunlu kıldıĐını, geŐmiŐ uygulamalar da gűstermektedir.

Sosyal Sigortalar Yasası deĐiŐikliĐi ile pek Őok haklar geriye gűtűrűlműŐtűr.

Yeni yılda bu haksızlıklardan bir kısmının dűzeltileceĐi aŐıklanmıŐtır. Ancak emekli aylıĐının hesabında son űç yıl yerine beŐ yıllık gelir ortalamasının alınması ve ortalama űcretin % 70'i yerine % 60'ı űzerinden aylık baĐlanması, ilaŐ ve doktor parası gibi konulara aŐıklamada yer verilmediĐi gűrűlműŐtűr. GerŐekten haksızlıkların dűzeltilmesi ve adaletin saĐlanması isteniyorsa bűtűn geriye gűtűrűlen hakların dűzeltilmesi gerekir.

Ayrıca basında da tartıŐılan yeni SSK Yasa Tasarısı'nda SSK ŐalıŐanlarının ve aylık alan emeklilerin kurum yűnetimindeki temsil haklarının kaldırılması da yeni bir haksızlık ve geriye gidiŐ olarak gűrűlmektedir.

Sayın Sosyal Gűvenlik Bakanı'nın bu konuya eĐilerek dűzeltmesini beklemekteyiz.

Yürürlüğe konan sözleşmelerin uygulanmasında da sorunlar artmakta, Bölge Çalışma Müdürlüklerinde müracaatlar yığılmaktadır. Uyuşmazlıkların daha kısa sürede sonuçlanması için yeni yol ve yöntemler bulunmasını arzulamaktayız.

Değerli Başkanlar,

Başta da belirttiğim gibi iç ve dış gelişmeler ulusça dikkatli olmamızı ve eskisinden daha da birlik ve beraberlik içinde bulunmamızı gerektirmektedir. Bu toplumu oluşturan tüm bireylerin sorumluluk ve karşılıklı anlayış duygularıyla hareket edeceğine, tüm işçilerimizin geçmişin olumsuzluklarına dönmeyecek, ülkemizin gelecekte daha sağlıklı bir yapıya kavuşması için üzerine düşen görevi samimiyetle yerine getireceğine inancım tamdır.

Saygılarımla.

24 Şubat 1982

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Tarihinin en önemli ekonomik darboğazlarından birini yaşayan ülkemizde, son günlerde en çok tartışılan konu ücretler konusu olmaktadır ve bu konu çerçevesinde özellikle işveren kesimi, ücretlerin ülke ekonomisinin kaldırmayacağı kadar yüksek bir yük oluşturduğunu iddia edegelmektedir. Hatta bu konudaki şikâyetlerini ücretlerin, ekonominin genel yapısından kaynaklandığını bildiğimiz enflasyonun dahi temel nedeni olduğu ve dolayısıyla sınırlandırılması gerektiği görüşüne kadar vardırırmaktadırlar.

Ancak gerçek hiç de böyle değildir. Türkiye’de ücretlerin gerçek değeri özellikle son dört yılda hızla düşmüş ve satın alma gücü 1963 ortalamasının bile gerisine inmiştir.

Ücretlerin genel olarak yüksek olduğunu savunan kesimlerin hemen her zaman başvurdukları ve kanıt olarak öne sürdükleri kaynak, sendikamız üyesi olan ve çoğu yabancı çokuluslu işletmeleri kapsayan petrol sektörü işçilerinin ücretleri olmaktadır.

Gerçekten de petrol sektöründe çalışan işçilerin ücretleri Türkiye ortalamasının üzerinde görülmektedir. Ancak bu bütün petrol sektörünün değil, sadece bu sektördeki işçilerin % 10’unu içermektedir. Yine de bu ücretlerin göreceli olarak yüksek olmasının pek çok nedeni olduğu gibi (ki bunları aşağıda açıklayacağız) Türkiye’deki tüm işçi sayısının içinde binde yedi gibi küçük bir oran tutan bu sektör işçilerinin ücretlerinin Türkiye ortalamasını ne ölçüde etkileyeceği ise herhalde yeterince açıktır.

Kaldı ki ‘yüksek’ diye nitelenen bu ücret düzeyi bir ailenin insanca asgari koşullarda yaşayabilmesi için gerekli olandan yine de azdır. Yüksek ücret olsa bile bu asgari düzeyin üstünde bir yaşam sağlayacak ücret olabilir.

‘Yüksek’ diye nitelendirilen ücreti alan petrol sektörünün bir bölüm işçilerinin, bu ortalamanın üstündeki ücreti alabilmelerinin nedenlerine gelince:

- Bu işyerlerinde (ki çoğu yabancı sermaye gruplarına aittir) çalışan işçiler kimi yerde üç, hatta yer yer dört kişinin işini yapmak durumundadırlar. Bu durum bir yandan işin ağırlığını artırırken, bir yandan da ülkemizin en temel sorunlarından olan istihdam sorunuyla da çelişmektedir.

- İşin bu denli ağır olmasının yanında yoğun olarak uygulanan fazla mesai de ücreti nispi olarak artırmaktadır. (Unutulmamalıdır ki sözü edilen yüksek ücretler giydirilmiş ücretlerdir.)

- Bu sektörde çalışan işçiler uzun süreler için açık arazi, sondaj kulesi gibi ağır mahrumiyet bölgelerinde çalışmaktadırlar.

- Yapılan iş niteliği gereği tahsilli ve yüksek vasıflı işçiye ihtiyaç göstermekte ve bununla bağlantılı olarak her işçiye yüklenen sorumluluk payları da olabildiğince ağır olmaktadır.

Ayrıca verilen rakamlar aslında gerçek ortalamayı yansıtmamaktadır. Bu ortalamanın yüksek görülmesini sağlayan, 20.000 petrol işçisinin içinde gerçekten yüksekçe ücret alan % 15’lik bir dilimdir. Bütünü kapsam dışı olan bu grubun ücret ortalaması kapsam içi olan % 85 oranındaki sendikalı işçinin ücret ortalamasını yüksek göstermektedir. Şöyle ki, yabancı bir şirket olan Shell’e ait bir işyerinde aynı tarihte ve 1.530 TL brüt aylık ile işe başlayan iki işçiden kapsamda kalan yani sendikalı olan işçi, bugün 41.000 TL giydirilmiş brüt aylık alırken, diğeri yani kapsam dışı olan 130.700 TL almaktadır. İşte bu durum sendikalı işçilerin ortalama ücretini dolaylı olarak yüksekmış gibi göstermektedir.

Üstelik işçilik girdisinin % 5 gibi çok küçük bir yer tuttuğu bu sektörün; verim, kârlılık ve stratejik önemi de göz önüne alındığında ödenen ücretlerin yapılan işin önem, sorumluluk ve ağırlık derecesine göre aslında olması gerekenden düşük olduğu kolaylıkla anlaşılacaktır.

Burada bir kez daha yinelemek istiyoruz ki, ücretlerin yüksek olduğu yolundaki görüşler gerçek verilerin ışığı altında incelendiğinde, bu görüşlerin sahiplerinin temel niyetlerini tekrar ortaya koymaktadır.

Saygılarımla.

Cevdet Selvi

Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı

08 Nisan 1982

TÜRK BASIN VE YAYINININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Yaklaşmakta olan Türk-İş Genel Kurulu ile ilgili çalışmalar konusunda Petrol-İş Genel Başkanı Cevdet Selvi bugün şu demeci vermiştir:

24 Mayıs'ta yapılacak Türk-İş Genel Kurul toplantısının kamuoyunda ilgiyle beklendiği ve büyük önem taşıdığı bellidir. Türk işçilerinin bu en büyük örgütünün kongresinin Türk-İş bünyesi içinde de büyük önem taşıması doğaldır.

Türk-İş'in, geçmiş deneylerden ve içinde bulunulan koşullardan da ders alınarak yeni bir döneme göre bir yenileşme hareketi içine girmesi de hemen herkesçe benimsenen bir ihtiyaç olarak belirmiştir.

Bu düşüncelerin ve ihtiyacın gereği olarak Türk-İş içinde yeni bir hareketi oluşturmanın bilinci ve sorumluluğu ile bazı sendika başkanı arkadaşlarımızla ön görüşmeler yapılmıştır. İlk aşamada dokuz sendika başkanıyla yapılan bu görüşmelerin kapsamı kuşkusuz ki bu kadar değerlidir ve önümüzdeki günlerde geliştirilerek ve genişletilerek sürdürülecektir.

Ancak bu ilk aşamada saptadığımız şu ilkeleri açıklayabiliriz:

- 1- Türk-İş icrasından memnun olunmadığı,
- 2- Türk-İş içinde sendikal açıdan yasal ve tüzüksel mücadelemizin mutlaka sürdürülmesi,

3- Türk-İş'in yenileştirilmesine yönelik Türk-İş bünyesindeki tüm unsurlarla diyaloga açık olunması,

4- Türk-İş kurullarında etkinlik sağlanması konularında görüş birliğine varılmıştır.

Saygılarımla.

Cevdet Selvi

Petrol-İş Genel Başkanı

13 Nisan 1982

PETROL-İŞ ŞUBE BAŐKANLIKLARINA

Bilindiği gibi, yeni bir Anayasa hazırlanmakta ve kendine özgü yeni bir demokrasi oluŐturulma çalışmaları sürdürölmektedir.

Bu arada getirilecek yeni düzene uygun sendikal yasaların hazırlıkları da ilerlemektedir.

Bu çerçeve içinde, gelecekteki çalıŐmalarımızın sağlıklı ve bilinçli bir biçimde yürütölebilmesi amacıyla ve Őubeniz kapsamındaki her işyeri için ayrı ayrı olmak üzere ekli bilgi formunda belirtilen bilgilere gereksinme vardır.

En geç bir ay içinde, söz konusu bilgilerin derlenerek tarafımıza gönderilmesini rica ederiz.

Saygılarımızla.

Adem Yılmaz
Genel Sekreter

Musa Kurt
Genel Teşkilatlanma Sekreteri

Eki:

Bilgi formu.

***

İŞYERİ İSTATİSTİK BİLGİ FORMU

- 1- İşyerinin ünvanı..... :
- 2- İşyerinin adresi..... :
- 3- Çalışan tüm personel sayısı
(kapsam içi ve dışı toplamı)..... :
- 4- Kapsam içi personel sayısı..... :
- 5- Sendikalı üye sayısı..... :
- 6- Mart/1982 ayı itibariyle;
  - a) En az ücret (aylık brüt)..... :
  - b) Ortalama çıplak ücret (aylık brüt)..... :
  - c) Ortalama giydirilmiş ücret (ikramiye ve sosyal yardımlar dahil) (aylık brüt)..... :
  - d) Mart/1982 ayı itibariyle en yüksek ücret alan kapsam içi ve kapsam dışı personelden örnek alınacak işyeri kişinin isim, görev ve ücret miktarları..... :
- 7- Şubenizce gerekli görülen ek bilgiler..... :

GENEL MERKEZ

Petrol-İş

TÜRKİYE PETROL, KİMYA, AZOT VE ATOM İŞÇİLERİ SENDİKASI

YILDIZ POSTA CADDESİ EVREN SİTESİ D BLOK GAYRETTEPE - İSTANBUL

TELEFON : 67 46 86 - 87 - 88 - 89

BİLDİRİ, HABER BÜLTENİ

İstanbul, 6 Mayıs 1982

Basın ve Yayın
Değerli Temsilcileri,

Türk-İş'in 12. Genel Kurulu yaklaşırken, farklı niyetler taşıyan çeşitli çevrelerin de yardımıyla, bu önemli kongrenin şimdiden, bir iktidar-muhalefet kavgası haline dönüştürülmek istendiğini izlenmekteyiz.

Oysa Türk-İş'te bir "muhalefet" yoktur. Türk-İş'i yıpranmışlıktan, güven-sizlikten arındırma, bugün ve gelecekte ülkeye ve tüm işçilere daha yararlı bir yapıya kavuşturma gayreti vardır.

Bugün Türk-İş'in önemi hangi ölçüde artmış ise, maalesef Türk-İş icraası da o oranda yıpranmıştır. Üstelik Türk-İş Yönetimini ne içinde ne de dışında O'na muhalif olanlar yıpratmamıştır. O'nu Türk-İş'i var eden üyelerine, tüm işçiye ve kamuoyuna karşı yıpratana sadece Türk-İş icrasının çalışmalarını, çekişmeleri ve kendi sorumsuzlukları olmuştur. Türk-İş, disiplini büyük ölçüde zedelemiş, her bölgesinden ayrı ayrı sesler çıkan bir örgüt haline dönmüş ise, bunun nedeni; ciddiyetten yoksun, sorunların kökenine inmeyip, gerçek nedenleri araştırılmadan yüzeysel ve geçici çözümler aranmasındadır. Türk-İş icra kurulunda bir "ekip çalışması" söz konusu değildir. Her icra kurulu iyeci sorunlara kendi özgün görüş ve politikası doğrultusunda yaklaşmaktadır.

İşte bu yüzden ki; bu genel kurul sadece Türk-İş ve üyeleri açısından değil, gelecekteki sendikal hareket açısından da özenle değerlendirilmelidir.

Ancak genel kurula üç haftadan az bir süre kalmış olmasına karşın Türk-İş içinde halen etkin olan çevrelerde bu özene uygun bir davranış izlenmemektedir.

Görünmedikçe katıline geçmiş yılların hatalı alışkanlıkları devam edecek, üç-beş sendika lideri kendi aralarında ve sadece delege hesaplarına dayalı bir anlaşma yapacaktır. Ancak, yukarıda da değindiğimiz gibi, içinde bulunduğumuz koşullar, bu alışılmış dar görüşlülüğün devamına hiç te uygun değildir. Geçici veya kısa vadeli çözümler yerine, gerçek "birlik ve bütünlüğün" sağlanacağı yollar ve sağlıklı çözümler oluşturmak gereklidir.

AMACIMIZ

EKMEK

BARIS

ÖZGÜRLÜK

06 Mayıs 1982

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Türk-İş'in 12. Genel Kurulu yaklaşırken, farklı niyetler taşıyan çeşitli çevrelerin de yardımıyla, bu önemli kongrenin şimdiden, bir iktidar-muhalefet kavgası haline dönüştürülmek istendiğini izlemekteyiz.

Oysa Türk-İş'te bir "muhalefet" yoktur. Türk-İş'i yıpranmışlıktan, güvensizlikten arındırma, bugün ve gelecekte ülkeye ve tüm işçilere daha yararlı bir yapıya kavuşturma gayreti vardır.

Bugün Türk-İş'in önemi hangi ölçüde artmış ise, maalesef Türk-İş icrası da o oranda yıpranmıştır. Üstelik Türk-İş yönetimini ne içinde ne de dışında ona muhalif olanlar yıpratmamıştır. Onu, Türk-İş'i var eden üyelerine, tüm işçiye ve kamuoyuna karşı yıpratana sadece Türk-İş icrasının çalışmaları, çekişmeleri ve kendi sorumsuzlukları olmuştur. Türk-İş, disiplini büyük ölçüde zedelenmiş, her bölgesinden ayrı ayrı sesler çıkan bir örgüt haline dönmüş ise bunun nedeni; ciddiyetten yoksun, sorunların kökenine inmeyip, gerçek nedenleri araştırılmadan yüzeysel ve geçici çözümler aranmasındadır. Türk-İş İcra Kurulu'nda bir "ekip çalışması" söz konusu değildir. Her İcra Kurulu üyesi sorunlara kendi özgün görüş ve politikası doğrultusunda yaklaşmaktadır.

İşte bu yüzdendir ki; bu Genel Kurul sadece Türk-İş ve üyeleri açısından değil, gelecekteki sendikal hareket açısından da özenle değerlendirilmelidir.

Ancak Genel Kurul'a üç haftadan az bir süre kalmış olmasına karşın Türk-İş içinde halen etkin olan çevrelerde bu özene uygun bir davranış izlenememektedir.

Görünen odur ki yine geçmiş yılların hatalı alışkanlıkları devam edecek, üç-beş sendika lideri kendi aralarında ve sadece delege hesaplarına dayalı bir an-

laşma yapacaktır. Ancak yukarıda da değindiğimiz gibi, içinde bulunduğumuz koşullar, bu alışlagelmiş dar görüşlülüğün devamına hiç de uygun değildir. Geçici veya kısa vadeli çözümler yerine, gerçek “birlik ve bütünlüğün” sağlanacağı yollar ve sağlıklı çözümler oluşturmak gereklidir.

- Türk-İş icrası daha aktif, daha gerçekçi ve tüm çalışanlara karşı sorumluluğunu daha iyi kavramış bir yapıya kavuşturulmalıdır. Üst yapı yönetimi demokratik bir çerçevede içinde tüm Türk-İş işçisinin görüş, düşünce, inanç ve en önemlisi istemlerini yansıtabilecek bir biçimde oluşturulmalıdır.

Türk-İş’in bugüne kadar olduğu gibi, kendi bünyesindeki pek çok üyeyi ve sendikayı dışlaması ve çeşitli bahanelerle adeta bölünmeyi teşvik eden anlayışı bir an önce terk etmesi gerekmektedir.

Konfederasyonu oluşturan 32 sendikadan 14-15 tanesi dışlanarak alınacak kararların sağlıklılığı çok kuşku olacağı gibi, böylesi bir durumda birlikten söz etmek de tek kelimeyle yersiz olacaktır.

Oysa sık sık tekrarlanan “birlik ve beraberlik” ilkesi ancak işçiden korkmamak, ondan uzak ve ona yabancı tavırlar almamakla gerçekleştirilebilir.

Türk-İş’i sevmek yalnızca lafta kalmamalı, davranışlarla da kanıtlanmalıdır. İşte bu genel kurul Türk-İş’i sevmenin en açık bir şekilde kanıtlanabileceği bir platform olacaktır.

Türk-İş Genel Kurulu’nda var olacak her görüş, duygusallıkları, alışkanlıkları ve kişisel çıkarları bir yana bırakarak ve bir an önce bir araya gelerek Türk-İş’i ciddi bir işçi kuruluşu haline getirmek ve onu tekrar onurlu yerine yükseltmek için üzerlerine düşen sorumluluğu yerine getirmekle baş başadır.

Türk işçi hareketi için umutlu beklentileri sağlayacak yegâne çözüm buradadır.

Saygılarımızla.

Cevdet Selvi

Petrol-İş Genel Başkanı

01 Temmuz 1982

**PETROL-İŞ GENEL BAŞKANI CEVDET SELVİ'NİN
PETROL-İŞ BAŞKANLAR KURULU
AÇIŞ KONUŞMASI (01-02 Temmuz 1982)**

TRT ve Basının Değerli Temsilcileri,
Saygıdeğer Başkanlar,

Petrol-İş 17. Dönem ve 3. Başkanlar Kurulu'nu açarken hepimizi Merkez Yönetim Kurulu ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Sevgili Meslektaşlarım,

Toplantımızı ülkemizin ve dünyanın sorunlarla dolu olduğu bir dönemde yapıyoruz.

Dünya, özellikle 1980'lerin başından bu yana yoğun olarak, zaten hassas dengeler üzerinde kurulu olan barışın zedelenmesi tehdidi ile karşı karşıyadır. Nitekim halen bütün şiddeti ile devam eden İsrail'in Lübnan'da Filistinlilere karşı sürdürdüğü soykırım, Ortadoğu'dan başlayarak bütün dünyadaki dengeleri altüst edebilecek potansiyellere sahiptir.

Ülkemiz ise bir yandan coğrafyası yüzünden bu tür bunalımlarla en yakından etkilenebilecek bir konumda bulunmakta, bir yandan da 70'li yılların sonunda ağırlaşan ekonomik bunalımı atlatmanın sancılarını çekmektedir.

70'li yılların sonlarında iyice belirginleşen bu ekonomik bunalımı atlatabilmek amacıyla 1980 başından bu yana yeni bir model uygulanmaktadır ülkemizde.

Büyük umutlar bağlanan ve 24 Ocak tedbirleri diye anılan bu ekonomik modelin de sorunlarımıza çözüm getirmeyeceği artık yavaş yavaş herkesin ortaklaşa kabullenmeye başladığı bir gerçek olmuştur.

Bizce, var olan ekonomik yapının ve dolayısıyla 24 Ocak ilkelerinin iflasın eşiğinde olduğunun bir yeni göstergesi de Banker Kastelli olayıdır. Kastelli olayı tek başına Kastelli'nin yarattığı veya sebep olduğu bir gelişme değildir. Kimilerinin “hafif olan bir esinti”, kimilerinin de “basit bir zabıta vakası” olarak değerlendirdikleri bu olay aslında ekonomik sistemin aksayan yanlarının iyice su yüzüne çıkmasıdır.

Nitekim 100 milyarlarla ifade edilen ve tamamen halkın küçük tasarruflarıyla oluşan büyük bir mevduat şu anda büyük şirketlerin ve holdinglerin kasasında kredi olarak yatmaktadır ve Kastelli'nin tasfiyesi ile bu büyük hacimdeki para artık faizsiz olarak kullanılabilir.

Bu durum ekonomiye egemen olanların “yeni kaynak yaratma” sorununu artık hangi yöntemlerle çözmek zorunda kaldıklarını gösteren çok tipik ve açık bir örnektir.

Her halde; bütün haberleşme araçlarını en etkin biçimde kullanarak halkın tasarruflarını Kastelli'ye veya diğer bankerlere yönlendirmesinin özendirildiği bir ortamda, hiç kimse Kastelli'ye parasını teslim eden insanları suçlamakta kendini haklı göremez.

Tabii bu olayda olan, küçük tasarruf sahibi, emekli, memur ya da dar gelirli yurttaşa olmuştur.

Ancak “ölen ölür kalan sağlar bizimdir” felsefesinin geçerli olduğu bir düzende bu da çok doğal bir gelişme olsa gerek.

Umuyoruz ki hükümet de bu olayla, gerekli tecrübeyi kazanmış olsun ve sadece para-kredi politikası ile ilgili bile olsa uygulanan ekonomik politikayı bir kez daha gözden geçirsin.

Değerli Arkadaşlar,

Toplantımızı sorunların yoğun olduğu bir sırada yapıyoruz demiştim. Bu sorunların bizlere yani işçilere ve sendikalarına doğrudan yansıdığı da bir gerçektir.

Nitekim makro sorunların çözümleri için atılan adımlar her toplumsal kesiti etkilediği kadar, hatta ondan da çok işçileri etkilemektedir. Çünkü sıkı-para, yüksek-faiz, serbest-piyasa ilkelerinin uygulanması sırasında hemen en başta ele alınan tedbir işçi ücretlerinin ve giderek sosyal haklarının sınırlandırılması olmuştur. Bu ekonomik politikanın uygulanmakta olduğu en gelişmiş ülkelerde de durum budur, ülkemizde de öyle olmuştur. Nitekim hemen aynı ekonomik anlayışı benimseyen İngiltere'deki gelişmeler dünyanın hiçbir yerinde çalışanların bu politikadan hoşnut olmadığını kanıtlamaktadır.

Ülkemizin içinde bulunduğu nazik koşullar kapsamında işçilerin ekonomik ve sosyal haklarında gerilemeler olmuştur ve bu durum şu ana kadar genel bir anlayışla da karşılanmıştır.

Ancak şurası açıktır ki ekonomik anlamda kolaylıkla önü alınamayan enflasyon ve işsizlik gibi sorunların arasında sıkışıp kalan ücretlilerin de, bir ölçüde de olsa ferahlamaya ihtiyaçları vardır, hakları da vardır.

Eğer ekonomik büyüme, ihracat genişlemesi, ulusal gelirden yükselme isteniyorsa bunların en temel unsuru olan üretim artışı sağlanmalıdır. Bunun gerçekleştirilebilmesi için ise üretimin en temel unsuru emeğe gereken özen gösterilmeli, işçilerin örgütlendikleri sendikaların saygınlıkları titizlikle korunmalıdır.

Bu anlamda hükümet ve Türk-İş arasında oluşan diyalogu ilgi ve umutla izlemekteyiz.

Ancak bu umudumuzu zedeleyen gelişmeler henüz ortadan kalkmış değildir. Özellikle ekonomiye hâkim olabilecek büyüklükteki sermaye gruplarının işçi kitlesi ve sendikalara karşı tavırlarında hiçbir değişiklik olmamaktadır.

İŞÇİ ÇIKARMA KOMİSYONU

Bunun en çarpıcı örneklerinden biri de işçi çıkarma yasağının uygulanması sırasında görülmüştür. İşverenler çeşitli yöntemleri kullanarak işçi çıkartabilmişlerdir. Üstelik korkarız ki hükümet ile Türk-İş arasında kurulacağı açıklanan komisyonlar çalışmaya başladıktan sonra işçi çıkartmaları daha da yaygınlaşacaktır.

KIDEM TAZMİNATI VE ASGARİ ÜCRET

Burada yine çeşitli fırsatlarla hakkındaki görüşlerimizi açıklaya geldiğimiz kıdem tazminatı konusuna da değinmek istiyorum. Kıdem tazminatı ile asgari ücret ilişkisinin hükümet açısından yarattığı sorunlar ve bunun çözümlenmesi için ortaya birçok görüşün atıldığını hepiniz bilmektesiniz.

Bizce; asgari ücret işçinin ilk ücreti, kıdem tazminatı da ücretinin ödenmesi ertelenmiş son bölümüdür. Ve her ikisi de işçiler için aynı oranda yaşamsal önem taşımaktadır. Zaten sınırlandırılmış olan kıdem tazminatlarının daha da fazla geriletilmesinin yaratacağı haksızlık ise açıktır. Kıdem tazminatının asgari ücret ile ilişkisinin kesilmesi işçilerin lehine olmayacak kanısındayız. Bu yüzden bu tartışmalarda yetkililerin konuya, yakın hedefli geçici çözümler oluşturmak için değil uzun vadeli sonuçlarını da hesaplayarak yaklaşmaları gerekmektedir.

YÜKSEK HAKEM KURULU

Değerli Arkadaşlarım,

Toplu sözleşme yapma yetkisini elinde bulunduran Yüksek Hakem Kurulu'nun çalışmalarına da kısaca değinmek istiyorum.

YHK, 12 Eylül 1980'den kısa bir süre sonra kendisine verilen yetkiyle başladığı toplu sözleşme yenileme işlemini halen sürdürmektedir. YHK'nın yenilediği sözleşmelerin içerikleri ise hepinizin bildiği gibi adeta işverenlerin

tek yanlı isteklerinin suretleri biçimindedir. Nitekim işverenler de çeşitli vesilelerle YHK uygulamalarından duydukları memnuniyeti ifade etmektedirler. Bütün bunların yanı sıra YHK'nın özellikle son aylarda yenilediği sözleşmelerde kendi kendisiyle bile çeliştiği, kendi ilkelerinden bile geri gittiğini göz önüne alınca durumun işçiler açısından taşıdığı önem ortaya çıkacaktır.

Bize göre YHK'nın olağanüstü bir döneme özgü ve geçici nitelikte olduğu ifade edilen faaliyetine son verilmesi ve toplu sözleşme yapma yetkisinin tekrar sendikalara verilmesi zamanı gelmiştir.

Böylesi bir uygulamanın yukarıda sözünü ettiğim ve ekonomimiz için hayati değer taşıyan üretim artışına da olumlu katkısı olacağı açıktır.

Üstelik bizce sadece toplu sözleşme yetkisinin sendikalara tanınması da yeterli değildir. Bunun yanı sıra sendikasız işyerlerinin teşkilatlanabilmesi için de sendikal faaliyet sınırları genişletilmelidir. Burada, çok sözü edilen ve sendikasız işyerlerini ilgilendiren “teşmil” konusuna da değinmek istiyorum.

Denilmişti ki; toplu sözleşme yenileme yetkisi YHK'dadır, sendikasız işyerleri için ise teşmil ilkesi uygulanacaktır. Ancak geçtiğimiz dönemin pratik deneyimleri göstermiştir ki, teşmil, işlerliği olabilen bir kavram olmaktan uzak kalmaktadır.

Konunun tek ve en köklü çözümü yukarıda değindiğim gibi YHK'nın aradan çıkartılarak toplu sözleşme ve teşkilatlanma faaliyetlerinin sendikaların asli işlevleri olarak tanınması olacaktır. Böylelikle sendikasız işçilerin hem sendikalaşmaları hem de toplu sözleşmelerinin sendikalar tarafından yapılması sağlanmış olacaktır.

ANAYASA VE SENDİKAL HAKLARLA İLGİLİ DİĞER YASALAR

Değerli Basın, Sevgili Meslektaşlarım,

Sözünü ettiğimiz bu değişiklikler elbette bir yanıyla yapılması beklenen yeni

yasal düzenlemelerle koşuttur. Bunların en başında da hemen önümüzdeki pazartesi günü Danışma Meclisi'ne Anayasa Komisyonu tarafından sunulacak olan Anayasa taslağı gelmektedir.

Anayasa taslağının içeriğı hakkında net bilgilerimiz olmamasına rağmen lokavtın bir hak olarak Anayasa'ya girmesi, "sosyal devlet" ilkesinin ise Anayasa'dan çıkartılması yolundaki işveren görüşlerine karşın, bu konuya ilişkin görüşlerimiz özet olarak şöyledir:

Yeni anayasa, temel insan hak ve özgürlüklerini evrensel ölçüde tanıyan ve asgaride 1961 Anayasası'ndan geriye gitmeyen bir özde olmalıdır.

Böylesi bir Anayasa'nın belkemiğı sosyal devlet ilkesi olduğı gibi, lokavtın da böylesi bir Anayasa'da yeri olmamalıdır.

Elbette Anayasa tartışması netleştikçe gündeme bizce önemli bir başka konu olan iş yaşamı ve sendikal haklarla ilgili yasalar gelmektedir.

Sendikamızın bu konuya ilişkin görüşü de açıktır: Sendikal hakları ve bunların kullanımını düzenleyen yasalarda büyük değışikliklere ihtiyaç yoktur.

Tersine; değışiklik yapılacaksa bunlar eski yasalarda evrensel ilkelerle bağdaşmayan yanların düzeltilmesi biçiminde olmalıdır.

Çünkü biz bugüne kadar ortaya çıkan sorunların tamamen yasaların eksikliğinden dolayı oluştuğı görüşüne katılamıyoruz.

TÜRK-İŞ

Değerli Arkadaşlarım,

Bütün bu sorunların çözümünde üst örgütümüz Türk-İş'e önemli sorumluluklar düştüğü açıktır. Nitekim Türk-İş'in son kongresinde alınan tek kongre kararı da bu sorumluluklar ve bunların Türk-İş'e yüklediğı görevleri en açık

biçimde belirlemiştir. Dileğimiz Türk-İş'in bu genel kurul kararını çalışmalarına rehber edip, büyük ve tek işçi örgütü olma gereklerini tam olarak yerine getirmesidir. Sendikamız bu anlamda da üzerine düşeni yapmakta kararlıdır. Türk-İş'in bu doğrultudaki faaliyetlerine örgütümüz her türlü desteği sağlayacaktır.

Değerli Arkadaşlarım,

Eleştirmenin kolay olduğunu en iyi bilen insanlar biz sendikacılarız. Ve bizler artık daha açıkça görmekteyiz ve anlaşılacak istemekteyiz ki, eleştirilerimizi sadece “eşyanın tabiatı” gereği olarak yapmamaktayız.

Yani eleştirilerimizin gerçekten yakıcı sorunlara dair olduğunu bilinmesini istiyoruz. Ve yine bilinmesini istiyoruz ki, bu eleştirilerimizin arkasında gerçekten bilimselliği olan, daha önemlisi ülke yararına ve uygulanabilirliği olan önerilerimiz olacaktır.

Sağlıklı bir ekonomiyi oluşturmak ve sosyal devleti herkes tarafından savunulur biçimde sağlamak için çeşitli kesimlerin önerilerine kulak verilmesi gerektiğine inanıyoruz. Yoksa “başka çözüm yoktur” yaklaşımının ne bizi ne de ülkemiz ekonomisini daha doyurucu bir noktaya getirmesi beklenemez.

Üstelik oluşturulan Anayasa'nın ve kurulacak olan yeni demokrasinin bir daha zedelenmemesi için de bu anlayışı terk ederek, her kesimin ve özellikle çalışanların önerilerinin dikkatle ele alınması ve değerlendirilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Çünkü bir ülkede demokrasi olacaksa bunun kesin ve temel koşullarından birisi sorumluluğu ve üretilen değerleri bütün çalışan kesimlerle adil olarak paylaşmak, ekonomik gelişme ilerledikçe bunu daha da yaygınlaştırmaktır. Bu özendiğimiz Batı demokrasilerinde böyledir. Özlemimiz ülkemizde de böyle olmasıdır. Başka türlü korkarız 30 yılda üç defa olduğu gibi yeni kurulan demokrasinin yine çökmesine ya da en hafifinden toplumsal bunalımlara yol açacaktır.

Bu yüzden daha önce de söylediğim gibi yeni Anayasa, işçiler ve çalışma hayatını ilgilendiren yasalarda yapılacak değişiklikler hep bu kıstas göz önüne alınarak oluşturulmalıdır.

İşçilerden, onlara tanınması gereken hak ve özgürlüklerden çekinmeden yapılacak düzenlemeler geleceğin mutlu ve kardeşlik havasının egemen olduğu Türkiye'si için önemli kilometre taşları olacaktır.

Değerli Basın, Sevgili Arkadaşlarım,

Sorunlara ve bunların çözümlerine ilişkin olarak genel hatlarıyla söyleyeceklerim bunlar. Bu toplantımızda, bütün bu konuları ve diğer örgüt içi sorunlarımızı tartışacağız.

İnanıyorum ki çalışmalarımız ülkemizin yararına ileriye dönük olumlu karar ve önerileri oluşturabilecek verimlilikle geçecektir.

Bu inançla konuşmama son verirken hepinize en derin saygılarımı sunarım.

19 Temmuz 1982

TÜRK BASIN VE YAYINININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Danışma Meclisi'ne sunulan yeni Anayasa taslağı içinde; sendikal faaliyetler, işçi-işveren ilişkileri ve çalışanların haklarını düzenleyen ve çok ayrıntılarıyla oluşturulmuş maddeler genel olarak sınırlayıcı, hatta çok geriye götürücü bir öz taşımaktadır.

Bundan önce yasalarda bile yer almayan kimi ayrıntıların Anayasa'ya yerleştirilmiş olması bizce, sendikaların etkinliklerini ortadan kaldırmayı, varlıklarını yitirmelerini sağlamayı amaçlamaktadır.

Bu anlamdaki hükümlerin hemen tümünde ilk göze çarpan ortak özellik, bu maddelerin işveren kuruluşlarının yıllardan beri savundukları ve özledikleri biçimde şekillendirilmiş olmasıdır.

Taslağın iş yaşamı ve sendikalara yönelik önemli hükümlerini ele aldığımızda karşılaştığımız durum şudur:

SENDİKAL FAALİYET (Md. 56)

Sendikaların siyasi amaç güdemeyeceği ve siyasi faaliyet yapamayacağını hükme bağlayan bu maddenin sınırlarını anlamak mümkün değildir. Çünkü sendikaların yüklenecekleri her türlü işlev “siyasi” sayılmaya açıktır. Sendikaların; asli görevleri olan, üyelerinin ekonomik ve sosyal hak ve çıkarlarını savunma işini yapabilmeleri, ülkenin genel ekonomik ve sosyal yapısı üzerinde görüş oluşturmalarına koşuttur. Elbette sendikaların, uygulanan politikalar hakkında yönetime işçi kitlesinin bakış açısını ileten, ona yol gösterip uyarılar yapabilen bir fonksiyon taşımaları gerekmektedir. Nitekim bu Batı demok-

rasilerinde ve hatta ABD’de bile böyledir. Ancak yeni Anayasa böylesi bir fonksiyonu yerine getirmeyi yasaklamakta ve onu suç saymaktadır.

Hâlbuki işçilerin oluşturduğu sendikaların demokratik parlamenter rejimin ayrılmaz bir parçası olması, onların bir siyasi partiden farklı olarak ama bir ölçüde de olsa “siyaset” denilen olguya yaklaşmaları, onun içinde bir baskı grubu olarak var olabilmeleri anlamına gelmektedir. Anayasa’nın bu maddesi ise sendikaları demokratik parlamenter rejimin bir ögesi olmasını engellemeyi hedeflemektedir.

Yine aynı maddede, sendikaların tüm maddi işleyişleri yasa hükümleri ile sınırlandırıldığı halde, “Üye, aidatını sendikaya doğrudan öder” denilerek sendikaları ekonomik olarak da güçsüzleştirme amacı açıkça sergilenmiştir.

Hâlbuki çalışan herkesten yapılan yasal kesintiler (SSK primleri, vergi, vb.) nasıl doğrudan ve bordro üzerinden yapılıyorsa, aynı ölçüde yasal olan sendika ödentilerinin de bordrodan kesilmesi gerekmektedir.

TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİ (Md. 57/A)

Bu maddede yer alan “Toplu iş sözleşmelerine yasa hükümlerine aykırı, bunları değiştiren veya kaldıran hükümler konulamaz” cümlesi çalışanların ekonomik haklarında yasa yoluyla yapılan sınırlamaları kalıcılaştırması ve serbest pazarlık ilkesinin “serbest” özelliğini zedelemesi açısından sakıncalıdır.

ÜCRET, AYLIK VE SOSYAL YARDIMLAR (Md. 62)

Bu maddede serbest pazarlık yöntemi yerine çalışanların haklarının yasalarla belirlenmesi yöntemine geçilmek istendiğini ve dolayısıyla sendikal etkinliğin yok edilmek istendiğini ifade etmektedir.

GREV VE LOKAVT HAKLARI (Md. 58)

58. madde ile getirilen lokavtın Anayasal bir hak olması ise bizce insanları açlığa mahkûm eden bir yöntemin yasallaştırılması anlamını taşımakta ve sosyal hukuk devleti ilkeleri ile bağdaşmamaktadır.

Ayrıca bu madde işçilerin haklarını almak için grev yapma olanaklarını da büyük ölçüde yok etmektedir.

İşveren ve düzenlenecek yasalar izin verdiği takdirde ve 149. madde ile sınırlı olarak ancak 60 gün süreli grevler yapılabilecektir. Böylesi sınırlamalarla uygulanacak grevlerin işçiler lehine sonuçlar getirmesinin mümkün olmadığı açıktır.

KÜÇÜK İŞYERLERİ (Md. 59)

Bu madde ile zaten sınırlı bir hak olan sendikal hak küçük işyerleri için tümden yok edilmektedir. Bir işçinin küçük bir işyerinde çalışması yüzünden diğer işçilerin yararlandıkları anayasal haklardan yoksun bırakılmasındaki mantığı anlamak hiç mümkün değildir. Ayrıca bu durum, devletin bütün vatandaşlarına karşı eşit görev ve sorumluluk yüklenmesi ilkesiyle de taban tabana zıttır.

YHK (Md.149)

Bu madde ile de yukarıda açıklandığı gibi grev hakkı ağır bir şekilde zedelenmekte, sonuçta tamamen göstermelik bir şekle sokulmaktadır.

Sonuç olarak ANAYASA Tasarısı'ndaki işçi hak ve özgürlükleri ve sendikalar ile ilgili 55. 56. 57. 58. 59. 62 ve 149. maddelere bakıldığında işçi sendikalarının hiçbir etkinliğinin kalmayacağı açıkça görülmektedir. Bu Anayasa'ya göre ve çıkarılacak yasalar da dikkate alınırsa;

Yeni ANAYASA Tasarısı'ndaki 55. maddede (SENDİKA KURMA HAKKI) belirtilen “üyelerin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini koruması ve geliştirmesi amacıyla...” görüşü kesinlikle mümkün olmayacaktır.

İşçilerin ekonomik ve sosyal hakları yasalarla belirlenecek ve sendikalar bu konularda söz sahibi olamayacaktır. Hakların alınması ve korunması için grev yapma imkânı kalkacaktır.

Sendikaların ilke ve üyelerinin ekonomik sosyal durumlarını açıklamaları, görüş bildirmeleri siyasaldır gerekçesi ile sınırlandırılacaktır.

Sendikaların her türlü denetimi artırılacak ama gelirleri kısıtlanarak ekonomik bakımdan da çökertilecektir.

İşte, işçi sendikaları bu koşullar altında adı olan fakat hiçbir etkinliği olmayan, hiç kimseye yararı dokunmayan kuruluşlar haline gelecektir.

Aslında gerçek sendikalar demokrasinin vazgeçilmez unsurlarındandır. Güçlü ve disiplinli sendikaların ülke ekonomisine, sosyal ve siyasal istikrarın sağlanmasına, demokrasinin ve parlamenter sistemin sarsılmadan ayakta kalmasına büyük ve olumlu katkısı olacağına inanmak gerekir.

Danışma Meclisi'ndeki tartışmalarda bu inancımızın paylaşılmasını umut ediyoruz.

Saygılarımla.

Cevdet Selvi

Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı

01 Eylül 1982

TÜRK BASINININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Petrol-İş Sendikası Şube Başkanları Anayasa Konusunu Görüşmek Üzere 31 Ağustos 1982 Tarihinde İstanbul'da Toplanmıştır.

Genel Başkan Cevdet Selvi, Bu Toplantıda Oluşturulan Görüşler Çerçevesinde Aşağıdaki Açıklamayı Yapmıştır. Bilgilerinize Sunarız:

**ANAYASA TASARISI'NDAKİ TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER,
İŞ HAYATI VE DİĞER KONULARA İLİŞKİN HÜKÜMLER
İŞVEREN İSTEKLERİNE GÖRE MADDELEŞTİRİLİYOR.**

Anayasa Tasarısı, hazırlanışından Danışma Meclisi'nde ele alınışına kadar hep belli bir anlayışın ürünü olarak kalmaktadır.

Hem de bu durum, taslağa toplumun en geniş kesimlerinden sert eleştiri ve tepkiler gelmiş olmasına rağmen ısrarla sürdürülmektedir.

Bu anlayışa göre 12 Eylül öncesi ortamın birinci sorumlusu 1961 Anayasası ve onun getirdiği geniş özgürlüklerdir.

Taslağın çıkış noktasını böylesi bir görüş oluşturduktan sonra metnin bütünü-
nün temel hak ve özgürlükleri alabildiğince sınırlayıcı ve gerçek bir demokra-
sinin oluşmasını engelleyici olması da kuşkusuz ki doğaldır.

Çünkü bizce sağlıklı bir demokrasi ancak ve ancak temel hak ve özgürlüklerin toplumun bütün katmanlarınca eşit ve tam olarak kullanılabilmesiyle müm-
kün olabilir. Yoksa sadece işverenlerin taleplerine cevap veren ve emeğiyle

yaşamak zorunda olan geniş yığınları bu taleplere uymaya zorlayacak olan düzenlemelerin yaratacağı şey demokrasi değil, olsa olsa otoriter bir rejimdir.

Nitekim taslağın kimi maddelerinde bu durum açıkça gözlenmektedir. Küçük bir azınlığın menfaatleri “toplumun menfaatleriymiş” gibi gösterilerek, bunu kollamak adına yaratılmak istenen otorite aslında o küçük azınlığın, yani işverenlerin otoritesi olacaktır.

İflas ettiği artık son gelişmelerle iyice su yüzüne çıkmış olan uygulamadaki politikanın yasal temeli anlamındaki bu taslak baştan sona büyük sermayenin programı olmaktan öteye Türk toplumuna bir şeyler vermekten çok uzaktır.

Sendikasız bir sözde demokrasiyi oluşturmayı amaçlayan bu tasarının sadece iş yaşamıyla ilgili kesinleşen hükümleri bile onun bütünü hakkında açık bir fikir vermektedir.

Danışma Meclisi'nde kesinleşen bu maddeler yoluyla;

- İşçilerin özgürce örgütlenme ve sendikalaşma hakları yok edilmiştir.
- Özgür toplu sözleşme yapma hakkı ortadan kalkmıştır.
- Ekonomik ve sosyal haklar ileriye götürülemeyecek ve hatta kazanılmış hakların gerilemesi bile mümkün olacaktır, nitekim olmaktadır da.
- Grev yapma hakkı yok edilmiş, zaten sınırlı olan iş ve istihdam güvenceleri tümden ortadan kalkmıştır.
- İşçilerin ve onların örgütlerinin ülkenin geneli için sosyal ve ekonomik gelişme yönündeki görüşlerini ifade etmek haklarından söz edilemez hale gelmiş, sendikaları demokrasinin temel kurumlarından birisi değil, göstermelik teşkilatlar haline dönüştürmek için her türlü düzenleme yapılmıştır.

Bunlar şimdilik böyledir. Bir de bu Anayasa'nın uzun dönemde yaratacağı etkiler vardır ki, bizce asıl önemli olan taraf da budur.

Tasarının küçük bir azınlık lehine getirdiği hükümler yüzünden, açıklıkla söylenebilir ki, yakın bir gelecekte çalışma yaşamında dengeden, güvenlik ve üretimden söz etmek olanaksızlaşacaktır. Tersine işçi-işveren ilişkilerine karşı, güvensizlik ve üretimsizlik egemen olacaktır.

Çünkü bu taslakla haklarını yasal yollardan savunmaktan yoksun bırakılan işçi yığınları yine bu Anayasa ile yasadışılığa ve çeşitli zorlamalara itilmiş olacaktır.

Ülkemiz ve ulusumuza böylesi umutsuz bir gelecek vaat eden bu taslağın karşısında alınacak tavır için ülkemizin çıkarlarını her türlü çıkarın üzerinde tutmak tek ve yeterli koşuldur bizce.

Bu yüzden işçi hareketinin ayrılmaz bir parçası olan Petrol-İş bu tasarımı ülkemizin uzun vadeli çıkarları açısından sakıncalı gördüğünü açıklamayı görev anlayışının gereği saymaktadır.

Saygılarımızla.

31 Aralık 1982

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

- 2364 SAYILI TEŞMİL YASASI UYGULANMIYOR...

- BANDIRMA'DA İŞKUR, ADANA'DA TOROS GÜBRE FABRİKALARINDA ÇALIŞAN 350 İŞÇİ İKİ YILDIR SÖZLEŞMESİZ ÇALIŞTIRILMAKTADIR.

- TÜM EKONOMİK VE SOSYAL HAKLARDAN YOKSUN KALAN İŞÇİLER İÇİN YAPILAN TEŞMİL TALEBİ DPT VE YHK PROSEDÜRLERİ TAMAMLANDIĞI HALDE BAKANLAR KURULU'NDA BEKLEMekte OLUP HALEN SONUÇLANDIRILMAMIŞTIR.

Bandırma'da Ağustos/1980'de deneme üretimine giren ve Ocak/1981 tarihinde resmen işletmeye açılan ve 180 işçi istihdam eden İŞKUR Gübre Sanayii'ndeki üyelerimiz halen asgari ücretle çalışmaktadırlar.

Sendikamız, İŞKUR işçilerinin yararlanabilmesi amacıyla Çalışma Bakanlığı'na yaptığı başvuru ile bu işletmeye yine Bandırma'da kurulu BAGFAŞ Gübre Fabrikası'nda, yürürlükte olan ve YHK'nın yenilediği sözleşmenin teşmilini istemiştir. Bakanlıktan gelen cevapta konu tek işyerini ilgilendiriyor gerekçesiyle teşmil istemi reddedilmiştir. Bunun üzerine sendikamız Bakanlığa bir kez daha başvurmuş ve gübre sanayiinde yalnızca İŞKUR ile Adana'da kurulu ve 170 işçi çalıştıran TOROS Gübre Fabrikaları'nda sözleşme olmadığını belirterek bu işyerleri için teşmil isteminde ısrar etmiştir.

2364 sayılı Teşmil Yasası gereği bütün prosedürler tamamlanarak yapılan bu girişimlerin üzerinden çok uzun bir süre geçmiş olmasına rağmen, bu iki işlet-

medeki işçilerin durumlarında bir ölçüde iyileştirme yapacak olan teşmillerin yapılmaması, üstelik olağan sendikal faaliyetlerin ve özgür sözleşme düzeninin askıda olduğu bu dönemde, adı geçen işletmelerin işçilerini iki yılı aşkın bir süredir asgari ücrete mahkûm etmiştir.

Bu durumun ne işkolu düzeyinde ve ne de genel düzeyde; savunulan, eşit işe eşit ücret gibi, sosyal adalet gibi ilkelerle bağdaşmadığı ortadadır.

Nitekim sözleşmeleri YHK'ca yapılan işçilerin gerçek ücretlerinde büyük gerilemelerin olduğu bu dönemde, bu sınırlı sözleşme hakkından bile yararlanamayan söz konusu işçilerin durumunun her halde çalışma barışı ilkelerine de uygun düşmediği açıktır.

Cevdet Selvi
Genel Başkan

19 Mart 1983

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Bilindiği gibi YHK uzun tartışmalardan sonra belirlenen 1984 yılı zamlarını uygulamaya başlamıştır.

Daha önce de açıkladığımız üzere YHK % 25+2.000 TL olarak belirlenen ve Sayın Başbakan'ın "Taban olacaktır" diye teminat verdiği bu zam oranını kimi işyerlerinde "20+2.000 TL" biçiminde uygulayarak açık bir haksızlığa neden olmaktadır.

Açıklanandan beş puan aşağıda zam uygulaması şimdilik TPAŞ, Bayer Tarım İlaçları, Polisan Kimya, Otuzbir Kimya, Pe-Re-Ja, Bürosan, Sedko ve Aliğa Rafinerisi işyerlerinde çalışan yaklaşık 10.000 üyemizi etkilemektedir.

YHK kararlarının tartışılacağı hiçbir merci olmamasına rağmen sendikamız bu haksız gelişmenin örneklenmesini önlemek amacıyla yapılabilecek her türlü itirazı girişimi sürdürmüş ve bizzat YHK'ya yapılan uygulamanın düzeltilmesi amacıyla telgrafla başvurmuştur.

İŞVERENLER KAMUOYUNU ALDATIYOR...

Konunun bir diğer yönü de işverenlerle ilgili olanıdır.

YHK eliyle mecburi tahkim kurumunun işletildiği son üç sene boyunca işverenler, kamuoyunu aldatan demagojik bir tutumla, "Uygulamayı biz de yetersiz bulmaktayız" biçiminde açıklamalar yapmaktaydılar. Yarattıkları görüntü kendilerinin de saptanan zam oranlarını az buldukları doğrultusundaydı.

Ancak, toplu sözleşme sistemini düzenleyen yeni yasaların yürürlüğe girmesinden ve 1984 yılı zamlarının YHK'ya terk edilmesi gereği ortadan kalktıktan sonra, işverenlerin gerçek niyetleri bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Bu yılı kapsayan zamları her işletme (YHK'nın ilan ettiği rakamları taban olarak) kendisi belirleyebilecekken, istisnasız bütün işverenler sözleşmelerin 1984 yılı zamlarını YHK'ya terk etmişlerdir.

Amaç ve niyet ortadadır: Zorunlu tahkimin mümkün olduğunca sürmesi; yeni yasalarla ne kadar serbestleştirildiği ortada olan ve yine onlardan yana işleyeceği belli olan yeni toplu pazarlık düzenine bile mümkün olduğunca geç girilmesi...

Öteden beri doğalarında barındırdıkları bir özlemi özgürce doyurdukları bir süreçten sonra bile işverenlerin bu tutumlarını (hem de kamuoyunu yanıltarak) sürdürmeleri en hafifinden yeni demokrasimizin geleceğinin nasıl zorluklarla dolu olduğunu göstermesi bakımından üzüntü vericidir.

“İşçi hakları” ve “ücret” gibi kavramların sosyal içeriklerinden öte, demokratik rejimi yaşatan fonksiyonlara hayat veren kavramlar haline dönüştüğü günümüzde, işveren kesiminin sergilediği bu tutumu her halde “çağdaşlık” ile bağdaştırmaya olanak yoktur...

Saygılarımla.

M. Cevdet Selvi
Petrol-İş Genel Başkanı

05 Nisan 1983

BASIN VE YAYININ SEÇKİN TEMSİLCİLERİ

Sendikamız yetkili olduğu Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nda çalışanların yasal hakları olan temettü ikramiyelerinin verilmesi engelleniyor.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın (TPAO) 07.03.1954 tarih ve 6327 sayılı Yasası'nın 10. maddesinin (c) bendinde “Ortaklığın yıllık safi kârının % 5'i ana sözleşmesinde gösterilen şart ve esaslar çerçevesinde idare meclisi başkan ve üyelerine, genel müdür ve muavinlerine, memur, hizmetli ve işçilere aylık ücretleri oranında temettü ikramiyesi olarak dağıtılır” denmektedir. Öte yandan TPAO ana sözleşmesinin 65. maddesinin 2. fıkrasında da aynı durum emredici hüküm olarak belirtilmiştir.

Ancak TPAO'nun 1983 yılı Olağan Genel Kurulu'nda 1982 yılına ait şirketin net kârının tamamının yatırımlara ayrılması kararlaştırılmıştır. Böylece gerek yasanın gerekse şirket ana sözleşmesinin emredici hükümlerine rağmen TPAO çalışanlarının bu yıl temettü ikramiyesinin verilmesi engellenmiştir.

1980'li yıllarda Yüksek Hakem Kurulu eliyle bağtlanan sözleşmelerle gerçek ücretleri hızla gerileyen işçilerin gelirlerine sınırlı bir katkı sağlayan temettü uygulamasının böyle bir yolla ortadan kaldırılmasının anlayışla karşılanmasına olanak yoktur.

Çalışanların yasal haklarının hangi gerekçeyle olursa olsun dolaylı yollarla yok edilmesinin, çalışma barışına olumsuz etkileri olacağı açıktır.

Sendikamız, haksız uygulamalara yol açacak bu kararın değiştirilmesi için gerekli girişimleri yapacaktır.

Saygılarımızla.

Cevdet Selvi
Genel Başkan

Adem Yılmaz
Genel Sekreter

22 Haziran 1983

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

Sendikaları ilgilendiren yasalarda yapılan yeni düzenlemelerle işkollarının sayısı 34'den 28'e indirilmiştir. Bu düzenlemede güdülen amaç sendika sayısını azaltmak, böylelikle az sayıda ama güçlü sendikaların oluşmasına olanak sağlamaktır.

Ne var ki, yapılan yeni işkolları tüzüğü bir yandan böyle bir amaç taşıırken bir yandan da sadece sendikamız Petrol-İş'e özgü olmak üzere kendisiyle çelişen bir durum yaratmıştır:

Sendikamız ayrı olarak değerlendirilen petrol ve kimya işkollarının aynı anda faal olabilirken yeni durum bunu olanaksızlaştırmıştır.

Bu durum sendikamızın bölünmesine ve çatısı altında toplanan petrol ve kimya işçilerinin sonu belirsiz bir sendikal karmaşayla karşı karşıya kalmasına yol açacaktır.

Konuya taraf olan ilgililerin de kabul edip ifade ettikleri gibi hukuksal bir haksızlık olan bu ayrımcı uygulamanın düzeltilmesi için gerekli girişimleri sürdürürken yetkililerin konuya bir kez daha titizlikle eğilmelerini beklemekteyiz.

Saygılarımla.

Adem Yılmaz

Petrol-İş Genel Sekreteri

GENEL MERKEZ

Petrol-iş

- TÜRKİYE PETROL, KİMYA, AZOT VE ATOM İŞÇİLERİ SENDİKASI

YILDIZ POSTA CADDESİ EVREN SİTESİ D BLOK GAYRETTEPE - İSTANBUL

TELEFON : 67 46 86 - 87 - 88 - 89

BİLDİRİ, HABER BÜLTENİ

12 Eylül 1983

Basın ve Yayının
Değerli Temsilcileri,

1 Eylül 1983 günü yapılan olağanüstü Genel Kurulumuzda, ismini TÜRKİYE PETROL, KİMYA, LASTİK İŞÇİLERİ SENDİKASI olarak oybirliği ile değiştiren sendikamız PETROL-İŞ, şimdiye dek dışında kalan LASTİK işkoluna işçileri ile az sayıda da olsa sendikasız durumdaki Petrol ve Kimya işçilerine sendikamıza ve onun ÖZ SAHİPLERİ arasına katılma çağrısı yapmıştır.

Yeni yasalar, bir sendikanın toplu sözleşme yapabilmesi için işkolundaki işçiler toplamının yüzde on'u kadar üyeye sahip olması koşulunu getirmiştir. Petrol-iş şu andaki üye sayısı ile bu yasal oranı çok çok aşan işkolunun TEK SENDİKASI'dır. 33 yıllık geçmişi, yaptığı onurlu ve etkin sendikal çalışmaları, bilgi ve deneyim birikimi ile tüm Türkiye'de Petrol ve Kimya işkolunda çalışanların büyük çoğunluğunu bünyesinde toplamıştır.

Yine yeni yasalara göre 1 Ocak 1984'den itibaren YHK devreden çıkacak ve toplu sözleşmeler taraflar arasında yapılacaktır.

Bu koşullarda deneyimsiz ve güçsüz yeni bir sendika kuruluşuna gitmek ve bu sendikanın işkolundaki işçilerin yüzde onu'nu üye yapmasını beklemek özellikle işkoluna yeni katılan LASTİK işçilerinin sonu belirsiz maceralara sürüklenmelerine yol açacaktır.

Artık tek bir işyerinde üye çoğunluğuna sahip olmanın yeterli görüldüğü bağımsız veya az üyeli sendikaların varlıklarını koruyabildiği günler geride kalmıştır.

Bu yüzden, uzun yıllardan beri savunulan ve gerçekleşmesi için çalışılan lastik işçileri ile petrol ve kimya işçilerinin birliğinin sağlanması için ortaya çıkan bu tarihsel fırsatın küçük, güçsüz ve ölü doğmaya mahkum girişimlere alet edilmemesi gerektiğini savunuyoruz.

Nitekim Lastik ve Petrol, Kimya işçileri de bu gerçeğin bilincinde olarak bir an önce sendikal güvenceye yeniden sahip olmak için çaba sarfetmekte ve sendikamızda bütünleşmeye hazırlanmaktadır.

Ayrı sendika kurma girişimini sürdürenlerin de bu gerçeği farkedip az sayıda da olsa bir bölüm işçinin sendikal güvenceden yoksun kalmasına yol açmamaları ve rekabetçi bir yaklaşımla değil, tersine en geniş birlikten yana olmaları gerektiğini bir kez daha vurgulamak istiyoruz.

Saygılarımızla

CEVDET SELVİ

AMACIMIZ

EKMEK

BARIŞ

ÖZGÜRLÜK

12 Eylül 1983

BASIN VE YAYININ DEĞERLİ TEMSİLCİLERİ

01 Eylül 1983 günü yapılan Olağanüstü Genel Kurulu'muzda, ismini TÜRKİYE PETROL, KİMYA, LASTİK İŞÇİLERİ SENDİKASI olarak oybirliği ile değiştiren sendikamız PETROL-İŞ, şimdiye dek dışında kalan LASTİK işkoluna işçileri ile az sayıda da olsa sendikasız durumdaki petrol ve kimya işçilerine sendikamıza ve onun ÖZ SAHİPLERİ arasına katılma çağrısı yapmıştır.

Yeni yasalar bir sendikanın toplu sözleşme yapabilmesi için işkolundaki işçiler toplamının yüzde 10'u kadar üyeye sahip olması koşulunu getirmiştir. Petrol-İş şu andaki üye sayısı ile bu yasal oranı çok çok aşan işkolunun TEK SENDİKASIDIR. 33 yıllık geçmişi, yaptığı onurlu ve etkin sendikal çalışmaları, bilgi ve deneyim birikimi ile tüm Türkiye'de petrol ve kimya işkolunda çalışanların büyük çoğunluğunu bünyesinde toplamıştır.

Yine yeni yasalara göre 01 Ocak 1984'den itibaren YHK devreden çıkacak ve toplu sözleşmeler taraflar arasında yapılacaktır.

Bu koşullarda deneyimsiz ve güçsüz yeni bir sendika kuruluşuna gitmek ve bu sendikanın işkolundaki işçilerin yüzde 10'nu üye yapmasını beklemek özellikle işkoluna yeni katılan LASTİK işçilerinin sonu belirsiz maceralara sürüklenmelerine yol açacaktır.

Artık tek bir işyerinde üye çoğunluğuna sahip olmanın yeterli görüldüğü bağımsız veya az üyeli sendikaların varlıklarını koruyabildiği günler geride kalmıştır.

Bu yüzden, uzun yıllardan beri savunulan ve gerçekleşmesi için çalışılan lastik işçileri ile petrol ve kimya işçilerinin birliğinin sağlanması için ortaya çıkan bu tarihsel fırsatın küçük, güçsüz ve ölü doğmaya mahkûm girişimlere alet edilmemesi gerektiğini savunuyoruz.

Nitekim lastik ve petrol, kimya işçileri de bu gerçeğin bilincinde olarak bir an önce sendikal güvenceye yeniden sahip olmak için çaba sarf etmekte ve sendikamızda bütünleşmeye hazırlanmaktadırlar.

Ayrı sendika kurma girişimini sürdürenlerin de bu gerçeği fark edip az sayıda da olsa bir bölüm işçinin sendikal güvenceden yoksun kalmasına yol açmamları ve rekabetçi bir yaklaşımla değil, tersine en geniş birlikten yana olmaları gerektiğini bir kez daha vurgulamak istiyoruz.

Saygılarımızla.

Cevdet Selvi

16 Ekim 1983

PETROL-İŞ'İN İŞKOLUNDAKİ SENDİKASIZ İŞYERLERİNDEKİ ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARI SONUÇLANIYOR

Petrol-İş Genel Başkanı Cevdet Selvi'nin yaptığı açıklamaya göre:

1- Adapazarı'nda kurulu bulunan UNİROYAL Lastik Fabrikası'nda çalışan 920 işçinin bütünü Petrol-İş'e üyelik işlemlerini tamamlamışlardır.

İzmit-Köseköy'de kurulu olan PIRELLI Lastik Fabrikası'nda kayıtlar sürmekte olup şimdiye kadar çalışan işçilerin % 60'ı üye olmuştur.

Yine aynı bölgede kurulu olan LASSA'da işçiler hızla Petrol-İş'e üyelik işlemlerini tamamlamaktadırlar.

2- İzmir-Aliğa'da kurulu tesislerdeki sendikal çalışma ve örgütlenmeyi yönetecek Aliğa İrtibat Bürosu kurulması son aşamasına gelmiştir.

Ayrıca Aliğa Rafinerisi'ndeki çalışan tüm işçilerin daha önce kayıtlı oldukları sendika ile ilişkilerinin kesilmesi işlemi tamamlanmıştır.

3- Mersin Soda Fabrikası ve Antalya Pil Fabrikası'nda çalışan işçilerin Petrol-İş üyelik işlemleri bütünüyle sonuçlandırılmıştır.

4- Ayrıca İzmir, Kocaeli ve İstanbul bölgelerinde kurulu olan diğer münferit ve daha önce Petrol-İş'e bağlı olmayan işyerleri çalışanlarının üyelik işlemleri de bitmek üzeredir.

Petrol-İş

Basın Bürosu

*Aralık 1983**

BASIN VE TRT'NİN DEĞERLİ MENSUPLARI

21-25 Aralık 1983 günleri yapılacak Türk-İş Genel Kurulu, içinde bulunduğumuz koşullarda, geçmiştekilerden çok değişik ve özel bir önem taşımaktadır.

Demokrasiye geçiş aşamasında yapılacak bu genel kurul, sadece yönetime kimin geleceğinin tartışıldığı basit bir dernek toplantısı olmamalıdır. İşçi hareketinin en büyük ve günümüzdeki tek temsilcisi olan Türk-İş'i büyük görevler ve sorumluluklar beklemektedir. Sendikal haklar yeni yasal düzenlemelerle önemli ölçüde kısıtlanmış, yaklaşık (20) yıllık sendikal uğraşlar sonunda elde edilen işçi hakları, Yüksek Hakem Kurulu'nca yürürlüğe konulan toplu sözleşmelerle geri alınmış, ücretlerin satın alma gücü ekonomik bunalım yaratacak ölçüde azalmıştır.

İşsizler çoğalmış, kapatılan sendika ve konfederasyonların üyesi binlerce işçi sendikası kalmıştır. İşte Türk-İş, sadece belirli bir kesimin değil, şu anda çatısı dışında bulunanlar dâhil tüm işçilerin ve giderek tüm ülke çalışanlarının umudu olma sorumluluğu altındadır.

Genel kurul, bu soruları tartışmak, çözüm için çağdaş, bilimsel, gerçekçi, tutarlı ve akılcı sistem ve yöntemleri saptamak zorundadır. Konfederasyonu günübürlük politikaların yetersizliğinden kurtarmak öncelikli görevi olmalıdır. Türk-İş, yalnızca belirli grupların düşüncesi ve görüşlerine göre değil, tüm işçilerin beklentilerine yanıt verebilecek, ekonomik ve sosyal olayları, işçiler ve dar gelirli çalışan kesimlerin çıkarlarından yana bir gözle izleyip, yasalar

---

* Gün ve ay belirtilmemiştir. Tahmini ay Aralık'tır. –d.n.

ve demokratik kurallar içinde sesini yükseltebilecek, yüce bir örgüt olma sorumluluğunun bilincine varmalıdır.

İşçi hareketi üç yıllık bir duraklama döneminin yarattığı kuşkulu bekleyişten kurtarılmalı, konfederasyonumuz tüm işçilerin umut ve güvenle birleşip bütünleştikleri kutsal bir çatı niteliğine kavuşmalıdır.

Demokrasiler, işçi hareketlerinin güven ve inançla bütünlüğünü koruduğu ülkelerde güçlü ve kalıcı olabilmektedir. Türk-İş'in böyle bir yapıya kavuşması, yalnızca işçiler açısından değil tüm halkımız ve demokrasimizin geleceği açısından da büyük önem taşımaktadır. Üstelik çok sayıda sendikasız işçinin sendikal güvence arayışı içinde olduğu bu dönemde, Türk-İş'in zorunluluk yüzünden değil, niteliği ile de bu işçi kitlesine güven veren bir kurum olabilmesi gerekmektedir.

Petrol-İş, Genel Kurul'a bu görüşle gitmekte, bütün kardeş sendikaları ve kongre delegelerini de aynı anlayışla hareket etmeye çağırılmaktadır.

Saygılarımızla.

Cevdet Selvi

Petrol-İş Genel Başkanı

1983*

DEĞERLİ DOSTLARIM

Yaklaşık 12 yıldır çeşitli kademelerinde hizmet verdiğim, hizmetinde olmaksızın onur duyduğum sendikam Petrol-İş'ten, öteden beri savunduğum; çalışanların siyasal alanda etkinlik kazanması ilkesini gerçeğe dönüştürmek amacıyla ayrılmış¹ bulunuyorum.

Ülkemizin, sendikamın, konfederasyonumuzun ve tüm işçilerin çıkarlarını elimden geldiğince ve tüm gücümle savunmaya çalıştım. Ülkemin içinde bulunduğu yeni ortam ve gelişen olaylar, bugün beni aynı hizmeti siyasal alanda verme göreviyle karşı karşıya bıraktı.

İnanıyorum ki, sendikam ve konfederasyonumuz Türk çalışma hayatındaki etkin ve seçkin yerini daha da artırarak korumaya devam edecektir.

Sizlere, bugüne kadarki yardım ve destekleriniz için teşekkür eder, sendikal yönden veda ederken işlerinizde başarılar, yuvanızda sağlık ve esenlik dilerim.

Saygılarımla.

Cevdet Selvi
Petrol-İş Genel Başkanı

---

* Belgede tarih belirtilmemiştir. Yıl tahmini olarak verilmiştir. -d.n.

¹ Cevdet Selvi, 06 Kasım 1983 Genel Seçimleri'nde SODEP'ten milletvekili adayı olmuştur. Bu nedenle Petrol-İş Genel Başkanlığından ayrılmıştır. Adaylığı Millî Güvenlik Konseyi tarafından veto edilmiştir. -d.n.

1983*

PETROL-İŞ ŞUBE BAŞKANLIKLARI VE İŞYERİ TEMSİLCİLİKLERİNE

Değerli Kardeşlerim,

Bugüne kadar yaklaşık 12 yıldır sendikam Petrol-İş'in çeşitli kademelerinde hizmet verdim. Ülkemin, sendikamın, üyelerimin ve tüm işçilerin çıkarlarını elimden geldiğince ve tüm gücümle savunmaya çalıştım. Bu çalışmalarında, başta uzun yıllar kader birliği ettiğimiz Merkez Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarım olmak üzere, her türlü yardım ve desteklerini benden esirgemeyen tüm şube başkan ve yöneticileri ile işyeri temsilcileri ve üyelerimize teşekkürlerimizi sunmaktan onur duyarım.

Ülkemin içinde bulunduğu yeni ortam ve gelişen olaylar, bugün beni aynı hizmeti siyasal alanda verme tercihi ile karşı karşıya bırakmıştır. İnanıyor ve inanmanızı diliyorum ki, bu yeni tercihim, yıllardır birlikte savunduğumuz ilkelerden, işçilerin ve tüm halkımın çıkarlarına gördüğüm yasal mücadelelerden ayrılmak değil, aynı hizmeti bu kere de siyasal alanda sürdürmeye yöneliktir. Öteden beri savunduğum, çalışanların siyasal alanda etkinlik kazanması ilkesinin gerçeğe dönüştürülmesinin bir başlangıcıdır.

Yürürlükteki yasalar sendikal ve siyasal görevin birlikte yürütülmesine olanak vermemektedir. Bu nedenle, yıllardan beri hizmetinde olmaktan onur

---

* Belgede tarih belirtilmemiştir. Yıl tahmini olarak verilmiştir. –d.n.

duyduğum sendikamdan ayrılmak zorunda kaldım. Benden sonra görev yapacak arkadaşlarımın hizmeti daha üstün başarı ile yürütecek yetenek ve bilinçte olduklarına güvenim tamdır. İnanıyorum ki, sendikam Türk çalışma hayatındaki etkin ve seçkin yerini daha da artırarak korumaya devam edecektir.

Sizlere, bugüne kadarki yardım ve destekleriniz nedeniyle tekrar teşekkür eder, sendikal yönden veda ederken işlerinizde başarılar, yuvanızda sağlık ve esenlikler dilerim.

Saygılarımla.

Cevdet Selvi

GENEL MERKEZ

Petrol-İş

-TÜRKİYE PETROL, KİMYA, AZOT VE ATOM İŞÇİLERİ SENDİKASI

YILDIZ POSTA CADDESİ EVREN SİTESİ D BLOK GAYRETTEPE - İSTANBUL

TELEFON : 67 46 86 - 87 - 88 - 89

BİLDİRİ, HABER BÜLTENİ

Petrol-İş
Şube Başkanlıkları ve
İşyeri Temsilciliklerine

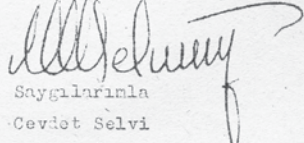
Değerli kardeşlerim,

Bugüne kadar yaklaşık 12 yıldır Sendikam Petrol-İş'in çeşitli kademe-lerinde hizmet verdim. Ülkemin, sendikamın, üyelerinin ve tüm işçilerin çıkar-larını elinden goldiğince ve tüm gücümle savunmaya çalıştım. Bu çalışmalarında, başta uzun yıllar kader birliği ettiğimiz Merkez Yönetim Kurulu üyesi arkadaş-larımız olmak üzere, her türlü yardım ve desteklerini benden esirgemeyen tüm Şu-be Başkan ve yöneticileri ile işyeri temsilcileri ve üyelerimize teşekkürleri-mi sunmaktan onur duyuyorum.

Ülkemin içinde bulunduğu yeni ortam ve gelişen olaylar, bugün beni aynı hizmeti siyasal alanda verme tercihi ile karşı karşıya bırakmıştır. İnana-yor ve inanmamızı diliyorum ki, bu yeni tercihim, yıllardır birlikte savunduğumuz ilkelerden, işçilerin ve tüm halkımızın çıkarlarına gördüğüm yasal mücadele-lerden ayrılmak değil, aynı hizmeti bu kore de siyasal alanda sürdürmeye yöne-lidir. Öteden beri savunduğum, çalışanların siyasal alanda etkinlik kazanması ilkesinin gerçeğe dönüştürülmesinin bir başlangıcıdır.

Yürürlükteki yasalar, sendikal ve siyasal görevin birlikte yürütülme-sine olanak vermemektedir. Bu nedenle, yıllardan beri hizmetinde olmaktan onur duyduğum sendikamdan ayrılmak zorunda kaldım. Benden sonra görev yapacak arka-daşlarımızın hizmeti daha üstün başarı ile yürütecek yetenek ve bilinçte olduk-larına güvenim tamdır. İnanıyorum ki, sendikam Türk çalışma hayatındaki etkin ve seçkin yerini daha da artırarak korumaya devam edecektir.

Sizlere, bugüne kadarki yardım ve destekleriniz nedeniyle tekrar teşekkür eder, sendikal yönden veda ederken, işlerinizde başarılar, yuvanızda sağlık ve esenlikler dilerim.

Saygılarımla
Cevdet Selvi

AMACIMIZ

EKMEK

BARIS

ÖZGÜRLÜK

petrol-is
Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri Sendikası